De acelaşi autor la Editura Nemira:

Soţia plantatorului de ceai

Dinah Jefferies s-a născut în Malaysia, dar s-a mutat în Anglia când avea nouă ani. De-a lungul timpului, a călătorit mult şi a rămas foarte ataşată de Asia de Sud. Pe vremuri, a trăit într-o comunitate mică, alături de o trupă rock şi a lucrat ca artist. În 2014 i-a apărut la Penguin primul roman, *The Separation. Soţia plantatorului de ceai* este al doilea volum pe care l-a publicat (Nemira, 2017). În prezent locuieşte în Gloucestershire împreună cu soţul.

Dinah Jefferies

Fiica negustorului de mătase

Traducere din limba engleză Adriana Buciu Cimponeriu Radu Cimponeriu

NEMIRA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României JEFFERIES, DINAH

Fiica negustorului de mătase / Dinah Jefferies; trad. din lb. engleză: Adriana Buciu Cimponeriu, Radu Cimponeriu – Bucureşti: Nemira Publishing House, 2018 ISBN 978 – 606 – 43 – 0192 – 5

I. Buciu Cimponeriu, Adriana (trad.)

II. Cimponeriu, Radu (trad.)

821.111 Dinah Jefferies

THE SILK MERCHANT S DAUGHTER

Original English language edition first published by Peguin Books Ltd., London, în 2016

Text copyright © Dinah Jefferies, 2016

The author has asserted her moral rights. All rights reserved.

e Nemira, 2018

Redactor: Monica ANDRONESCU Tehnoredactor: Magda BITAY Lector: Ecaterina DERZSI

Tiparul executat de ART PRINT S.A.
Tel: 0723.13.05.02, e-mail: officeartorint.ro
Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.
ISBN 978 – 606 – 43 – 0192 – 5

ISTORIA VIETNAMULUI. SCURTĂ CRONOLOGIE

1787

Începe implicarea franceză în Vietnam. Tratatul de la Versailles pune bazele unei alianţe între regele Franţei Ludovic al XVI-lea şi prinţul vietnamez Nguyen înh.

1840 – 1890

Colonizarea franceză a Indochinei (Vietnam, Cambodgia şi Laos). Franţa împarte Vietnamul în trei zone: Tonkin, Annam, Cochin-China.

1927 – 1930

În partea de nord se formează două grupări comuniste de rezistenţă împotriva francezilor, supuse unor represiuni dure.

1940

În timpul celui de Al Doilea Război Mondial, Japonia invadează şi ocupă Vietnamul, permiţând guvernului colonial francez să îşi continue, o vreme, activitatea.

1941 – 1944

Ho Şi Min, care se afirmă ca lider al rezistenţei antijaponeze, organizează Viet Minh – Frontul pentru independenţa Vietnamului.

1945

Japonezii preiau guvernarea de la francezi pentru scurtă vreme. După capitularea Japoniei, Viet Minh, condus de Ho Şi Min, preia controlul, tot pentru o scurtă perioadă de timp. Forţele armate britanice şi americane sprijină Franţa să restabilească guvernarea colonială.

1946

Viet Minh rezistă. Marina franceză bombardează portul Haiphong. Începe Primul Război din Indochina (sau Războiul francez).

1946 – 1954

În timpul războiului din Indochina, China şi URSS îl sprijină pe Ho Şi Min; Statele Unite sprijină Franţa pentru a stopa răspândirea comunismului.

1954

Beneficiind de sprijin popular, forţele Viet Minh încercuiesc un avanpost militar francez izolat, situat în oraşul Diên Biên Phú. Sunt capturaţi 12.000 de militari francezi. Franţa capitulează. Se semnează Acordurile de la Geneva, care divizează Vietnamul în două părţi – Nord şi Sud – şi stipulează organizarea de alegeri generale în termen de doi ani.

1955 – 1956

Cu sprijinul Statelor Unite, Ngo Dinh Diem se auto-proclamă preşedinte al Vietnamului de Sud, refuzând să organizeze alegeri generale.

1957 – 1959

Arme şi trupe din Vietnamul de Nord încep să se infiltreze în sud. Începutul insurgenţei comuniste în Vietnamul de Sud.

1960

Se formează Vietcong sau Frontul Naţional de Eliberare, pentru a combate prezenţa americană din Vietnamul de Sud.

1964

O navă de patrulare nord-vietnameză atacă un distrugător american.

1965

Trupele combatante americane sosesc în Vietnam;

începe războiul americano-vietnamez. Statele Unite lansează asupra Vietnamului mai multe bombe decât au fost folosite pe toată durata celui de Al Doilea Război Mondial.

1973

Statele Unite îşi retrag trupele ca urmare a înţelegerii de pace de la Paris, negociată de Nixon şi Kissinger, dar ostilităţile continuă în sud.

1975

Comuniştii cuceresc Saigonul. Ultimii cetăţeni americani sunt evacuaţi. Vietnamul este unificat sub conducere comunistă, iar Saigon îşi schimbă numele în Oraşul Ho Şi Min.

Prolog

Se mişcă sub apă în rostogoliri lente, cu păru-i lung înconjurându-i capul. Vrăjită de lumina aurie care pătrundea prin apă, împinge din picioare şi îşi avântă trupul în sus, urmând bulele de aer ale propriei respiraţii în drumul lor spre suprafaţă. Soarele se sfărâma în aşchii mici, împrăştiind stropi strălucitori pe apă, până departe. îşi dă capul pe spate, tânjind după aer şi zăreşte chipul surorii ei. Secundele treceau. Uluită, pe măsură ce întreaga lume trecea ca printr-un filtru, ridică mâna să îi facă un semn, deschide gura să strige. Dar apa o înghite din nou. Râul vuieşte, în timp ce ea încearcă să calce apa, ecoul lui răspândindu-se în bufnituri şi bubuieli. *Buf Buf* Deşi are nevoie să strige după ajutor, nu poate scoate niciun sunet. E disperată să respire, dar ştie că nu poate. Încearcă să înoate, dar ceva o stoarce de puteri. Deasupra sa, irizarea se stinge încet. Începe să se scufunde. În adâncuri, râul întunecat e rece şi, cu fiecare puls de lumină care devine din ce în ce mai slab, totul se întâmplă

prea repede. Încearcă să se răsucească, încearcă să se caţăre pe o scară subacvatică dinspre mal, dar râul este prea puternic şi piciorul îi alunecă printre goluri. Imagini ale casei încep să-i inunde mintea, picioarele îi devin din ce în ce mai grele şi, pe măsură ce râul o secătuieşte de vlagă, ea se simte ca şi cum ar pluti în adâncuri. Dar nu pluteşte, se îneacă.

I

FIRE DE MĂTASE

Mai – început de iulie 1952

1

Hanoiy Vietnam

Nicole adulmeca aerul impregnat cu parfumul ameţitor al gardeniilor sălbatice. Frunzele de un verde strălucitor şi albele flori înmiresmate ale arbuştilor acopereau zona parţial umbrită a grădinii. Privi în jos de la fereastra dormitorului şi îl văzu pe tatăl său verificând ca totul să fie perfect afară. Un bărbat încă arătos, al cărui păr negru, presărat cu doar câteva fire argintii, tuns îngrijit, îi dădea un aer deosebit de distins şi, chiar dacă era enervant că se folosea de petrecerea ei de optsprezece ani ca să se laude cu grădina, Nicole trebui să admită că o aranjase foarte frumos. Beţişoare parfumate fumegau lângă uşile din sticlă ale vilei lor de culoarea mierii, iar iazurile din grădină reflectau culorile strălucitoare ale şirurilor de lampioane din hârtie care atârnau de ramurile a doi enormi copaci frangipani.

Nicole aruncă o ultimă privire în oglindă şi se gândi. Ar trebui să-şi prindă o singură floare de cerceluş în părul ei lung şi negru, ca să se asorteze cu rochia cu guler chinezesc pe care şi-o comandase pentru astăzi?

Corsetul se lipea de corpul ei subţire ca o a doua piele şi, când se mişca, fusta se rotea şi apoi cădea până

aproape de podea. O asculta pe Edith Piaf cântând la radio *Hymne à l'amour*, apoi privi din nou pe fereastră şi, în timp ce se hotăra să nu mai poarte floarea, văzu că sora ei, Sylvie, mergea lângă tatăl său, cu capul aproape lipit de al lui, aşa cum se întâmpla atât de des. Pentru o clipă, Nicole se simţi lăsată pe dinafară şi îşi reprimă o scurtă izbucnire de invidie. Ar fi trebuit să fie deja obişnuită cu asta, pentru că sora ei arăta minunat chiar şi înainte să se pieptene sau să se spele pe dinţi; buclele castanii, pometii cizelaţi şi nasul acvilin perfect echilibrat aveau grijă de asta. Înalta şi mlădioasa Sylvie moştenise înfăţişarea franţuzească a tatălui ei, în vreme ce Nicole semăna cu mama lor vietnameză – moartă cu mult timp în urmă – şi se simţea ruşinată de culoarea brună a tenului său. îşi îndreptă umerii, ignoră momentul şi ieşi din dormitor; nu avea să lase nimic să-i strice ziua.

Trecu prin camera mare şi înaltă care dădea spre grădină, unde două ventilatoare cu palete strălucitoare de alamă împrospătau aerul. Camera, ca tot restul casei lor, era elegantă şi plină de antichităţi rafinate. Din locul în care se afla, în uşa deschisă, îşi zări două foste colege de şcoală, Helena şi Francine, care stăteau într-un colţ al grădinii şi îşi treceau, afectate, mâinile prin păr. Se îndreptă spre ele şi se lăsă pupată şi îmbrăţişată. În vreme ce sporovăiau despre băieţi şi despre examenele pe care tocmai le promovaseră, grădina se umplea; în cele din urmă, Nicole s-a scuzat că trebuie să le lase puţin, dar văzuse că oaspeţii francezi deja sosiseră, iar acum fumau şi beau, în timp ce câţiva dintre vietnamezii bogaţi începuseră să se plimbe în hainele lor de mătase. A remarcat că un bărbat înalt, lat în umeri, îmbrăcat într-un costum din pânză albă, o abordase pe sora ei, iar ceva nedefinit a făcut-o pe Nicole să rămână cu privirea aţintită

asupra lui câteva clipe. Apoi şi-a netezit părul, şi-a îndreptat umerii şi s-a îndreptat spre ei.

Sylvie îi atingea braţul bărbatului şi îi zâmbea.

— Dă-mi voie să te prezint surorii mele, Nicole.

El îi întinse mâna:

— Sunt Mark Jenson. Am auzit multe despre tine.

Ea îi luă mâna şi se uită în sus, la fata lui, dar albastrul intens al ochilor lui a speriat-o şi a făcut-o să-şi mute privirea în altă parte.

— Mark este din New York. Ne-am întâlnit când am fost eu acolo, spuse Sylvie. Călătoreşte prin toată lumea.

— E ziua ta, nu-i aşa? întrebă el, zâmbindu-i lui Nicole.

Nicole înghiţi în sec şi se chinui să-şi recapete vocea, dar, din fericire, interveni Sylvie.

— Este aici cineva cu care trebuie neapărat să vorbesc.

Îi făcu semn cu mâna unei femei bondoace, aflate în cealaltă parte a grădinii, apoi se întoarse spre Mark şi chicoti în timp ce îi atingea mâna.

— Nu lipsesc mult. Te las în grija lui Nicole.

Mark zâmbi politicos. Pentru o clipă, aerul păru prea rarefiat, iar Nicole abia dacă putea să respire. îşi schimbă greutatea de pe un picior pe celălalt, apoi îl privi cum se cuvine, încercând să nu clipească prea des. Ochii lui aveau culoarea safirelor, iar contrastul cu nuanţa închisă a pielii îi făcea să pară chiar mai strălucitori.

— Aşadar… spuse ea în cele din urmă.

El nu scotea o vorbă, dar o fixa insistent cu privirea. Ruşinată dintr-odată, ea îşi atinse obrazul. Oare avea ceva pe faţă?

— Nu mă aşteptam să fii atât de drăguţă, spuse el.

— Of, răspunse ea, simţindu-se confuză. Sunt sigură

că nu e aşa.

Dar la ce s-ar fi aşteptat el şi de ce să se fi aşteptat la ceva?

— Sylvie mi-a vorbit despre tine când a fost în State.

Gândurile i se limpezeau, încet-încet. Bineînţeles că Sylvie îi vorbise despre ea. Era foarte normal să discuţi despre familie, mai ales atunci când erai departe de casă. Zâmbi.

— Deci ştii că eu sunt oaia neagră.

El îşi aranjă o şuviţă de păr care stătea să-i cadă peste ochiul drept.

— Incendiul şi marchiza îmi vin acum în minte.

La tachinarea lui delicată, Nicole îşi astupă gura cu mâna.

— O, Doamne, nu! Nu cumva ţi-a povestit despre asta?

El începu să râdă.

— Aveam doar treisprezece ani şi a fost un accident. Dar nu e corect, tu ai auzit deja poveşti despre mine, în vreme ce eu nu ştiu nimic despre tine.

Un impuls îi străbătu trupul. Ca şi cum l-ar fi simţit şi el, Mark întinse o mână, iar ea îşi dădu seama că era doar pentru a-i arăta drumul.

— Hai să luăm nişte şampanie şi pe urmă îmi arăţi împrejurimile! Îţi spun tot ce vrei să afli.

În timp ce se îndreptau într-acolo, o mică parte din tensiunea interioară pe care o simţise de când fuseseră făcute prezentările îşi mai slăbi strânsoarea; totuşi, cu cei o sută cinci zeci şi şapte de centimetri ai ei, se simţea minusculă alături de el şi îşi dorea să fi purtat tocuri mai înalte.

Un chelner în costum alb se apropia cu o tavă. Mark luă două pahare şi i le dădu pe amândouă lui Nicole.

— Te superi dacă fumez?

Ea clătină din cap că nu.

— Nu ai accent de New York.

El scoase un pachet de Chesterfield, îşi aprinse o ţigară, apoi întinse mâna să ia unul dintre pahare. Degetele li se atinseră, iar Nicole simţi cum un şoc îi străbate braţele dezgolite.

— Nici nu sunt. Tatăl meu are o mică fermă de lapte în Maine. Acolo am crescut.

— Şi de ce-ai plecat?

El rămase nemişcat.

y

— Setea de aventură, probabil. După moartea mamei mele, tata şi-a dat toată silinţa, dar nimic nu mai era ca înainte.

Tonul vocii lui se schimbase şi Nicole sesiză în ea o tristeţe înăbuşită.

— Şi mama mea a murit, îi spuse.

— Sylvie mi-a vorbit despre asta.

Au urmat câteva clipe de tăcere. El oftă din nou şi zâmbi ca şi cum şi-ar fi amintit de ceva.

— Am făcut tot ce se face de obicei la ţară – pescuit, vânătoare –, dar pasiunea mea au fost motocicletele. Cursele de motocros. Cu cât era mai periculos traseul, cu atât îmi plăcea mai mult.

— Nu te-ai rănit?

El râse:

— Ba da, de multe ori. Dar nimic grav. Am avut o fractură cu dislocare la gleznă şi câteva coaste fisurate.

Stătea destul de aproape de el ca să-i simtă mirosul cald şi aromat al pielii. Ceva din el o făcea să se simtă fericită, dar se răsuci uşor într-o parte şi privi cerul împroşcat cu stele, ascultând sunetul greierilor şi al

păsărilor de noapte cuibărite prin copaci. Mark făcu un pas înapoi şi ea observă că înălţimea lui îi conferea acel mers uşor pe care îl au americanii în filme; un mers nonşalant, care transmite uşurinţă şi încredere.

— Lumea zice că luna mai e ultima lună de primăvară la Hanoi, dar în seara asta e aşa de cald, încât ai spune că e deja vară. Vrei să mergem înăuntru? îl întrebă ea.

— Într-o noapte ca asta?

Ea se simţea euforică şi începu să râdă. Părul lui tuns scurt, de un castaniu deschis, avea o buclă care acum bătea într-o nuanţă aurie. Cineva aprinsese torţele, iar lumina flăcărilor licărea pe faţa şi pe părul lui.

— Unde locuieşti?

— La Métropole, pe bulevardul Henri Rivière.

În acel moment reapăru Sylvie şi îl luă cu ea. După plecarea lui, Nicole îi simţi absenta şi, în ciuda mulţimii de oameni care mişunau 7 pe acolo, grădina i se părea pustie. îşi aminti unul dintre proverbele preferate ale bucătăresei lor, Lisa: *Co công mâi sat cô ngày nên kim* – „Dacă lustruieşti o bucată de fier destulă vreme, poţi să faci un ac din ea”. Deşi Lisa era franţuzoaică, vorbea destulă vietnameză cât să se ducă la cumpărături şi era mândră să citeze proverbe vietnameze. Poate că era timpul să se lustruiască puţin pe sine, se gândi Nicole, în vreme ce orchestra începu să cânte. Era timpul şi pentru dans, cât avea să fie noaptea de lungă.

2

În dimineaţa următoare, Nicole îşi făcu drum spre labirintul de încăperi de la demisol. La capătul scării înguste o luă pe un coridor lung şi deschise larg uşa bucătăriei. îşi roti privirea pe pereţii placaţi cu faianţă care imita cărămida albă şi pe un şir de oale strălucitoare din cupru, care atârnau de o bară de fier în centrul

încăperii. Noile jaluzele-rulou de culoare verde dădeau bucătăriei un aer interesant, iar cele patru arcade, mirosind a vopsea proaspătă, împărţeau camera în secţiuni.

Lisa se aşezase deja, confortabil, în fotoliul ei, chiar lângă uşa serei, de unde putea să-şi privească preţioasele straturi cu legume. De la naşterea lui Nicole, Lisa era neschimbată. Arăta exact cum te-ai fi aşteptat să arate o bucătăreasă: grăsuţă. Aflată pe la patruzeci de ani, cu păru-i rebel şi încărunţit strâns într-un coc şi cu mâinile înroşite de la spălatul vaselor, îşi sprijinea ambele picioare pe un taburet. Scotoci prin buzunarul şorţului după prima ei ţigară din acea zi. O femeie ale cărei singure griji erau iepurii, şopârlele sau păsările şi să se asigure că fructele de longan sunt cumpărate în luna iulie, numai bune pentru a fi puse la conservat…

— Poţi să-ţi iei singură cafeaua?

Nicole aprobă din cap, îşi turnă cafea într-o cană mare, apoi se trânti pe un scaun din faţa bucătăresei.

— Am nevoie musai.

— Mahmureală?

— Aşa cred.

— Te-am văzut aseară cu un bărbat interesant.

— Care dintre ei?

Nicole încerca să-şi mascheze zâmbetul, dar ştia că nu poate ascunde nimic fată de Lisa.

— Să înţeleg că-l placi?

Nicole începu să râdă.

— M-am simţit extraordinar. Probabil că sunt prostuţă, dar m-am simţit ca şi cum tocmai aş fi întâlnit persoana care ar putea să-mi schimbe întreaga viaţă.

Lisa zâmbi.

— E foarte arătos. Mă bucur pentru tine, *chérie*. Ai dansat?

— Nu cu el. N-a stat prea mult timp.

Dar Nicole nu putea să transmită cum se cuvine senzaţia că era schimbată, ca şi cum tot golul pe care-l simţise până atunci ar fi dispărut. Scurta întâlnire cu Mark i se strecurase în suflet şi nu se putea abţine să nu se gândească la faptul că asta însemna începutul a ceva foarte special.

— Cu ce se ocupă?

— Nu l-am întrebat, îi zâmbi Lisei şi se ridică în picioare: E american.

— Prieten cu Sylvie?

Se auzi un zgomot de pe coridor, venind din încăperea cameristei şi Nicole se strâmbă.

— Deci Bettine e aici?

Lisa aprobă din cap. Deşi lucrau împreună de ani întregi, Bettine şi Lisa erau foarte diferite. În timp ce Lisa era plinuţă şi rotundă, Bettine era ţeapănă şi subţire ca o greblă. Dormitorul intim al Lisei şi micul ei loc de odihnă din bucătărie erau o sursă permanentă de vrajbă între cele două femei; camerista locuia în dependinţe. Spălătoria de vase şi cea de rufe erau domeniul lui Pauline, menajera, şi mai era o cameră pentru prepararea mâncării, unde lucra o slujnică pe care Lisa o chema doar când avea nevoie de ajutor suplimentar.

Nicole deschise uşa serei şi, adulmecând aerul de mai îmbibat cu mirosul de pământ reavăn, auzi venind din spatele casei scârţâitul tot mai puternic al unei ricşe. îşi înfăşură halatul de mătase în jurul trupului, aruncă o privire spre cei câţiva curmali japonezi care îşi etalau culoarea galbenă pe iarbă – şi care marcau locurile în care Sylvie îngropase animalele preferate care muriseră – şi o

zări pe Yvette, fata brutarului, coborând de pe şa, cu panglicile codiţelor ei negre fluturând în bătaia brizei.

Aroma brioşelor proaspăt scoase din cuptor se răspândi prin aer.

Nicole o chemă pe copilă şi, odată ajunse în bucătărie, se căţărară pe două scaune de la masa curată din lemn de pin. Lisa aşezase deja farfuriile pentru cele două cornuri cu ciocolată ale lui Nicole şi pentru bucata moale de pâine albă, unsă cu unt şi cu miere, care era pentru Yvette.

Deşi avea doar zece ani, Yvette era cea care de obicei le livra, în fiecare sâmbătă, bunătăţile de patiserie: tarte cu cremă de vanilie, pâinici care să fie mâncate cu gem şi dulceţuri, brioşe pentru micul dejun, croasante şi cornuri cu ciocolată. Mama ei vietnameză murise răpusă de japonezi în timpul războiului, dar Yves fusese un părinte grijuliu, care încercase să fie şi mamă, şi tată pentru fetiţa lui, de care Nicole era foarte ataşată.

Nicole îşi trase picioarele sub ea şi se uită la căţelul lui Yvette. Trophy adulmeca deja prin preajmă şi, brusc, sări pe un scaun.

— Câine rău! Yvette îşi agită pumnul, dar prea târziu, potaia deja furase un croasant şi se retrăsese sub masă să-l înfulece.

Nicole izbucni în râs.

— Dar e adorabil!

— Aş fi vrut să fiu destul de mare ca să pot să vin la petrecerea ta. Ai dansat?

— Mai spre sfârşit, pentru că a fost o noapte aşa frumoasă, că nimeni n-a prea avut chef să intre.

Lisa se uită la ceas. Yvette n-ar prea fi trebuit să ia micul dejun la ei acasă, dar devenise deja un obicei de care se bucurau toate trei.

— E timpul să pleci, spuse Lisa, ridicându-şi privirile spre tavan.

Nicole se pregătea să o contrazică, dar Yvette sări de pe scaun, cu

Trophy lătrând la picioarele ei.

— Taci, că trezeşti toată casa! spuse Yvette şi luă căţelul în braţe, care începu să o lingă pe faţă. Se strecură afară pe uşa din spate, trecând prin sera unde mirosul aromat de ghimbir de la tufele plantate de Sylvie inundase aerul.

Imediat ce Yvette plecă, Nicole o sărută pe Lisa pe obraz.

— Nu pot să cred că ai deja optsprezece ani, draga mea, spuse bucătăreasa, trăgându-şi nasul. Parcă a fost ieri…

Nicole zâmbi.

— Nu începe acum cu sentimentalismele! Am lucruri importante de făcut.

— Cum ar fi?

— Cum ar fi să-mi planific restul vieţii.

— Are ceva de-a face cu flăcăul ăla american pe care ai pus ochii?

— Nu ştiu când o să-l văd din nou. Nicole făcu o pauză când îşi dădu seama, dintr-odată, că habar nu are cât va mai sta Mark în Hanoi. Dar spera ca Parisul Orientului, aşa cum le plăcea francezilor să numească oraşul dintre ape, îl va prinde în mrejele sale seducătoare.

Erau doar ei trei la cină. Cea mai mică dintre cele două sufragerii ale vilei Duval dădea spre un foişor acoperit cu stuf, unde fotolii enorme din răchită şi o măsuţă din sticlă erau aşezate pe marginea unui iaz cu nuferi. Într-un colţ era fixat un minunat paravan din lemn, sculptat şi lăcuit, care crea un spaţiu cu o sofa şi o măsuţă,

unde îi plăcea lui Sylvie să scrie. Cum Nicole irosise puţinul timp pe care îl avea ca să se aranjeze înainte de cină citind o carte, îşi pieptănă părul cu degetele şi privi spre tavan. Nu îi plăcuse niciodată, aşa, pictat în albastru, cu nori albi şi îngeraşi zburând în jurul ventilatorului amplasat central.

Din grădina vecină, Nicole auzi ţipătul păunilor.

— Blestemate păsări, zise tatăl ei. Fac un zgomot îngrozitor cu ţipetele lor.

— Dar sunt frumoşi, nu? spuse Nicole.

— De ce trebuie să-i ţină în grădină? Mă scot din minţi!

— Tata are dreptate, zise şi Sylvie. Sunt teribil de enervanţi.

Apoi mâncară în tăcere. În ciuda mişcării lente a ventilatorului, era prea cald. Draperiile grele din mătase, legate cu şnururi care aveau la capete ciucuri aurii, nu fuseseră închise, iar perdelele uşoare din muselină abia fluturau în bătaia unui iluzoriu curent de aer. Alte câteva ţipete de păuni nu făcură decât să întunece starea de spirit a tatălui lor.

Tocmai terminau desertul, când le privi pe Sylvie şi Nicole, înainte de a vorbi.

— Mă bucur că sunteţi amândouă aici.

y

Surorile schimbară priviri. În ultima vreme, era o atmosferă apăsătoare în casă: mesaje aduse de bărbaţi zvelţi, tensionaţi, îmbrăcaţi în haine militare albe, telefonul care suna întruna şi tatăl care arăta din ce în ce mai încordat. Nicole observase creşterea rapidă a numărului de americani care le vizitau casa şi ajunsese la concluzia că trebuia să fie de la CIA.

Totuşi, când o întrebase pe Sylvie, sora ei fusese

evazivă. Părea că niciuna dintre fete nu cunoştea adevărat motivul al acestei stări de lucruri.

Tatăl lor se foi puţin pe scaun.

— Acum, că ai împlinit optsprezece ani, Nicole, vreau să vă explic planurile mele. Aş fi aşteptat să discutăm despre asta când aveai să treci de douăzeci şi unu de ani, dar, cum urmează să preiau o funcţie guvernamentală, lucrurile s-au schimbat.

— În ce sens? întrebă Sylvie.

— În sensul că asta înseamnă că nu mă voi mai putea ocupa de afacere.

— Despre ce funcţie e vorba, Papa? se interesă Nicole.

— Natura exactă a sarcinilor este strict secretă, dar, având în vedere contactele mele în rândul vietnamezilor, se pare că ei cred că sunt omul potrivit pentru treaba asta. Este o mare onoare să fiu selectat ca să lucrez pentru binele Franţei.

— Adică să lucrezi aici, în Hanoi?

— În cea mai mare parte a timpului, făcu el o scurtă pauză, apoi reluă. Poate fi surprinzător, dar eu cred că este în interesul companiei ca doar una din voi să o conducă. Cum Sylvie este mai mare, am decis să îi predau conducerea afacerii din acest moment.

Nicole îşi privi sora, dar Sylvie îşi plecă ochii şi începu să se joace cu şervetul.

— Până la sfârşitul anului, totul va fi trecut pe numele lui Sylvie, dar am păstrat micul magazin de mătăsuri pentru tine, Nicole.

— Nu înţeleg. De ce nu putem împărţi? întotdeauna am crezut că Sylvie şi cu mine vom conduce afacerea împreună.

El clătină din cap.

— Sylvie e mai mare şi mai înţeleaptă. Are mai multă experienţă, mai ales pe pieţele americane, şi e pur şi simplu corect ca ea să preia controlul. Dacă ţi-ai fi învăţat toate lecţiile la liceu, aşa cum, cu sârguinţă, a făcut sora ta, ai fi avut mult mai multe oportunităţi. Cu siguranţă că îţi dai seama de asta.

Nicole se încruntă.

— Adică Sylvie va conduce tot ce e pe Paul Bert?

Tatăl său dădu afirmativ din cap.

Nicole înghiţi în sec, imaginându-şi impozanta Casă Duval, cu superbul ei tavan boltit, cu ale sale scări din lemn de tec lustruit şi cu elegantele sale balcoane de la etaj. Era situată pe strada Paul Bert, poreclită Champs-Élysées, iar Nicole o iubea, pur şi simplu.

— Şi ce mai e? întrebă ea.

În timp ce număra pe degete, tatăl ei privea fix într-un punct, pe deasupra capului ei.

— Afacerile care ţin de import şi export, precum şi magazinul din cartierul francez.

Nicole ştia că o mare parte din mătasea pe care o furnizau ei venea din Hué, acolo unde opera partea de export a afacerii şi de care Nicole îşi legase toate speranţele.

— Dar am sperat ca într-o bună zi să ajung şefa achiziţiilor. Am crezut că de asta m-ai luat cu tine prin satele unde se produce mătasea, când Sylvie era plecată în America.

El cotrobăi prin buzunar după un trabuc, apoi îl bătu uşor de masă.

— Uite, îmi pare rău dacă eşti dezamăgită, *chérie*, dar asta e. Încă mai ai opţiunea să pleci la studii sau poţi

accepta oferta mea legată de vechiul magazin de mătăsuri. Altfel, va trebui să-ţi găsesc un soţ vietnamez drăguţ.

Era o glumă, dar Nicole nu-şi putea stăpâni lacrimile de amărăciune care îi umezeau ochii.

— Credeam că vechiul magazin a fost abandonat.

Alt ţipăt ajunse la ei de afară. Obrajii tatălui ei se umflară şi încheieturile degetelor i se albiră de cât de tare strângea tăblia mesei. Nicole îi simţea mirosul – ceară pentru piele, coniac şi trabuc – în timp ce îi privea nările fremătând.

— Blestematele astea de păsări! spuse el.

Nicole se simţea devastată. Exact cum se întâmplase în povestea cu Europa. Sylvie fusese acolo, şi ea nu. Chiar dacă, bineînţeles, asta se întâmpla imediat după ce ea dăduse foc, din greşeală, marchizei din grădină, la cea de a optsprezecea aniversare a lui Sylvie.

Tatăl lor se ridică în picioare.

— Voi mai rămâneţi să vă terminaţi cina! Lisa vă aduce cafeaua imediat. Eu o s-o beau în birou.

Nicole reuşi să-şi reţină lacrimile fierbinţi care îi ardeau pleoapele pe dinăuntru.

— În ceea ce priveşte afacerea, aminteşte-ţi că Sylvie este mai mare decât tine cu cinci ani şi e o persoană pe care te poţi baza.

Când ajunse la uşă, tatăl ei se uită înapoi.

— Dacă ai abandonat şcoala chiar înainte de examene şi ai dispărut zile întregi, ce te aşteptai să fac? Toată poliţia a fost mobilizată să te caute. Şi în tot timpul ăsta, tu şi cu idiotul tău de prieten v-aţi hotărât să luaţi un autobuz spre Saigon… Trebuia să ştii că eram îngrijoraţi. Putea să se întâmple orice.

Nicole îşi plecă fruntea. Oare o să o lase vreodată să uite asta?

— Ştiu. îmi pare rău. Nu m-am gândit atunci.

— Ei bine, trebuie să te gândeşti acum şi nu pot decât să sper că ai învăţat ceva din greşeli.

— Am învăţat, Papa, chiar am învăţat.

— Atunci, transformă magazinul într-un succes, ca dovadă. După aceea, vom mai vedea ce mai eşti în stare să faci.

3

A doua zi temperatura trebuie să fi atins treizeci şi două sau treizeci şi trei de grade. În timp ce urmărea cu privirea o şopârlă cu ochi bulbucaţi care se căţăra pe perete, ca să se ascundă în spatele unei ferigi, Nicole se gândea cât de groaznică trebuie să fi fost umiditatea afară, dacă în holul casei, cu pardoseala lui rece, din gresie, cu cele câteva ferigi gigantice de interior şi cu lumina strălucitoare coborând prin cupola înaltă din sticlă, se simţea ca într-o grădină umbrită. Privi în jos, ca să ia cheile din tăviţa de sidef, îşi aranjă rochia mulată pe corp şi încălţă pantofii cu toc asortaţi. Avea nevoie să iasă din casă, ca să se gândească la anunţul pe care îl făcuse tatăl său, aşa că hotărî să meargă până în centru. Pe când se îndepărta de casă, îşi întoarse privirea şi o văzu pe Lisa deschizând larg jaluzelele verzi de la fereastră. Casa lor cu trei niveluri era strălucitoare, cu tencuiala ei proaspăt zugrăvită în ocru şi cu streşinile prelungi ale acoperişului umbrind veranda curată care înconjura clădirea. Exteriorul pur franţuzesc ascundea faptul că stilul indochinez al interioarelor îşi făcea simţită prezenţa prin panourile lăcuite în roşu şi împodobite cu frunze aurii, aflate de fiecare parte a uşilor parterului.

Nicole porni spre centrul oraşului, dar, după câteva cotituri ale drumului, i se păru că aude un strigăt. Ezită, dar auzind încă un strigăt, urmat de un ţipăt ascuţit care

venea dinspre o alee ce forma un unghi ascuţit cu drumul principal, făcu un pas înapoi. Privind într-acolo, nu văzu nimic. Or fi nişte copii care se joacă, gândi ea şi dădu să-şi continue drumul. Ţipetele se auzeau din ce în ce mai tare şi mai îngrijorătoare. Fără să vrea, o luă pe aleea pe care se aflau câteva case ale căror ferestre oblonite dădeau spre asfaltul distrus. După Al. Doilea Război Mondial şi după luptele cu Viet Minh care au urmat, câteva străzi încă aşteptau să fie reparate. îşi scoase pantofii şi, atât cât îi permitea rochia strâmtă, sări peste moloz, ajungând la cotitura unde copacii ascundeau privirii rămăşiţele îngustei alei.

Acum putea să vadă vreo şase băieţi francezi surescitaţi. Când se apropie mai mult, se îngrozi când îşi dădu seama că împingeau cu forţa o fetiţă spre peretele din spatele unui copac. Copila, prinsă fără scăpare în cercul lor, părea să fie mai mică decât cei care o chinuiau, care aveau cam treisprezece ani. Nicole cuprinse totul cu privirea şi alergă mai aproape.

— *Métissemétisse1* striga unul dintre băieţi.

Ceilalţi i se alăturară, strâmbându-se la fetiţă, schimonosindu-şi dispreţuitor feţele.

— Corcitură murdară!

— Întoarce-te de unde ai venit!

Nicole se încordă, recunoscând chipul înecat în lacrimi al fetiţei care se întorsese brusc, cu fusta albastru deschis ridicată – Yvette! Fără să stea pe gânduri, năvăli pe alee. Băieţii au văzut-o venind şi cei mai mulţi s-au dat înapoi, doar cei doi mai mari rămânând pe poziţie. Una dintre bentiţele albastre pentru păr ale lui Yvette se desprinsese, iar unul dintre băieţi o înşfacase strâns de codite.

y y y

— Dă-i drumul! comandă Nicole, cu cea mai autoritară voce de care era în stare, încercând să pară stăpână pe sine. Auzea vag sunetele

1 Métisse (fr. metis, métisse): metisă – persoană rezultată în urma uniunii a doua persoane de etnii diferite. Termen utilizat de cele mai multe ori în sens peiorativ în Indochina, la adresa persoanelor rezultate din căsătorii sau relaţii mixte, cel mai adesea între coloniştii francezi şi femeile localnice (n.tr.).

oraşului: claxoanele maşinilor, scârţâitul ricselor, vocile oamenilor, dar mult mai puternic îşi auzea inima bătând.

— Şi asta e o corcitură! N-o băgaţi în seamă! spuse băiatul cel mai înalt. Nicole simţi miros de alcool şi privi în jur, unde câteva sticle de vin şi chiştoace de ţigări erau împrăştiate printre frunze şi bucăţi de ciment.

— Dar taică-său… îndrăzni să spună unul dintre băieţii mai mici. Nicole se năpusti spre băiatul cel mai înalt, îl apucă de guler şi îl lovi cu pantofii.

— Tatăl meu o să te reclame!

Plin de el, băiatul ripostă, dar unul dintre tocurile pantofilor ei îl atinse la tâmplă. Rămase pe loc şi, ca orice fanfaron, începu să se smiorcăie când îşi atinse cu mâna capul şi văzu sânge pe degete.

Nicole îşi miji ochii.

— Dacă te mai atingi vreodată de ea…

Băiatul îi adresă un semn obscen, dar începu să bată în retragere.

— Aşa, fugi, ca un laş ce eşti. Să te iei de o biată fetiţă, mare curajos, n-am ce zice!

Unul dintre ceilalţi băieţi se opri şi se întoarse; era unul dintre cei liniştiţi, care stătea mai în spate şi pe care nici nu-l observase. Era zvelt şi bine îmbrăcat, iar acum, că

îl vedea mai bine, i se părea cunoscut. Când zări licăritul unei lame de cuţit în mâna lui, se uită la Yvette.

— Fugi, Yvette! strigă ea, arătându-i drumul din spate. Du-te înapoi pe acolo! Fugi acasă, cât de repede poţi!

Yvette ezita.

— Fugi! Acum!

În vreme ce fetiţa se răsucea pe călcâie, Nicole îşi încordă umerii şi se propti bine pe picioare.

Băiatul chicoti înainte de a se repezi spre ea, agitând cuţitul prin aer. Ea se feri şi reuşi să îl prindă de braţ, pe care i-l răsuci brusc la spate.

— A, mă doare! strigă el.

— Dă drumul la cuţit!

El se zbătu şi reuşi să se elibereze din strânsoare, dar nu înainte ca vârful cuţitului să o atingă pe obraz. O împinse la pământ, ea îşi atinse faţa cu mâna şi, încă în stare de şoc, percepu vag cum un bărbat alerga înspre ea. Când privi în sus, văzu că bărbatul îl apucase pe băiat de beregată. Şocul fix şi mai mare când îl recunoscu pe Mark Jenson.

— Lasă cuţitul, nenorocitule! strigă el, în vreme ce băiatul scotea un horcăit groaznic, sufocându-se, şi avea ochii bulbucaţi de frică.

Nicole se uită la ei, îngrozită. Pentru o clipă, păru că americanul o să-l sugrume pe băiat. Ea deschise gura să strige, înainte ca lucrurile să o ia razna, dar chiar atunci Mark îi dădu drumul tânărului, împingându-l în spate dintr-o mişcare. Băiatul se clătină puţin, fără să cadă.

Pe când cei doi se fixau cu privirile, ea simţi atingerea unui curent de aer pe piele. Părea să se fi răcorit brusc, aşa cum se întâmplă când soarele se ascunde după un nor, doar că acum cerul era uimitor de senin. Băiatul

continua să agite cuţitul, iar Nicole, care îşi simţea sudoarea curgându-i pe ceafă, fu sigură că dintr-o clipă în alta se va năpusti asupra bărbatului. Dar momentul se prelungi prea mult şi, în mod clar, chibzuind ceva mai bine, băiatul renunţă, aruncând cuţitul.

Mark făcu un pas în faţă şi ridică pumnul.

— Acum, pleacă dracului de aici!

Băiatul o luă la fugă.

Pentru câteva clipe se aşternuse o linişte profundă, dar acum Nicole auzea clar zgomotele oraşului care ajungeau până la ea.

Mark se întoarse spre ea.

— Vino încoace! spuse el, petrecându-şi un braţ în jurul ei. Când o ridică, ea îi simţi căldura mâinii prin bumbacul subţire al rochiei.

— Mă descurcam şi singură, spuse ea, dar amândoi puteau să vadă că tremura toată.

Îndrăzni cu greu să se gândească la ce simţise când îi ziseseră *métisse* – dezgustătorul nume care li se dădea copiilor din căsătorii mixte – şi îşi înăbuşi sentimentul de ruşine. Nu era la fel înainte ca Viet Minh să preia puterea, chiar şi pentru scurtă vreme. Dar acum, cel puţin în ceea ce îi privea pe francezi, să provii dintr-o căsătorie mixtă şi să arăţi ca o vietnameză genera priviri suspicioase şi tot felul de şoapte. Lui Sylvie, care arăta aproape în întregime ca o franţuzoaică, nu i se întâmplase niciodată, dar nu era prima dată când Nicole era batjocorită, iar asta îi sporea adâncul sentiment de nesiguranţă.

Vântul se înteţi în timp ce Mark îi ştergea sângele de pe obraz cu degetele, curăţându-i apoi rana cu o batistă.

— Mulţumesc, spuse ea.

Atâta efort, doar ca să-mi refac imaginea, gândi ea, în timp ce încerca să-şi prindă din nou în agrafe cocul care

nu stătuse niciodată bine. îşi netezi rochia şi se opri brusc, amintindu-şi cine era băiatul: Daniel Giraud. Tatăl lui era şeful poliţiei, prieten cu tatăl ei. Asta n-avea să-i pice bine.

— Să mergem! spuse Mark. Cred că amândoi avem nevoie să bem ceva.

O ajută să sară peste gropile de pe drum, înainte de a se îndrepta spre Bulevardul Henri Rivière, unde o luară pe la umbra arborilor de tamarin. Apropiindu-se de hotel, el încetini pasul.

— Te simţi bine?

— Un pic zdruncinată.

Ea se opri ca să-l privească mai bine. Purta o cămaşă în carouri deschise, pantaloni din pânză şi era proaspăt bărbierit, aşa cum te-ai aştepta să fie un american. Arăta la fel de bine în acea ţinută lejeră precum arăta şi în costum; poate chiar mai bine, gândi ea. îşi îndreptă privirea de cealaltă parte a străzii, spre reşedinţa înaltului comisar francez şi se rugă în gând ca tatăl ei să nu fie acolo, apoi trecură amândoi prin uşile mari din sticlă ale hotelului Métropole.

Mark îşi trecu mâna prin păr, dându-l spre spate, şi îi arătă mesele pentru ceai.

— Ceai sau ceva mai tare?

Ea zâmbi şi arătă spre uşile înalte care dădeau spre partea din spate a hotelului.

Mark aruncă o privire afară, la porticul lat care înconjura grădina hotelului.

— Ceai, acolo, afară, la umbră, zise ea.

De pe verandă puteau să asculte orchestra care repeta muzică de dans de modă veche, amestecată cu melodii ale lui Nat King Cole.

Odată ajunşi afară, în timp ce el îi ţinea scaunul, Nicole sesiză un miros dulce-amărui, ca anasonul cu

lămâie, şi îi simţi respiraţia caldă în ceafă.

La masa de alături stăteau trei ofiţeri ai armatei franceze. Unul

dintre ei râse, ridică trabucul în aer şi îl flutură în direcţia lui Nicole. Ea adulmecă fumul care curgea spre ea şi îi zâmbi.

— Ce părere ai despre Hanoi? Îţi place aici? îl întrebă ea pe Mark.

— E un loc fantastic pentru mătase.

— Cu asta te ocupi?

— Chiar aşa. Mă aflu într-o misiune de descoperire a mătăsii.

— Avem aici o mătase minunată, chiar dacă mi-ar plăcea să merg şi în China, şi în India. Ai fost acolo?

În timp ce îşi beau ceaiul, Nicole îl studia pe sub bretonul ei lung. Faţa lui nu era riguros echilibrată. Privită din faţă arăta bine, dar din profil puteai spune că bărbia era uşor cam prea colţuroasă. Avea nasul drept şi Nicole observase deja liniile fine de la coada ochilor, care se adânceau atunci când zâmbea. După cum supraveghea veranda, părea că încearcă să se acomodeze. Ea ştia totul despre asta. Disperată să pară la fel de franţuzoaică precum sora ei, fusese nevoită să înveţe cum să se folosească de mici trucuri: o clătinare dispreţuitoare din cap, o anumită nepăsare, chiar dacă nu reuşise niciodată, cu adevărat, să se poarte aşa; dar, mai presus de toate, ca să fii un francez sadea, trebuia să emani sentimentul absolut că totul ţi se cuvine.

Când ochii lui se opriră asupra feţei sale, ea observă cearcănele negre care îi conturau şi care îl făceau să pară mai în vârstă. Era un bărbat, nu un băiat şi asta o atrăgea, în primul rând, pe Nicole.

— Deci ce-mi spui despre tine? întrebă el.

— Ei bine, locuiam pe marginea râului, în Hué şi veneam la Hanoi doar de Crăciun, dar acum stăm aici de cinci ani deja. Eşti norocos. Dintotdeauna mi-am dorit să cutreier lumea şi să cumpăr mătase, a dat ea din cap, râzând amar. Pur şi simplu, nu vreau să-mi petrec toată viaţa în Hanoi.

În acel moment se apropie de ei un bărbat cu o ţigară neaprinsă în colţul gurii. Vorbi într-o limbă străină pe care Mark o înţelese. El întinse bricheta, o aprinse şi-i oferi foc celuilalt bărbat înainte de a-i răspunde. Un val de vorbe care sunau a rusă urmară imediat ce Mark puse stăpânire pe discuţie. Mark îşi păstra stăpânirea de sine, dar celălalt bărbat părea că se ceartă – sau, cel puţin, ridicase vocea –, însă, în cele din urmă, ridică din umeri, se întoarse şi plecă. Despre orice ar fi fost vorba, Mark părea să fi câştigat disputa.

— Ei bine, spuse Nicole când celălalt bărbat se îndepărtase destul ca să nu o mai audă, deci vorbeşti rusa? Despre ce a fost vorba?

— Nimic important. Mark făcu o pauză: Mama mea a fost rusoaică. Rusoaică albă. Tatăl ei a fost profesor universitar şi, când el şi soţia lui au fost ucişi în timpul revoluţiei, mama s-a refugiat din calea bolşevicilor, plecând în America.

— Dar tatăl tău e american?

— Da. S-au căsătorit la scurtă vreme după ce a ajuns în America şi m-au avut pe mine imediat.

Ceva din tonul lui a împiedicat-o să întrebe mai mult.

— Cât timp o să rămâi pe aici? se interesă ea, înfăşurându-şi o şuviţă de păr pe deget.

— Atât cât va fi nevoie.

Ospătarul apăru ducând o tavă de argint, pe care era

un ceainic alb, cu ceai aromat de iasomie, care se asorta cu cănile şi farfurioarele. Ea îşi miji ochii şi se uită la mâinile lui Mark, în timp ce acesta îi mulţumea ospătarului. Nu erau mâini elegante, de om care lucrează într-un birou, ci mâini mari, obişnuite cu munca fizică.

Se lăsă tăcerea între ei şi, odată ce terminară ceaiul, el oftă, se uită la ceas, apoi o privi lung, cu pielea din jurul ochilor încreţindu-i-se.

— M-am bucurat mult să te revăd, Nicole Duval. Eşti ca o gură de aer proaspăt.

Nicole se lăsă pe spătarul scaunului, dându-şi seama că nu-i poate susţine privirea. Ochii lui păreau să privească direct în adâncul ei, iar ea nu voia să se dea de gol. Oare un bărbat ca el ar putea fi vreodată interesat de ea? Când îşi ridică privirea, îl văzu cum îşi aranjează cravata şi îşi trece o mână prin păr.

— Pleci deja?

— Îmi pare rău. Am o întâlnire de afaceri şi am întârziat deja. A fost grozav să te întâlnesc din nou. Dacă eşti sigură că ţi-ai revenit, îţi chem un taxi.

Ea râse.

— Ştii, uitasem cu desăvârşire de puştii ăia…

— Dacă îţi face plăcere, ne putem vedea din nou, la o cafea?

— Mi-ar plăcea.

— Cafeaua de dimineaţă, peste trei zile? Să zicem, pe la nouă şi jumătate? Hai să ne întâlnim la fântâna din fata hotelului!

4

Nicole stătea şi se uita la culorile mişcătoare ale unei pieţe din cartierul vietnamez. Era uşor să te rătăceşti în mijlocul străzilor vechi, legate între ele de alei mirosind a ghimbir şi lemn ars. Privea precupeţele care îşi prezentau

mărfurile cu voci stridente, cu ciorapii, şalurile şi rolele de bumbac etalate pe cărucioare acoperite cu paie şi prelate, în timp ce bărbaţii stăteau cu picioarele încrucişate pe scaune joase, jucând zaruri pe pavaj. Canarii cântau în coliviile lor de bambus care atârnau de copertinele prăvăliilor înguste, iar soarele lumina particulele de praf, făcând aerul şi mai strălucitor.

Dar Nicole îşi simţea inima cam grea. După plecarea japonezilor de la sfârşitul celui de Al Doilea Război Mondial şi proclamarea independenţei Vietnamului de către Ho Şi Min, un guvern vietnamez fusese scurtă vreme la putere. Dar francezii au ripostat şi, susţinuţi de Marea Britanie şi America, şi-au recucerit imperiul indochinez. Magazinul de mătăsuri rămăsese închis în tot acest timp şi la fel era şi acum, dar Nicole hotărâse să arunce, totuşi, o privire pe-acolo. Ştia că cele mai multe fete de vârsta ei ar fi fericite să aibă un magazin al lor, dar ea sperase şi fusese lăsată să creadă că va fi cu mult mai mult decât atât. Nu putea să nu se simtă dezamăgită şi rănită de favoritism.

Istoria prezenţei francezilor în Indochina, de la momentul stabilirii coloniilor, în secolul al nouăsprezecelea, îi fusese trâmbiţată lui Nicole toată viaţa; ei ridicaseră ţara cu ale lor misiuni civilizatoare, construiseră drumuri, şcoli, spitale. Dar, întrucât Nicole moştenise aspectul vietnamez al mamei sale, arăta prea vietnameză ca să aparţină francezilor şi prea franceză ca să aparţină vietnamezilor. Înainte de război, asta nu avea importanţă, dar acum, cu atâta suspiciune în jur, începuse să conteze. Căută privirea tinerelor fete vietnameze ale căror pălării conice se mişcau în sus şi în jos, în timp ce vindeau ceapă prăjită şi supă, şi se văzu pe sine însăşi în chipurile lor şterse, dar drăguţe. Un guiţat strident se auzi

venind din spate. Se întoarse şi văzu un godac fugind din ţarcul său improvizat. Animalul trecu strada, alergă pe lângă un rând de cuşti pline cu găini şi printre picioarele negustorilor şi ale cumpărătorilor deopotrivă. Păsările începură să cotcodăcească şi să bată din aripi, iar o femeie ţipa, luând-o la fugă după porcul ei. Nicole urmărea mica dramă în desfăşurare şi zâmbea. S-ar putea să nu fie chiar aşa de rău să-şi pună bazele aici. Mereu se întâmpla ceva şi nu puteai să te plictiseşti niciodată.

În inima vechiului cartier, acoperişurile ondulate ale caselor înguste se înghesuiau unele într-altele ca nişte piese de domino bete. Îi plăceau cele treizeci şi şase de străzi vechi, fiecare dintre ele destinată vânzării unui singur fel de lucruri: pălării pe Hang Non, farfurii şi tăvi de alamă pe Hang Dong, stofe de mătase pe Hang Gai, unde locuiau şi vopsitorii de mătăsuri, loc pe care francezii îl ştiau drept Strada Mătăsii.

Cumpără o chiflă lipicioasă, cu aromă de nucă de cocos, de la o tarabă de pe Hang Dong, şi o mestecă încet, până când ajunse la cel mai vechi magazin pe care familia ei îl avea în Hanoi. Se aşeză pe trepte. Era miezul zilei în luna mai şi, lăsând la o parte umiditatea, exuberanţa unei asemenea zile însorite contaminase totul în jur. Erau râsete, se auzea un radio din care se revărsa o muzică discordantă şi se simţea mişcarea constantă a oamenilor, a bicicletelor şi animalelor amestecându-se împreună, în vreme ce mireasma florilor de nufăr plutea prin aer. îşi simţi moralul mai ridicat.

O tânără, nu cu mult mai mare decât o fetiţă, care vindea aţă de mătase împreună cu mama ei, ieşi din prăvălia de alături.

Era slăbuţă, frumoasă într-un fel delicat, cu părul lung, împletit într-o coadă groasă, care îi atârna pe spate.

— Bună, spuse fata. E magazinul tău?

Nicole făcu o mică plecăciune.

— Da, acum e al meu.

— Şi-o să-l deschizi din nou curând? Nu e bine să-l laşi gol prea mult timp.

Nicole s-a uitat la baloţii de pânză, încă expuşi la fereastra de sus, care fără să clipească, priveau parcă la lumea din jur.

— Poate, îi răspunse ea.

— Pe mine mă cheamă O-Lan, continuă tânăra. Vrei o cafea?

Nicole ezita, însă fata o privea insistent şi aştepta un răspuns.

— Mulţumesc. Mi-ar face plăcere. Doar să arunc o privire înăuntru şi revin imediat.

Nicole privi păsările din mătase care se învârteau în vitrină şi îşi imagină locul plin de rafturi cu ţesături noi şi strălucitoare şi cu draperii proaspete la etaj, unduindu-se în bătaia brizei. Fata de alături era prietenoasă şi, chiar dacă magazinul părea cam ponosit, nu arăta atât de rău pe cât se aşteptase ea. Spre marea ei surpriză, chiar îi plăcea.

Odată intrată în magazin, aprinse luminile şi deschise storurile din faţă. Se ridicară cu un trosnet, lăsând în urmă un nor de praf. Nicole se ţinu de nas, grăbindu-se prin spaţiul de la parter care avea formă de tub, spre uşile din spate, pe care le deschise larg. În curtea interioară, dădu peste florile galbene ale lianelor care acopereau cea mai mare parte a pereţilor curţii şi obturau o parte a ferestrelor de la etaj. Curtea, de unde se vedea cerul, era populată de o armată de pisici care dormeau întinse pe pavajul ce absorbea căldura soarelui. Pisicile ţineau rozătoarele la distanţă. Cuptorul din lut aproape dărâmat, nişte oale sparte şi fântâna din mijloc arătau că respectiva

curte fusese folosită ca bucătărie în aer liber. Aruncă o privire scurtă în baia de serviciu din stânga şi apoi, traversând curtea, trecu rapid în revistă bucătăria şi camerele servitorilor din spatele acesteia, cufundate în întuneric. Când zări o uşă la capătul cămării din bucătărie, o deschise şi văzu că dădea spre o alee îngustă. îşi întoarse privirea spre clădirea principală, unde o scară exterioară în spirală ducea spre etajul superior şi observă că O-Lan avea *hoa cuc*, crizanteme portocalii şi roşii pe care le creştea în ghivece, pe balcon. îşi notă în minte să cumpere nişte plante.

5

După o noapte agitată, Nicole se trezi mult prea devreme, din cauza aceluiaşi vis care se repeta. Doar că de data asta nu fusese coşmarul care se lăsa cu sudori reci. De data asta, se întâmpla într-o zi fără vânt, când ceaţa dimineţii plutea suspendată deasupra râului, ca un ocean fără sfârşit. Se simţea ca şi cum s-ar fi scufundat sub suprafaţa unei piscine cu apa de culoarea lavandei; deasupra ei, lumina licărea prin apă, devenind din ce în ce mai puternică, pe măsură ce globul galben al soarelui umplea întregul orizont. Secretul era să nu se împotrivească. Cele mai rele lucruri din vis erau groaznicul miros de peşte şi faptul că, pentru o clipă, apărea şi Sylvie acolo. Nicole se simţi tulburată şi rămase aşa chiar şi după ce visul se sfârşi. Se spune că nu mori niciodată în vis, dar dacă totuşi o faci înseamnă că n-o să te mai trezeşti – aşa că moartea, chiar şi în vis, rămâne un mister.

Ziua în care părăsiseră Hué ca să se mute definitiv la Hanoi fusese una dintre acele minunate zile, cu cer albastru-deschis, cu un vânt răcoros care bătea dinspre China şi fără niciun dram de zăpuşeală. Nicole privise îndelung apa rece ca gheaţa din acea dimineaţă a râului

Perfume, care împărţea în două oraşul Hué şi, în ciuda a tot şi a toate, înţelesese cât de dor îi va fi de casa lor de pe malul sudic al râului străjuit de arbori.

Aici, în Hanoi, nu era niciun râu pe care să-l priveşti, dar ficuşii bengalezi şi arborii frangipani se legănau în bătaia brizei, ploaia trecuse, iar păunii de alături dormeau sub soarele care se aşternuse deja peste grădină. Nicole coborî scările şi dădu peste Lisa, care se trezea mereu la ora cinci, ca să aprindă focul la boiler. Astăzi era apatică, n-avea poftă de vorbă, iar camera era plină de fum. Lisa îşi dădu deoparte, cu degetele, părul care îi cădea pe ochi, lăsându-şi pe faţă urme de praf de cărbune, apoi se aşeză în genunchi lângă aparat.

— Fir-ar al naibii de ticălos bătrân!

Nicole râse.

— Te referi la tata?

Lisa se îndreptă şi îşi masă spatele.

— Bineînţeles că nu. E vorba de monstrul ăsta afurisit!

y

— Of, vorbele astea… zâmbi Nicole şi deschise uşa din spate ca să iasă fumul.

— De ce te-ai trezit aşa devreme, floricica mea?

— N-am mai putut să dorm.

Lisa continuă să aţâţe focul şi, în cele din urmă, căldura începu să crească. îşi propti mâinile în şolduri, încă păstrând o atitudine care trăda exasperare.

— Pe asta am rezolvat-o. Pun acum de cafea. Deci ce veşti îmi dai?

Nicole ridică din umeri. De fiecare dată când se gândea la nedreptatea deciziei pe care o luase tatăl său, aproape îi dădeau lacrimile.

— Mi s-a dat vechiul magazin de mătăsuri, atâta tot.

Lisa bombăni şi mormăi ceva, apoi, cu mişcări largi, curăţă masa, în timp ce spunea:

— Ei bine, presupun că fiecare dintre noi trebuie să înceapă de undeva. Acum stai jos!

Nicole îşi trase un scaun.

— Toţi, cu excepţia lui Sylvie. Ei i s-a dat totul pe tavă şi nici măcar nu ştie despre mătase cât ştiu eu. De ce e tata aşa de nedrept?

Lisa pufai şi îşi împinse câteva şuviţe de păr rebele după urechi.

— Unele lucruri sunt… nu ştiu ce să zic, dar după ce a murit mama ta…

Nicole o întrerupse.

— Mă învinuieşte pe mine, nu-i aşa?

— Acum, nu.

— Dar m-a învinuit?

Lisa avu o ezitare, ca şi cum ar fi fost vorba despre ceva ce nu era pregătită să divulge.

— Fată dragă, toate astea s-au întâmplat atât de demult. De ce nu priveşti spre viitor? Dovedeşte-i că poţi să te descurci bine!

— Am fost să văd vechiul magazin.

Lisa trase brusc aer în piept.

— Cum?

— Păi se spunea că o bombă ar fi lovit cartierul vechi. Sper doar ca totul să fie un loc sigur.

— Viet Minh s-a apropiat de Hanoi?

— Probabil că nu, dar ştii cum sunt zvonurile.

Urmă un scurt moment de linişte.

— Vrei să-ţi masez umerii?

Nicole încuviinţă şi Lisa se duse în spatele ei, începând să-i maseze încheieturile.

— De tine depinde să readuci la viaţă magazinul ăla.

— Aşa cred şi eu. De fapt, chiar mi-a plăcut acolo.

Lisa se opri din masaj şi Nicole se întoarse să se uite la ea. Ceva ca o licărire trecu pe chipul bucătăresei şi fata văzu că avea ochii umezi.

— Te-am iubit dintotdeauna, micuţa mea. Ştiu că o să fie greu.

Nicole simţi că i se pune un nod în gât.

Lisa oftă.

— Mă gândesc că tatăl tău îşi are de purtat propria vinovăţie şi poate că uneori simte nevoia să ţi-o pună ţie în cârcă.

— De ce s-ar simţi *el* vinovat?

Lisa clătină din cap.

— Nicole, nu fi prea aspră cu sora ta. Şi ea a suferit. Nu te lăsa păcălită de atitudinea ei rece… Iar eu am făcut tot posibilul să mă revanşez pentru ce s-a întâmplat.

— Ce s-a întâmplat în Hué n-a fost vina ta.

— Trebuie să faci tot ce poţi mai bine, dragostea mea. Hai, vino încoace!

Îşi deschise larg braţele şi Nicole se ridică şi se duse către ea. Cu braţele Lisei în jurul ei, Nicole nu-şi mai putu opri potopul de lacrimi. Lisa o bătu uşor pe spate şi, când Nicole se trase deoparte ca să-şi şteargă lacrimile, bucătăreasa zâmbi.

— Aşa, acum e mai bine. Un plâns bun n-a făcut niciodată rău nimănui. Nu e dracul chiar aşa de negru.

— Crezi?

— Să ştii că totul va fi bine.

Dormitorul lui Sylvie era zugrăvit într-o nuanţă de galben-pal, cu covoare albe şi cu perdele din brocart de culoare deschisă la fereastră. În acea seară, Nicole bătu la uşă, intră şi se aşeză pe aşternutul de satin de pe patul surorii ei.

Nicole trase pe nări mirosul de iarbă proaspăt cosită şi fum adus din grădină de o pală de vânt. Camera era încă însorită şi doar zgomotul unei ramuri care se freca de perete întrerupea liniştea. Sylvie se îmbrăcase deja într-o pijama din mătase albă şi îşi pieptănase cascada de bucle castanii pe care le lăsase să crească de ani întregi, iar acum era mândră că îi ajungeau până la brâu, fără niciun fir despicat la vârf. Pentru că Sylvie începuse să scrie ceva în jurnalul său, la măsuţa de lângă fereastră, Nicole se uită la rândul de cărţi aşezate în ordine pe etajeră, la ornamentele din sticlă de pe raftul de deasupra patului surorii sale şi la trandafirii albi şi galbeni de pe masa de toaletă, apoi desfăcu o caramea şi începu să o savureze. Camera surorii ei era sacrosanctă şi fiecare obiect îşi avea locul lui precis; dacă ţineai la viaţa ta, nu te atingeai de ele.

— Am luat ceaiul cu Mark Jenson ieri, spuse Nicole. La hotel. Erau acolo câţiva ofiţeri şi cânta muzica.

— Încerc să mă concentrez.

— Chiar îmi place Mark. Nu-i aşa că are cei mai minunaţi ochi albaştri?

Sylvie îşi înclină capul şi făcu o pauză înainte de a vorbi.

— Nu e puţin cam bătrân?

Nicole privi tavanul. Oare era prea bătrân? Se întoarse să o privească din nou pe Sylvie.

— Ce scrii acolo?

— Te plictiseşti, Nicole? Sylvie închise jurnalul îmbrăcat în piele şi începu să-şi pilească unghiile.

Nicole era invidioasă pe unghiile perfecte ale surorii ei, care aveau, toate, exact aceeaşi curbură. Ale ei se rupeau prea uşor, dar, cum se apropia balul verii – primul

la care avea să meargă –, trebuia să se ocupe şi de treaba asta.

— Cu ce o să te îmbraci la bal? întrebă ea.

— E secret.

Nicole se hotărî să aştepte până când sora ei avea să iasă, ca să scotocească prin cameră.

— Ştiu la ce te gândeşti, dar nu e aici!

Nicole râse.

— De când ai început tu să-mi ghiceşti gândurile?

Sylvie dădu din cap şi îşi aţinti privirea asupra surorii sale, cu ochii ei căprui de nepătruns.

— Îţi pui inima pe tavă. Eşti prea uşor de citit.

Sylvie era exact opusul. Cele două surori n-ar fi putut fi mai diferite. Nu ştiai niciodată ce gândea sau ce simţea Sylvie.

— Ai simţit vreodată impulsul să alergi pe străzi şi să dansezi goală sub stele? o întrebă Nicole.

Sylvie râse.

— Tu ai simţit?

Nicole o fixă cu privirea pe sora ei. Oare de ce arăta mereu aşa de calmă? În timp ce Sylvie părea de-abia conştientă de nedreptatea situaţiei lor actuale, pe Nicole asta o consuma teribil.

— Spune-mi, de ce Papa ţi-a dat ţie toată afacerea?

Sylvie scutură o sticluţă cu ojă roz, apoi începu să-şi dea cu lac pe unghii.

— Ştii de ce. Se concentrează acum pe slujba lui guvernamentală.

— Tu ai habar ce e cu slujba asta?

Sylvie privi din nou în sus, iar Nicole văzu cum o picătură de ojă se prelinge pe podea. Sylvie luă un şervet din pânză şi şterse mica pată de pe pardoseală. Apoi zări hârtia de la carameaua lui Nicole, se aplecă să o ia de pe

jos şi o aruncă în coşul de gunoi.

— Deci? întrebă Nicole din nou.

— *Chérie*, nu ştiu despre asta nimic în plus faţă de ce ştii şi tu, a zis Sylvie continuând să-şi vopsească unghiile. Ceea ce vreau să ştiu este dacă ai de gând să accepţi oferta cu magazinul de mătăsuri sau nu. Pentru că, dacă o accepţi, trebuie să luăm nişte măsuri de protecţie acolo.

— Protecţie?

y

— Doar ca precauţie.

Nicole privea trăsăturile impasibile ale surorii sale şi nu putu să nu remarce din nou simetria perfectă a feţei. Toţi o invidiau pentru tenul perfect şi pentru pometii cizelaţi; era fata care avea totul. Sylvie părea că şi ea o studia pe Nicole, dar imediat îşi coborî privirea şi îşi termină ultima unghie.

Nori negri şi sufocanţi se adunaseră deasupra oraşului în ziua următoare, iar timpul trecea greu. Nicole de-abia aştepta să vină dimineaţa următoare – când avea să-l întâlnească pe Mark – şi bântuia prin casă şi prin grădină într-o stare de aşteptare febrilă. Voia să vorbească cu tatăl ei despre magazin, dar el părea mai distant decât de obicei; când Nicole simţi că nu mai poate aştepta, se duse în biroul lui, sperând să-l găsească singur. Din păcate, întrerupse o vizită a unui funcţionar vietnamez de rang înalt, tocmai când acesta vorbea despre o reţea subterană din Haiphong.

— Ei bine, ce mai vrei acum? o repezi tatăl său. Asta este o discuţie privată.

— N-am auzit nimic, spuse ea, simţindu-se stânjenită. Voiam doar să-ţi spun că o să accept oferta cu magazinul.

— Foarte bine. Vorbeşte cu Sylvie despre asta!

Cuvintele „marionetă franceză” îi răsunară în minte

când părăsea camera. Fuseseră pictate cu roşu pe zidul de la grădina vecinei lor, Madame Hoi, şi nu doar o dată. Ar fi posibil ca tatăl ei să fie maestrul păpuşar? O surprinse când văzu că el şi-a schimbat intenţia şi a urmat-o pe hol, închizând uşa în spatele lui.

— Am primit un telefon, cu o plângere împotriva ta, spuse el cu voce joasă, şi trebuie să-ţi spun că asta nu mă miră deloc.

— Ce plângere?

Se gândi repede la toate lucrurile pe care le făcuse şi despre care tatăl ei ar putea avea ceva de obiectat.

— Este vorba despre Daniel Giraud. Se pare că l-ai lovit cu un cuţit alaltăieri. Ce mama naibii făceai tu cu un cuţit la tine?

Ea simţi că i se urcă sângele la cap. Nemernicul ăla mic nu pierduse vremea şi o pârâse. îşi aranjă părul după urechi.

— Nu aşa s-a întâmplat. El avea cuţitul. Uite, încă mai am semnul pe obraz. N-am fost eu de vină!

— E doar un băieţel, care mai e şi timid.

— Poate că aşa pare…

Vocea tatălui i-o tăie scurt.

— Nu vreau ca fata mea să se poarte ca un golan. Trebuie să scrii o scrisoare prin care să-ţi ceri scuze.

— O agresau pe Yvette. Băiatul e un rasist, ca şi tatăl lui.

— Nu contează, asta vei face, spuse tatăl. O fi rasist taică-său, dar e noul şef al poliţiei, iar lucrurile nu s-ar fi oprit aici, dacă el n-ar fi o cunoştinţă de-a mea.

El arătă cu degetul spre afară.

— Cel mai bun lucru pe care l-ai putea face cu un cuţit ar fi să tai gâtul nenorocitelor astea de păsări.

Se întoarse pe călcâie şi intră din nou în birou.

După plecarea lui, Nicole ascultă sunetele lumii pătrunzând prin fereastra deschisă şi, puţin mai târziu, îl auzi conducându-şi oaspetele, înainte de a umbla de colo colo prin grădina din spate. Paşii lui se auzeau tare, apoi se lăsă tăcerea, aşa că fata se duse după el şi îl găsi stând pe o bancă de la marginea iazului, acum plin de plante înflorite. Parfumul lor dulce plutea prin aer, dar el îşi ţinea capul sprijinit în mâini, nepăsător la toate astea. îşi ridica privirea, rupse o floare de trandafir din tufa aflată lângă el, o mirosi, apoi o aruncă pe cărare şi o strivi cu tocul pantofului.

În ciuda disputelor dintre ei şi a izbucnirilor lui tot mai dese, ea ştia că e îngrijorat de agitaţia din ţară. Nu îndrăznea încă să-i spună „război", deşi toată lumea ştia că nu departe, dincolo de Hanoi, se pierduseră câteva bătălii.

Insectele îşi făcuseră acum apariţia în forţă, iar grădina era într-o mişcare continuă, cu freamătul frunzelor bătute de vânt. Ea privi ramurile largi ale smochinului indian aplecate într-o parte şi păsările zburând pe deasupra iazurilor. O ceaţă uşoară plutea deasupra apei, iar Nicole culese câteva margarete sălbatice şi schimbă câteva cuvinte în vietnameză cu grădinarul care uda gardul viu de hortensii.

Când tatăl său îi observă prezenţa, îşi îndreptă spatele şi se trase într-o parte, făcându-i loc lângă el pe bancă.

— Îmi pare rău că te-am repezit. Mă bucur că te-ai hotărât să preiei magazinul.

— Şi mie îmi pare rău că am fost nerecunoscătoare. Făcu o pauză: Papa, pot să te întreb ceva?

— Sigur că poţi.

— E adevărat că Viet Minh este foarte aproape de Hanoi?

El o privi fix.

— De ce crezi asta?

— Din cauza zvonurilor. Lisa a auzit vorbindu-se despre o bombă care a căzut în cartierul vechi. Iar tu eşti atât de preocupat, încât m-am gândit că despre asta ar fi vorba.

— E un prostie. Şi chiar dacă Viet Minh ar câştiga sprijinul câtorva sate, nu vor învinge niciodată armata franceză. Scoase un ziar din buzunarul hainei.

— Vezi? Nu e nicio bombă.

Nicole citi repede titlurile. E drept că treaba cu bomba era negată, dar ea citi despre asasinarea unui oficial francez de către un membru al Viet Minh ascuns într-un crâng de bambuşi.

Îi arătă cu degetul ştirea.

— Dar cu asasinatul ăsta ce e?

— E regretabil, dar luptele se duc departe, în câmpurile de orez şi în munţi. Cei care au de suferit sunt ţăranii.

— Îi urăşti pe vietnamezi?

Tatăl său păru luat prin surprindere.

— Bineînţeles că nu. Mama ta a fost vietnameză. Dar noi, francezii, am făcut ţara asta ceea ce este azi. Noi singuri. Şi doar noi putem să o conducem cum se cuvine. Acum trebuie să plec. Am o întâlnire târzie cu Mark Jenson.

— E drăguţ, nu-i aşa?

Tatăl său se încruntă.

— E mai bine să nu te apropii prea mult de el, Nicole.

— De ce nu? E doar un negustor de mătase.

Tatăl nu răspunse.

— O să încep mâine treaba la magazin, dacă crezi că e în regulă. Să fac puţină curăţenie.

El o bătu uşor pe mână şi plecă.

Era aproape noapte, iar întunericul se lăsa aproape instantaneu. Nicole se mai zgâi o vreme la copaci. De-abia putea auzi trilul păsărilor de noapte din cauza zdrăngănitului pe care îl făcea Lisa în bucătărie. îşi înfăşură şalul uşor din lână în jurul trupului şi avu sentimentul că se află la graniţa dintre două lumi, una pe de-a-ntregul a oamenilor, în care îi fusese întotdeauna greu să se adapteze, şi una care ţinea de tot ceea ce înseamnă natură. Iar aici regulile erau diferite. În timp ce privea cerul portocaliu care colora apa iazurilor în galben, îşi dădu seama că înăuntrul ei se petrece ceva neobişnuit. Era o emoţie plăcută, care avea de-a face întru totul cu Mark. Nu înţelegea de ce tatăl său o avertizase să se ferească de el, dar hotărî să îl ignore. Un foşnet de frunze se făcu auzit, pe măsură ce vântul se înteţea din nou, urmat de un trosnet al ramurilor smochinului indian şi de scârţâitul trunchiului. Când întunericul profund o învălui, Nicole şi-l imagină pe Mark stând alături de ea.

6

În ziua următoare – prima ei zi la magazinul de mătăsuri – Sylvie o ajută să se înfăşoare într-o bucată de pânză neagră, un *khan dong*, şi să-şi răsucească părul ei lung, în formă de tub. Fuseseră de acord că era mai bine ca Nicole să se îmbrace în haine vietnameze când mergea acolo şi de aceea purta acum şi un *de dai* albastru precum coada de păun peste pantalonii negri din mătase.

Nicole îşi puse o fundă şi izbucni în râs când se privi în oglindă. Era emoţionată nu doar pentru că urma să înceapă lucrul la magazin, dar şi pentru că avea, în sfârşit, să îl întâlnească din nou pe Mark.

— Acum nu mai arăt deloc ca o franţuzoaică, spuse ea, şi se întrebă ce o să creadă Mark când o va vedea

îmbrăcată aşa.

— Doar la magazin. Poţi fi franţuzoaică acasă, dacă vrei, chiar dacă, evident, nu vei fi niciodată.

— Niciuna dintre noi nu va fi, Sylvie.

— Aşa e, ai dreptate.

Ceva mai târziu, Nicole stătea lângă fântâna din faţa hotelului Métropole. Era o dimineaţă obişnuită, cu briza uşoară aducând mirosurile umede ale arborilor înfrunziţi care înconjurau lacurile. În curând va fi foarte cald, iar sub lumina crudă a soarelui, străzile îşi vor pierde din culoare. Venise mai devreme, aşa că privea păsările ciugulind prin pietriş şi scânteierile apei care curgea în fântână.

Deşi reflexiile mişcătoare ale apelor verzi de pe lacul Hoan Kiem îi plăceau mai mult ca orice în Hanoi, ăsta era locul ei preferat în primele ore ale zilei, înainte să înceapă traficul. În timp ce aştepta, se gândea la tatăl ei. Niciodată nu puteai şti exact cu ce se ocupă Papa şi nici de ce, dar comentariul despre Mark o făcuse curioasă să afle motivul pentru care se întâlneau cei doi bărbaţi. Dacă Mark era doar un negustor de mătase, nu ar fi fost normal să facă acum afaceri cu Sylvie? Tatăl său îşi crease relaţii cu americanii de o vreme încoace şi ea era sigură că asta începuse când el petrecuse câteva săptămâni la New York împreună cu Sylvie. Şi ea ştia că tatăl său îi asistase pe americani în efortul lor de a-i ajuta pe vietnamezi în lupta lor contra japonezilor, pentru că surprinsese convorbiri telefonice despre asta când era mai mică.

Cum stătea pe gânduri, îl zări pe Mark. Stătea cu spatele la ea în faţa hotelului, cu mâinile în buzunare, vorbind cu cineva. Ea aşteptă, cu braţele atârnându-i lejer pe lângă trup, iar inima îi tresări când el se întoarse şi traversă strada.

— Aproape că nu te-am recunoscut îmbrăcată aşa,

spuse el.

Ea zâmbi, încântată de plăcerea evidentă pe care o manifestase Mark când o văzuse. După cum putea să observe pe faţa şi pe braţele lui, bronzul pielii devenise mai închis, iar când el îi zâmbi, îi văzu dinţii foarte albi, părul lui, mai închis la rădăcină, fusese decolorat de soare.

— Cafea? întrebă el.

În timp ce porniră, soarele strălucea argintiu pe caldarâm. Auzea sunetul paşilor lui şi ţinu ritmul cu el, conştientă de apropierea lui şi de energia neobosită pe care părea să o degaje.

— Preiau vechiul magazin de mătăsuri al familiei. E prima mea zi de lucru. Dintr-odată ruşinată, murmură: sper să mă descurc, în cele din urmă.

El se opri din mers şi îi zâmbi larg, apoi o strânse pentru o clipă de braţ, ca şi cum ar fi vrut să-i transmită şi ei încrederea pe care o avea el în sine.

— Tu eşti fata care voia să călătorească prin lume, nu-i aşa?

Ea încuviinţă.

— Tu îţi alegi viaţa, Nicole. Cel puţin într-o anumită măsură.

Ceva din insistenţa privirii lui o tulbura. Cum ar fi putut să reziste unui bărbat cu ochi atât de albaştri că ai lui şi cu un zâmbet atât de irezistibil, care îi lumina întreaga faţă? Toate astea o impresionau atât de mult, încât aproape că le simţea fizic. Stătea, cu picioarele tremurându-i, şi se întreba ce o fi gândind el despre ochii ei închişi la culoare şi fără profunzime şi despre statura ei măruntă.

El îi dădu drumul şi îşi petrecu braţul peste umerii ei.

— Să mergem!

În cafenea, aşteptară împreună la coadă până când el dădu comanda. Locul părea mai luminos, mai vesel ca de obicei, aşa cum totul părea mai frumos când era împreună cu el. Pe când se îndreptau spre o masă de la fereastră, ea râse în sinea ei de cât de exaltată putea să fie. Când observă că Mark o studia, îi ocoli privirea.

— Spune-mi că greşesc, dar nu mă pot abţine să cred că ceva nu e în regulă.

Nicole oftă.

— Nu credeam că e atât de evident.

— Deci?

Ea avu o ezitare şi îi aruncă o privire scurtă, dar apropierea de el îi readuse la suprafaţă sentimente adânc îngropate.

— Nu e nimic important. Numai că încă mă macină faptul că eu am primit doar vechiul magazin de mătăsuri, iar lui Sylvie i s-a dat toată afacerea.

Ea se opri şi ascultă clinchetul cănilor de cafea şi zgomotul conversaţiilor din jur, apoi privi spre stradă. Chiar dacă îl plăcea, câtă încredere putea avea într-un străin?

Pentru scurt timp, tăcură amândoi.

— Deci, până la urmă, se pare că n-o să mă ocup de achiziţia de mătase.

El zâmbi.

— Ai răbdare. Până una-alta, unde e magazinul ăsta al tău?

— În cartierul vechi. Am hotărât să profit de ocazie. Arăt destul de mult a vietnameză. Ador mătasea. îmi place mirosul ei, atingerea ei. Sunt bună la mătase. Sau, poate, mătasea e bună cu mine, spuse ea zâmbind.

— Ai ceva planuri speciale pentru magazin?

Ea râse.

— Mai întâi, merg să cumpăr dezinfectant şi un mop. Locul arată ca şi cum ar avea nevoie de o curăţenie generală. După asta, vreau să-l fac atât de atrăgător, încât clienţii să nu poată rezista să nu intre şi să nu cumpere.

Mark îi atinse mâna.

— Mai e şi altceva ce ţi-ar plăcea să faci?

Ea zâmbi.

— Ei bine, la şcoală îmi plăcea să cânt şi să joc în spectacole de teatru.

— Mă refeream… ce ţi-ar plăcea să faci împreună cu mine. Ce zici de o partidă de înot? Sau de o plimbare pe lac?

Ea îşi întoarse faţa.

— Nu prea mă pricep la bărci.

— Să vâslesc eu. Tot ce ai tu de făcut e să stai tolănită şi să arăţi bine.

Nicole izbucni în râs.

— O sarcină dificilă.

— N-ai nici cea mai vagă idee, nu-i aşa?

— Despre ce?

Mark se aplecă peste masă şi îi atinse obrazul.

— Că eşti atât de frumoasă şi nici măcar nu-ţi dai seama de asta.

A fost destul ca să simtă cum i se ridică părul de pe ceafa şi să o facă să îşi plece ochii, fâstâcită. Râdea de ea? Ura gândul că ar putea fi doar o simplă distracţie pentru el. O jucărie. Cineva cu care glumeşti, dar pe care nu-l iei niciodată în serios.

Ploaia părea că se întoarce, deşi încă mai erau petice de lumină de la soarele filtrat printre crengile arborilor; era una dintre acele zile stranii, în care lumina soarelui se lupta cu întunecimea norilor.

— Crezi că sunt în stare să pun magazinul pe

picioare? Am făcut câteva lucruri stupide. L-am pus în situaţii delicate pe tata. El consideră acum că nu sunt de încredere. Sylvie n-a incendiat niciodată o marchiză şi nici n-a luat autobuzul spre Saigon fără să spună nimănui. Iar eu am fost mereu pedepsită la şcoală pentru că vorbeam prea mult şi vărsăm cerneala.

— Toţi facem lucruri stupide când suntem tineri.

— Spui asta ca şi cum ai fi bătrân. Câţi ani ai?

— Treizeci şi doi.

Se auzi un tunet şi ea privi spre cer.

— Crede-mă, spuse el. Totul va fi bine. Doar dovedeşte-i tatălui tău că poţi să ai succes cu magazinul.

El fumă o ţigară Chesterfield şi mai sporovăiră puţin. Mult prea curând îşi împinse scaunul în spate.

Nicole se temea că întâlnirea e pe cale să se încheie, aşa că vorbele îi ieşiră repede, fără să se gândească.

— Ce treburi ai tu cu Papa? Trebuie să fie ceva ce nu are legătură cu mătăsurile. Lucrezi pentru francezi?

Privirea lui nu se schimbă, dar pauza de o fracţiune de secundă pe care a făcut-o înainte de a-i răspunde a deranjat-o.

— De ce spui asta?

— Pentru că Sylvie este la comandă acum şi cu ea ar trebui să lucrezi, nu cu tata.

— Aş putea lucra pentru francezi, cu ajutorul tatălui tău. Doar niciunul dintre noi nu vrea să vadă comunismul răspândindu-se prin toată Asia de sud-vest, nu-i aşa? El ridică mâna spre ea, dar Nicole se trase puţin înapoi. Ea simţi că intensitatea privirii lui o intimida atât de mult, încât chiar şi sunetul propriei voci i se părea nefiresc.

— Deci trec să te iau mâine la şase şi mergem să privim asfinţitul pe lac. O să-ţi placă.

Ea voia să-i mai pună întrebări, dar Mark se ridică şi

părăsi cafeneaua cu paşi mari. Porni brusc în urma lui, dar văzu că el se oprise afară. Când se ciocni direct de el, Mark o sărută uşor pe buze, trimiţându-i un fior prin tot corpul. Ea îşi dădu deoparte părul care îi cădea pe faţă şi, încă ameţită de senzaţie, voia mai mult; el trebuie să fi simţit asta, dar s-a tras înapoi, ca şi cum s-ar fi gândit că e mai bine aşa.

Când Nicole îşi termină de făcut cumpărăturile, aerul se îmbibase de mirosul apei care se scurgea din burlane, care nu era, totuşi, chiar atât de neplăcut din moment ce aroma de patiserie proaspăt coaptă era mai puternică. Aşa era locul ăsta. Cu bune şi cu rele. Din fericire, norii se împrăştiaseră, iar copiii alergau care încotro, trimişi cu diverse treburi de mamele lor sau jucându-se prin şanţuri, unde doar Dumnezeu ştie ce boli ar fi putut lua din apa de o dezgustătoare culoare maronie sau de la norii de ţânţari care îngroşau aerul.

Nicole se opri la intrarea magazinului, cu cheia în mână. De lângă ea, de pe caldarâm, un bărbat infirm îi întinse o bucată de carton pe care erau verdeţuri prăjite şi soia marinată în ghimbir. Ea se întoarse spre el, îi dădu nişte bănuţi şi schimbară câteva vorbe.

Auzi un radio la care se transmitea muzică vietnameză şi îşi îndreptă privirea spre fereastra de la etaj a îngustei prăvălii de mătăsuri de pe cealaltă parte a străzii. Nu la fel de plină de culoare şi mai mică decât magazinul ei, prăvălia vindea pânză la metraj pentru draperii, de calitate inferioară. Cum văduva bărbatului care se ocupase mai înainte de magazinul familiei Duval o privea încruntată din spatele unei draperii aproape trase, Nicole îi zări dinţii. Femeia încă îi mai avea acoperiţi cu email negru; era, în mod clar, o membră a vechii şcoli, care credea că dinţii albi sunt potriviţi doar pentru colţii

câinilor. Când Nicole ridică mâna în semn de salut, draperia se închise şi femeia dispăru.

Auzi pe cineva în spatele ei şi se întoarse repede, dar era doar un negustor care vindea pacheţele de primăvară prăjite. Mirosul de mangal ars care ieşea din plita lui se ridică în aer. Privind peste drum, văzu un tânăr care se holba la ea. Avea faţa largă, tipic vietnameză, sprâncene groase şi orbitele ochilor slab pronunţate. Ea îl salută cu o mişcare a capului şi băgă cheia în încuietoare, dar până să intre, bărbatul era deja aproape.

— Tu te ocupi acum de magazin? întrebă el, arătându-şi cariile dintre dinţii din faţă.

— Da, eu.

Avea un păr negru şi ţepos, era desculţ şi îmbrăcat cu o *a o ba ba* de culoare închisă, salopeta tipică a muncitorilor din zonele rurale.

— Arăţi mai bine aşa, spuse el, atingându-i mâneca.

Ea pufni şi îşi privi hainele.

— M-ai urmărit?

El îşi înclină capul şi începu să-şi răsucească o ţigară.

— Poate.

În momentul în care se întoarse ca să intre în magazin, Nicole simţi că şi el s-a mişcat. Tânărul avea o notă de aroganţă în comportament şi îi trecu prin minte că el ar putea fi „protecţia” de care vorbise Sylvie. Privi peste umăr şi-l văzu topindu-se în mulţimea de vânzători ambulanţi care vindeau, din coşurile lor, budincă de orez lipicioasă.

Odată intrată, Nicole exploră sărăcăcioasele camere de la parter, observând grinzile murdare din lemn, sculpturile vechi şi podelele acoperite cu gresie de culoare închisă; mai multe încăperi, despărţite doar de nişte împletituri decorative din nuiele, care nu asigurau deloc

intimitate. Nu abordase încă subiectul, dar ideea ei era, de fapt, să şi locuiască acolo, din moment ce se ocupa de magazin. Ar fi o plecare surprinzătoare, care o neliniştea, dar i-ar fi oferit independenţa după care tânjea. Un loc doar al ei, fără Sylvie care să-i sufle în ceafa şi fără tatăl care să-i spună ce să facă şi cum să gândească.

La etaj mirosea a mucegai, dar Nicole se simţi uşurată când, la o privire mai atentă, văzu că mătăsurile stocate în lăzi de lemn căptuşite cu zinc erau în bună stare. Cuferele fuseseră încuiate şi doar ea avea cheile.

Deschise sertarele unui dulap vechi. Ultimii care stătuseră acolo îşi lăsaseră gunoiul când plecaseră, aşa că îngrămădi toată mizeria într-un sac. În sertarul de jos zări o poşetă veche, acoperită de praf. Era gata să o arunce şi pe asta în sac, dar mai întâi o scutură. Praful se răspândi peste tot şi ea începu să tuşească, dar uitându-se din nou, văzu că poşeta era făcută din mătase brodată manual. O antichitate vietnameză, decolorată şi puţin cam uzată, dar frumos decorată, cu imaginea unei creaturi mitice. îşi trecu vârfurile degetelor peste broderia poşetei, fiind conştientă că ţine în mână o bucată de istorie. O răsturnă şi, imediat, aproape că auzi vocea primului ei proprietar. O apropie de inimă şi se simţi parte a ceva special; istoria mătăsii şi istoria poporului vietnamez era şi istoria ei, ţesută în acea mică poşetă.

Cu un tată francez, o bucătăreasă franţuzoaică şi o soră care, chiar dacă era de rasă mixtă, arăta ca o franţuzoaică, Nicole ştia că partea vietnameză a vieţii ei rareori îşi găsea locul. Părinţii mamei sale o dezmoşteniseră când se măritase cu un francez, iar Nicole nu numai că nu-i întâlnise niciodată, dar habar nu avea unde anume trăiesc. Francezii dominaseră atât de multă vreme Vietnamul, încât Nicole presupusese dintotdeauna

că ea îşi părăsise familia căutându-şi drumul în viaţă. Nicole era singura din familie care vorbea vietnameza perfect şi adesea îşi dorea să o fi avut pe mama sa alături ca să poată vorbi cu ea. Restul lumii, dacă nu ar fi fost înfăţişarea lui Nicole, ar fi crezut că familia Duval este în întregime franceză.

Curăţă sertarul de sus, înfăşură poşeta într-o bucată de mătase tăiată dintr-un balot şi o puse cu grijă acolo.

După câteva ore de măturat, înghiţit praf şi spălat pe jos cu mopul, Nicole îşi perie şi ea hainele. Reuşise să scoată mirosul de pisici, dar nu şi duhoarea de vegetaţie putredă. Data viitoare o să aducă un snop de frunze de *şi*, ca să parfumeze locul. Era înfierbântată şi transpirată, dar meritase efortul. Când umblase prin camerele de la etaj, descoperise câteva piese de mobilier din lemn închis la culoare cu încrustaţii din sidef, precum şi un şezlong din catifea.

Într-o cameră rece din spate, care dădea spre curte, găsi un mic altar pe care erau beţişoare parfumate şi nişte fructe de mango verde putrezite. Curăţă şi acolo, deschise fereastra, apoi o lăsă întredeschisă ca să circule bine aerul şi se opri o clipă. Deşi Nicole nu era sigură de credinţa ei în Dumnezeu, putea simţi pacea a ceea ce fusese, zeci de ani, un loc de rugăciune.

După-amiaza era pe sfârşite. Odată ce căldura se accentua, tânjeai după răcoarea orelor de seară ce aveau să vină. Visa la o baie cu bule care să o ajute să scape de mirosul de pisici, când o luă prin surprindere un cântat de cocoş. îşi ridică brusc privirea şi îl zări pe tânărul pe care îl văzuse mai devreme, care acum o privea insistent prin geam. Când omul îşi slăbi puţin strânsoarea eşarfei pe care o purta în jurul gâtului, ea observă vârful a ceva ce părea un semn din naştere, de culoare mov.

Nicole ieşi în cadrul uşii, să îl înfrunte.

— Ce cauţi aici?

y

— Planta aia căţărătoare din spate ar putea fi utilă. E mai bine să nu ţii lucrurile la vedere.

Îşi atinse nasul cu degetul.

— Habar n-am despre ce vorbeşti.

El scoase o cutie cu chibrituri şi, inhalând adânc, îşi aprinse ţigara.

— Cum te cheamă?

— Poţi să-mi spui Trân.

— Ei bine, Trân, dacă ăsta o fi numele tău, vreau să pleci de aici, dacă nu, chem poliţia.

— În curând o să ai nevoie de mine. Rânji, arătându-şi din nou gaura dintre dinţi: Viet Minh e deja în Hanoi.

— Nu ştii nimic despre asta. Eşti doar un văcar care se dă mare.

El îşi dădu deoparte laţele care îi cădeau pe ochi şi făcu o plecăciune înainte de a traversa pe cealaltă parte a străzii.

Deşi tânjea să se întoarcă acasă şi să facă baie, se strecură înapoi în magazin şi continuă să-l supravegheze o vreme, privind printre storuri. Trecu un convoi militar, o imagine rară în cartierul vechi, aşa încât părea că tot mai mulţi militari francezi soseau acum în oraş. Peste drum, o bunică trăgea de un copil care protesta de zor, ca să îl scoată din cădita pe care o instalase chiar pe trotuarul îngust. Trânti copilul în apă şi începu să-l spele pe spatele costeliv. Nicole zâmbi. Aici, în cartierul vechi, viaţa era trăită afară. Îi plăcea asta. I se părea că aşa e corect şi cinstit. Un băiat care vindea ceai se apropie, cu băţul de bambus balansându-i-se pe umeri; pe el, înşirate, mici căni

de tinichea, bucăţi de ţevi şi ceainice creau un fel de melodie în timp ce se legănau. Tânărul vietnamez, Trân, îl opri ca să-i spună ceva. Era şansa ei. Se strecură afară din magazin, încuie repede uşa şi se furişă prin mulţime.

După colţ, trecu pe lângă o vietnameză bătrână care îşi făcea auzite părerile oricui voia să le asculte.

— Francezilor nu le pasă, tocmai spunea femeia.

Nicole încetini pasul.

— Vecinul meu spune că a fost o bombă, zise o femeie mai tânără. Nu departe de tine. Mi-a spus vânzătorul de gogoşi. Tu ai auzit-o?

— Nu, dar nepotul meu zice că toată lumea cu care s-a întâlnit nu vorbeşte decât despre asta.

Cealaltă persoană începu să vorbească mai încet. Nicole nu reuşi să prindă tot, dar înţelese că amândouă credeau că trupele Viet Minh erau mai aproape de Hanoi decât bănuia toată lumea, exact cum spusese şi tânărul Trân.

Şi vorbeau despre o bombă. Din nou. Tatăl ei îi spusese că nu era vorba despre nicio bombă, ba chiar îi arătase ziarul în care se nega asta. Dintr-odată, o cuprinse neliniştea. Chiar dacă mulţi încă le erau loiali francezilor, ura să nu ştie în cine să aibă încredere. Auzind fără să vrea acea conversaţie, se îngrijoră că situaţia ar putea fi mult mai gravă decât era dispus să admită oricine din familia sa.

7

Când Mark şi Nicole treceau pe lângă iazurile care mărgineau malurile lacului, ea îi arătă marea parfumată de flori de nuferi roz şi albi care pluteau pe suprafaţa lor. Coborând din ricşă, grijile ei legate de cartierul vechi dispărură ca prin farmec şi se simţi dintr-odată atât de fericită, încât frica de a se urca într-o bărcuţă se domoli

puţin. Un cerşetor orb, ghemuit pe mal, nu-i băgă în seamă, şi, după câteva minute de căutări, îl găsiră pe bărbatul care se ocupa de bărci, care fuma şi bea cafea la mal, lângă un ponton din lemn. Acesta se uită cu subînţeles la ceas când Mark îi spuse ce vrea şi acceptă doar după ce primi câţiva dolari în plus.

Soarele era încă fierbinte şi ea uitase să îşi ia pălăria, aşa că Mark îi oferi pălăria lui de paie. El purta o cămaşă albă apretată, care părea că îi face pielea să strălucească, iar Nicole era îmbrăcată cu o rochie lungă, de culoarea pescăruşului albastru.

— Probabil că n-a fost o idee prea bună să-mi pun pantofi cu toc înalt, spuse ea, şi râse nervos, în timp ce barcagiul îi întinse o pernă. Se aşează confortabil, apoi continuă: Ar fi trebuit să-mi iau pantofi fără tocuri.

Mark râse.

— Eşti foarte bine aşa.

Odată urcat în barcă, el îşi suflecă mânecile cămăşii şi apucă vâslele. Barca se desprinse de ponton. În vreme ce Mark vâslea, Nicole privea soarele reflectat de firele de păr de pe antebraţele lui. Viaţa şi educaţia lui în aer liber îl transformaseră într-un bărbat musculos şi, amintindu-şi cât de rapid reacţionase la pericol când îl luase de gât pe Daniel Giraud, îşi dădea seama că Mark nu fusese niciodată sortit unei munci obişnuite de birou. Şi nici nu era tipul de bărbat cu care ai fi vrut să ai de-a face. Se întrebă dacă asta o deranjează. Ar fi trebuit să ştii asta, gândi ea, înainte de a ajunge să-l doreşti atât de mult. Zâmbi în sinea ei. Ca şi cum ar fi avut de ales…

Când ajunseră în mijlocul lacului, el se opri din vâslit şi îi zâmbi.

— Eşti fericită?

Ea încuviinţă din cap şi privi luciul apei transformat într-un amestec de roz şi auriu.

— De obicei, nu te lasă pe lac atât de târziu.

— Am vrut să fim împreună aici, chiar şi pentru câteva minute. Când eram copil, înotam în mijlocul lacului nostru.

— Ce romantic!

Mark zâmbi.

— Nu sunt sigur că gândeam aşa când aveam doisprezece ani.

— Atunci, de ce o făceai?

— Ştiu că nu mă exprim mereu aşa cum aş vrea, dar era ca şi cum aş fi fost într-o altă lume. După ce a murit mama, m-am închis în mine şi doar când mergeam la lac mă simţeam aproape de ea.

Lacul şi aerul licăreau pe măsură ce lumina continua să îşi schimbe culoarea, de la galben-pal, spre un seducător roz-închis. Într-adevăr, el avea dreptate, lumea de zi cu zi din Hanoi părea să fi dispărut, cu zgomotul său înăbuşit şi depărtat; tot ceea ce auzea ea acum era clipocitul leneş al apei şi sunetul păsărilor de seară care plonjau şi se scufundau în apă. Copacii din jurul lacului erau întunecaţi şi umbroşi, dar totul ar fi părut pustiu dacă n-ar fi fost cu el. Se îmbăta cu fiecare detaliu, iar nervozitatea i se dizolva în pacea simplă a acestei lumi mirifice. Atunci, vibrând în deplină armonie cu lacul, cu arborii, cu păsările, dar mai ales cu Mark, se simţi ea însăşi eliberată.

În ciuda a ceea ce-i spusese despre mama lui, el părea că deţine controlul bărcii, al lacului şi chiar al înserării – mai mult, părea că e stăpânul lor. Aşa cum îi zâmbea, faţa lui, scăldată în lumina firavă a apusului, amplifica romantismul locului. Apoi, fără un motiv clar,

Nicole simţi un uşor fior de teamă.

— Nu vreau să plec, spuse ea. Dar, poate, ar trebui să ne întoarcem, înainte să se întunece.

— Nu-ţi face griji. Avem timp. Vrei să ţii vâslele puţin? Am luat aparatul foto şi vreau să-ţi fac o poză.

El îi dădu vâslele, apoi scoase aparatul dintr-un săculeţ. Chiar dacă părea perfect echilibrat aşa, cum stătea în picioare, un val de nelinişte o cuprinse brusc. Frica de apă nu o părăsise niciodată de la groaznicul moment în care ea şi Sylvie ieşiseră singure cu barca pe râul Perfume.

— Nu e nevoie să vâsleşti. Vreau doar să te prind ca şi cum ai face-o. Poţi să te apleci puţin în faţă?

— Crezi că nu ştiu să vâslesc? spuse ea râzând. Ba ştiu.

Nicole făcu o mişcare bruscă, ca şi cum ar vâsli. Asta zgudui barca, o clătină, Mark îşi pierdu echilibrul, aproape căzu înapoi în barcă şi, în confuzia subită, ea se întinse spre el, scăpând una dintre vâsle în apă. Nicole se simţea proastă şi umilită.

— Asta e de povestit, spuse el râzând.

— Scuze!

Având o singură vâslă, puteau doar să meargă în cerc. Mark îl strigă pe barcagiu, dar fără rezultat. Se ridică din nou, cu intenţia să se sprijine cu genunchiul de marginea bărcii, apoi să se întindă, încercând astfel să recupereze vâsla pierdută, blocată acum într-o floare de nufăr. Dar, având aparatul foto într-o mână, se mişcă prea repede, barca se clătină, el îşi pierdu echilibrul şi, într-o clipită, trecu dincolo de marginea bărcii şi căzu în apă. Pentru o clipă, ea simţi că îi îngheaţă sângele în vine şi scoase un ţipăt, dar înţelese repede că el era în siguranţă. Pe când se căţăra înapoi în barcă, ea izbucni în râs. Se uita

la el cum dă din cap ca să-şi scuture apa din păr.

— Hei! Vezi că mă stropeşti, spuse ea, când el repetă figura.

Cămaşa lui, udă leoarcă, era aproape transparentă şi ea putea vedea fiecare linie a braţelor şi a pieptului. I se puse un nod în gât şi înghiţi în sec; nu mai simţise până atunci o dorinţă atât de intensă, care îi făcea inima să bată năvalnic şi îi tăia respiraţia în asemenea hal. Pentru câteva momente se priviră unul pe altul, părând că niciunul nu e în stare să scoată o vorbă. Apoi ea îşi mută privirea, brusc jenată de această intimitate.

Văzuse că el lăsase aparatul foto să cadă în barcă, nu în lac, aşa că îl luă şi îi făcu o poză lui Mark, cu apa şiroind de pe el, dar zâmbind la ceea ce făcea ea. Apoi se puseră pe aşteptat, dar deşi soarele se cufundase dincolo de orizont, barcagiul tot nu apărea. Ea se simţea în siguranţă cu Mark, dar alt fior o pătrunse când îşi aminti de întunecimea rece a râului, atunci când căzuse în apă.

— Deci? spuse ea. Ce facem acum?

El ridică din umeri.

— Apa asta e rece ca gheaţa!

— Ţi-a trebuit să te dai mare!

Ea zări un punct luminos pe lac, apoi auzi zgomotul unor vâsle trase prin apă. Se întoarseră amândoi. Cerşetorul pe care îl crezuseră orb venea spre ei cu o vâslă de rezervă.

Cele două surori împărţeau baia de la ultimul etaj. Zugrăvită în alb şi placată cu faianţă albastră strălucitoare, avea o parte unde domnea ordinea perfectă şi o alta împânzită de agrafe, cleme, panglici pentru păr şi borcănele cu creme pentru faţă. O oglindă mare în stil art-deco acoperea unul dintre pereţi, podeaua era din gresie albă şi neagră şi dacă te uitai pe fereastră, dădeai de

frunzele palmierilor tropicali.

Sylvie insistase ca fiecare să aibă propriul său dulap din bambus în care să-şi ţină lucrurile, ca să nu se amestece, iar Nicole rareori se deranja să se uite în cel al surorii ei. De data asta, însă, în timp ce se umplea cada, îşi trecu degetele peste obiectele aflate pe rafturile lui Sylvie: cremă universală super-hrănitoare, ulei demachiant şi loţiune pentru piele – toate trei de la Estee Lauder – aşezate pe raftul de jos, cu diferite şampoane şi săpunuri pe raftul următor. Printre flacoanele cu parfum de pe raftul de sus se găsea şi favoritul lui Sylvie, Coeur Joie, un parfum de la Nina Ricci. Nicole, care era mai scundă decât Sylvie, trebuia să se ridice pe vârfurile picioarelor. Reuşi să tragă sticluţa mai în faţă şi, după ce îi scoase capacul, îşi dădu puţin în spatele urechilor. Dar, când puse flaconul la loc, simţi că mai era ceva acolo. Trase afară o cutiuţă şi o deschise. Înăuntru erau două flacoane cu medicamente, unul cu Benzedrină iar celălalt cu Dexedrină, ambele cu numele lui Sylvie pe etichete. Oare de ce lua Sylvie medicamente? După câte ştia Nicole, amândouă erau amfetamine. Dintr-odată, o cuprinse neliniştea. Sora ei era bolnavă?

Puse pastilele la loc, apoi se întinse în apa fierbinte, ca să se înmoaie şi să se gândească la Mark. Sentimente necunoscute îi inundau gândurile. Era fericită şi, în acelaşi timp, emoţionată. Dar mai mult decât orice, o încânta faptul că, scoţând-o la plimbarea de pe lac, Mark împărtăşise cu ea ceva foarte personal şi special. Iar acum, în timp ce îşi săpunea pielea, se simţi ca o femeie care se îndrăgostise, dar căreia nu-i venea să creadă că asta chiar i se întâmplă.

Tocmai îşi terminase de şters părul cu prosopul şi – încă gândindu-se la Mark – zgâria, absentă, vopseaua

desprinsă de pe tocul uşii, când se auzi o bătaie uşoară în uşă şi Sylvie intră în încăpere.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Nicole.

Sylvie se îndreptă spre dreptunghiul întunecat al ferestrei.

— Pot să închid obloanele? Nu-mi plac ferestrele negre. Mă fac să mă gândesc la moarte.

Nicole ridică din umeri, dar înţelese. Era ca atunci când vezi luna reflectată în apă şi toată viaţa ta pare a fi cu susul în jos. Uneori nici ea nu se uita la întunericul de afară, de teamă că fantomele din capătul grădinii s-ar ascunde pe după copaci, iar foşnetul nu ar fi de la frunze şi vânt, ci de la vocile celor morţi.

— Ai început să te temi de fantome? întrebă ea.

— Nu există fantome.

— Tu eşti cea care mi-a vorbit despre cadavre, cele îngropate de japonezi, după cum ziceai.

— Cadavrele nu-s totuna cu fantomele.

Nicole râse şi începu să-şi pieptene părul umed.

— Nu ai pic de imaginaţie.

— Ei bine, ştim că japonezii au împuşcat mulţi francezi la sfârşitul războiului. E de presupus ca unii dintre ei să fi fost îngropaţi aici.

După ce închise obloanele, Sylvie se întoarse cu spatele la fereastră şi părea că se gândeşte la ceva, în timp ce se uita în jur. Îi întinse lui Nicole un halat de baie alb şi îi aruncă un zâmbet.

— Să mergem în camera ta!

Nicole îşi pusese în ordine teancurile de cărţi de pe podea, dar mărgelele ei din sticlă atârnau în şiraguri întâmplătoare de un mâner al măsuţei de toaletă şi un ruj de buze roşu şi fără capac, fusese lăsat să se usuce într-un sertar întredeschis. Un borcănel cu pudră zăcea acolo

unde căzuse, în lavoar, iar câteva piese de îmbrăcăminte stăteau claie peste grămadă pe podea, lângă pat.

Sylvie ridică borcănelul şi un nor de pudră îi învălui faţa, făcând-o să strănute.

Nicole izbucni în râs.

Sylvie îşi şterse pudra de pe faţă cu degetele.

— Foarte nostim, ce să zic? Voiam să vorbim despre magazin. Trebuie să ne gândim la viitorul tău.

Nicole se strâmbă.

— Cum ar fi, de pildă, să mă mărit cu un vietnamez drăguţ?

— Papa nu se referea la asta.

Nicole studia faţa surorii sale şi voia să-i vorbească despre ieşirea pe lac împreună cu Mark, dar ceva o făcu să-şi schimbe gândul. Şi în loc de asta, întrebă:

— Întotdeauna ai ştiut să te descurci cu Papa, nu-i aşa?

Sylvie roşi uşor şi avu bunăvoinţa să zâmbească.

— În legătură cu magazinul. îţi dai seama că, dacă reuşeşti să-l pui pe picioare, o să ai un venit frumuşel? Sper că iei asta în serios, nu?

— Bineînţeles. Deja am început să fac curat.

— Şi o să încerci şi să îţi termini studiile?

Nicole negă, printr-o mişcare a capului.

— Nu văd cum aş putea face asta, dacă am de condus magazinul.

— E adevărat. Mai bine concentrează-te pe magazin! Papa o să înţeleagă.

— Sper. Dar spune-mi, Sylvie, de ce iei medicamente? Am dat peste ele în baie.

Sylvie se încruntă.

— Ţi-ai băgat nasul în dulapul meu?

— Pentru ce sunt alea? Eşti bolnavă?

Sylvie părea că ezită.

— Doar nişte dureri de cap şi oboseală.

Nicole dădu din cap aprobator. De când îl revăzuse pe Mark, nedreptatea felului în care se împărţise afacerea părea să nu mai conteze aşa de mult şi era îngrijorată de starea surorii sale.

— Nu e de mirare. Ai multe lucruri de care trebuie să te ocupi.

Ea văzu cum briza care bătea prin fereastra deschisă ridica perdelele de muselină, împrospătând aerul din cameră.

— Ce se întâmplă cu casa din Hue? întrebă ea. O vindem?

— Papa a desemnat un director adjunct să se ocupe de achiziţiile de acolo. Va locui în casa noastră.

— Să ştii că sunt hotărâtă să am succes cu magazinul.

— Mă bucur să aud asta.

— Ai auzit de asasinatul din crângul de bambuşi?

Sylvie dădu din cap că da.

— Şi e posibil să mai urmeze şi altele. Presupun că Viet Minh ar putea împuşca pe oricine de aici, dacă şi-ar pune asta în minte.

În acea noapte, Nicole iar nu putu să doarmă, aşa că deschise obloanele şi înfruntă fantomele. Era lună plină, dar grădina era surprinzător de liniştită, cu fiecare frunză şi fiecare fir de iarbă strălucind ca aurul. Afară, mirosea a lemn, iar aerul era greu şi înmiresmat. Se gândea la ceea ce îi spusese tânărul de la magazin: În *curând vei avea nevoie de mine*. Oare chiar minţea? Nimeni nu credea că ar putea fi învinşi de Viet Minh – armata franceză depăşea cu mult numărul rebelilor. Toată lumea spunea asta. Dar o voce interioară îi repeta în minte: dar dacă toată lumea se

înşală? îl auzise pe tatăl său vorbind despre o reţea subterană în portul Haiphong. Faţă de cei 570 kilometri pe care îi făcuseră de la Hué la Hanoi, Haiphong era la mai puţin de 100 de kilometri distanţă. Dacă luptătorii Viet Minh erau deja în Hanoi într-un număr mai mare decât îşi putea oricine imagina? *An dân e în tra* – „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte". Dacă lumea în care trăiau avea să se schimbe pentru totdeauna? Clătină din cap. În ciuda tuturor supărărilor pe care i le produceau tatăl ei şi Sylvie, nu voia să-i piardă. Şi dacă tot ce e mai rău urma să se întâmple, cine să aibă grijă de magazinul de mătăsuri, dacă nu o fată de rasă mixtă, care speră în succes şi poate chiar în dragoste?

8

O cratiţă zdrăngănea pe plită şi, în timp ce aburul se ridica, Lisa cânta de mama focului un vechi cântec franţuzesc, care se auzea la radio. Nicole privi pe fereastra bucătăriei. Trecuseră câteva zile de la plimbarea lor pe lac şi nu mai avea nicio veste de la Mark. Anotimpul cald şi ploios îşi intrase în drepturi şi nu mai era aşa de luminos afară; ziua se arăta a fi groaznic de umedă. Dar o franzelă cu crustă aurie se lăfăia pe masă, iar o asemenea privelişte face mereu ca lucrurile să pară mai bune. îşi ronţăia pielea din jurul unghiilor şi o privea pe bucătăreasă cum se oprise din cântat şi acum se legăna în timp ce toca nişte ardei roşii. Aroma lor plăcută şi proaspătă umplu încăperea.

— Ai ochii închişi? întrebă Nicole.

— Crezi că aş toca ceva fără să mă uit?

— Ei bine, câteodată am văzut chestii ciudate plutind prin supă.

Lisa încercă să o atingă cu o cârpă de vase.

— Neruşinato ce eşti!

Nicole se feri, apoi se întoarse, continuând să-şi ronţăie pielea.

— Ce avem azi?

— Iepure. Chiar eu l-am prins. Ia spune, de ce nu ai deschis încă magazinul?

Nicole ridică din umeri.

— Trebuie să zugrăvesc curtea şi să curăţ lună bucătăria. Mirosul e prea puternic pentru clienţi.

Se auzi o bătaie ritmică în uşa din spate. Când Lisa merse să deschidă, Nicole zări un ştrengar, care îi înmână ceva. Bucătăreasa închise uşa la loc.

— E pentru tine. Cine îţi trimite ţie bileţele, fluturaşul meu?

Lisa îi întinse un plic şi se aşeză să-şi ruleze o ţigară.

Nicole privi la numele ei, scris pe faţa plicului. Brusc, se ridică să plece.

— Întâlnire secretă, nu-i aşa? spuse Lisa cu un hohot de râs.

— Aşa e! răspunse Nicole, râzând.

Când ajunse pe hol, deschise plicul sfâşiindu-l şi primul lucru pe care îl căută cu privirea fu semnătura de pe bilet. Mark. Simţea o uşurare în tot corpul, pe măsură ce citea că el voia să o întâlnească la Les Variétés, după-amiază la patru. A meritat aşteptarea, îşi spuse ea. Prima sa reacţie a fost să chiuie de bucurie, apoi zbură pe scări în sus, întrebându-se cu ce să se îmbrace.

La patru fără zece Nicole bătea ritmul cu piciorul în caldarâmul din faţa Les Variétés, cel mai vechi teatru din Hanoi, acum considerat mai degrabă lipsit de prestigiu. Ca să nu întârzie şi să nu o plouă, luase tramvaiul în loc să meargă pe jos, dar la ora la care ajunse ploaia se oprise şi pete albastre decorau cerul. Teatrul era situat la o intersecţie şi, dacă stătea în faţa impozantei uşi de la

intrare, putea privi înspre oricare dintre direcţiile din care ar fi putut veni Mark.

Nu fusese niciodată înăuntru, cu toate că Papa o introdusese pe ea şi pe Sylvie în societatea francezilor iubitori de muzică, aşa numita Societate Filarmonică. Dar, spre dezamăgirea tatălui său, nu era genul ei de muzică. După aceea, o dusese să vadă o trupă franceză de teatru aflată în turneu, care juca Molière la Teatrul Municipal, cunoscut de vietnamezi ca Teatrul Occidental. Era o clădire frumoasă, cu arcade şi cupole, dar, cum asta nu făcuse altceva decât să îi sporească dorinţa pentru emoţii, vizita nu s-a mai repetat. Locul care îi plăcea cel mai mult şi unde mergea singură, era frumosul cinematograf Palace, cu minunata sa intrare arcuită, pe care vietnamezii o numeau Calea Trang Tien. Filmele ei preferate, pe care le văzuse acolo recent erau *Pantofii roşii* şi *Cei trei muşchetari*.

Tatălui ei îi plăcea să asculte fanfara militară franceză cântând într-o piaţă din apropierea lacului. Din fericire, azi nu aveau spectacol, aşa că Nicole, aşteptându-l pe Mark, privea florăresele de la ţară. În fiecare zi aduceau flori încărcate în coşuri, puse pe spinările unor măgăruşi costelivi. Le vedeai mereu acolo, ghemuite împreună cu păsările, la marginea drumului care înconjura lacul. Mirosul florilor era extrem de puternic şi, când Nicole se îndepărtă câţiva paşi, se ciocni de un băiat care mergea pe o bicicletă încărcată cu o mulţime de coşuri pentru fiert găluşte la aburi. El încercă să o convingă să cumpere, dar când ea izbucni în râs şi îi spuse că e franţuzoaică, el o numi *métisse* şi scuipă în ţărână. Nicole se amărî, dar nu avea de gând să-l lase să-i strice după-amiaza.

Puţin după aceea, îl auzi pe Mark strigând-o pe nume. Se întoarse pe călcâie. Cât de încrezător arăta –

gândi ea – cu braţele-i legănându-se şi cu mersul lui săltăreţ.

— După cum văd, eşti punctuală, spuse el, adresându-i un zâmbet larg.

— Am ajuns mai devreme.

— Arăţi minunat.

y

Îi atinse părul, ridicându-i-l uşor de pe faţă.

— Îmi place părul tău, aşa, desfăcut.

Ea zâmbi de plăcere. După multe încercări, se hotărâse să poarte o rochie roşie mulată, care îi ajungea până sub genunchi şi o pălărie de pai, crem, platâ şi cu boruri mari, pe care acum o ţinea în mână. Se simţea elegantă şi ştia că hainele o fac să pară mai mare.

Când el îi întinse mâna, simţi din nou acel fior care o străbătea de câte ori erau împreună.

— Mergem?

Odată intraţi în teatru, îi trebuiră câteva clipe până ce ochii i se obişnuiră cu întunericul. Apoi începu să privească sala de music-hall de modă veche, cu fotolii tapiţate cu catifea roşie, cu lămpi cu petrol fixate pe pereţi, care, la o privire mai atentă, se dovediră a fi fost transformate pentru iluminare electrică. Mirosul de machiaj, transpiraţie şi parfum rânced o umplu cu o senzaţie nouă şi meitantă.

Ea simţea cum pulsul i-a crescut când coborau pe culoarul central, unde un bărbat care stătea în primul rând se întoarse şi strigă la ei.

— Hai mai repede! Ţi-ai adus partitura?

Din laterale se auzeau bătăi de ciocan, iar cum îngrijitoarele măturau şi lustruiau podeaua, era zgomot şi în marea sală de concert. Nicole ezită.

— Cu mine vorbiţi?

— Nu, cu târfa preotului! Cu tine vorbesc, bineînţeles. Sper ca vocea ta să fie mai bună decât pare a-ţi fi creierul.

Mark o urmărise amuzat, iar acum făcu un pas în faţă.

— Jerry, ea e Nicole, fata despre care ţi-am vorbit. Mă tem că am adus-o aici sub un fals pretext, dar mi-a spus că ştie să cânte. A venit prea târziu pentru audiţie?

— Audiţie? gâfâi ea, privindu-l cu neîncredere.

— O prietenă de-a ta e oricând bine-venită, Mark. Vino încoace, drăguţă, şi spune-mi ce cântece ştii!

— Hai, du-te, spuse Mark, urmărind-o cu privirea lui de un albastru deschis. Cel mai rău lucru care ţi se poate întâmpla e să îngheţi.

— Sau să mor! spuse ea, trăgându-şi mâna dintr-a lui. Ce-o să fie dacă o dă în bară? Dar dacă va trebui să înfrunte râsetele lor jenate?

— Nicole, asta e şansa ta, îi şopti el. Nu o lăsa să-ţi scape. Compania teatrală încurajează revenirea în Hanoi a spectacolelor muzicale populare.

Auzea zgomotele din preajmă crescând şi scăzând, iar palmele începură să-i transpire. Întrebându-se dacă mai ştie să cânte, îşi adună curajul, îi dădu lui Mark pălăria şi urcă cele trei trepte spre scenă. Din momentul în care începu să cânte, fără acompaniament, *Voi fi cu tine când vor fi merii înfloriţi*, zgomotul de fundal al teatrului şi zarva îndepărtată a oraşului dispărură. Interiorul sălii, luminile strălucitoare, rândurile de scaune şi oamenii care munceau se amestecară într-o singură imagine. Pe măsură ce vocea i se înălţa, se simţea uşoară ca aerul;

nu mai era ignorata soră mai mică, era ca şi cum ar fi descoperit o altă faţetă a ei însăşi. Se simţea stimulată,

stăpână pe calităţile sale şi niciodată în viaţa ei de până atunci nu se simţise mai acasă. Când termină de cântat, acest simţământ crescu în ea cu asemenea forţă, încât aproape o făcu să izbucnească în lacrimi.

Jerry începu să aplaude, Mark i se alătură şi la fel făcură şi dulgherii care bocăniseră în lateralele sălii. Nicole făcu o reverenţă.

— Încă nu e nevoie de asta, spuse Jerry, cu falca tresărindu-i de amuzament.

— Deci primeşte un rol? întrebă Mark.

— Sunt sigur că pot găsi ceva pentru ea.

Mark îi dădu lui Jerry un bileţel.

— Asta e numărul de telefon al lui Nicole, spuse el.

Apoi urcă pe scenă şi, cu lumini scânteind în ochi, îşi desfăcu braţele. Plină de recunoştinţă, ea îi sări la piept, iar el o cuprinse cu braţele, ridicând-o. Când o lăsă din nou jos, mâinile lui rămaseră pe spatele ei mai mult decât era nevoie. Ea se aplecă uşor înspre el şi îi simţi fierbinţeala palmelor cum alunecă niţel mai sus. El îi dădu drumul şi făcu un pas înapoi, dar ceva se petrecuse între ei. Nicole simţi că era un punct de unde nu mai era cale de întoarcere. El nu o sărutase încă, nu de adevăratelea, dar ea era sigură că nu mai e mult până acolo.

— Mulţumesc. Mulţumesc foarte mult, spuse ea.

El zâmbi.

— Ascultă-mă, eu o să fiu plecat pentru câteva săptămâni, dar, dacă nu ai veşti de la Jerry într-o zi sau două, treci din nou pe aici şi adu-i aminte.

Ea încuviinţă şi zâmbi, nevrând să-şi arate dezamăgirea. Acum trebuia să trăiască fără el, chiar dacă nu fuseseră prea mult împreună.

— Deci tot ce ai de făcut e să te gândeşti cum să-i

spui tatălui tău.

— O, nu, răspunse ea, n-am să-i spun.

O săptămână mai târziu, şi cu noaptea balului de vară de la hotelul Métropole stabilită pentru luna iulie, Nicole se furişă în camera lui Sylvie ca să vadă dacă găseşte vreun indiciu despre rochia surorii sale.

Se uită în şifonierul mare din lemn de stejar, unde Sylvie îşi ţinea rochiile şi bluzele ordonate după culoare. În timp ce îşi plimba degetele peste mătăsurile gri şi de culoarea şampaniei, îşi dădu seama că Sylvie îi spusese adevărul: rochia nu era acolo. Hainele lui Sylvie erau stilate şi elegante în egală măsură şi dacă tot avea ocazia, Nicole probă câteva dintre bluzele ei brodate. Se fâţâi încolo şi încoace prin faţa oglinzii, dar era mult mai scundă decât Sylvie şi hainele atârnau pe ea. Le dădu jos, trase cu ochiul în sertarul cu lenjerie intimă al lui Sylvie şi văzu acolo jurnalul. Îl frunzări şi din el căzu o fotografie cu o rochie. Asta era. Nu cu linia clasică pe care o prefera sora ei, rochia era împopoţonată şi puţin cam extravagantă, dar Sylvie era întotdeauna cu un pas înaintea gloatei când venea vorba despre modă; Nicole se hotărî să facă unele modificări la îmbrăcămintea sa.

Mai târziu, când se întorcea de la croitor, observă o mulţime de pliante care fluturau în bătaia vântului. Fuseseră strecurate pe sub uşile celor mai multe magazine. Scrise de mână, cu desene grosolane din peniţă şi toate doar în vietnameză, pe care Nicole o cunoştea destul cât să îşi dea seama că era vorba despre propagandă din partea Viet Minh. Ele arătau ţărani zâmbitori care duceau arme şi mâncare pe câmpurile de luptă şi cărau răniţii în spate sau cu tărgi improvizate. Puse una în buzunar, cu intenţia să i-o dea tatălui ei mai târziu.

Cartierul vechi fusese construit sub formă de triunghi şi, de obicei, ea se întorcea acasă pe un traseu cunoscut, dar de astă dată avea nevoie să meargă pe alt drum. Soarele care asfinţea lumina vârfurile acoperişurilor din ţiglă, ce străluceau portocaliu; era frumos pe străzi. În faţa ei, felinarele de pe stradă erau aprinse, prelatele erau fixate de stâlpii de sprijin, pregătite în caz că începea ploaia, iar grătarele ardeau deja. Nicole se opri o clipă, simţind că moare după mirosul tentant de pui. Vânzătorul, cu cămaşa largă şi pantalonii lăbărţaţi, îi dădu două bucăţi, într-o farfurie căptuşită cu frunze. Direct din tigaie, unde fusese prăjit în mirodenii, era extrem de delicios.

După ce termină, îşi şterse grăsimea de pe faţă şi merse mai departe, legănându-şi braţele, anticipând proba la rochie, care în curând avea să fie remodelată după cea a lui Sylvie.

Împodobită cu trandafiri din mătase cusuţi la poale şi la decolteu, rochia lui Sylvie era din satin acoperit cu sifon gri-perlat. În fotografie mai era şi un şal decorat cu trandafiri. În încercarea de a o imita pe sora ei, croitorul avea să adauge o fâşie de sifon înflorat prinsă de umăr şi cusută peste rochia lungă, cu un decolteu adânc din satin verde-deschis. Avea să coasă şi câţiva trandafiri de-a lungul fâşiei. Rochia avea să fie mulată exact pe unde trebuia şi Nicole spera să-l impresioneze pe Mark.

Se simţea veselă, aşa cum cobora pe strada mai puţin cunoscută, până când zări ceva care o făcu să se oprească din drum. Nu era vorba despre faţa neagră a femeii sau despre felul în care era îmbrăcată, chiar dacă rochia ei, despicată într-o parte şi strâns mulată pe fesele-i rotunde, frumos arcuite, era un pic prea provocatoare chiar şi pentru gustul lui Nicole. Era vorba despre persoana care mergea lângă femeie cu un braţ petrecut în jurul taliei ei.

În timp ce Nicole privea cu groază, tatăl ei se aplecă să sărute sânul pe jumătate dezgolit al femeii. Apoi o trase înspre el pe femeie şi o sărută de-a dreptul pe buze. Nicole simţi că se sufocă şi se întoarse cu spatele. Groaznică, oribilă imagine. Se îndepărtă, în ţăcănitul tocurilor care loveau pavajul. Bineînţeles că tatăl ei trebuia să aibă o relaţie cu altă femeie după ce murise mama ei, dar chiar cu o femeie care arăta ca o prostituată?

9

Nicole şi O-Lan stăteau admirând rafturile proaspăt aprovizionate şi, în vreme ce soarele picta podeaua cu fâşii de lumină, O-Lan se oferi să facă o cafea mătăsoasă cu ou, adică o cafea cu lapte condensat şi cu un ou în ea. Deşi cafea cu ouă sună oribil, probabil că era cel mai delicios lucru pe care Nicole îl gustase vreodată. Densă şi cremoasă, fără urmă de gust de ou, cafeaua avea aromă de cremă de caramel cu un surplus de cafeină şi era ceva de care Nicole devenise dependentă.

Aşteptând cafeaua, se gândea la tatăl ei. O bătălie purtată la nord de Hanoi se sfârşise cu mulţi răniţi în tabăra franceză. Tatăl ei fusese chemat să viziteze locul şi, chiar dacă imaginea lui sărutând-o pe acea femeie îi tot revenea în minte, nu îl mai văzuse de la momentul în care fusese martoră la scena respectivă. Bine măcar că, după ce terminase de zugrăvit, deschisese magazinul şi trebuia acum să se concentreze asupra clienţilor în loc să îşi facă griji pentru ce făcea el.

O-Lan pregătea cafeaua în bucătăria minusculă din spatele magazinului şi când Nicole trecu din întunericul camerelor în lumina strălucitoare a soarelui care scălda curtea, mirosul de lapte cald dispăru.

Câteva minute mai târziu, O-Lan ieşi în curte, ducând două căni.

— Uite şi cafeaua!

Nicole îi întinse punga de hârtie în care erau prăjiturelele pe care le luase de la Yves, tatăl lui Yvette, iar O-Lan luă două.

Stăteau pe zidul jos care înconjura fântâna, într-o tăcere plăcută, bucurându-se de căldura soarelui. Aerul era îmbibat cu o aromă de mentă şi o ceaţă prăfoasă, de culoare galbenă, plutea deasupra acoperişurilor dimprejur. Începutul de zi, când mulţi dintre locuitorii cartierului vechi erau încă pierduţi în visele lor, era de-a dreptul special.

Aşa cum stăteau, O-Lan începu să cânte o stranie melodie vietnameză, ceva ce nu semăna cu nimic din ceea ce auzise Nicole până atunci. O-Lan avea cea mai neobişnuită voce pe care o auzise vreodată, iar Nicole era impresionată.

— Ce-a fost asta? întrebă ea, când fata termină.

— Muzică populară vietnameză. E de mai multe feluri. Îţi place?

— E diferită de cântecele franţuzeşti. Ai putea să mă înveţi şi pe mine?

— Bineînţeles.

— Dacă ai timp, putem încerca acum? încă nu trebuie să deschid.

Urcară în camera de deasupra magazinului şi se aşezară cât mai departe de fereastră. Lui Nicole îi luă ceva timp până să se obişnuiască cu suavele note înalte şi se temea că oamenii ar putea să râdă de ea. Dar fără ştirea ei, câţiva localnici se adunaseră afară şi ascultau, sprijiniţi de perete. Ea îşi dădu seama de prezenţa lor doar când, la finalul lecţiei, un ropot de aplauze se auzi din stradă.

A doua zi, Jerry îi telefonă la magazin să îi spună că

primise un rol în spectacolul lui de la Les Variétés. La început, o cuprinse un sentiment de euforie, dar apoi îşi dădu seama că ar trebui să îi spună tatălui ei şi lui Sylvie despre asta. Nu ar fi reuşit niciodată să meargă la repetiţii fără ca ei să-i observe absenţele de acasă. Privi la norii de deasupra, care păreau a fi din frişcă ce se topea în pete de albastru, pe când alţii, mai grei, aflaţi la mică distanţă, anunţau că vine ploaia. Cu gândul la nişte porumb caramelizat care arăta delicios pe o tarabă de pe cealaltă parte a străzii, închise magazinul mai devreme şi merse să vadă dacă O-Lan n-ar vrea să i se alăture. Peste drum, bărbatul care cocea porumb încerca să-şi aprindă o ţigară, acoperind flacăra cu mâinile. Vântul i-o stinse şi omul încercă din nou. O bătrână aplecată de şale, cu pielea pergamentoasă brăzdată de riduri adânci, trecu pe lângă el. Îi zâmbi bărbatului şi Nicole văzu doar gingii, fără niciun dinte. Un grup de tinere ieşiră dintr-o prăvălie, chicotind şi îmbrăţişându-se, fiecare dintre ele subţire şi rafinată. Era imposibil să-ţi imaginezi că bătrâna doamnă arătase cândva ca ele.

Nicole nu o găsi pe O-Lan la tejgheaua din prăvălia ei, aşa încât trecu printr-o pereche de uşi batante, din lemn sculptat, şi se îndreptă spre camera următoare, strigând-o pe fată. În mijlocul camerei era o masă împodobită cu o floare de nufăr, pusă într-o vază micuţă. Pe mesele de pe lateralele camerei erau aşezate ornamente din piatră şi din ceramică, iar un ventilator enorm din alamă, cu patru braţe, fixat de tavan, îşi învârtea lent palele. Perdelele din mătase pură de la ferestre mişcau aerul uşurel.

Auzind un zgomot neobişnuit, Nicole ieşi în curte, unde încrengăturile cu flori portocalii ale lianelor atârnau peste faţada casei lui O-Lan, acoperind lambriurile din

lemn. În clipa în care făcu primul pas în curte, începu să plouă. Tare şi repede. Nicole privi norii negri care acopereau soarele, se dădu un pas înapoi şi se uită la perdeaua masivă de apă care curgea de pe streaşină.

Prin zgomotul ploii auzi un alt sunet, ca un mieunat de pisică, dar era sigură că este unul uman. Într-o cameră din spate, de lângă o bucătărie, o găsi pe Kim-Ly, mama lui O-Lan; o vietnameză slăbuţă, care purta un *a o dai* tradiţional şi avea părul prins la spate într-un coc. Femeia, prăbuşită pe un scaun şi albă ca o stafie, părea moartă. Nicole îi luă pulsul, apoi dădu drumul mâinii de culoarea hârtiei, prin care se zăreau venele: încă trăia, slavă Domnului, dar avea un puls slab şi neregulat. Ce era de făcut? Ştia că Kim-Ly are probleme cu nivelul zahărului din sânge. Prea mult îi făcea rău, iar prea puţin o putea face să leşine. Încercă să o trezească pe femeie, dar fără succes, aşa că se duse în bucătărie, unde găsi un borcan cu miere pe o tejghea, lângă o statuetă din bronz reprezentându-l pe Buddha. Nu se gândise că O-Lan era budistă, dar bineînţeles că era, la fel ca mulţi alţi vietnamezi. Era destul doar să observi templele ridicate peste tot.

Nicole o văzuse pe O-Lan încercând să îi dea mamei ei ceva dulce cu linguriţa, aşa că încercă să îi picure miere printre buze, puţin câte puţin. La început nu se întâmpla nimic, iar mierea i se scurgea pe bărbie, dar mai apoi Kim-Ly începu să înghită şi după câteva înghiţituri, încet-încet, redeveni conştientă.

— O-Lan? spuse ea.

— O-Lan vine imediat. Trebuie să te ridici. Sprijină-te de mine!

Nicole reuşi să o ridice de pe scaun, dar femeia se poticnea şi striga după fata ei. Nefiind sigură dacă era bine că o ajuta să umble ori dacă ar fi trebuit ca femeia să stea

întinsă pe pat, Nicole încercă mai întâi să o facă să meargă, dar sfârşi aproape prin a o căra în spate până la un şezlong din camera de lângă prăvălie. De acum, îi revenise puţin culoarea în obraji, iar Nicole se gândi că ar putea fi în regulă dacă o lasă să se odihnească. În timp ce o aştepta pe O-Lan, Nicole continuă să vorbească – încercând astfel să o ţină trează pe Lim Ly –, apoi îi mai dădu puţină miere. Dar câtă miere trebuia? N-avea nici cea mai mică idee.

Kim-Ly părea obosită şi mult mai plăpândă ca de obicei, iar după vreo jumătate de oră, adormi. Nicole avea de ales între a-l aduce pe vraciul de pe strada vecină şi a-l chema pe doctorul familiei Duval. La O-Lan nu era telefon, prin urmare, orice ar fi făcut, trebuia să plece. Mobilizată de nelinişte, se ridică şi merse la uşă, să vadă dacă O-Lan era prin apropiere.

Între prăvălii şi porţile cu vopsea scorojită ale templelor, bărbaţi purtând pălării conice din bambus stăteau în grupuri, feriţi de ploaie şi mâncau alune fierte, în timp ce femeile continuau să vândă ceai şi supă de varză cu tăiţei la tarabele aflate pe trotuar. O zări pe O-Lan puţin mai în josul străzii, adăpostindu-se de ploaie în tocul unei uşi. Stătea de vorbă cu tânărul vietnamez, Trân – parcă aşa îl chema?

Când o observă şi el, îi atinse braţul lui O-Lan şi i-o arătă cu degetul pe Nicole, care făcea semne disperate. Amândoi alergară spre ea, strecurându-se printre vânzători şi ferindu-se de ploaie, apoi intrară în prăvălie, iar Nicole le spuse ce se întâmplase şi ce făcuse ea.

O-lan alergă spre mama sa, îi luă pulsul şi îi puse mâna pe frunte.

— Se simte bine.

Nicole simţi o uşurare imensă.

— Slavă Domnului! Nu ştiam ce să mai fac în continuare.

y

— Nu ştiu cum să îţi mulţumesc îndeajuns.

— N-ar trebui să o vadă un doctor?

— O s-o duc la spital mâine. Acum are nevoie de odihnă.

Nicole fu uimită când tânărul îşi trase un scaun lângă femeie şi începu să o mângâie pe păr.

— Trân este vărul meu, îi explică O-Lan.

— Mă bucur că mama ta e mai bine. Să-mi spui dacă te mai pot ajuta cu ceva.

— Rămâi să mâncăm împreună! Te conduc la etaj.

Nicole zâmbi.

— N-aş vrea să vă deranjez, spuse ea, dar ştia că este o onoare să fii invitat în cel mai intim loc dintr-o casă vietnameză.

În vreme ce Trân rămase cu Kim-Ly, O-Lan o însoţi la etaj, unde îi arătă altarul ancestral al familiei, apoi o purtă prin mai multe camere care dădeau dintr-una în alta, despărţite de paravane din lemn sculptat. Se opriră în capătul de sus al scării exterioare, asemănătoare cu cea de la magazinul ei. Acum ploaia se mai domolise, milioane de arome florale umpleau aerul. Nicole trase adânc aer în piept, dorind să păstreze magia momentului.

— Sper că îţi place *banh xeoy* spuse O-Lan.

— Nici măcar n-am auzit despre asta.

— E un fel de clătită crocantă. O mâncăm cu *rău song*.

— Şi asta ce mai e?

— Se face cu flori de banan şi frunze de guave.

— Pare delicios.

Nicole se hotărâse să îi dea tatălui ei pliantul pe care îl găsise şi să îi spună despre spectacol când avea să vină acasă în acea seară. Dar, când văzu că încă nu se întorsese, o parte din ea se simţi uşurată. Cum ar fi putut să se poarte normal, după ce îl văzuse cu acea femeie? Chiar şi să îl privească în ochi i se părea prea mult. Când Lisa ieşi să se relaxeze, cu un pahar de vin şi o ţigară, Nicole i se alătură în grădină.

— Azi am mâncat *banh xeoy* îi spuse.

— Chiar aşa?

Nicole dădu din cap.

— Ţi-a plăcut?

— Da.

Lisa se strâmbă.

— Nu pot să suport mâncarea vietnameză.

În grădină, florile sălbatice punctau marginea gazonului şi creaturi zburătoare se îngrămădeau în jurul tufelor cu parfum dulceag. Arborii îşi legănau ramurile, iar soarele galben strălucea auriu pe frunze, aruncând adâncimile într-o umbră şi mai profundă.

— Nu-i aşa că e minunat aici, afară? Îţi aminteşti, Lisa, cum cădeam mereu din leagănul agăţat de smochinul indian din Hué?

Lisa zâmbi şi ochii i se luminară când văzu o pasăre cu aripi negre luându-şi zborul şi aterizând apoi pe una dintre crengile cele mai de sus ale smochinului.

— Şi când mi-am rupt rochia de petrecere? adăugă Nicole.

— Da, şi când a trebuit să chemăm doctorul după ce ţi-ai rupt glezna.

— Ai stat toată noaptea cu mine.

Lisa oftă.

— Cât de băieţoasă erai. Mereu plină de zgârieturi şi

vânătăi.

— Lisa, ce o să se întâmple dacă Viet Minh va câştiga şi noi va trebui să plecăm de aici?

— N-ai auzit ce a spus tatăl tău? Viet Minh nu va învinge niciodată armata franceză.

— Probabil că ai dreptate. Făcu o pauză, invadată de un sentiment de pierdere, apărut de nicăieri.

— Ştiu atât de puţine despre mama.

— Ar trebui să îl întrebi pe tatăl tău despre ea. A fost o femeie bună şi eu am iubit-o.

— Nu o să vorbească despre ea.

— Semeni cu ea, ştii asta?

Nicole zâmbi.

— Chiar semăn?

— În multe feluri. Era plină de viaţă, ca şi tine. Sylvie nu-i seamănă deloc.

— Vietnamezii spun că, dacă nu-ţi cunoşti înaintaşii, eşti doar cu puţin mai bun decât un hoţ.

Lisa izbucni în râs.

— Ce idei ridicole au oamenii ăştia!

10

Cea de a treia agrafa de păr îi scăpă printre degete şi căzu pe pardoseală. Nicole se repezi s-o ridice, rupându-şi o unghie în lemnul podelei. La naiba! O unghie ruptă. Era început de iulie şi deja se instalase o vară tipică, fierbinte şi umedă, cu ploi zilnice şi umiditate ameţitoare, dar măcar străzile erau îmbrăcate în inflorescenţe de un roşu-deschis ori viu colorate. În cele din urmă, îi spusese tatălui ei despre spectacol şi, după oarece muncă de convingere, acesta îi dăduse, cam în silă, permisiunea; dar când i-a arătat pliantul pe care îl găsise pe stradă, s-a enervat cumplit.

Nu îl mai văzuse pe Mark de aproape patru

săptămâni şi era atât de emoţionată, încât nu-i ieşea nimic bine. Exact ce nu avea nevoie. O să-şi pilească unghia mai târziu; întâi de toate, trebuia să-şi aranjeze părul.

Stătea cocoţată pe marginea unui taburet, simţind că pielea îi ia foc, pe măsură ce îi creştea frustrarea. Grozav! Acum avea să fie şi roşie la faţă, după ce că-şi rupsese unghia şi părul nu-i stătea la locul lui. Măcar de n-ar fi fost aşa de des şi drept. Măcar un onduleu sau bucle ca ale lui Sylvie să fi avut. De fiecare dată când îi aluneca o şuviţă, se apuca să o aşeze la loc din nou, până când, învinsă, azvârli agrafele pe jos. După care, îşi perie dinţii meticulos, ca să-i facă strălucitori, îşi dădu cu puţin fard roşu pe obraji şi îşi uni buzele ca să uniformizeze rujul de culoare roz-pal.

Se duse pe palier ca să se studieze în oglinda mare de acolo. Niciodată n-am fost sigură ce mi se potriveşte, îşi spuse ea, încruntându-se. Oare trandafirii roşii, pe care pusese să-i fie cusuţi pe rochia de culoarea lămâii verzi, nu erau cam ţipători? Şi rujul ăsta roz! îl şterse imediat.

O bătaie în uşă.

— Eşti gata? A venit maşina, spuse Sylvie intrând.

Nicole împietri, forţându-se să nu rămână cu gura căscată de surprindere.

Sylvie stătea acolo, în rochia ei simplă din sifon de mătase gri-perlat, frizând perfecţiunea, parcă acum ieşise din paginile revistei franceze *Vogue*. Nici vorbă de trandafiri pe rochia ei, ori de eşarfe înflorate. îşi frecă mâinile.

— Ei bine, eşti pregătită?

— Dar…

— Ce anume? întrebă Sylvie, mimând inocenţa.

— Rochia ta… credeam că…

Sylvie începu să râdă.

Nicole simţea cum presiunea îi creşte în spatele ochilor. Nu trebuia să plângă. Dar comparându-se cu eleganţa simplă a surorii sale, se simţi proastă şi împopoţonată.

— De ce încerci mereu să-mi distrugi viaţa?

Sylvie îşi aranjă o şuviţă de păr care îi cădea pe ochi.

— Nu fi melodramatică! A fost doar o glumă. Arăţi bine.

Nicole zăcea prăbuşită în fotoliu, înfigându-şi unghia ruptă în palmă. Sora ei îşi alesese cu grijă vorbele, pentru dauna maximă. Cine voia să „arate bine”?

— Deci vii?

— Nu.

— Ei, haide. O să se facă fotografii şi vreau să fii şi tu în ele.

— Vrei să arăt hidos lângă tine?

Sylvie îşi dădu capul pe spate şi râse din nou.

— Devii ridicolă. Ţi-am spus că a fost o glumă.

Nicole se uită în sus la sora ei. Sylvie încă zâmbea. Putea să stea aşa ore întregi, gândi Nicole, aşteptând să mă fac eu de râs.

— Întotdeauna m-ai învinovăţit, nu-i aşa?

— Pentru ce? întrebă Sylvie.

— Ştii tu pentru ce.

— Eram doar un copil, Nicole. O fetiţă de cinci ani care îşi pierduse mămica.

— Pleacă, te rog! spuse Nicole fără să ridice vocea.

— Nu arăţi chiar aşa rău. Pot să-ţi aranjez eu părul?

Nicole nu răspunse.

Sylvie se întoarse pe tocuri şi închise cu grija uşa după ea.

Moralul lui Nicole se prăbuşi. Nu era vorba doar

despre gelozie; mai mult decât atât, acest triumf al lui Sylvie adusese la suprafaţă vechiul sentiment de nesiguranţă, pe care îl credea îngropat de multă vreme. Privi afară prin fereastra dormitorului, la cerul de catifea ce părea împroşcat cu argint. Şi când te gândeşti ce noapte minunată ar fi trebuit să fie asta!

Se gândi la ziua în care ea şi Mark ieşiseră cu barca. Amintirea o făcu să zâmbească şi îi dădu impulsul de care avea nevoie, ca să facă ceva ce ar putea să-i salveze seara. Era greşeala ei că încercase să o copieze pe Sylvie, dar nu putea să lase gândul ăsta s-o doboare. Luă o pereche de foarfece de unghii şi începu să-şi modifice rochia. Chiar dacă îşi dădu silinţa, era greu de lucrat cu mătasea şi, într-o clipă de neatenţie, tăie materialul, lăsând în urmă o gaură. Smulse trandafirul şi îl aruncă de perete. Era supărată pe Sylvie şi furioasă pe ea însăşi pentru că lăsase să se întâmple una ca asta. Durea mult mai mult decât se cădea să o doară rochia distrusă; o durea adevărul despre cine erau, de fapt, ele două.

Auzi o bătaie în uşă.

— Pleacă! strigă ea şi se trânti din nou în fotoliu, crezând că e iar Sylvie.

— Nu pleci, *chérie*?

Nicole se întoarse şi o văzu pe Lisa în cadrul uşii. Când bucătăreasa se apropie să o îmbrăţişeze, Nicole izbucni în lacrimi.

— Şterge-ţi ochii şi vino cu mine!

— Nu pot să mă îmbrac cu asta, spuse Nicole cu voce tremurândă.

— Nu, nu poţi. O să-ţi găsim ceva mult mai bun. E vremea să înţelegi că nu e musai să arăţi franţuzeşte ca să fii frumoasă.

Nicole zâmbi, deşi nu era deloc convinsă că e aşa.

O oră mai târziu, Nicole se opri la intrarea sălii de bal, uitându-se la candelabrele strălucitoare şi la marea de oglinzi. Zeci de parfumuri scumpe se amestecau cu cel al trandafirilor albi, întreţesuţi cu firele de iederă care îmbrăcau toate coloanele. Chelneri pricepuţi, ţinând în echilibru tăvi cu pahare de şampanie se zăreau ici şi colo prin mulţime, iar orchestra aflată în celălalt capăt al sălii tocmai începuse un tango. La început, simţindu-se predestinată să imite una dintre statuile de marmură din grădină, Nicole nu reuşi să se mişte. Dar imediat ce începu să curgă muzica, simţi un flux de entuziasm. îşi îndreptă spatele şi, cu mişcări lente, pătrunse înăuntru.

Ajunsese târziu, iar balul era în toi. împodobit de femeile care străluceau în hainele lor lucitoare decorate cu paiete, perle şi strasuri, balul dădea impresia că vraja luxului şterse cu buretele grijile trecutului. Era tot numai culori şi lumini şi în acest moment minunat, cu parfumul trandafirilor care invadase aerul, crema societăţii franceze din lumea lor colonială strălucea ca să fie văzută de toată lumea. Nicole simţi că, până la urmă, asta ar putea fi noaptea vieţii ei.

Ceva mai devreme, după ce o târâse pe Nicole afară din dormitor, Lisa scosese din propriul ei dulap cu haine cea mai frumoasă rochie pe care Nicole o văzuse vreodată.

— A fost a mamei tale, spuse Lisa, apoi făcu o pauză. Chanel.

Nicole fluieră admirativ.

— Eşti sigură?

Lisa dădu din cap.

— Cred că ţi se potriveşte.

— De ce ai păstrat-o?

— Tatăl tău a cumpărat-o de la Paris, înainte să te naşti tu. Mama ta a îmbrăcat-o o singură dată. După

moartea ei, el n-a vrut să păstreze lucruri ca amintire, dar mi-a spus să aleg unul dintre lucrurile mamei tale, care să-mi amintească de ea. Am ales rochia asta. Vânduse deja toate minunatele ei bijuterii din aur, că altfel aş fi ales un lănţişor. Am dat la modificat rochia, de curând, ca să fie în moda zilei. Mă gândeam să ţi-o ofer de Crăciun.

Rochia îi venea ca turnată şi Nicole fu uluită să se vadă arătând atât de fermecător. Croită din grogram stacojiu de mătase şi valuri din sifon roşu, avea un corsaj mulat şi fără mâneci, închis cu copci în partea din faţă, un guler înalt şi o fustă din sifon roşu de mătase, care cădea în pliuri de la talie. În timp ce se fâţâia încolo şi încoace, lui Nicole nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste ea. Nu era nimic de modă veche în acea rochie, doar o simplitate fără vârstă.

— Uite cum se asortează cu tenul tău, spuse Lisa. Vezi cât eşti de frumoasă? Acum ai nevoie de ruj de buze roşu şi de contur negru la ochi. Am să-ţi prind părul în stil chinezesc, cu un singur trandafir roşu de pe rochia aia groaznică pe care o purtai.

O pereche de pantofi cu tocuri înalte, şi Nicole era gata, îmbrăcată într-o rochie clasică franţuzească, dar arătând uimitor de oriental.

Pe când stătea aproape de intrarea în sala de bal, orchestra se opri din cântat. Putu atunci să audă clinchetul paharelor de şampanie şi murmurul constant al vocilor, punctate de hohote de râs ori de strigăte triumfătoare neobişnuite.

Privea ferestrele înalte din tavan până în podea, care mărgineau toată latura dinspre grădină a sălii. Draperiile erau deschise şi zeci de torţe luminau grădina, sclipirea lor reflectându-se în iazul din mijloc şi sporind aşteptările lui Nicole în ceea ce priveşte vraja acelei nopţi. îl zări pe

Mark, îmbrăcat într-un costum negru de gală, vorbind cu un bărbat. Umerii lui păreau mai laţi ca niciodată şi, deşi părea să-şi fi tuns părul de curând, o şuviţă tot îi mai cădea peste ochiul drept. îi venea să dea fuga până la el şi să i-o îndrepte. El dădu capul pe spate şi râse tare la ceva ce-i spusese cel din faţa lui, iar Nicole se simţi intimidată şi şovăielnică. Chiar credea că el o place? Dar în acel moment, Mark o zări şi se opri din râs. Se priviră fix câteva clipe, apoi el păru că se adună, îl bătu cu palma pe spate pe celălalt bărbat şi se îndreptă înspre ea.

Fericită că, măcar o dată, era rândul ei să strălucească, Nicole aşteptă, cu inima-i cuprinsă de emoţie.

— Lasă-mă să te privesc, spuse Mark, apropiindu-se de ea cu mâinile întinse. Eşti absolut înnebunitoare!

— Chiar sunt?

Îi luă mâinile şi simţi că-şi ia zborul când îl văzu cum ochii lui >)

strălucitori o privesc cu afecţiune şi admiraţie. Nu şi-ar fi imaginat asta.

— Am fost îngrijorat că nu o să vii.

Îi venea greu să vorbească.

— Am avut probleme cu rochia.

Bărbatul o sărută pe amândoi obrajii şi ea închise ochii, dorind să savureze fiecare clipă.

— Dansăm? întrebă el. Orchestra se pregăteşte să înceapă.

Când el îi cuprinse braţul, Nicole o zări pe Sylvie în celălalt capăt al sălii de bal, râzând cu un ofiţer blond, îmbrăcat în alb şi auriu. Observă surpriza lui Sylvie şi nu încercă să-şi ascundă triumful.

— Ia te uită, răţuşca cea urâtă s-a transformat în lebădă, spuse Sylvie zâmbind larg, atunci când trecu prin

faţa ei. Nu-i aşa, Mark?

— Întotdeauna a fost o lebădă, îl auzi Nicole spunând, deşi nu credea că Sylvie prinsese replica.

În acel moment, apăru un fotograf de la ziarul local şi îi imortaliză pe toţi trei. Sylvie îi poză bărbatului, oferindu-i un zâmbet perfect, apoi o trase pe Nicole deoparte şi îi vorbi în şoaptă.

— Arăţi minunat. îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat mai devreme. N-am vrut să te supăr. Iartă-mă!

— Nu contează, spuse Nicole, chiar fiind convinsă de asta. Eu n-ar fi trebuit să mă comport ca o idioată.

Îşi strecură mâna în palma mare şi caldă a lui Mark. Cu cealaltă mână pe talia ei, el o conduse spre mijlocul sălii. Când începură să se mişte, Nicole simţi că o ia ameţeala şi se lipi de el. Soliditatea trupului său, aflat atât de aproape pentru mai mult decât o scurtă îmbrăţişare, îi producea o tensiune interioară la care nu ştia dacă va putea să reziste. El o învârtea într-un vals vienez, iar ea, abia conştientă de prezenţa celorlalţi dansatori, părea că pluteşte pe deasupra podelei. Figurile oamenilor deveniră tot mai neclare – dispăru până şi Sylvie – până când sala se goli de toţi ceilalţi în afară de el. Când picioarele începură să facă paşii fără ca ea să se gândească la asta, îşi dădu seama că acele plictisitoare cursuri de dans meritaseră efortul, până la urmă. Era fericită să se simtă atât de liberă şi nu-i venea să creadă cât de minunat era. Când muzica se opri, după trei dansuri la rând, privirea lui zăbovi pe faţa ei, în vreme ce îi aranja o şuviţă care îi alunecase.

— Ţi s-a deranjat o buclă.

Când el îşi coborî degetele pe ceafa ei, Nicole se înfioră şi îl văzu că zâmbeşte. Folosise pretextul cu aranjatul părului ca să o atingă şi, dându-şi seama de asta, zâmbi şi ea, atât de conştientă de căldura atingerii lui,

încât simţea că se topeşte. Mark o răsuci şi o îndepărtă puţin de el.

— Ţi-e sete?

y

Da, îi era. Era şi puţin ameţită şi se simţea uşoară ca fulgul datorită dansului, ori, poate, mai degrabă datorită apropierii de el, mai mult decât orice altceva. I-a spus că se duce să aducă şampanie şi o rugase să-l aştepte într-o parte a sălii, timp în care ea reluă în minte fiecare moment al dansului, ca să şi-l amintească pentru totdeauna. Una dintre tinerele franţuzoaice, care o strigase ceva mai devreme, trecu pe lângă ea, împreună cu mama ei. Nicole le zâmbi, dar ele o ignorară. Nu-i păsa de asta. Era cea mai bună impresie pe care o făcuse vreodată până acum.

Mark întârzia neaşteptat de mult, aşa că se hotărî să îl caute. Pe când privea în jur, un chelner îi oferi un pahar de şampanie şi, după ce îl bău dintr-o lungă înghiţitură, porni să-l caute pe Mark prin saloane.

În primul dintre ele, fumul de la trabucuri se împletea cu mirosul ameţitor de coniac din paharele câtorva bărbaţi în vârstă, aşezaţi în fotolii. Căută şi prin celelalte saloane şi baruri, apoi se întoarse în sala de bal, unde mulţimea se mai dispersase puţin. îşi croi drum printre oamenii adunaţi în grupuri şi îl zări pe Mark deschizând o uşă laterală în celălalt capăt al sălii. Când îl văzu că trece pragul, porni după el, dar o opri Francine, vechea ei prietenă din şcoală, care o apucase de mână şi voia să bârfească despre lucruri total lipsite de importanţă. Deşi Nicole continua să se uite spre uşă, nu l-a văzut pe Mark întorcându-se, iar până când reuşi să scape de Francine trecură câteva minute bune.

În cele din urmă, ajunse la uşă, o deschise şi se trezi într-un coridor răcoros, fără covoare pe podea. Îl parcurse,

aşteptându-se să găsească, poate, o trecere discretă spre sălile de jocuri. În loc de asta, coridorul făcea o curbă şi sfârşea, în cele din urmă, într-un loc în care era o singură uşă. O deschise. O scară abruptă din piatră ducea la nivelul inferior. Ezită o clipă şi, deşi i se părea bizar, începu să coboare treptele, pentru că, în mod cert, Mark urmaşe aceeaşi cale.

O balustradă din metal asigura un anumit grad de siguranţă, iar când ajunse pe podeaua din beton de jos, îi deveni clar că se afla la subsol, într-o pivniţă de vinuri. Continuă să meargă prin pasaj până când, auzind murmur de voci, se opri. Vocile se stinseră. Trecu pe lângă câteva nişe, dintre care două făceau trecerea spre nişte camere boltite unde erau depozitate butoaie şi rasteluri pentru vin. De aici, de jos, abia se mai putea auzi orchestra şi doar zgomotul paşilor ei avea ecou în acel loc plin de caverne.

Curioasă să afle ce s-ar fi putut afla la capătul pasajului, ajunse, în cele din urmă, la un rând de rafturi care fuseseră date deoparte, fără să mai fie puse la locul lor după aceea. Simţi nişte fiori de teamă, dar trase rafturile şi văzu ceva ce părea a fi o uşă din metal, cu un mic vizor la mijloc. Se auzi un zgomot de scaune târâte pe beton şi un strigăt înăbuşit. Începu să-şi simtă palmele transpirând uşor. Poate că nu fusese o idee prea grozavă. Sus era lumină şi voie bună; ar fi trebuit să-l aştepte acolo pe Mark. Strigătul se auzi din nou. În răcoarea coridorului, începu să tremure. Ce-o fi fost în capul ei, să vină aici, jos?

Făcu un pas înapoi. Simţea că i se ridică părul de pe ceafă şi îşi şterse de rochie palmele asudate. Ar fi vrut să se întoarcă pe unde venise, dar ceva o oprea. Şi chiar dacă nu-şi dorea asta, se simţi aproape obligată să se uite prin vizor. Timpul se opri în loc în momentul în care văzu un tânăr vietnamez legat de un scaun. Chiar dacă nu putea să-

i vadă strungăreaţă, îl recunoscu pe Trân, vărul lui O-Lan. Simţi că se sufocă şi se forţă să nu-şi piardă cumpătul. îşi muşcă pumnul, ca să nu strige.

Nu putea auzi ce spunea Trân, dar din groaza care i se citea în priviri şi din felul disperat în care îşi legăna capul dintr-o parte în alta, Nicole era sigură că cineva îl ameninţă. Simţea că i se face rău, dar trebui să se uite. Un bărbat ieşi din umbră. Ea clipi repede de câteva ori şi i se înmuiară picioarele când văzu că era chiar tatăl ei. În timp ce se mişca prin încăpere, intrând şi ieşind din raza ei vizuală, Nicole simţi un miros de putreziciune – şoareci sau, poate, şobolani –, apoi auzi un geamăt surd şi privi în jur, cuprinsă de panică. Se uită în sus, la conductele înguste de canalizare prinse de tavan, apoi îşi întoarse privirea spre tatăl său. Atitudinea lui transmitea ceva ce ea nu mai văzuse până atunci, iar în mâna dreaptă ţinea un pistol. Disperată să şteargă imaginea pe care o vedea, îşi închise strâns ochii, ca să şi-o alunge din minte.

Nu putea fi adevărat.

Cu toţi muşchii încordaţi, se forţă să privească din nou. Auzi un ţipăt, care izbucni chiar la ea în creier, când tatăl său apăsă pe trăgaci. Totul se termină în câteva clipe. Începu să tremure când văzu ochii larg deschişi ai băiatului. Braţele i se mişcară spasmodic, muşchii i se înmuiară, apoi capul îi căzu în faţă şi rămase într-o poziţie nefirească, cu chica lui deasă atârnând ca aripa ruptă a unei păsări. Sângele începu să-i curgă din colţul gurii, urmat de un gâlgâit. Dar ea n-avea cum să audă asta, nu-i aşa? Sunetul fusese adăugat, oare, de mintea ei? O pată întunecată creştea în mijlocul pieptului lui Trân. Era vărul lui O-Lan. Vărul noii ei prietene. îi veni în minte gingăşia cu care îi mângâiase părul lui Kim-Ly. O-Lan şi mama ei îl iubeau, iar acum cel care îi luase viaţa era chiar propriul ei

tată.

Încercă să distingă vocea tatălui său printre zgomotele din încăpere, îşi aminti cuvântul „păpuşar”. De ce era amestecat tatăl ei în toate astea? Şocul declanşase o reacţie în lanţ. Deşi creierul îi striga să fugă, nu-şi putea mişca picioarele. Era vorba despre tatăl ei. Tocmai omorâse un om. De îndată ce auzi nişte zgomote hârşâite în cameră, Nicole se forţă să se retragă în umbra celei mai apropiate pivniţe de vinuri. Se ghemui acolo, cuprinzându-şi mijlocul cu braţele.

Uşa se deschise, aducând miros de sânge. Primul care apăru era tatăl ei, urmat de doi bărbaţi: unul îmbrăcat în uniformă de chelner, dar arătând mai degrabă a poliţist, iar celălalt – bărbatul blond cu care discuta Sylvie mai devreme. Schimbară câteva vorbe cu tatăl său, apoi se făcură nevăzuţi. Nicole nu văzu urme de sânge pe hainele tatălui ei. Şi le schimbase, oare? Se legăna înainte şi înapoi, dorindu-şi ca Lisa să fie lângă ea. Auzi zgomot de paşi şi se uită din nou. Ieşise un alt bărbat: tatăl lui Daniel Giraud. Un bărbat butucănos, neplăcut la vedere, cu ochi apoşi, deschişi la culoare, păr cărunt şi rar, sprâncene stufoase şi buze groase, vineţii: Nicole ştia că e un om care îi urăşte pe vietnamezi.

Dar cine avea să care cadavrul? Ieşise din întunericul ascunzătorii şi, speriată la gândul că avea să-l vadă din nou pe bietul tânăr mort, se pregătea să plece repede din acel loc. Indiferent din ce motiv se petrecuse totul şi ţinând cont de faptul că ea n-ar fi trebuit să fie acolo, era clar că nimeni nu trebuia să afle că ea văzuse crima. Dar când din încăpere ieşi Sylvie, Nicole îngheţă. Sora ei era albă ca varul şi părea gata să izbucnească în plâns. Mark era alături de ea şi părea la fel de şocat.

— Of, Doamne, mi se face rău, şopti Sylvie.

Niciunul dintre cei doi nu o putea zări pe Nicole, ascunsă în întuneric, dar, în schimb, ea îi vedea pe amândoi, o vedea pe Sylvie cum tremură.

— De ce ne-a cerut să fim aici? a întrebat ea.

— Bănuiesc că a vrut să ştii în ce te-ai băgat.

Mark îi luă mâinile şi începu să i le frece cu palmele.

— Ai mâinile reci, continuă el. Eu credeam că va fi doar un interogatoriu. Nimic mai mult. Habar n-am avut. Sper că asta e o dovadă că facem ceea ce trebuie.

— A fost groaznic. Îngrozitor!

— Poate că acum înţelegi punctul de vedere american despre metodele francezilor.

Sylvie se sprijini de perete, îşi trase mâinile din ale lui şi îşi acoperi faţa.

— Şi tocmai de aceea trebuie să finanţăm un partid vietnamez alternativ care să se confrunte cu Viet Minh.

Sylvie îşi coborî mâinile.

— Fără ştirea francezilor?

7

— Exact.

— Dar cu tata ce o să se întâmple? El ştie. Nu îi subminează asta poziţia din guvern?

Nicole vedea că Sylvie începe să plângă. Deja îngrozită de ceea ce-i fusese dat să vadă prin vizor, se gândea că, dacă o găsea cineva acolo în acel moment, ar fi fost şi mai rău. Îl privi pe Mark luând-o pe sora ei cu o mână de umăr, iar cu cealaltă ridicându-i bărbia şi ştergându-i lacrimile de pe obraji. Apoi se roti şi, acum cu spatele spre Nicole, îi obtura imaginea. Nu le mai putea vedea feţele, dar observă cum Mark se apleacă uşor în faţă şi pare că o sărută pe Sylvie. Apoi o îmbrăţişă.

— Hai să plecăm de-aici! spuse el.

Sylvie dădu din cap şi amândoi plecară, Mark

sprijinind-o pe sora ei. Pe măsură ce se îndepărtau pe coridorul care ducea la scări, mirosul dulceag de sânge îngroşa aerul, iar Nicole simţea năruindu-se toate certitudinile din viaţa ei.

11

Soarele era sus, lumina sa puternică înghiţind totul. Nicole se uita stăruitor la fereastră, până când muşchii din jurul ochilor începură să o doară din cauza efortului de a privi într-un punct fix. Noaptea trecută, complet şocată de ceea ce văzuse, reuşise să se strecoare de la bal fără ca cineva să-i fi sesizat plecarea. Cea mai mare parte a nopţii stătuse ghemuită strâns, simţind că se sufocă, nevenindu-i să creadă. Un strigăt ascuţit îi ieşi din gură fără să vrea. Singurul lucru la care se putea gândi era sângele. îşi strânse pumnii şi îi apăsă în orbitele ochilor. Întreaga lume înota. Roşu. Roşu aprins. Apoi se opri, lăsându-i să vadă din nou clar, se dădu jos din pat şi, ca să scape de durerea dinăuntru, lovi cu pumnul în perete.

Chiar dacă era cald şi umed afară, trebuia să iasă din casă.

Îşi clăti faţa, îşi aruncă pe ea primele haine pe care puse mâna şi coborî în bucătărie. Lisa, cu spatele la uşă, gătea ceva pe plită, dar auzind-o pe Nicole, se întoarse spre ea. Neştiind cum să se comporte, Nicole se bâţâia de pe un picior pe altul, cu braţele atârnându-i inerte pe lângă corp. N-ar fi trebuit să vină în bucătărie. Lisa avea să vadă că e albă ca varul.

— Cerule, copilă! spuse Lisa. Arăţi groaznic. E cafea pe plită, pune-ţi singură.

Nicole luă o cană pentru cafea, dar când încercă să toarne din ibric, mâna îi tremura atât de tare, încât vărsă cafea pe plită. Auzind sfârâitul, Lisa veni mai aproape.

— Ce mizerie ai făcut! Stai jos, îţi aduc eu cafea.

Nicole scutură din cap.

— Ies în oraş. Pot să-mi iau o cafea acolo.

— Ba să stai aici. Eşti albă ca un cearşaf. Tatăl tău nu m-ar ierta niciodată dacă te-aş lăsa să pleci arătând aşa.

Nicole o privi lung pe Lisa. Mai mult decât orice, ar fi vrut să se cuibărească în braţele bucătăresei şi să îi spună ce văzuse, dar grozăvia întâmplării o făcu să tacă. îşi plecă privirea, ştiind că tăcerea ei nu avea să fie doar una de moment; nu va putea niciodată să vorbească despre ce se întâmplase.

Aroma cafelei umpluse încăperea, după ce Lisa măcinase alte boabe şi făcuse un ibric de cafea proaspătă. îl aduse la masă, turnă în două ceşti şi veni să se aşeze lângă Nicole.

— Acum spune-mi ce s-a întâmplat de arăţi în halul ăsta. Ai băut prea multă şampanie? Despre asta e vorba?

Nicole sorbi din cafeaua fierbinte, fără să-i pese că îi arde gâtul, apoi îşi şterse gura cu mâna.

— Vă ştiu eu pe astea tinerele. Tot ce vă trebuie e o mâncare caldă. Poate chiar nişte ouă fierte.

y

— Nu pot să mănânc.

— Un croasant?

Nicole îşi împinse scaunul în spate şi se ridică în picioare.

— Îmi pare rău… Trebuie să plec…

Se poticnea în cuvinte şi, simţind că îi dau lacrimile, clipi de mai multe ori.

— Trebuie să plec, spuse din nou, apoi se strecură pe lângă Lisa, făcu stânga-mprejur şi ieşi repede din bucătărie.

Ajunsă în afara casei, iuţi pasul şi, pe măsură ce începu să alerge, pulsul i se accelera. Simţea că-i

explodează capul, dar asta nu o oprea. Când alerga, nu se gândea la sânge.

Între timp, începuse să plouă de-a binelea, strada Paul Bert era aglomerată, dar Nicole mergea cu capul plecat şi se ferea de oameni. În faţa Casei Duval, pe colţ, îl zări pe tatăl ei, stând sub streaşină acoperişului care se întindea chiar deasupra trotuarului. El îi făcu semn cu mâna, dar Nicole îşi întoarse capul. Nu putea nici măcar să se uite la el. Era a doua oară când o şoca de-a dreptul. Fusese destul de rău când îl văzuse sărutând-o pe stradă pe negresa cu sânii aproape dezgoliţi. Dar acum era mai rău. Mult mai rău.

După ce trecu gâfâind pe lângă Cercul Nautic, clubul de canotaj construit pe marginea apei, făcu o pauză ca să-şi revină. În timpul unei pauze între rafalele de ploaie, apăru o trupă de divertisment. Grupuri de muzicanţi şi actori erau adesea văzute pe drumurile care duceau înspre sau dinspre Hanoi. Deşi circulau zvonuri despre ce puneau ei, de fapt, la cale – unii considerau că sunt mesageri ai Viet Minh –, de obicei Nicole le aprecia spectacolele. Dar astăzi nimic nu-i putea distrage atenţia. Continua să vadă imaginea a ceea ce se întâmplase. Secundele necesare ca să omori un om. îşi reaminti frica din ochii lui, ca şi cum ar fi cerşit îndurare – şi acea teribilă privire plină de subînţelesuri. Oare aşa e întotdeauna când vine moartea? Cumplitul sentiment al inevitabilului şi al neputinţei?

Odată ajunsă în cartierul vietnamez şi obligată să îşi croiască drum printre ceainăriile instalate pe trotuar, începu să meargă mai încet, cu părul ud acum de sudoare şi de apă de ploaie. Dar tot se ciocni cu un meşter de sandale aflat în trecere, care o blestemă fiindcă i-a răsturnat coşul cu marfa.

În cele din urmă, se opri ca să lase să treacă o ricşă împinsă de un bărbat.

Avea o intensă durere de cap; umiditatea lunii iulie era necruţătoare. De ce se afla Sylvie acolo? De ce tatăl ei omorâse un om, cu sânge rece? Cu greu se putea gândi cât de trădată se simţise când îl văzuse pe Mark sărutând-o pe sora ei. De ce o fi crezut vreodată că ar putea fi interesat de ea, când putea să o aibă pe Sylvie? Şi-i imagina pe amândoi râzând de ea. Biata Nicole cea neajutorată. Nu era evident că oricând ar fi preferat-o pe sora ei mai deşteaptă şi mai frumoasă?

Coti pe strada următoare, unde o văzu pe Yvette ieşind în fugă din brutărie, cu un coş plin cu fursecuri atârnându-i pe un braţ. Cu codiţele ei negre legănându-se, îi făcu semn cu mâna, plină de încântare de o asemenea întâlnire neaşteptată. Era atât de radioasă micuţa, încât Nicole, în ciuda durerii ei, îi zâmbi şi ea. Măcar Yvette era lumina ochilor tatălui său. Yves era un om bun. Nicole îi făcu şi ea un semn

cu mâna, apoi merse mai departe, până ajunse la magazinul ei.

Fusese o zi cu ploaie torenţială şi cu foarte puţini clienţi, dar spre seară, când Nicole se întorcea acasă, vremea se îmbunătăţise.

Când Sylvie intră în camera ei s-o anunţe că e gata cina, Nicole se abţinu cu greu. Sora ei purta un costum din mătase gri şi o pălărioară mică, cu o scurtă voaletă neagră acoperindu-i parţial faţa. Era clar că şi ea îşi petrecuse ziua muncind, iar Nicole putea să jure că nu va spune nimănui nimic despre crimă. Un om murise şi totul avea să fie ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, chiar dacă şi Sylvie fusese şocată de ceea ce se întâmplase în pivniţă. Nicole

voia să afle mai mult: de ce tatăl său a fost cel care a apăsat pe trăgaci şi ce avea Sylvie de-a face cu toată povestea asta? Cât şi-ar fi dorit să aibă încredere în sora ei.

Brusc o cuprinse un dor de zilele petrecute odinioară în familie, dar îl alungă de îndată.

— Te-am…

— Ce?

Nicole făcu o pauză şi se priviră fix una pe cealaltă.

— Te-am văzut.

Oroarea nopţii trecute ţâşni la suprafaţă, dar ceva îi spunea lui Nicole să nu pomenească nimic despre împuşcătură.

— Ce tot spui?

Nicole gândi cu repeziciune. Nu pomeni de armă. Nu pomeni de sânge.

— De ce l-ai lăsat pe Mark să te sărute? zise ea, în loc de toate astea.

Sylvie o privea consternată.

— Am fost în pasaj. Te-am văzut cu Mark.

Sylvie îşi privi picioarele, apoi îşi ridică ochii şi o privi insistent pe sora ei. Părea nefiresc de calmă şi îi zâmbi vag lui Nicole.

— Sper că asta e tot ce ai văzut.

Nicole nu răspunse.

Sylvie o privi direct în faţă.

— Te-am văzut, asta-i tot. Era prietenul meu, Sylvie. Nu mi-ai luat destul?

— Îl cunosc pe Mark de ceva timp, Nicole. Nu ştiu ce ar mai fi de spus.

— Nu ştii?

Sylvie arătă înspre uşă.

— Eu am venit doar ca să-ţi spun că e gata cina. Să le

spun să pună o farfurie şi pentru tine? În ceea ce ne priveşte pe Mark şi pe mine, trebuie să te maturizezi. De-asta ai plecat de la bal fără să spui nimănui? îmi pare rău dacă ceea ce ai văzut te-a supărat.

— Ştii prea bine că m-a supărat, Sylvie, nu face pe nevinovata.

Pe când Sylvie se întorcea să plece, Nicole se lupta cu resentimentele. Pierzând lupta, luă o carte şi o azvârli spre sora ei, care se feri şi cartea căzu pe podea.

Nicole se uită la cartea răsturnată, cu paginile fluturate de vântul care pătrundea prin fereastra deschisă. Se aşternu tăcerea câteva clipe, timp în care Sylvie se privi în oglindă, îşi aranjă o buclă de pe frunte şi îşi strânse buzele ca să întindă mai bine rujul.

— Cred că tu l-ai convins pe tata să-mi dea o parte „corectă" din afacere.

Când Sylvie vorbi din nou, nu se uită la Nicole.

— Nu începe iar cu asta. N-am fost eu. S-a gândit că e mai bine ca doar una dintre noi să deţină întregul control.

— N-are nimic de-a face cu faptul că tu eşti perfectă, nu?

— A făcut-o de dragul afacerii. Acum şterge-ţi ochii! Şi, apropo, am nevoie să îmi aduci opt metri de mătase crem cu picăţele aurii. Nu e urgent, dar nu se ştie niciodată când s-ar putea să am nevoie de ea.

După plecarea lui Sylvie, Nicole se trânti pe pat cu faţa în jos, îşi acoperi capul cu perna şi îşi roase unghia degetului mare până la sânge. Tânjind mereu să fie o bună fiică franceză, se gândise că excluderea ei din afacerea familiei fusese cam ce era mai rău din ce i se putea întâmpla. Însă acum, suferinţa ei era cu mult mai puternică. Sora ei şi Mark asistaseră la o crimă. În ce îi

transforma asta? În ce o transforma pe ea, care fusese martoră? Cum putuse tatăl ei să bată un om, ca şi când ar fi fost un animal? Şi, pe când se gândea la toate astea, un sentiment ciudat îi scormonea măruntaiele, lăsând-o cu un gol în stomac. În afară de Lisa, în cine putea să aibă încredere?

II
LUNA ÎN APĂ
Sfârşit de iulie – octombrie 1952

12

În zilele care urmară, Nicole evită să-şi întâlnească şi sora, şi tatăl, în afară de câteva scurte interacţiuni. Neavând nici cea mai vagă idee ce căutaseră Sylvie şi tatăl ei în celulă, ar fi vrut să le ceară socoteală în legătură cu crima, dar instinctul de conservare o oprea, aşa că păstră tăcerea şi, puţin câte puţin, îşi zăvorî pornirea în cotloanele minţii. În lumea ei care se întuneca din ce în ce mai tare, se întreba ce se putea întâmpla cu amintirea unui lucru pe care ai fi preferat să nu-l vezi niciodată. Poate fi suprimată? Ar rămâne doar ascunsă până în clipa în care ar fi început să pută, pentru că era ceva putred? Şi dacă avea să piardă controlul? îşi acoperi gura cu palma, ca şi cum ar fi vrut să împiedice adevărul să se strecoare afară, dar nimic nu-l putea împiedica să-i bântuie visele.

Toţi erau nedumeriţi de comportamentul ei, iar Sylvie chiar îşi făcu apariţia în dormitorul ei, într-o dimineaţă devreme, în ţinuta de birou, cu o privire sumbră în ochi.

— Vreau să vorbesc ceva cu tine, spuse Sylvie, în timp ce se sprijinea cu spatele de uşă.

Nicole sesiză ceva diferit în vocea surorii ei, poate chiar o urmă de remuşcare, dar refuză să-i întâlnească privirea, preferând să se uite pe fereastră. Nu o voia pe Sylvie în camera ei. Simţindu-se oarecum încolţită, privea

o şopârlă care se căţăra pe trunchiul unui copac.

— Voiam să te lămuresc în legătură cu discuţia pe care ai auzit-o.

Nicole se întoarse brusc.

— Cred că e mai bine să o auzi de la mine.

Nicole se holba la Sylvie, care ezitase o clipă, ca şi cum şi-ar fi cântărit vorbele.

— Uite care e treaba: americanii finanţează un partid vietnamez alternativ, necomunist, care să se opună forţelor Viet Minh. Vieţile unor oameni pot fi puse în pericol, de asta trebuie să rămână secret. Pot să am încredere în tine?

— Dar de ce nu îi sprijină americanii direct pe francezi?

— Presupun că ei consideră că vremea noastră a apus.

— Dar tu nu crezi asta?

— Bineînţeles că nu, răspunse Sylvie, îndreptându-şi spatele. Dar o alternativă la Viet Minh nu poate decât să ne facă mai puternici.

— E şi tata implicat în asta?

— Asta voiam să-ţi spun. Da, este. Dar guvernul nu trebuie să ştie deocamdată despre noul partid sau despre armata sa. I-ar periclita funcţia, ca să nu spun mai mult.

Nicole îşi miji ochii.

— Deci Mark nu e negustor de mătăsuri. Tu, Mark, Papa. Sunteţi toţi trei băgaţi în asta?

— E pentru binele Franţei. Ştii doar că lui Papa îi pasă mult de asta.

Nicole dădu din cap.

Merse direct la magazin şi hotărî să-şi alunge gândurile, muncind multe ore la rând. La sfârşitul zilei, deşi avea usturimi în ochi de la praf şi dureri în muşchi de la ridicatul atâtor suluri grele de mătase, se simţea puţin

mai bine. A doua zi, zugrăvi tot magazinul într-o superbă nuanţă de albastru-verzui, deschis, aproape de culoarea oului de raţă.

În zilele care urmară, adună flori de nuferi ca să le pună în vitrină şi munci ca să facă locuibil apartamentul de la etaj, lustruind mobila cu ceară de albine şi spălând podeaua de gresie, de mai multe ori, cu săpun cu aromă de lămâie. Petrecu ore întregi ca să coasă împreună resturi de mătase, din care făcu draperii strălucitoare, câteva perniţe şi o cuvertură de pat asortată. Învăţă cum se fac abajururile cu ciucuri şi găsi o cale să creeze minunate păsări cu penaj din mătase, pe care le atârnă în faţa magazinului. După care începu să expună şaluri şi eşarfe de vânzare.

Cum tinerele vietnameze dădeau buzna să le cumpere, magazinul de mătăsuri deveni centrul universului său. Se simţea în siguranţă acolo şi acela era punctul de unde intenţiona să-şi croiască drumul în viaţă.

Într-o seară, se ciocni afară cu O-Lan. În mintea ei se răsuceau o mulţime de gânduri. Pentru numele lui Dumnezeu, ce ar fi putut să-i spună prietenei sale? Cum ar fi putut să-i ascundă faptul că ştia că vărul ei era mort?

— Bună! spuse O-Lan. îmi pare rău că nu ne-am văzut în ultima vreme, dar am fost ocupată cu mama.

Nicole îşi trecu greutatea de pe un picior pe altul şi se strădui să-şi stăpânească neliniştea din voce.

— Nu-i nimic. Şi eu… şi eu am fost ocupată.

— N-ai vrea să te învăţ să cânţi? Mama doarme, aşa că acum e momentul.

Nicole ezită.

— Nu cred. Sunt obosită.

— Te rog! O să te înviореze. Pe mine întotdeauna mă înviorează la sfârşitul zilei.

Nicole o lăsă să intre şi amândouă urcară la etaj, unde O-Lan văzu schimbările.

— Camera asta e foarte frumoasă, spuse ea. Tu chiar ai talent.

Începură să cânte, dar O-Lan părea teribil de deprimată şi pe Nicole o cuprinse un sentiment groaznic de vinovăţie. Niciuna dintre ele nu era în formă, aşa că luară repede o pauză.

Nicole deschise o sticlă de bere de ghimbir şi i-o întinse lui O-Lan.

— Hai să ne aşezăm pe sofa! spuse ea, încercând să pară relaxată şi normală.

O-Lan era tăcută şi privea fix la sticla pe care o ţinea în mâini. Of, Doamne, gândi Nicole, o să-mi spună acum că Trân, vărul ei, e mort. Simţi un gust acid pe limbă. Oare minciunile chiar au gust? se gândea la ce altceva să spună.

— Cum se simte mama ta?

— Mai rău.

Deci asta era. Deşi simţea că e nedrept să se simtă uşurată, chiar era.

— A văzut-o vreun doctor?

— Se pare că nu prea se mai poate face mare lucru pentru ea.

Nicole luă în palme mâna prietenei sale.

— Dacă pot să te ajut cu ceva, să-mi spui!

Se gândea la rolul ei din muzicalul de la Les Variétés şi era mulţumită că repetiţiile din fiecare seară o făceau să uite de celelalte lucruri, chiar dacă îi accentuaseră sentimentul că este o *métisse*. Cu o seară înainte, îmbrăcase o bluză mulată, de culoarea roz-şerbet, o fustă lungă, care cădea o idee mai jos de mijlocul gambei, prinsă pe talie cu o centură lată din piele. Arăta superb în acele haine, dar asta nu făcea decât să mărească ruptura pe

care o simţea în sufletul ei. Adăugând la asta şi orele de muncă din timpul zilei, în care era atât de profund vietnameză, simţea că se îndepărtează din ce în ce mai mult de familia ei franceză. Iar asta o înspăimânta. Dacă s-ar despărţi de ei, ce i-ar mai rămâne? Ar fi vrut să discute cu O-Lan despre frământările ei, dar ar fi însemnat să nu vorbească despre crimă, or tocmai crima era miezul tuturor problemelor.

— Cânţi din ce în ce mai bine, spuse O-Lan.

O-Lan avea dreptate. Datorită repetiţiilor, reuşea să îşi controleze vocea, iar asta îi dădea un plus de forţă. Cu un rânjet larg pe faţă, Jerry începuse chiar să spună că era posibil să facă o impresie acceptabilă asupra publicului.

— Mai încercăm o dată? întrebă Nicole.

O-Lan se opri şi îi zâmbi dulce.

Asta e bine, gândi Nicole. Dacă reuşesc să mă concentrez pe lucrurile pozitive din viaţa mea, poate că imaginile groaznice din noaptea crimei vor dispărea în cele din urmă. Apoi, gândurile i se îndreptară în altă parte. Dar Mark? Nu avea altceva de făcut decât să încerce să se împace cu sine, având în vedere ce ştia acum despre el.

Într-una dintre zilele mai liniştite de la magazin, Nicole hotărî să îşi aranjeze marfa în ordinea culorilor, începând cu cele mai reci nuanţe de albastru şi verde, ajungând până la portocaliu, roşu şi purpuriu. Culorile îi vorbeau. Albastrul şi movul despre zilele petrecute în Hué; roşul, despre furia ei şi galbenul, despre căldura grădinii în timpul verii. Îi plăcea să se cufunde în mătăsuri, să se înfăşoare cu ele şi să se prefacă a fi una dintre femeile împăratului; timpuri de mult apuse, când viaţa trebuie să fi fost atât de simplă. Când mângâia mătasea, atingerea îi dădea o stare de bine.

Se gândise să viziteze satul unde se ţesea mătasea,

din firele produse de familiile care trăiau acolo. Deşi o bună parte din mătasea Duval încă provenea din apropiere de Hué, ar fi fost grozav să găsească şi un furnizor local. Ştia totul despre diferitele calităţi şi grosimi ale mătăsii, precum şi despre cât de mult contează firele, variind de la cele mai fine, care erau aproape invizibile, până la cele groase şi de calitate inferioară, folosite pentru ţesăturile care erau cumpărate pentru hainele de zi cu zi.

Tocmai când era mai preocupată de gândurile sale, o voce îi întrerupse gândurile.

— Deci încă eşti aici?

Se întoarse şi simţi cum i se scurge sângele din vene, când zări strungăreaţă atât de cunoscută. Oare chiar era tânărul vietnamez, vărul lui O-Lan, cel care fusese omorât în pivniţa hotelului?

— Nu se poate să fii tu… Am crezut că eşti…

— Mort? Ai crezut că am murit?

— Eu… vreau să zic… eu…

Profund şocată, Nicole înghiţi în sec de câteva ori.

— Deci ştiai despre omor?

Nicole îşi frecă ceafa cu palma.

— Eu nu ştiu nimic.

N-ar fi trebuit să folosească un ton atât de arogant şi regretă imediat asta, în momentul în care el se apropie de ea. Nicole se trase în spatele tejghelei, frământându-şi mintea ce să spună. El veni chiar în faţa ei şi, punându-şi palmele pe umerii ei, stătea prea aproape. Cum nu era cu mult mai înalt decât ea, ochii lor erau la acelaşi nivel. Nu avea altă opţiune decât să se uite la el, deşi el o sfredelea cu privirea. Cum avea să-i suporte uitătura fără să se dea de gol?

El pufni.

— Chiar aşa?

— Da, chiar aşa, spuse ea, pe cel mai convingător ton de care era în stare, deşi tot ce putea vedea cu ochii minţii era bărbatul mort. Încerca din greu să-i susţină privirea, dar înţepăturile pe care le simţea în ochi o făceau să clipească des.

El o privi mai îndeaproape.

— Ai o problemă la ochi?

Ea auzi sunetul roţilor dincolo de uşa magazinului, scârţâit de frâne, o portieră deschizându-se şi închizându-se la loc. Instinctul o împingea să scape din strânsoarea lui şi să fugă din magazin.

— Deci?

Continua să o privească insistent şi, când o strânse mai tare de umeri, ea se simţi ca şi cum i-ar fi putut citi gândurile. Gândi cu repeziciune.

— Nu te-am mai văzut prin preajmă, iar unul dintre vecini cred că mi-a spus că te-ai întors în satul tău.

— Chiar aşa?

Palmele începură să-i transpire. Dădu afirmativ din cap, dar ştia că sunase penibil.

El îi aruncă un fel de zâmbet sarcastic.

— Şi care dintre vecini să fi fost?

— Nu-mi aduc aminte. Poate a fost chiar verişoara ta, O-Lan.

El îi prinse mâna stângă şi i-o răsuci la spate. Corpul lui, care o presa prea tare, se simţea încordat şi neîmplinit; respiraţia îi mirosea a ceapă şi oţet.

Nicole îşi încleşta maxilarul, forţându-se să nu ţipe.

— Te rog, nu-mi face rău! Nu ştiu nimic.

— Şi totuşi, ai fost şocată să mă vezi.

Îi dădu drumul. Ea îşi drese glasul, dar îţi simţea tot corpul înţepenit, cu muşchii încordaţi. Încercă să-i citească

în priviri şi se gândi bine înainte de a vorbi din nou. Dacă spunea ceva nepotrivit acum, putea să o coste foarte mult.

— De ce ai venit? întrebă ea, în cele din urmă.

Trân îşi plecă fruntea pentru o clipă, dar când ridică din nou privirea, ochii lui parcă ardeau. Lovi tejgheaua cu palma stângă.

— Am crezut că fratele meu s-a întors în satul din care suntem toţi, acolo unde se face mătasea, dar nimeni nu l-a văzut. Motocicleta lui e încă aici, cu rezervorul plin. O ţinea într-un şopron din spatele prăvăliei lui O-Lan şi nu înţelegeam de ce ar fi plecat fără ea.

— Ai un frate?

— Trupul lui a fost găsit în râu. Tocmai i-am spus lui O-Lan. Animalele l-au devorat, dar era clar că fusese împuşcat în piept. Semăna mult cu mine. Oamenii ne spuneau gemenii, chiar dacă el era mai înalt. Şi tu îmi spui că nu ştii nimic despre asta?

Ea se uită în podea, apoi îşi ridică ochii spre Trân.

— Eu…

— Francezii l-au împuşcat în piept.

— Îmi pare rău pentru pierderea ta, dar de unde ştii că au fost francezii?

El se încruntă.

— Cine altcineva? Fratele meu avea cazier la poliţie pentru agitaţie naţionalistă, deci *ei* ar fi vrut să-l vadă mort, nu e clar?

— Poate a comis vreo infracţiune. A fost cumva dus la Maison Centrale?

Liniile de pe fruntea lui se adânciră.

— Vrei să spui Hoa Lo.

— Aşa îi spuneţi voi puşcăriei?

El dădu din cap.

— Gura iadului.

— Ştiu ce înseamnă.

y

— Fratele meu nu a fost acolo, din câte ştim noi.

Nicole respiră adânc şi văzu în privirea lui, dincolo de ameninţare, multă durere.

— Îmi pare foarte rău, dar tot nu înţeleg de ce crezi că aş şti ceva despre toată treaba asta.

— Din cauza reacţiei pe care ai avut-o când m-ai văzut.

— Dar ţi-am spus. A fost doar o mare surpriză. Făcu o pauză: Şi ce ai de gând să faci acum?

— Să-l găsesc pe cel care l-a omorât.

Nicole îşi coborî privirea spre tejghea.

— Bineînţeles că asta o să faci.

Trân clătină din cap.

— A fost un om bun. Credem că asta s-ar putea să fi fost o răzbunare pentru uciderea unui oficial francez, ceva cu care fratele meu nu a avut nimic de-a face.

Nicole căuta un mod să schimbe subiectul.

— De ce ne provoacă iar cei din Viet Minh? Eu credeam că luptele s-au terminat.

— Asta e un război. Nu se va termina până nu câştigăm. Toată economia voastră se bazează pe exportul de materie primă produs de *noi*.

— Dar despre *mission civilizatrice1* ce spui? Francezii au vrut să sporească bogăţia acestei ţări.

Bărbatul scuipă pe podea.

— Pentru gloria Franţei![1]

---

1 „Misiune civilizatoare.“ - în lb. fr. în orig. Principiu de bază al politicii coloniale franceze, conform căreia Franţa avea datoria şi responsabilitatea de a „civiliza“ zonele subdezvoltate din Asia şi Africa, prin introducerea în colonii a sistemelor politice moderne, a reformelor sociale şi prin dezvoltare industrială şi tehnologică. în realitate, s-a

Nicole ştia că asta nu e pe de-a-ntregul corect. Francezii încercaseră şi să educe oamenii, la fel cum încercaseră să dezvolte ţara, în alte direcţii.

— Ştii ce s-a întâmplat când au venit japonezii? întrebă el.

— Puţin.

y

— V-au tolerat pe voi, francezii, în timp ce noi muream de foame. Şuierase ultimele cuvinte, aşa încât semnalul de alarmă apăru din nou în interiorul ei. Dădu din cap, gândindu-se să se retragă spre uşă. Auzise poveşti despre felul în care japonezii rechiziţionaseră stocurile de orez şi ce foamete cumplită a urmat după asta. Auzise că trupurile vietnamezilor fuseseră puse în grămezi pe străzile din Hanoi şi lăsate să putrezească, dar nu ştia dacă era adevărat.

Nicole îşi muşcă buza.

— Tu spui că sunt franţuzoaică. Dar, de fapt, sunt pe jumătate vietnameză. Şi, oricum, când au pierdut războiul, japonezii au împuşcat şi francezi.

Se uită spre uşă în timp ce el îşi rula o ţigară şi scosese din buzunar o cutie cu chibrituri. Măcar de-ar fi reuşit să-l ţină de vorbă.

— Am avut ţara asta a noastră doar pentru noi, dar voi, francezii, aţi revenit, ajutaţi de aliaţii voştri. Distrugerile au fost teribile aici, în cartierul vechi, ca şi în zona Oraşului Universitar.

Bărbatul se opri dintr-odată, cu privirea în podea. Nicole gândea intens, profitând de clipele de tăcere. Nu era nicio îndoială că el credea tot ce spunea, dar tatăl ei nu

---

dovedit a fi doar un pretext pentru obţinerea de profit şi pentru exploatarea economică a ţărilor respective (n. tr.).

l-ar fi ucis pe fratele lui Trân fără motiv. El îşi aprinse ţigara.

— Spune-mi, de ce e familia ta în Hanoi acum?

Ea ridică din umeri şi se apucă să împăturească nişte mătase pe care o lăsase pe tejghea.

— Tatăl tău are o funcţie importantă. Cred că ai putea să mă ajuţi, spuse el, apoi trase adânc din ţigară.

Nicole se încruntă, neştiind încotro va duce discuţia.

— Oraşul ăsta va fi asediat în scurtă vreme. Iar tu poţi să ne ajuţi.

— De ce aş face-o?

— Tu ai spus. Eşti pe jumătate vietnameză, nu-i aşa?

Când el o privi în ochi, Nicole observă că ochii lui erau la fel de negri că ai ei.

— Vrei să afli mai multe? Pot să-ţi arăt câte ceva. Vino cu mine

mâine după ce închizi magazinul! Ne întâlnim la colţul străzii.

Ea dădu încet din cap, prefăcându-se că se gândeşte la propunerea lui Trân.

— De unde ştii că nu îi voi spune tatălui meu?

Se apropie de ea şi zâmbi.

— Ceva îmi spune că n-ai să faci asta, micuţă *métisse*.

În acea seară, plecă târziu de la magazin, sperând să evite o întâlnire cu O-Lan. Trân nu era mort, dar fratele lui, da; evident, şi el era vărul lui O-Lan.

Ajunsă acasă, sperase să se strecoare în dormitorul ei, ca să-şi analizeze toate acele trăiri amestecate, dar se întâlni pe hol cu tatăl ei.

— Aici erai, draga mea, spuse el, energic, dar prietenos, întinzându-i o mână.

Nu avu încotro şi îl urmă în salonul principal, unde dădu cu ochii de Sylvie zâmbindu-i lui Mark, care stătea în picioare puţin mai încolo, în spatele sofalei cu linii curbate în stil art-deco. Sylvie îi întinse o mână lui Mark. Faptul că Mark nu prinsese mâna întinsă de sora ei, nici nu mai conta. Gestul vorbea de la sine.

— După cum ştiţi, Mark a făcut încă o afacere bună cu Sylvie, spuse tatăl său. O comandă substanţială, ca de obicei.

Cu nervii întinşi la auzul minciunii pe care o spusese tatăl ei, Nicole stătea cât mai departe posibil, pe un scaun cu spătar tare, lângă şemineu. Camera era supraîncărcată cu florile preferate ale lui Sylvie, trandafirii galbeni, al căror miros dulce-bolnăvicios îi făcea greaţă lui Nicole. îi aruncă o privire lui Mark, iar acesta îi răspunse cu acelaşi zâmbet larg care, odinioară, i-ar fi luminat ziua. Ea îşi întoarse privirea fără să-i răspundă, dar îşi simţi inima sfâşiată. Avea un asemenea sentiment de inutilitate absolută, încât nici măcar nu putea să-l privească din nou. În schimb, încerca să se concentreze la poliţa şemineului, unde era expusă o colecţie de ceramica vietnameza, în alb şi albastru, din secolul al XV-lea.

Camera, ca majoritatea încăperilor, degaja un puternic aer indochinez. Podeaua era din gresie decorată cu modelul florii de crin, acoperită doar în centru cu un covor vietnamez vechi. Lămpile erau aprinse, dând camerei un aer confortabil, chiar dacă Nicole numai confortabil nu se simţea. Aruncă o privire spre cerul care se întuneca, dincolo de cele două ferestre largi. Perioada musonului încă nu se încheiase şi ploaia începu din nou. O auzea cum curge prin jgheaburi şi burlane şi cum plescăie pe partea de jos a verandei şi îi veni chef să alerge afară şi să stea sub ploaie, sperând că apa din cer i-ar putea spăla

şi durerea.

— Am vrut să fiţi toţi aici, spuse tatăl său, pentru că circulă o serie de zvonuri. Orice aţi fi auzit, nu există absolut nicio dovadă că Viet Minh s-ar apropia de Hanoi. Nu reprezintă niciun pericol. Am vrut să vă asigur din nou pe toţi că aşa este.

Sylvie zâmbi.

— Deci viaţa merge mai departe, ca de obicei.

— Într-adevăr, merge mai departe.

Nicole observă ca Mark dădea aprobator din cap. El îi prinse privirea şi încercă iarăşi un zâmbet, dar ea îşi întoarse capul. Adevărul implacabil era acelaşi: fuseseră cu toţii în acea celulă de sub hotel; toţi trei erau implicaţi în uciderea fratelui lui Trân.

Pentru câteva clipe, Nicole îşi dori ca lucrurile să fie din nou ca înainte. Întotdeauna îşi iubise sora, în ciuda problemelor dintre ele, dar imaginea cu Sylvie şi Mark îi reveni iute în faţa ochilor şi asta o îndârji. Sylvie avea frumuseţea, avea afacerea şi se pare că acum avea şi bărbatul.

— Am auzit că oraşul va fi asediat, spuse ea, ca să spargă tăcerea şi să oprească tămbălăul care se pornise în mintea ei.

— Unde ai auzit asta, Nicole? întrebă tatăl ei.

Ea ridică din umeri.

— E o prostie, zise Sylvie. N-ai auzit ce a spus Papa?

— Nu vorbeam cu tine.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai fi atât de puerilă! Ignorând sensul cuvintelor cu care o gratulase sora sa, Nicole se întoarse spre tatăl ei.

— Cât de gravă a fost foametea de aici în timpul războiului mondial?

— Pentru francezi n-a fost deloc gravă.

— Dar pentru vietnamezi?
Tatăl ei îşi ridică bărbia.

— Pentru ei, mă tem că a fost groaznic.
— Se spune că erau grămezi de cadavre pe străzi.
— Aşa e.
— Deci nu crezi că ar avea motive să ne poarte pică?
— Războiul mondial s-a terminat de mult, *chérie*. Trebuie să privim spre viitor şi să construim o Indochină franceză mai puternică şi mai bună.

Nicole ridică din sprâncene, dar nu mai spuse nimic. Se uită la mâinile tatălui ei – mâinile unui criminal – şi se întrebă cum l-ar mai putea iubi vreodată la fel ca înainte. Şi totuşi, într-un mod uimitor, încă îl mai iubea. Dar îşi reaminti că încrederea însemna altceva decât dra)

gostea. Cât despre Mark, ce să mai spună? De ce o fi fost atât de iubitor şi prietenos cu ea, când, de fapt, pe Sylvie o dorea cu adevărat? Ea nu-i ceruse nimic şi el nu-i promisese nimic şi, totuşi, era sigură că ceea ce fusese între ei putea merge mai departe. Simţise asta. Şi el. Părea că li se deschid milioane de posibilităţi, iar acum – nimic. Nu avea sens.

Se gândi din nou la crimă şi încercă să îi găsească scuze; el nu ştiuse ce avea să se întâmple; fusese un martor fără voie; fusese forţat să fie prezent acolo. Dar, de fiecare dată când ajungea la punctul în care şi-l amintea sărutând-o pe sora ei, nu se putea opri să vadă capul tânărului prăbuşindu-se în faţă, cu chica atârnându-i, cum nu se putea opri nici să audă gâlgâitul tulburător care se repeta în mintea ei. Mark, sora ei şi capul tânărului, legaţi pentru vecie.

Cum putea să-i mai pese acum de el? Valul durerii se întorsese în ea, trupul parcă îi era pus pe jar şi îşi simţea

ochii arzând. N-ar fi vrut să plângă în faţa niciunuia dintre ei. Se ridică în picioare, apoi traversă băţoasă camera, trântind din greşeală pe pardoseală o vază din sticlă plină cu trandafiri galbeni. O auzi cum se sparge, dar nu se opri. Pe hol trase aer în piept şi îşi cuprinse corpul cu braţele. Auzi voci ridicate în camera din spatele ei, apoi Mark ieşi pe hol.

— Nicole, ce înseamnă asta? De ce eşti aşa de supărată?

Era prea şocată ca să-i poată vorbi sau măcar să-l privească, aşa că îşi ţinu faţa întoarsă într-o parte. El se întinse şi îi atinse braţul.

Nicole îl ignoră şi reuşi să-şi recapete glasul.

— Nu mă atinge!

— Dar ce am făcut?

Acum îl privea în faţă.

— Tu să-mi spui.

— Ei bine, cred că trebuie să fi făcut eu ceva. Nu vrei să-mi spui despre ce e vorba? Or are de-a face cu mama ta? Ziua ei de naştere va fi în scurtă vreme, nu-i aşa?

— Cu mama?

— Sylvie mi-a povestit mai multe despre moartea ei. îmi pare tare rău.

Făcu o pauză şi păru că îşi alege vorbele. Nicole observă tristeţea din ochii lui, când îşi puse mâinile în buzunare şi scutură din cap.

— După cum ştii, şi mama mea a murit. Asta mi-a afectat toată viaţa. Deci, după cum vezi, pot să te înţeleg.

— Nu înţelegi nimic.

Ea îl vedea cum se sprijină când pe un picior, când pe altul, sub privirea ei furioasă.

— Nu cred că mama ta a murit când te-a născut. În vreme ce mama a murit când m-a născut… *pe mine*. Iar

asta e ceva ce nu am fost lăsată niciodată să uit.

— Nicole…

Întinse o mână spre ea, dar Nicole se feri, apoi fugi la etaj.

13

Nicole nu-şi putea şterge din memorie noaptea balului. Ca nişte flash-uri, trezind-o din somn, îi reveneau în minte: capul bărbatului, părul lui, gâlgâitul – un sunet ca niciun altul – şi acea prăbuşire îngrozitoare a trupului său. Iar şi iar. Era şi aşa destul de rău că temperaturile ridicate din timpul nopţilor de august îi alungau somnul. Iar fără eliberarea pe care i-ar fi adus-o somnul, cum avea să găsească o cale să lase toate astea în urmă? Dădu din mâini ca să alunge imaginea, dar îi venea să ţipe: *Nu din nou*! *Te rog*, *nu iarăşi*! De fapt, probabil că adormise şi chiar ţipase, pentru că se trezi brusc. Sylvie se ivi în camera ei, părând îngrijorată, cu buzele-i palide strânse.

Nicole tresări când sora ei se aşează pe pat.

— Eşti bine? întrebă Sylvie, cuprinzându-i uşor umerii cu braţul. E miezul nopţii. Arăţi de parcă ai fi văzut o fantomă.

— Nici tu nu arăţi prea grozav.

Nicole se uita la mâinile surorii sale. Avea mâini frumoase, cu degete lungi şi unghii delicate, de pianist. Şi le ascunse pe ale ei sub cuvertură. Dar nu-şi putea ascunde frica sau groaza. Însă mai rea decât orice era îndoiala care i se furişa în suflet. Felul în care se insinuează în tine până când, dintr-odată, te cuprinde cu totul; şi, odată ce capătă formă, devine o piatră de moară care îţi apasă umerii şi îţi fură liniştea pe vecie.

În cine putea avea încredere?

O privi pe Sylvie.

— Cum reuşeşti să supravieţuieşti vieţii ăsteia?

Sylvie îi zâmbi înţelegător.

— Nu atât de uşor cum ai putea crede.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nu eşti singura care visează urât. Am şi eu coşmarurile mele. Şi problemele mele.

Nicole observă că degetele lui Sylvie tremurau uşor.

— Vorbeşte-mi despre ele, o rugă, tânjind după acea înţelegere de care unele surori păreau să se bucure.

Sylvie rămase nemişcată pentru o clipă.

— Nu e nimic de spus. Cred că sunt morbidă.

Dar spusese asta mecanic, iar Nicole gemu, ca şi cum teribilele imagini prindeau din nou viaţă. Oare din cauza lor se simţea Sylvie morbidă? Oare vedea aceleaşi lucruri groaznice noaptea, când închidea ochii?

— Vrei nişte lapte cald cu un strop de coniac?

Nicole era înduioşată de gestul de generozitate al surorii ei, dar mai avea ceva de întrebat.

— Te vezi cu Mark acum?

— Doar ştii că da.

În dimineaţa următoare, odată ce primele raze de lumină străpunseră întunericul, Nicole se dădu jos din pat, tăcută precum un şoarece, păşind cu grijă, ca să nu scârţâie pardoseala sub covor. Deschise larg fereastra, apoi se aplecă peste balustrada care se încolăcea şi se răsucea în jurul părţii din spate a casei. În ciuda tristeţii care o stăpânea, privi păsările care zburau pe deasupra, scânteierea razelor de soare reflectate în iazurile din grădină, apoi trase adânc aer în piept. Era deja cald, avea să fie o zi umedă, dar măcar ploaia părea să fi luat o pauză. îşi trase pe ea o pereche de pantaloni largi din bumbac şi o bluză asortată, apoi coborî în bucătărie.

Lisa era trează, bineînţeles. Întotdeauna se trezea

înaintea tuturor celorlalţi.

— Bună dimineaţa, spuse ea. Tocmai mă întrebam ce ai vrea să mănânci la cină.

— Aşa de devreme?

— Trebuie să merg la cumpărături. Vrei cafea?

Nicole luă cana cu cafea fierbinte şi o cuprinse cu palmele, conform tabietului.

— S-ar putea să nu vin la cină.

Când Lisa deschise uşa din spate, trilurile păsărilor umplură bucătăria. Nicole se uită afară. Soarele strălucea, iar grădina, cu toate nuanţele ei de verde, părea într-o continuă mişcare. Frunzele fremătau în vânt, ramurile scârţâiau legănându-se, iar florile care supravieţuiseră ploii erau strălucitoare şi vesele. Nimeni nu putea boci la nesfârşit, iar grădina, cu viaţa ei renăscută, o înveseli. Sylvie şi Mark erau împreună. Trebuia să uite de asta.

Lisa îşi trase un scaun, dându-şi într-o parte păru-i cărunt din ochi.

— Sper că te duci într-un loc plăcut. Eşti cam palidă.

— N-am nimic, doar am avut un coşmar.

— Nu cel în care te înecai în râu?

— Nu.

Lisa se încruntă.

— Draga mea, ce se întâmplă? N-ai prea fost în apele tale în ultima vreme.

Nicole dădu din cap. Nu-i putea spune Lisei. N-ar fi fost corect. Şi, oricum, n-ar cam fi vremea să uite grozăvia acelei nopţi? încercă să se gândească la ceva vesel.

— Uite cum facem, spuse ea, aşezându-se. Mi-ar plăcea o tartă cu mere la desert. îmi păstrezi şi mie o bucată, dacă nu ajung la cină?

Lisa zâmbi şi îi întinse o mână.

— O bucată pe măsura lui Nicole va fi în cămară. Să

fie cu frişcă?

Nicole îi simţi căldura palmei când i-o strânse.

— Da, te rog.

Se lăsă tăcerea în bucătărie.

Nicole adulmecă.

— Nu cumva miroase a brânză arsă?

— O, Doamne! Camembertul pentru micul dejun!

Nicole zâmbi. Mirosul acela îi amintea una dintre marile ei plăceri: să coacă brânză Camembert, împreună cu Lisa, în bucătăria lor din Hué.

— Trebuia să-mi fi spus. Te-aş fi ajutat să o pregăteşti.

— Mai degrabă să o arzi, spuse Lisa, fluturând din mână.

Nicole ridică din sprâncene.

— Dimpotrivă, cred că tu tocmai ai reuşit să faci asta.

Când Nicole era mică, Lisa cresta mai întâi bucata dolofană de brânză şi punea în tăieturi câteva fire de rozmarin, înainte de a o băga în cuptor. Apoi tăia pâinea în bucăţi mici, cât o îmbucătură. Nicole trebuia să aştepte răbdătoare, cu emoţia crescând, până în momentul în care i se permitea să jumulească două mlădiţe de rozmarin şi să înşire bucăţile de pâine pe ele. Le dădea prin ulei de măsline, presăra puţină sare pe ele, apoi Lisa le punea în cuptor, împreună cu brânza Camembert. Mâncau la masa din bucătărie, cu fereastra deschisă, ca să poată simţi aroma râului Perfume, doar ele două. Ce gust divin aveau bucăţelele de pâine înmuiate în brânza coaptă! Camembert la cuptor, rozmarin şi mireasma sărată a râului, astea încă erau aromele ei preferate.

Îşi puse palma pe mâna Lisei.

— Te iubesc.

— Fugi de-aici, fato!

Nicole era sătulă să tot alunge ţânţarii care umpleau magazinul. În ciuda ventilatorului mare din tavan care vântura aerul, înăuntru era mereu umezeală. În zile ca aceasta, Nicole era atât de fără chef, încât cu greu îşi găsea ceva de făcut. Aprinse un beţişor aromat, cu speranţa că va reuşi să mai împrospăteze aerul.

Dincolo de fereastra magazinului, o vânzătoare ambulantă, pe care o ştia, îi făcu semn cu o prăjitură în mână. Nicole nu putea rezista dulciurilor, aşa că ieşi.

În timp ce mânca prăjitura, se gândea la Trân. Hotărâse că nici nu putea fi vorba să se întâlnească acolo cu el, şi totuşi nu se putea abţine să se întrebe ce ar fi vrut băiatul să-i arate. Ştia că nu e o idee bună; ea avea nevoie să uite, iar întâlnirea cu el nu va face decât să-i readucă în memorie toate acele lucruri. Era clar, nu avea cum să meargă. Ar fi o mare greşeală. Gata. Decizia fusese luată. Şi atunci, oare de ce, la ora închiderii magazinului, şi-a luat o jachetă din mătase şi a pornit în direcţia opusă drumului ei către casă?

El întârziase puţin, dar când a ajuns, i-a întins mâna.

— Ştiam că ai să vii.

y

Ea îi strânse mâna.

— Înseamnă că ştiai mai mult decât mine.

Trân râse.

— Probabil şarmul meu e de vină.

Părea a fi într-o stare de spirit prietenoasă, dar ea rămase în continuare vigilentă, în vreme ce parcurgeau străzile aglomerate, strecurându-se printre femeile care îşi strângeau marfa în coşuri cu capac, refuzând gogoşile crocante şi cănile din tablă cu ceai de portocale oferite de vânzătorii ambulanţi. Era curioasă. Doar atât. Totuşi, când ajunseră la aleile pe care, în afară de câteva siluete

întunecate, nu mai erau decât ei doi, începu să o cuprindă neliniştea. Nu avea sentimentul că el ar vrea să-i facă rău, dar, dacă asta ar fi vrut, păreau că se îndreaptă exact spre locul unde întunericul ar fi ascuns totul. Se opri din mers.

Intimidată de bezna tot mai adâncă, încercă să vorbească pe un ton cât mai degajat.

— De fapt, m-am răzgândit.

Trân o apucă de cot.

— Prea târziu.

Auzi pe cineva venind în jos, pe stradă, în spatele lor şi se întoarse brusc, dar nu era decât un bătrân vietnamez care trecu repede pe lângă ei, cu un pas şchiopătat, apoi dispăru după o cotitură.

— De ce nu e nimeni pe aici?

Trân nu răspunse.

— Te-am întrebat…

El o întrerupse.

— Te-am auzit.

Nicole se uită în jur.

— Doar vino cu mine.

— Vreau să mă duc acasă.

— Toate la timpul lor.

Încercă să se tragă din strânsoarea lui.

— Vreau să plec, acum.

El se opri din mers şi o privi.

— N-o să-ţi fac nimic rău.

y

Cu muşchii gâtului încordaţi, ca şi cum s-ar fi scufundat, se gândea că un bărbat cu asemenea convingeri politice era un companion periculos pentru o fată dintr-o familie franceză. Unele zone din cartierul vechi, cunoscute ca focare ale agitaţiei naţionaliste vietnameze, ascundeau mulţi disidenţi. De ce o fi crezut că poate avea încredere în

el?

— N-o să-ţi fac nimic rău, repetă el, iar de astă dată, unda de căldură din vocea lui o mai linişti puţin. Nu te teme, o să te duc acasă în siguranţă. Toate la vremea lor.

y

Trecură pe sub lumina unei ferestre de la etaj şi ea îl privi. Sentimentele faţă de el erau un amestec straniu de curiozitate şi iritare, dar când el îi zâmbi larg, îi observă onestitatea din priviri şi se simţi mai bine.

— Poţi să ai încredere în mine, Nicole.

— Care e numele tău întreg?

— Aşa cum ştii, numele de familie e Trân. îţi ajunge, deocamdată.

Mergând mai departe, pe Nicole o treceau fiorii la gândul că umblă noaptea printr-o parte a oraşului pe care nu o cunoaşte. Auzi voci de îndată ce cotiră pe o străduţă unde în fiecare vitrină erau lampioane galbene şi roşii. Adulmecă mirosul dulceag, scârbos, care plutea în aer.

— Opiu, spuse el.

Nicole se încruntă.

— După cum vezi, sub sclipiciul social al Hanoiului francez există şi o parte ascunsă.

— Auzisem despre asta.

— Francezii o încurajează, prin monopolul de stat asupra comerţului cu opiu.

Trecură pe lângă un loc unde câţiva bărbaţi vietnamezi stăteau afară şi măsurau din priviri câteva tinere vietnameze, îmbrăcate sumar, încolăcite în jurul trupurilor unor ofiţeri francezi în uniforme albe. Nicole îşi întoarse capul, de teamă că vreunul dintre francezi ar fi putut să o recunoască, dar grupul părăsi trotuarul şi intră în clădire.

— Se duc să danseze?

— Nu chiar, făcu el o grimasă.

— Nici tu nu mă duci la dans, nu-i aşa?

— Eu nu dansez.

Nicole îi privi faţa serioasă.

— Nu pot să cred! Tu nu faci nimic ca să te distrezi?

Trân nu spuse nimic, dar ea văzu că aproape zâmbise.

Strada dădea într-alta, cu taverne şi mai ponosite şi cu un tot mai copleşitor miros de opiu.

— Vino, spuse el, oprindu-se în faţa uneia dintre intrări.

Ea avu un moment de ezitare, amintindu-şi toate poveştile de groază despre fete răpite pe care i le spusese tatăl său. Crezuse că sunt doar invenţii, că era doar un mod prin care încerca să o ţină sub control: acum nu mai era sigură de asta.

Intrară, iar Trân o conduse în jos pe o scară, apoi de-a lungul unui coridor care ducea spre spatele clădirii, unde deschise o uşă grea.

Rămase uimită de mirosul care dădu năvală din încăperea în care plutea un nor de fum albastru, de tăcerea din cameră, chiar dacă, în fundal se auzea o muzică în surdină.

— Asta este un local pentru fumat opiu, spuse el.

La început, ea abia putea să vadă prin semiobscuritatea camerei, dar când ochii i se obişnuiră, observă mici insule de lumină care iradiau din lămpile cu ulei plasate din loc în loc. Clienţii, în majoritate vietnamezi, stăteau întinşi pe paturi din şipci de lemn acoperite cu rogojini, cu capetele sprijinite pe nişte suluri din piele. Privirile lor plictisite şi apatice spuneau totul. Nicole zări o tânără vietnameză desculţă, care stătea pe jumătate ghemuită lângă unul dintre trupurile amorţite.

Accesoriile dependenţei zăceau pe o măsuţă de lângă ea: pipe lungi şi negre pentru opiu, un vas din bambus şi o andrea din argint. Fata luă andreaua şi, cu o mişcare circulară, aduse răşina mai aproape de căldura flăcării de la lampa cu ulei.

Trân dădu din cap spre o altă femeie, care părea să se ocupe de acel loc, iar ea îi arătă cu degetul o arcadă. Conştientă de vulnerabilitatea ei, Nicole îl apucă strâns de braţ pe Trân.

— N-am putea să plecăm?

— Asta e doar o parte din ceea ce vreau să vezi.

Cu nervii întinşi la maxim, ea merse după el.

Dincolo de arcadă, un coridor larg, acoperit cu un covor roşu-rubiniu, se întindea în faţa lor, cu firide largi, aliniate pe ambele laturi, separate de draperii grele de brocart şi mirosind a parfum sintetic, un miros care părea impregnat şi în ziduri. Nicole îşi ţinu respiraţia şi privi în jur. Una dintre draperii era închisă doar pe jumătate şi ea îşi feri privirea, nedorind să vadă ce ar fi putut fi înăuntru. Locul era întunecat şi asta nu neapărat din lipsa luminii; simţea frica şi întunericul în oase.

— Te rog, şopti ea, întorcându-se. Nu mai vreau!

— Nu da bir cu fugiţii tocmai acum!

Ea clătină din cap.

— Nu mai durează mult.

Se îndreptară spre un loc de unde venea un alt miros. De astă dată era cel de alcool. Mai făcu un pas înainte şi îşi aruncă privirea într-o firidă a cărei draperie fusese lăsată larg deschisă. Un bărbat şi o femeie păreau că dorm pe o canapea acoperită cu catifea, cu o pisică mare şi gri lenevind pe o etajeră de deasupra lor. Asta era tot?… Auzind alte sunete din încăperile următoare, Nicole ştiu că nu se terminase. Alese una, păşi spre ea, depărtă puţin

draperiile şi, simţind că i se face greaţă, se retrase imediat.

Continuară să meargă de-a lungul coridorului, apoi îl urmă pe o scară îngustă, care urca într-o cămăruţă. El închise uşa cu grijă şi zâmbi, încăperea, luminată doar de o lampă joasă cu ciucuri, avea un miros greu de esenţe şi ulei.

Cu un deget pe buze în semn de tăcere, Trân îi făcu semn să înainteze până la o draperie din catifea care atârna pe perete. Din spatele draperiei auzea râsete şi voci de bărbaţi care vorbeau în franceză. Trân îi făcu semn din nou. Podeaua scârţâi când păşi spre el. Nicole îngheţă, paralizată de frică, apoi, văzând că nu se întâmplă nimic, se dădu mai aproape.

— Ceva ce merită văzut, şopti el, arătându-i o crăpătură din draperie.

Nicole privi prin despărţitură şi văzu o cameră mare, mobilată cu piese din lemn de culoare închisă, şi o tânără vietnameză dezbrăcată, care stătea întinsă pe un pat cu cearşafuri din mătase. Se uită la faţa inexpresivă a tinerei şi îi venea să strige la ea să fugă de acolo, deşi ştia foarte bine că fata n-ar fi avut unde altundeva să se ducă. Trei ofiţeri păreau să o ia pe rând, pe ea şi încă o fată, în timp ce-şi treceau unul altuia o sticlă de coniac. Unul dintre bărbaţi îi trase o palmă peste fund fetei şi, făcând-o să se aplece înainte, o forţă să îi facă o felaţie celuilalt bărbat. Nicole îşi reprimă dezgustul, dar, din greşeală, trase puţin de gaura din draperie. O cuprinse tremuratul când bărbatul îşi înălţă capul. Nu putea fi sigură că o văzuse, pentru că ţinea ochii închişi, iar faţa i se încordase, lăsându-i deschisă gura cu buze groase: persoana importantă care ar fi trebuit să asigure ordinea în oraş – tatăl lui Daniel Giraud.

Se întoarse cu spatele, scârbită.

— Ai văzut destul? şopti Trân, venind lângă ea.

Ea închise ochii o clipă şi ridică o mână ca să îl îndepărteze.

— Hai să plecăm de-aici!

O conduse înapoi prin coridor, prin camera îmbâcsită de opiu şi apoi afară, în stradă, unde Nicole trase adânc aer în piept.

— Asta e doar unul dintre multele bordeluri. Sunt mii de oameni implicaţi în prostituţie. Cele mai mizere sunt cele de pe strada Meteorologiei.

Nicole era încă în stare de şoc. Ceva mai rău decât asta? Cum ar fi putut fi ceva mai rău? Ziua începuse atât de bine. Hotărâse să lase trecutul în urmă şi, pentru prima dată după multă vreme, se simţise din nou plină de speranţă. Iar acum avea nervii zdrenţe şi era furioasă din cauza duplicităţii ruşinoase a francezilor şi a felului în care exploatau fetele.

— Să ştii că sunt şi sute de tripouri clandestine. O ajută să se îndrepte. Te simţi bine?

Ea clătină din cap şi se forţă să se calmeze.

— Jocurile de noroc mi se par mai puţin îngrozitoare, spuse ea, când putu din nou să vorbească.

— Nu uita că vietnamezii sunt jucători înrăiţi. Se întâmplă o mulţime de sinucideri din cauza nenorocitelor ăstora de datorii de la jocuri. Asta vrem noi să schimbăm.

— Eu credeam că vreţi doar să-i alungaţi pe francezi.

— Ăsta e doar începutul. Trebuie şi să reeducăm poporul vietnamez. Se opri o clipă. Vino, hai să plecăm de aici!

În timp ce se îndepărtau, mirosul de opiu părea că se ţine scai de hainele ei, iar Nicole se simţea mai murdară decât fusese vreodată.

— De ce mi-ai arătat toate astea?

— Ca să te ajut să înţelegi că nu suntem oameni răi, că muncim pentru binele comun.

— Dar împotriva francezilor.

— Cum ar putea fi altfel? Vrem ca poporul nostru să se ridice, să nu mai fie zdrobit de sărăcie. Vrem să îi dăm o speranţă pentru viitor. Vrem să fim stăpâni pe ce e al nostru. Nu vezi asta?

Prudentă după experienţa trăită, ea dădu afirmativ din cap.

Pe măsură ce lăsau în urmă străzile, Nicole se gândea la râul din Hué; obişnuia să privească bărcile şi vedea cum oamenii săraci gătesc orezul în oale de lut în timp ce vâsleau. Oare erau fericiţi cu viaţa lor simplă? Şi dacă realitatea era diferită? Dacă dintotdeauna fuseseră chinuiţi şi nefericiţi?

— Lasă-mă să te ajut să-ţi pui gândurile în ordine, spuse Trân cu nerăbdare. Cum spuneam, francezii încurajează consumul de opiu, atâta vreme cât este vorba despre opiul guvernului.

— Asta nu poate fi adevărat!

— Mă tem că e foarte adevărat. Francezii deţin controlul asupra cultivării, producţiei şi chiar a vânzării. Acum, că opiul a început să fie adus prin contrabandă şi din China, guvernului nu-i place deloc să piardă în faţa unui grup care acţionează pe piaţa neagră.

— De asta a fost ucis fratele tău?

Trân ridică din umeri.

Nicole se grăbi să revină în confortul casei, gândindu-se la ceea ce văzuse. Oare Trân îi simţise nemulţumirile şi hotărâse că e suficient de coaptă ca să încerce să o convertească? Ori, poate, remarcase că relaţiile ei cu familia se răciseră. Ei bine, se înşela. Chiar

dacă aspectul ei era vietnamez, mama sa murise, iar tatăl ei menţinuse întotdeauna iluzia unei familii predominant franceze. Sângele vietnamez din venele sale era îngropat de prea multă vreme.

14

Ploile torenţiale şi vânturile puternice îi amplificau starea de deprimare, iar Nicole abia aştepta să vină septembrie şi octombrie când la Hanoi avea să fie anotimpul uscat, cu zilele lui senine şi răcoroase. Era perioada ei preferată din an, iar la început de septembrie avea să aibă loc, în sfârşit, şi premiera spectacolului. Acum, că era o pauză între repetiţii, stătea în cabina sa, încercând să-şi pună în ordine gândurile agitate care o bântuiau. O durea sufletul pentru acele fete, dar era furioasă pe ea însăşi pentru că mersese acolo cu Trân. Oricât de mult îşi dorea, nu vedea nicio cale prin care să îmbunătăţească lucrurile.

Ajunse la concluzia că fratele lui Trân fusese împuşcat pentru că făcea contrabandă cu opiu. Asta nu justifica omorul, dar măcar exista un motiv. Dacă opiul era controlat de guvern, n-ar fi trebuit să încalce legea, deşi ea era convinsă că orice comerţ cu opiu este greşit. Fie el legal ori ilegal.

Hotărî să nu se mai gândească la asta. Nu se putea lăsa copleşită şi nu-i va mai permite să o convingă iarăşi. La ce-ar fi folosit dacă el i-ar fi deschis şi mai mult ochii? Deja se aventurase prea departe.

Un ciocănit în uşa cabinei o făcu să tresară şi îl auzi pe Jerry strigând-o pe nume. Nu cântase prea bine, aşa că ieşi din cabină aşteptându-se la o muştruluială.

y

— Te simţi bine? o întrebă el.

— Puţin cam obosită. îmi pare rău că n-am fost în

formă azi.

— Toţi avem zile proaste. Nu-ţi face griji! Treaba e că Simone s-a îmbolnăvit. Cu mai puţin de o lună înainte de premieră trebuie s-o înlocuiesc.

Nicole se uita la el, dar privea în gol.

— Deci, o întrebă el, crezi că te descurci?

Simţi un val sălbatic de emoţie când îşi dădu seama că, de fapt, îi cere să preia rolul principal.

— Poţi să înveţi cântecele suficient de repede?

Nicole simţi că se înroşeşte de plăcere.

— Le ştiu deja.

— Atunci, ne-am înţeles.

Ea zâmbi.

— Când trebuie să încep?

— Chiar acum. O să continuăm cu actul doi.

Avu o ezitare.

— Dar textul?

— Ai spus că ştii cântecele.

— Mă refeream la replici şi indicaţii.

— Foarte bine, dar va trebui să le ştii prefect cât mai repede. Nicole confirmă cu o mişcare a capului, apoi îşi făcu drum către scenă.

Spectacolul de music-hall era franţuzesc, scris de un franco-vietnamez, şi era despre un francez care se îndrăgosteşte de o tânără vietnameză. Deşi tatăl lui Nicole se însurase cu o vietnameză, astfel de căsătorii mixte erau mult mai puţin frecvente decât odinioară, acesta fiind şi unul dintre motivele pentru care spectacolul nu fusese jucat niciodată. Jerry se gândise că merita să-l readucă la viaţă.

Nicole se gândea la Mark şi ar fi vrut să îi poată împărtăşi noutăţile. El nu ştia nimic despre momentele dificile pe care ea le traversase în relaţia ei cu Sylvie:

tensiunile, certurile, rivalitatea. N-avea de unde să ştie că el devenise un trofeu pe care, cum-necum, Sylvie îl câştigase. Cât despre crimă, începea să creadă în nevinovăţia lui. Neliniştea i se risipise şi, pentru că acum vedea lucrurile mult mai clar, însemna că putea din nou să doarmă. Mark nu era complice; fusese acolo doar ca martor – un martor fără voie. Atâta tot. Dar Sylvie? Sora ei deja îi ocupa o mult prea mare parte a gândurilor.

Într-o frumoasă după-amiază de duminică, pe când trecea prin faţa salonului de dans Hollywood, muzica ce se auzea înăuntru o făcu să se oprească şi să asculte. Încercând să-şi continue viaţa, luase obiceiul să se plimbe în fiecare duminică după-amiază în care nu ploua, uneori împreună cu prietenii, alteori singură. Astăzi umbla singură, cu spatele drept şi umerii încordaţi. Aruncă o privire spre enormele uşi de sticlă, lăsate deschise ca să intre aerul – înăuntru plutea un fum albăstrui – şi urmări din priviri oamenii care intrau şi ieşeau. Purta rochia ei preferată, din bumbac negru, lungă şi cu guler rotund şi i-ar fi plăcut să intre şi să se piardă în zăpuşeala dinăuntru. Se gândise chiar să îşi schimbe tunsoarea, abordând una de puştoaică, stil care începuse să fie la modă, doar ca să simtă că e o altă persoană, dar nu reuşise să facă pasul. În loc de asta, îşi răsucise părul la ceafă, într-un fel de coc.

Nu ştia de câtă vreme stătea acolo când Mark apăru în depărtare. Era foarte uşor să pierzi noţiunea timpului când te simţeai pierdută în tine însăţi. Într-o stare de aşteptare nervoasă, se încordă, apoi privi un stol de păsări care se rotea pe cer. Trebuia să dea impresia că nu-i pasă de el, dar nu putea să nu admită cât de mult avea nevoie să-şi dovedească sieşi asta.

Îl auzi că o strigă pe nume.

— Bună, Mark, spuse ea întorcându-se şi încercând

să aibă un ton degajat.

— Ce faci aici?

— Eram în trecere.

Nicole zâmbi, dar îşi strânse pumnul pe care-l ţinea la spate, până îi intrară unghiile în palmă.

Mark se sprijini de perete.

— Arăţi foarte bine.

— Da?

Purta un costum albastru închis, care îi făcea ochii să pară şi mai deschişi la culoare, dar era ceva diferit la el, un fel de vulnerabilitate, care o atinse profund. Ochii lui păreau obosiţi, cu cearcăne pronunţate, iar Nicole ar fi vrut să se întindă şi să-l mângâie.

— Mi-ai lipsit, spuse el zâmbind.

Nicole ridică din sprâncene.

— Nu e vina mea. Încă nu ţi-a spus Sylvie de ce nu m-ai mai văzut?

— Ce să-mi spună?

Nicole ezita. Îi intrase în cap că putea, pur şi simplu, să-i spună că îl văzuse când o sărutase pe Sylvie. Dar mândria o opri să facă asta şi, deşi privirea lui părea plină de întrebări, nu-şi putea permite să se lase trasă înapoi spre acea noapte.

— Nu contează… Ştii că acum am rolul principal în spectacol? Simone s-a îmbolnăvit.

— Ştiam eu că ai talent, spuse el, cu un zâmbet cald.

— O să vii? La premieră, vreau să spun.

Întrebarea îi scăpase fără să vrea, iar acum îl privea fix în ochii lui albaştri, încercând să oprească roşeaţa care începuse să-i ardă obrajii. Niciunul dintre ei nu mai vorbea, ci stăteau amândoi imobili, privindu-se. Văzu o licărire în ochii lui şi simţi, fără dubiu, că sentimentele lui pentru ea erau oglindite în acea privire. Părea că Mark ar

fi vrut să spună ceva. Nicole simţea căldura lacrimilor încălzindu-i pleoapele şi tânjea să îl atingă, dar se forţă să rămână unde era.

— Ai vrea să bem ceva? spuse el în cele din urmă.

Ea nu răspunse, iar tăcerea deveni stânjenitoare.

— Deci? îi întinse braţul, dar ea nu îl luă.

Continua să o privească, aşteptând un răspuns. Nicole zâmbi forţat, iar el luă asta drept accept.

Mergea cu mâinile în buzunare, atât de aproape de ea, încât se ciocnea de el din când în când.

Mark lovi cu piciorul un pachet de ţigări gol de pe trotuar, iar ea dorea cu disperare să-l simtă din nou aproape, dar în acelaşi timp, ştia că e datoare să-l ţină la distanţă.

— Nu-i aşa că e minunat Hanoiul în perioada asta? vorbi el. Credeam că nu se mai termină canicula aia.

— Nu te baza pe asta! încă nu s-a terminat.

Ajunseră la un bar cu mesele scoase pe trotuar.

— Rămânem aici?

Nicole dădu aprobator din cap, iar el îi trase un scaun.

— Eu o să iau un vin alb, spuse ea.

Mark intră în bar şi, după câteva minute, reveni cu un pahar de vin pentru ea şi cu o bere pentru el, apoi îşi aprinse o ţigară şi suflă fumul în sus.

— Mi-ar plăcea să vin la spectacol. Poate că ar fi frumos dacă tatăl tău şi Sylvie ar veni şi ei.

Ea îi aruncă o privire rapidă.

— De ce?

— Nu vrei să te vadă cât de bună eşti?

y

Nicole ridică din umeri. Voia să se poarte normal cu

el, cum era înainte, dar ceea ce văzuse schimbase totul. Nici nu mai conta ce spune el, răul fusese făcut şi se simţea stânjeneala dintre ei. Mai mult chiar, acum, când îl vedea că pare atât de stresat, Nicole se întreba dacă nonşalanţa lui de odinioară fusese reală. Nu-i plăcea deloc faptul că nu mai era capabilă să-l citească limpede. Ea însăşi se simţea artificială, de parcă n-ar fi fost ea, ci ar fi jucat rolul lui Nicole.

— Ce s-a întâmplat cu noi, Nicole?

Ea nu-şi putea crede ochilor şi urechilor când îl vedea cum continuă să se uite la ea, cu privirea aceea care părea atât de limpede şi onestă; observă şi o venă care i se zbătea la tâmplă.

— Te vezi cu Sylvie, reuşi ea să articuleze, în cele din urmă, cu o voce străină.

Mark se încruntă.

— Bineînţeles că mă văd cu ea. Din când în când. Poate că nu ţi-a spus niciodată că ne întâlneam când a fost în State.

— Poate că *tu* nu mi-ai spus asta niciodată.

— Ne-am văzut doar de câteva ori, nimic serios. Iar apoi, când s-a îmbolnăvit, am ajutat-o.

— S-a îmbolnăvit? Sylvie a fost bolnavă? Nu mi-a spus niciodată.

— E mult de-atunci. Acum relaţia mea cu Sylvie e legată strict de mătase.

— Ştiu că nu e doar asta.

Nicole îşi coborâse vocea şi era gata să-i spună că îl văzuse când o sărutase pe Sylvie, dar se răzgândi în ultima clipă. Cortina care căzuse între ei nu o lăsa să facă asta. Nu o lăsa, pur şi simplu. Ar fi făcut-o să pară atât de tânără şi copilăroasă!

El se încruntă şi se întinse spre ea, luându-i mâna

apoi o întoarse cu palma în sus şi îi urmări liniile cu vârful degetelor. Părea cumplit de amărât, iar lui Nicole îi venea să-i cuprindă faţa în palme şi să-i alunge tristeţea cu un sărut. Dar, chiar dacă atingerea lui o electrizase, îşi trase mâna.

— Ştiu că lucraţi împreună ca să finanţaţi o a treia armată.

— Ţi-a spus ea?

Nicole clătină din cap afirmativ şi îşi bău vinul dintr-o înghiţitură.

— Deci faci parte din serviciile de informaţii?

Mark se încruntă şi nu răspunse, dar liniile dintre sprâncenele lui se adânciră. Un miros îmbătător de trandafiri pluti spre ei de la o femeie care tocmai trecea. Aroma îi aduse aminte lui Nicole de seara balului şi se trezi golită de tot şi de toate, în afară de durere. Pentru o clipă se simţi ca lipită de scaun, dar nu mai putea suporta chinul de a fi atât de aproape de el, aşa încât, în cele din urmă, se forţă să se ridice în picioare.

— Trebuie să plec. Mi-a făcut plăcere să te revăd, Mark, spuse ea, şi, cu mintea într-un haos absolut, se îndepărtă în grabă.

Imediat ce trecu după colţ se sprijini de un perete şi îşi permise să respire mai liber. Închise ochii, supărată pe sine că încă îi pasă atât de mult. Dar de ce o sărutase pe Sylvie dacă nu se vedea cu ea? Un ofiţer de informaţii trebuia să fie bine antrenat să mintă, iar ea nu mai ştia ce să creadă. O întâmplare cu sora ei, din copilărie, îi reveni în minte, iar lacrimile pe care Nicole şi le stăpânise până atunci izbucniră. Erau în grădină. Sylvie îi arăta unei prietene ultimele fotografii pe care le lipise în albumul familiei, în vreme ce Nicole era în leagăn, îngânând o melodie.

Era linişte, nu se auzea nimic în afară de roiul de insecte care bâzâiau în jurul tufelor înflorite şi printre piersicii în rod. Pe celălalt mal al râului Perfume, copiii vietnamezi înălţau zmeie, dragonii lor din hârtie şi peştii pictaţi ridicându-se deasupra pâclei. Era în ianuarie, o vreme uscată şi plăcută şi în Casa Duval era ziua în care se făceau prăjituri, aşa că Lisa era ocupată, iar ele două fuseseră lăsate cu ale lor. O cioară cu cioc mare dezmorţi aerul şi ateriză aproape de leagăn, bătând din aripi chiar peste piciorul lui Nicole. Ea se răsti la pasăre, apoi o urmări cum cârâie – *craaay craaa* – şi cum zboară spre cea mai de sus ramură a smochinului, ca să stea de pază împreună cu altă cioară cu pene lucioase. Ar fi fost o zi perfectă.

— Tu arăţi splendid, dar ai văzut-o pe Nicole? spuse prietena lui Nicole, râzând în hohote, în timp ce arăta cu degetul o pagină din album. E aşa de urâtă!

Sylvie râse şi ea, amândouă întorcându-se spre Nicole.

— Nu prea ieşi bine în poze, nu-i aşa, Nicole?

Sărise jos din leagăn şi se dusese să se uite. Se crispase toată când văzuse ce fotografie proastă alesese Sylvie. Rochia era la mâna a doua, părul ei arăta de parcă ar fi trebuit spălat şi avea cel mai groaznic rânjet pe faţă. În schimb, Sylvie arăta perfect.

— De ce ai pus în album poza asta? Nu erau altele mai bune?

Sylvie ridică din umeri.

— Nu m-am gândit că o să-ţi pese. De obicei, nu-ţi pasă cum arăţi.

După aceea, Nicole se simţise atât de lovită şi furioasă că nu ştiuse cum să facă fată situaţiei. Adevărul era că mereu se simţise ca şi cum ar fi existat

O linie invizibilă pe care nu reuşea niciodată să o depăşească. Îi păsa extrem de mult de felul în care arăta şi era mereu preocupată de modul în care o percepeau ceilalţi. Aşa că se furişase în camera lui Sylvie şi luase de acolo păpuşa preferată a surorii ei. Îi tăiase tot părul şi o aruncase în râul Perfume.

15

A doua zi, când deschise magazinul, Nicole simţea că-i plesneşte capul de durere – de la coniacul pe care îl şterpelise din pivniţa tatălui său noaptea trecută – şi, deşi descoperise că alcoolul o ajută să uite, află, totodată, că o face să fie şi mai plângăcioasă. Mătură podeaua, lustrui mobila şi, când era gata să se apuce de curăţat ferestrele, îl zări pe Yves, cu fata lui, Yvette, mergând pe cealaltă parte a străzii. Yvette îi zâmbi şi amândoi veniră spre ea, ratând cu puţin o găină vagabondă care le alerga printre picioare.

— Te-am căutat mai devreme, dar magazinul era închis, spuse el.

— Aveai treabă cu mine?

— Voiam să te rog să o ţii pe Yvette la tine câteva ore. Trebuie să merg la spital.

— Sper că nu e ceva grav.

— Doar un consult. Dar nu mai contează. O să o iau cu mine.

Nedorind să piardă ocazia de a petrece o zi cu o fetiţă care deborda de o atât de contagioasă bucurie, Nicole dădu din cap şi spuse:

— Nu fi prostuţ, las-o aici! Dacă n-o să fim prea ocupate, o învăţ cum se croieşte mătasea.

— Nu te încurcă?

— Absolut deloc.

— Uite cheia de la cafenea, să îl aduceţi şi pe Trophy,

dacă nu te superi.

Nicole o luă de mână pe fetiţă şi, după ce îi făcură semne de rămas-bun tatălui ei, merseră să ia câinele – pe care îl duseră în curtea din spate –, apoi se apucară să spele ferestrele magazinului. Era o zi frumoasă, cu miros de lămâi verzi plutind prin aer, cu un cer senin şi albastru şi cu o briză atât de proaspătă, încât n-a mai contat că mare parte din apa pregătit pentru spălat geamurile a ajuns pe hainele puştoaicei... Şi, la urma-urmei, era motivul perfect ca să stea pe treptele de la intrare până se uscau, privind lumea care trecea pe stradă.

Când aerul se umplu de mirosurile prânzului, le atrase atenţia un grup de dansatori care se adunau în faţa porţilor pictate ale unui templu. Lângă ei, pe trotuar, era un bărbat îmbrăcat în veşminte aurii, care purta o tobă. La primele bătăi, dansatorii începură să se legene încet, apoi se prinseră, pe rând, într-o mişcare circulară. Un alt grup de femei începu să cânte. Seninătatea şi senzualitatea dansatorilor erau ispititoare. Fermecată de ceea ce vedea, Yvette se agăţă strâns de mâna lui Nicole.

— Nu ţi-o mai aminteşti pe mama ta, nu? îi şopti Nicole la ureche.

— Nu, nu mi-o amintesc.

Mama lui Yvette fusese o dansatoare vietnameză de o mare frumuseţe, dar în timpul războiului intrase în atenţia comandantului japonez şi asta o dusese la pieire. Vrăjit de complexitatea dansatoarei care aducea cu o sirenă, dar care, în acelaşi timp, întruchipa puritatea absolută, a hotărât s-o confişte, pur şi simplu, ca să danseze doar pentru el. Doar că nu a fost niciodată numai dans.

Priviră până se termină dansul.

— Mergem să croim nişte mătase acum? întrebă Nicole. Am cele mai mari foarfeci pe care le-ai văzut

vreodată. Ce culoare ai vrea să fie materialul?

— Crem, te rog!

Dar chiar înainte să înceapă lecţia, un val de clienţi intră în magazin. Printre ei se afla şi una dintre clientele preferate ale lui Nicole, o doamnă în vârstă şi bine clădită, căreia îi mai rămăseseră doar câţiva dinţi în gură şi care cumpăra mătase pentru nepoatele ei. Deşi trebuie să fi avut o viaţă grea, ochii încă îi erau luminoşi şi avea mereu un zâmbet pentru Nicole.

Când se făcu din nou linişte în magazin şi după ce Yvette se aşeză, în siguranţă, pe un taburet, ca să vadă mai bine, Nicole începu să desfăşoare pânza. Era de cea mai bună calitate şi, stropită cum era cu punctuleţe aurii, strălucea când soarele se răsfrângea în falduri. După ce întinse materialul pe o hârtie, îl acoperi cu o alta.

— Pentru ce e asta? întrebă Yvette.

— Dacă pui mătasea între două foi de hârtie, se comportă la fel cu hârtia şi este mult mai uşor de tăiat. Mai întâi tăiem o bucată de un metru pe care să o iei tu acasă, apoi una de opt metri pentru Sylvie. Mi-a cerut-o acum un secol, dar am tot uitat.

— E destul de mult.

— Nu-i aşa?

Yvette avu o ezitare înainte să vorbească, dar se uită cu ochi luminoşi în sus, la Nicole.

— Când o să mă fac mare, pot să vin să lucrez aici, cu tine?

Nicole se simţi emoţionată şi o strânse uşor pe fetiţă de umerii slăbuţi. Uneori o simţea pe Yvette mai soră decât îi fusese vreodată Sylvie.

— Păi, nu vrei să lucrezi cu tatăl tău, la brutărie?

— Poate că în amândouă locurile.

Încă gândindu-se, în mod clar, la asta, Yvette chicoti.

— Să nu-i spui, dar îmi place mai mult mătasea.

Cu capetele plecate, fetele erau absorbite de treabă, iar Nicole îi explica în ce fel mătasea ajută la menţinerea căldurii pe vreme rece şi te scapă de căldură când e caniculă.

— Mătasea e şi foarte rezistentă. Mai subţire decât firul de păr şi, totuşi, la fel de rezistentă ca un fir de oţel.

— Îmi place cum străluceşte, spuse fetiţa.

Nicole era încântată de interesul evident pe care îl arăta Yvette şi doar clopoţelul de la uşa magazinului le întrerupse conversaţia.

— Bună, spuse Trân. Vad aici două *métisse* lucrând din greu.

Nicole îşi ridică privirea şi răspunse înţepat:

— Te-aş ruga să nu-mi mai spui aşa.

El râse.

— Scuzaţi-mă, tânără domnişoară franţuzoaică! făcu un gest larg cu mâna dreaptă şi se înclină, iar Nicole nu se putu abţine să nu zâmbească. Arăta altfel decât de obicei. De fapt, de fiecare dată când îl văzuse arăta diferit, după cum se contopea sau nu cu lumea ei. Astăzi arăta ca un student.

El întinse o mână să o ajute pe Yvette să coboare de pe taburet.

— Ce-ai zice de nişte îngheţată?

În ochii fetiţei străluci o luminiţă, în timp ce o privea întrebător pe Nicole.

Nicole încuviinţă din cap şi Trân era gata să iasă din magazin, cu Yvette după el.

— Nu, fata rămâne aici. Ia îngheţata şi adu-o aici!

El o privi cu o uşoară încruntare.

— Tu chiar n-ai încredere în mine, nu-i aşa?

— Mi-ai dat vreun motiv să am?

Tânărul ridică din umeri şi-i dădu drumul lui Yvette. Când să iasă din magazin, Nicole îi văzu din nou semnul din naştere. Prea mare ca să poată fi acoperit cu o eşarfa, era vizibil aproape în întregime. Avea îndoieli că va veni înapoi cu îngheţata şi, totuşi, Trân se ţinu de cuvânt, aşa că acum stăteau toţi trei pe trepte şi mâncau îngheţată, împreună cu O-Lan. Nicole avea una cu mango şi fructul pasiunii, în vreme ce ale celorlalţi erau un amestec de ciocolată şi cafea. Apoi cântară câteva melodii vietnameze. Trân le acompania, iar Yvette fredona. Se purta atât de dulce cu Yvette, încât, în ciuda vederilor lui extremiste, Nicole nu se putea abţine să nu-l placă.

După ceva vreme, O-Lan intră la ea în casă, iar Yvette se strecură în curtea din spate ca să-i dea drumul lui Trophy să alerge câteva minute.

Trân se întoarse spre Nicole.

— Te-ai mai gândit?

— La ce?

— Să ne ajuţi.

— Crezi că poţi să-mi cumperi loialitatea cu îngheţată?

El râse.

— Nu, micuţo, dar tu ştii că trăieşti cu un fals sentiment de securitate? Războiul de rezistenţă va fi şi mai aspru acum, când îi avem pe ţărani de partea noastră.

— Credeam că şi tu eşti unul dintre ei!

— Sigur că sunt, numai că eu am avut norocul să primesc o educaţie, pentru care a plătit unchiul meu, iar acum îmi folosesc mintea.

— Fratele tău a fost ucis pentru că l-a asasinat pe acel oficial francez sau pentru că era contrabandist?

— Nu există nicio probă că l-ar fi asasinat pe acel om, iar contrabandist nu a fost. Dar, aşa cum ţi-am mai spus – cel puţin aşa credem noi –, fiind un agitator cunoscut, a fost omorât ca o răzbunare pentru acel asasinat. Demonstrativ, dacă vrei.

— Cum se face că era cunoscut?

— Sunt spioni în ambele tabere. Şi noi, la rândul nostru, adunăm informaţii despre operaţiunile militare franceze, ca şi despre intervenţiile americanilor.

Nicole se strâmbă.

— Trebuie să fii nebun să crezi că eu vă pot ajuta.

— Ai un prieten american.

— Cred că mai corect ar fi fost să spui că am avut. Oricum, e doar un negustor de mătase şi n-ar avea habar de nimic.

— Chiar crezi asta?

Nicole se uită în altă parte.

— Cum spuneam, nu mai e prietenul meu. Asta nu înseamnă că, dacă ar fi fost, aş fi spionat pentru voi.

— *Bat ca hai tay*. Nu poţi să alergi cu iepurii şi, în acelaşi timp, să vânezi împreună cu ogarii. Va veni o zi când va trebui să alegi ce eşti, franţuzoaică sau vietnameză.

Ea se încruntă şi îl pironi cu privirea.

— Pari foarte sigur de tine, dar eu sunt şi una, şi alta. Nu pot schimba asta.

— E doar o chestiune de timp. Ai văzut condiţiile în care trăiesc muncitorii? Mizeria? Sărăcia? Toate astea nu te umplu de mâhnire?

Nu mai spuse mimic în timp ce se ridica să plece, dar nu era greu de imaginat că mai avea şi altele de zis.

— Într-una din zilele astea va trebui să îţi deschid şi

mai mult ochii, spuse el, în cele din urmă.

După plecarea lui, Nicole urcă la etaj şi scoase mica poşetă brodată pe care o găsise în prima ei zi de lucru la magazin. O strânse la piept, în timp ce o aştepta pe Yvette. Ori de câte ori era tristă sau supărată, ori doar nesigură pe sine însăşi, atingerea micii poşete o făcea să se simtă mai bine. Şi tocmai acum, Trân o făcuse să se simtă confuză. Chiar şi cu părul lui negru dat pe spate şi cu mustaţa care abia îi mijea, tot era ceva brut şi neîmplinit în făptura lui. Nu putea să nu recunoască faptul că buzele lui pline şi ochii întunecaţi şi arzători erau atrăgători şi că era ceva excitant în idealismul lui tineresc. Dar ceea ce o inspira era pasiunea pe care o vedea la el, chiar dacă era un nonsens absolut.

16

În ziua în care Sylvie trecu pe la magazin să-şi ia bucata de mătase, Nicole lăsase uşa de la intrare larg deschisă, ca să se aerisească, în vreme ce împacheta resturile de la cupoane în pachete mai mici, pe care urma să le vândă.

— Sunt între două întâlniri, aşa că nu pot să stau prea mult, a zis ea, arătând şic cu rochia ei albă, pălăria micuţă cu pene, pantofii din piele de crocodil şi mănuşi până la coate.

Şi-a scos o mănuşă ca să-şi treacă degetele peste tejghea.

— Văd că o întreţii curată.

— Trebuie să fie curată ca să pot tăia mătasea pe ea.

— Desigur.

Nicole se simţea lipsită de strălucire pe lângă sora ei şi şi-ar fi dorit să nu fie îmbrăcată în hainele ei de lucru, vechi, vietnameze. A împachetat mai departe.

— Mai e ceva?

În timp ce Sylvie îşi rotea privirea prin magazin, Nicole observă că sora sa era nervoasă, departe de stăpânirea de sine obişnuită.

— Ar trebui să mă uit pe datele contabile ca să am o imagine mai completă, dar observ că magazinul arată bine. De fapt, tu eşti cea care l-a înfrumuseţat.

Nicole se opri din împachetat şi o privi pe sora sa.

— Mulţumesc.

— Probabil că înseamnă mult pentru tine.

— Înseamnă totul.

— Nu mă aşteptam să iei treaba asta în serios.

Continuară să sporovăiască despre magazinul principal al familiei, cel din strada Paul Bert şi despre scăderea profiturilor de acolo. Sylvie zicea că are planuri, planuri mari, pentru când agitaţia actuală avea să ia sfârşit. Părea atât de sigură că va lua sfârşit…

— Uite, mi-aş dori să o putem lua de la început, spuse Sylvie.

— Din ce punct?

— Cu mult timp în urmă… de când eram copii, cred.

Nicole oftă. Măcar de-ar fi fost aşa uşor.

— Îţi aduci aminte când le-ai spus tuturor că am fost adoptată?

— O, draga mea, am fost groaznică, nu-i aşa?

Nicole, zâmbi amar.

— Doar uneori.

— N-am fost doar eu de vină. Mi-ai pus un şoarece mort în pat.

— Tu şi prietenii tăi m-aţi exclus.

— Îmi pare rău. Sylvie făcu o pauză: N-am putea să ne străduim ceva mai mult?

— Ca să facem… ce?

— Să ne plăcem una pe cealaltă…

Urmară câteva clipe de tăcere, în care Nicole se gândi la ce-i spusese sora ei. Adevărul era că, în copilăria lor, fuseseră momente în care Sylvie îi sărise în ajutor. O ajutase şi la temele pentru acasă la matematică şi fusese foarte grijulie când Nicole se trezea tremurând din cauza coşmarului în care se îneca în râul Perfume. Relaţia dintre cele două surori era complicată şi avea rădăcini adânci în frânturi de amintiri despre evenimentele din copilărie.

— Uite ce e, zise Sylvie, mâine mă duc la Lampioanele Satului. E o sărbătoare. N-ai vrea să vii şi tu?

Nicole nu răspunse şi se aplecă în spatele tejghelei. Scoase de-acolo un pachet ambalat în hârtie, legat cu o sfoară.

— Ai aici cei opt metri pe care i-ai cerut. E foarte frumoasă mătasea asta crem. E cea mai bună pe care o avem. Ce vrei să faci cu ea?

— Doar să o pun în sertarul meu de jos.

Nicole nu-şi ridică privirea. De fapt, despre ce era vorba? Oare sora ei spera ca Mark să o ceară în căsătorie?

Simţi un impuls de furie, inima i se zbătea să-i spargă pieptul şi nu o privi decât când fu sigură că nu-şi mai trădează suferinţa. Dar încă se simţea de parcă ar fi primit un pumn în stomac şi era moartă de gelozie. Dacă el şi sora ei erau atât de apropiaţi pe cât sugera Sylvie, atunci totul era terminat pentru ea.

— Deci cum e cu Mark? întrebă Nicole, dorind să pară nonşalantă, dar disperată să afle mai multe.

Sylvie bătea cu degetele în ceasul de la mână.

— Ei, cum ştii, e ocupat. Ca şi mine. De fapt, e mai mult plecat în Saigon. Deci vrei să vii mâine? Ne putem întâlni la lacul Hoan Kiem pe la patru?

Sărbătoarea Lampioanelor se desfăşura seara, dar Sylvie sugerase să meargă mai devreme ca să vadă cum sunt fabricate lampioanele. Nicole fusese de acord să meargă doar ca să o poată chestiona pe Sylvie despre Mark şi hotărâse să o ia şi pe O-Lan cu ea, ca sprijin moral.

— Meşterii de lampioane de pe aici sunt originari din Hoi An, spusese O-Lan imediat ce au coborât din maşină şi s-au îndreptat spre inima satului, unde lampioanele atârnau peste tot, pregătite pentru seară. În timp ce unele aveau forma unor capete de dragon, altele semănau cu peşti şi doar puţine erau doar simple cutii decorate cu panglici.

— Cadrele sunt făcute din bambus învechit. Le ţin în apă sărată câteva zile.

— De ce? întrebă Sylvie, părând să-şi fi recăpătat proverbiala ei stăpânire de sine.

— Le protejează de viermi şi de molii.

— Mătasea este minunată, spuse Nicole, plimbându-şi degetele pe un lampion recent expus. Cu forma asta de animal mitic, culorile par de foc.

— Toată mătasea folosită aici vine din satul meu natal, spuse O-Lan.

Nicole încuviinţă.

— Hai să cumpărăm unul, Sylvie, pentru grădina de acasă. Am putea organiza o petrecere de lună plină.

— Nu sunt convinsă că Papa va fi de acord, dar ar arăta tare bine. Sunt mult mai mari decât lampioanele de hârtie pe care le avem acasă. Sylvie zâmbi. De fapt, cred că ar trebui să cumpărăm mai multe. Iar tu ai putea să atârni unul în magazin. Intrară într-un atelier ca să vadă cum meşterul face un lampion. Mirosul puternic de trandafiri de la o spirală aflată într-un colţ o făcu pe Sylvie

să tuşească. Ieşiră din nou afară, unde mirosul încă se mai simţea, dar era mai puţin copleşitor.

— Cerule! Câte ierburi au amestecat în asta?

— Cel puţin cincisprezece, spuse O-Lan.

— Prea multe pentru mine. Apropo, cum se mai simte mama ta, O-Lan? Am auzit că a fost bolnavă.

Nicole abia reuşi să-şi ascundă surpriza. Nu îşi amintea să-i fi spus ceva despre asta.

— Puţin mai bine, mulţumesc de întrebare.

Pe măsură ce lumina se diminua şi aerul rece de septembrie se făcea simţit, lampioanele se aprinseră şi, odată ce noaptea se instală, o mulţime de lampioane punctau întunericul, făcând cerul să pară, prin contrast, şi mai negru. Uliţa principală era doar din pământ, dar fusese bine bătătorită şi nu era noroioasă. Fetele mergeau pe ea şi, ajungând la o răscruce, văzură o scenă simplă, înconjurată de lampioane suspendate de frânghii agăţate de copaci. Copii agitaţi alergau în jurul scenei, izbindu-se de adulţii care încercau din greu să-i potolească. Vreo cinci-şase câini se alăturară şi ei, iar atmosfera zumzăia.

Câţiva muzicanţi urcară pe scenă şi, odată ce sunetul tobelor începu să se audă, Nicole se lăsă legănată de muzică; cu toate astea, înăuntrul ei era atât de neliniştită, încât nici nu-şi dădea seama cum de asta nu se vedea. Trei bărbaţi începură să danseze cu un dragon imens, din mătase roşie-aurie. Oamenii îl ţineau deasupra lor, fiecare ducând câte două beţe lungi pe care le foloseau ca să mişte creatura; capul său monstruos era fascinant, cu ochii ieşiţi din orbite şi cu flăcările din hârtie care îi curgeau din nările deschise.

Bătrânii vietnamezi încă mai credeau că absolut totul avea un spirit, inclusiv lacurile, râurile şi copacii. Festivalul era un ritual în onoarea spiritelor luminii şi era

minunat că în fiecare an îl făceau cât de frumos posibil, ca să asigure o continuare a luminii solare. Credinţa era că, dacă omenirea face lucrurile cum trebuie, putea influenţa spiritele să o privească cu ceva mai multă bunăvoinţă.

Nicole înţelegea felul în care dragonul simboliza bunăstarea şi prosperitatea şi se întoarse să-i spună asta lui Sylvie, dar sora ei nu mai era acolo. O-Lan, captivată de spectacol, continua să privească, în vreme ce Nicole îşi croi drum spre partea din spate a mulţimii.

— Aici erai, spuse ea, de îndată ce o zări pe Sylvie.

— Am cumpărat două capete de dragon. Uite! Sylvie le ridică deasupra capului. Normal că arată mai bine cu lumină înăuntru, dar nu-i aşa că sunt frumoase? Şi m-am şi tocmit pentru un preţ bun.

Nicole îşi plimbă degetele peste învelişul din mătase.

— Sunt deosebite, răspunse ea.

— Ia tu unul, zise Sylvie dădu-i un lampion lui Nicole şi prinzând-o de braţe. E atât de frumos să petrecem timpul împreună, nu-i aşa? Păcat că nu o facem mai des. Acum, putem să căutăm ceva de mâncare?

— Trebuie să o aşteptăm pe O-Lan.

— Bineînţeles, n-am vrut să spun că ar trebui să mergem fără ea. De fapt, de ce nu o aştepţi tu aici pe O-Lan, până duc eu lampioanele la maşină. Dacă ne apucăm să mâncăm în timp ce le cărăm, sigur o să le stricăm.

Până să-i dea celălalt lampion, Sylvie îi puse mâna pe braţ.

— Ştiu că ar fi trebuit să-ţi spun mai demult, dar chiar îmi pare rău de ceea ce s-a întâmplat la bal.

— Cu Mark?

— Cu rochia.

— Ah…

— Dar şi cu Mark. Nu mi-am dat seama că tu credeai

că e altceva decât prietenie între tine şi el.

Nicole dădu din cap.

— Nici n-a fost altceva decât prietenie…

Nu era adevărat, dar nu voia să-i dea lui Sylvie satisfacţia să ştie cât de devastată se simţea, în realitate.

— Ei bine, îmi dau seama acum că ai sperat că ar putea fi mai mult. Aş putea spune că, de fapt, mi-aş fi dorit să fie, ca totul să fie în ordine.

Nicole îşi privi sora direct în ochi. Luminaţi de un lampion agăţat de o ramură chiar deasupra ei, ochii lui Sylvie păreau umezi şi sinceri. În loc să pună alte întrebări, Nicole se simţi mai confuză şi mai rău ca niciodată.

17

La puţină vreme după asta, o zi strălucitoare îi ridică moralul lui Nicole, cu o căldură domolită de o briză răcoroasă şi o umiditate confortabilă. Ca mulţi alţi locuitori ai Hanoiului, Nicole iubea luna septembrie. Vremea era încă răcoroasă şi uscată, iar de-a lungul străzilor copacii îşi fluturau frunzele roşii şi galbene. Cerul era de un albastru mai intens, iar lacurile străluceau, mai verzi decât în sezonul ploios. Margarete mari, albe şi floarea-soarelui creşteau pe fiecare bucată de pământ, dar ei îi plăcea mai ales mirosul florilor de frangipani în răcoarea serii. Micuţele flori albe din grădina lor înfloriseră, la fel cu cele ale câtorva arbori de pe străzile oraşului, şi se discuta despre plantarea mai multor copaci după ce războiul cu Viet Minh avea să fie câştigat. Florile lor umpleau aerul cu un miros dulce-amărui şi, cum vântul adia, Nicole îşi imagina micile flori căzătoare ca pe nişte fulgi de zăpadă.

Asta o făcea să se simtă fericită şi, în timp ce mergea spre magazin, se gândea la viaţa lor din Hué, amintindu-şi mai ales ziua în care tatăl său o luase cu el dincolo de satele din zona Hué, într-un cătun îndepărtat unde trăiau

artizanii ce lucrau bronzul. Căuta un cadou pentru aniversarea lui Sylvie. Nicole îşi scormoni memoria încercând să-şi aducă aminte ce cumpărase. A doua zi o dusese pe Nicole într-un sat de mătăsari, ca să-i arate cum se face mătasea.

Acolo văzuse ea, pentru prima dată, cele trei etape ale producţiei de mătase, de care se îndrăgostise pe loc. Prima etapă era cultivarea pomilor de dud. Apoi venea creşterea viermilor de mătase şi extragerea firelor din gogoşi. Viermii de mătase se hrăneau cu frunze de dud, iar după ce se transformau în pupe erau omorâţi prin scufundare în apă clocotită, chiar înainte ca molia adultă să iasă din gogoaşă. Îi părea rău pentru sărmanele mici pupe, crescute doar ca să producă mătasea care, odată ce întreaga gogoaşă era toarsă, se transforma într-un fir continuu. După asta, pupele erau gătite şi mâncate. Cea de a treia etapă – şi cea mai spectaculoasă – era ţesutul firelor în pânză.

Nicole se uita la vitrinele pe lângă care trecea. Era zi de târg şi toată lumea roia pe acolo, cumpărând lucruri sau bârfind pe la colţuri. Simţindu-se plină de vigoare, îşi legăna braţele în timp ce mergea. Tuturor le plăcea să se tocmească, iar ea auzea râsetele şi vocile ridicate ce răzbăteau din certurile prieteneşti. Cum ziua se arăta a fi deosebit de călduroasă, Nicole se opri să-şi cumpere un ceai tare de la un băiat care-şi ducea cănile agăţate pe un băţ de bambus. Se gândea la ce avea de făcut în acea zi. îşi ridică privirea şi o zări pe Yvette, care stătea între două automobile parcate. Poate că avea să o invite din nou pe fetiţă să petreacă o bucată de vreme cu ea, la magazin. Yvette îi făcu semn şi Nicole ridică mâna să-i răspundă.

Fără niciun avertisment, o explozie asurzitoare aruncă resturi la douăzeci de metri înălţime, înainte ca

acestea să cadă pe stradă. În loc să o salute pe Yvette, mâinile lui Nicole se ridicară repede să-şi acopere urechile, iar suflul exploziei o aruncă într-o alee. Groaza cuprinse strada: copii plângând şi alergând spre mamele lor; oameni care ţipau şi gemeau; bărbaţi care strigau şi femei care păreau înţepenite de neîncredere. Nicole pe jumătate vedea, pe jumătatea auzea ce se întâmpla, dar, deşi fumul îngroşa aerul, se vedea din ce în ce mai bine că două maşini ardeau. îşi simţea corpul nefiresc de greu pe când încerca să iasă de pe alee. O nouă explozie zgudui strada. O minge de foc înspăimântătoare erupse, urmată de un huruit groaznic. În stare de şoc, Nicole închise instinctiv ochii în faţa orbitoarei lumini albe.

Se îneca din cauza prafului, dar, amintindu-şi de Yvette, deschise ochii şi, deşi simţea înţepături în ei, privi spre maşinile care ardeau exact în locul în care o văzuse pe fetiţă. Disperată să ajungă la Yvette, alergă peste cioburile de sticlă spartă şi peste colţurile zimţate ale bucăţilor de metal contorsionat. Câinii începură să urle, iar în zgomotul şi panica generală abia avu timp să observe un bărbat zăcând la pământ, care îşi ridicase braţele, implorând ajutor. Când trecu pe lângă rănit, Nicole avu o ezitare, dar chiar atunci o văzu pe fetiţă. O clipă, înţepeni. Fumul se risipise atât cât să poată vedea, dar aerul din jurul ei era sufocant şi insuportabil de fierbinte. Când imaginea teribilă o lovi în capul pieptului, scoase un sunet sugrumat. *Te rogy nu Yvette*! *Nu un copil care n-a făcut niciodată vreun r*ău, *nimănui*.

Apa începuse să se împrăştie pe stradă şi forma o băltoacă, într-o adâncitură a pavajului. Fetiţa zăcea la marginea apei, cu piciorul stâng zdrobit de cărămizi şi bucăţi de mortar şi cu Trophy, căţelul, scâncind lângă ea. Nicole îşi roti privirea, căutând ajutor. Înnebunită de

spaimă, începu să tragă de dărâmăturile care-i acopereau piciorul lui Yvette, rupându-şi unghiile şi zgâriindu-şi braţele. Când reuşi să-i elibereze piciorul fetiţei, sângele se prelinse deasupra micii băltoace, făcând-o să strălucească precum o oglindă.

Deşi pe stradă nu era deloc linişte, din interiorul brutăriei se putea auzi sunetul unei muzici franţuzeşti, difuzată la radio. Nicole căzu în genunchi şi îi aşeză capul micuţei în poală; îi era greu să-i privească ochii întunecaţi, dar îi mângâie faţa şi îi murmură numele. Cu lacrimile-i refuzând să cadă, Nicole o legănă pe Yvette, ştergându-i sângele proaspăt şi murdăria de pe obraji şi încercând să-i cânte melodia ei preferată, cântecul pe care îl cântau mereu împreună, în fiecare sâmbătă dimineaţă pe care o petreceau în bucătărie. Probabil că explozia o ucisese pe loc. Nicole avea gâtul prea înecat ca să mai continue, iar când ridică privirea, îl văzu pe Yves venind spre ea, desfigurat, cu pielea feţei atât de lipită de pomeţi, încât abia îţi venea a crede că e viu.

Nicole îşi privi rochia îmbibată cu sânge şi observă abia atunci că avea câteva cioburi de sticlă înfipte în mână. Acum propriul ei sânge i se prelingea printre degete. Yves se apropie şi o ridică pe Yvette în braţe. Totul deveni tăcere. Bărbatul nu spuse nimic şi nici Nicole nu scoase nicio vorbă. Ea înghiţi în sec şi, scrâşnind din dinţi, îşi scoase cioburile din palmă, smulse o fâşie din rochie şi o înfăşură peste rana de pe mână, apoi luă căţeluşul şi merse, poticnindu-se, pe urmele lui Yves, către brutărie.

Bărbatul stătea aşezat pe un scaun în faţa mesei şi plângea, strângând în braţe trupul inert al fiicei sale. Nicole, în stare de şoc, se aşeză tăcută de cealaltă parte a mesei.

Era cu totul diferit de imaginile în alb şi negru din

ziare, mai ales cele care prezentau victoriile francezilor pe dealurile şi în văile îndepărtate din nord. Acest sânge era roşu, mai roşu decât şi-ar fi putut imagina vreodată şi era atât de mult… carnea era smulsă şi sfâşiată, moartea era reală. Mult prea reală. Timpul părea că se oprise în loc, închizând-o pe Nicole într-o lume în care viaţa unui copil putea fi curmată în câteva secunde. Se simţi mai rece pe dinăuntru decât fusese vreodată. Apoi, pe măsură ce conştientiză din nou sunetele străzii, auzi voci care strigau furioase şi înţelese că ceva înăuntrul ei se schimbase. În cele din urmă sosi şi poliţia, iar sunetul sirenelor sfâşie văzduhul. Asta era ceea ce avea să-şi amintească: sunetul confuz al sirenelor, oameni care plângeau în hohote şi mirosul scârbos, amestecat, de sânge şi zahăr ars, care plutea pe stradă.

Poliţia o interogă la faţa locului, punându-i doar câteva întrebări simple. Ce a văzut? Dacă a fost vreun avertisment? Genul ăsta de lucruri. Aşa încât a fost foarte surprinsă când tatăl său a chemat-o în biroul lui, a doua zi, dis-de-dimineaţă, spunându-i că poliţia vrea să discute din nou cu ea. Îl urmă, simţindu-se groaznic şi purtând doar halatul ei din mătase. O jelise pe Yvette toată noaptea, iar Lisa o ţinuse în braţe. Durerea lui Nicole era profundă. O iubise pe Yvette ca pe o soră.

Când tatăl ei închise uşa, ea încercă să-şi şteargă din minte imaginile, dar nu putea să nu se gândească decât la faptul că nimic nu putea justifica uciderea unui copil. Apoi văzu cine o aştepta în biroul îmbâcsit de fum: inspectorul Paul Giraud, care ocupa prea mult spaţiu din cameră, aşa cum stătea cu spatele sprijinit de perete, cu picioarele desfăcute şi braţele încrucişate pe piept. Nicole simţi un nod în stomac în momentul când ajunseră faţă în faţă. El îşi aţinti ochii apoşi asupra ei. Nicole se uită la tatăl ei,

ridicând din sprâncene.

— Domnul Giraud are câteva întrebări la care ar vrea să-i răspunzi, Nicole. Asta-i tot.

Vorbise prietenos şi cu căldură în glas.

Combinaţia de suferinţă şi extenuare o făcuse vulnerabilă. Făcu un pas în faţă şi se sprijini de spătarul unui scaun.

— Papa, nu am dormit deloc azi-noapte. Nu putea să mai aştepte?

Vocea îi tremura.

Tatăl său privi în podea, în timp ce Giraud veni lângă Nicole. îşi netezi părul, atât de aproape de ea, încât îl simţi ca şi cum ar fi fost gata să o înşface. Putea să-i vadă fiecare fir negru de păr din nas şi să-i simtă mirosul de tutun al respiraţiei. Amintindu-şi ce îl văzuse făcând, Nicole se cutremură.

— Ai putea să-mi acorzi un minut? întrebă Giraud, continuând să-şi netezească părul. Pentru o discuţie amicală. Am fost informat că ai petrecut ceva timp în compania unui tânăr vietnamez.

Tonul vocii lui era scăzut, cu puţin mai mult decât o şoaptă. Nicole ura asta. Însemna că trebuie să facă un efort ca să îl audă şi asta îi dădea un avantaj asupra ei. îl privi în ochi înainte de a-i răspunde şi ceva din uitătura lui îi spuse că el o zărise când îl văzuse acolo, la bordel. Nodul din stomac i se accentuă.

— Nu e împotriva legii, nu-i aşa?

Tatăl său o întrerupse, cu o notă de avertizare în glas.

— Nicole.

— Ştii că poţi avea încredere în mine, spuse Giraud, întinzându-i o mână. Eu am încredere în tine şi tu ai încredere în mine, dacă înţelegi ce vreau să spun.

Nicole dădu din cap.

— Nu *am petrecut ceva timp*, aşa cum aţi spus.

Cu un oftat de exagerată răbdare, inspectorul continuă.

— Ai fost văzută mâncând îngheţată împreună cu el, pe scările din faţa magazinului tău.

— Şi ăsta e un delict?

— Nu te-am adus aici ca să te porţi ca un băştinaş obişnuit, vorbi tatăl său, dar vocea lui nu trăda furie.

— E student. De-abia îl cunosc, spuse Nicole.

— Cum îl cheamă? Sau, măcar, cum ţi-a spus că îl cheamă? întrebă Giraud.

— Nu ştiu.

— Ei, hai, Nicole, zise tatăl său. Încercăm să-i găsim pe ucigaşii lui Yvette. Ştiu că îţi pasă.

— Bineînţeles că îmi pasă. îşi încleştă dinţii atât de strâns, încât simţi durere şi nu dorea altceva decât să se aşeze şi să urle. îşi închise ochii. De-ar fi putut să-l facă pe Giraud să dispară şi să nu mai pună întrebări…

— Ei bine… are un nume?

Nicole ezită, dar ştiind că nu are de ales, deschise ochii.

— Ştiu doar că îl cheamă Trân.

— Pe toţi îi cheamă Trân sau Nguyen. Asta e tot ce ştii? Gândeşte-te bine, Nicole, orice ai putea să ne spui poate fi indiciul de care avem nevoie. Orice.

Se făcu tăcere şi tatăl ei îi zâmbi.

— Domnul Giraud nu te acuză de nimic, Nicole. Ştim că nu a avut nimic de-a face cu tine.

Nicole nu-şi mai putu stăpâni lacrimile, iar când acestea începură să-i curgă pe obraji, le şterse repede, furioasă pe ea însăşi că plânge în faţa acelui om odios.

El îi trase un scaun şi zâmbi.

— De ce nu te aşezi, draga mea? O să te simţi mai bine aşa.

Nu voia să se aşeze, dar făcu aşa cum i se spusese, apoi îl privi pe Giraud cum se întoarce către tatăl ei.

— Eduard, poţi să ceri să ne aducă un pahar de apă, te rog? Sau, poate, o limonadă?

Ar fi putut să sune clopoţelul ca să ceară băutura, dar tatăl său ieşi din cameră. Imediat după plecarea lui, zâmbetul lui Giraud dispăru şi acesta îşi trecu mâna peste frunte. De data asta ridică vocea.

— L-am urmărit pe tânărul Trân.

— Aţi venit până aici doar ca să mă întrebaţi despre Trân?

Giraud clătină din cap.

— Amândoi avem un interes în ceea ce o priveşte pe Yvette. Dar tânărul tău vietnamez şi conspiratorii lui sunt principalii noştri suspecţi. Ai fost văzută împreună cu el într-o seară. Cred că amândoi ştim când. Cum explici asta?

— De ce? Şi, oricum, ce importanţă are? Şi nu e tânărul meu, e doar un stu…

Giraud o întrerupse.

— E timpul să spui adevărul. Putem să ne facem un serviciu unul altuia.

Se lăsă tăcerea pentru o clipă.

— Deci? Vorbeşte-mi despre asta. Despre tine şi el.

— Nu există eu şi el.

— Ce făceai împreună cu el? Probabil crezi că nu sunt de partea ta. Dar, în fond, dorim acelaşi lucru, nu-i aşa?

Nicole înghiţi în sec. Trân nu avea cum să aibă ceva de-a face cu acea atrocitate. Fusese atât de drăguţ cu Yvette. Şi totuşi, spusese că oraşul va fi sub asediu. Fusese

o atenţionare? Neştiind ce să simtă, îşi aminti că îi mai zisese că o să-i deschidă şi mai mult ochii.

— Mi-a spus că fratele lui a fost împuşcat de francezi.

— Aha, iată că ajungem la ceva mai concret.

Ea clătină din cap.

— A fost amabil.

— Oricine poate fi amabil, când vrea să fie. Chiar şi eu. Râse. Dar ai păşit într-o lume pe care nu o înţelegi. Acum, tu mă ajuţi, eu te ajut. Aşa merge treaba. Data viitoare când vine la magazin vreau să telefonezi la numărul ăsta. Ai telefon la magazin?

— A fost deconectat, dar acum funcţionează.

— Deci ne-am înţeles? Nu e nevoie să vorbeşti, lasă-l să sune de trei ori, închide şi mai fă asta o dată.

Nicole încuviinţă imperceptibil din cap, privind podeaua. Singurul lucru pe care nu ar fi vrut să i-l spună acum era că O-Lan e verişoara lui Trân.

Giraud o strânse de umăr, lăsându-şi mâna acolo.

— Aşa îmi placi. Aş vrea să ne înţelegem bine noi doi.

Tatăl său se întoarse cu un pahar de limonadă.

— Nicole a fost de acord, spuse Giraud, dându-se mai într-o parte ca să-şi aprindă o ţigară.

— Eşti sigur de asta, Giraud? întrebă tatăl său, în timp ce-i dădea paharul. Apoi o bătu pe umăr.

— Nu vreau să o pui pe fata mea în pericol. Aş prefera să nu mai meargă deloc la magazin.

— Nu-ţi face probleme! Lasă-mi câteva zile, până când băieţii de la CIA îşi amplasează agenţii sub acoperire în zonă. O să fim cu toţii cu ochii pe ea.

Nicole se uită urât la tatăl său.

— De unde ştie domnul Giraud că am vorbit cu Trân?

— Nu te aprinde aşa de repede, Nicole!

— Mă tem că nu ne putem dezvălui sursele, adăugă Giraud. Vă mulţumesc pentru cooperare.

— E în regulă, atâta vreme cât poţi asigura siguranţa fetei mele. îmi iubesc amândouă fiicele foarte mult.

Nicole ridică din nou privirea spre tatăl său şi văzu că avea ochii umezi.

18

Vreo câteva zile, Nicole nu îl mai văzu pe Trân, dar nici nu ţinea morţiş să-l vadă. Se gândea la el cu multă reţinere. Şi cu cât se gândea mai mult şi încerca să-şi amintească ce-i spusese el, cu atât mai mult începea să creadă că fusese implicat în moartea lui Yvette. Gândul ăsta o îngrozea. Şi nu era vorba doar de Yvette, mulţi alţi oameni nevinovaţi îşi pierduseră viaţa atunci, printre care şi bătrâna cu dinţii îmbrăcaţi în email negru. Mulţi alţii fuseseră răniţi, cei mai mulţi dintre ei stând acum pe stradă şi povestind oricui dorea să-i asculte. Şi mulţi îi ascultau, mai ales bătrânele zbârcite, cu părul prins la spate în cocuri, a căror singură bucurie în viaţă era bârfa. Localnicii nu puteau să treacă cu vederea ce se întâmplase, iar Nicole, ştiind că toţi îi acuzau pe francezi pentru asta, simţea o schimbare de atmosferă. Simţea tensiunea crescând şi îşi dădea silinţa să poarte haine vietnameze ca să nu atragă atenţia.

Chiar dacă nu voia să vorbească cu Trân, ştia că trebuie s-o facă şi, pentru că nu îl mai vedea prin preajma magazinului, hotărî să facă o plimbare în jurul lacului ca să-şi limpezească gândurile. Când a ajuns acolo, a zărit cu surprindere spatele subţire al siluetei nemişcate care stătea şi se uita la apă. Simţi o licărire de teamă şi îşi muşcă pumnii ca să nu strige.

Totuşi, Trân părea atât de lipsit de apărare. Oare chiar nu era responsabil de moartea lui Yvette? Dar când

el se întoarse spre ea, acuzaţiile domnului Giraud şi ale tatălui său îi reveniră brusc în minte. Simţea că îi plesneşte capul.

— Cum ai putut? şuieră ea.

Era linişte şi acuzaţia parcă plutea între ei. Scena din faţa ei începu să pulseze, verdele copacilor, lacul argintiu, figura lui singuratică. Toate se amestecară şi Nicole simţi că o ia ameţeala. Nu putea face niciun pas. Nici măcar unul. Începu să tremure, dar ştia că trebuie ori să vorbească, ori să fugă.

După câteva momente, el oftă.

— Ştiam că o să crezi asta.

y

— Ei mi-au spus că tu ai făcut-o.

— Care *el*”.

Nicole se uită o vreme în pământ, fără să spună nimic, înainte de a-l privi din nou în faţă.

— Giraud şi tatăl meu. Au spus că tu eşti de vină.

— Şi tu i-ai crezut? Chiar crezi că aş fi putut să fac aşa ceva?

Fata se încruntă.

— M-am certat cu ei. Nu le-am spus nimic.

— Şi?

— Trân, tu ai făcut-o?

— Chiar trebuie să întrebi asta?

Privirea îi deveni aspră, se ridică în picioare şi făcu câţiva paşi spre Nicole. Tânăra întinse o mână în faţă, în semn de apărare.

— Nu te apropia mai mult.

— Înainte să judeci, gândeşte! De ce ne-am omorî propriii oameni?

Ea clătină din cap.

— Ca să-i discreditaţi pe francezi.

Băiatul lovi cu piciorul frunzele uscate care zăceau pe iarbă.

— Te-ai gândit că ar putea să fie tocmai invers?

Urmă o scurtă pauză.

— Îţi jur pe viaţa mamei mele că n-am fost noi. Nu m-aş fi atins nici măcar de un fir de păr de-al lui Yvette.

Imaginea codiţelor împletite al lui Yvette, care se legănau în timp ce fetiţa alerga, o făcu pe Nicole să tremure din nou. îşi cuprinse talia cu braţele, ca şi cum s-ar fi îmbrăţişat singură, aplecându-se înainte şi privindu-şi picioarele.

— Nu pot să îndur asta. N-a făcut niciodată rău nimănui.

— Nici eu nu pot, Nicole.

Ea îşi ridică fruntea şi, gândindu-se la vorbele lui, urmări cu privirea păsările care zburau pe deasupra lacului. Momentul trecu şi, deşi nu se uita la el, Nicole ştia că Trân nu se mişcase. În cele din urmă, se întoarse din nou cu faţa la el.

— Cum să te cred, când toată lumea spune că cei din Viet Minh au ucis-o? Cum să am încredere în tine?

Tânărul mai făcu un pas către ea.

— Pentru că ţi-am dat cuvântul meu.

Nicole îi studie faţa ca să găsească vreun semn că minte, îl privi cu mare atenţie. Îl simţea că e încordat ca un arc. Îi susţinu privirea fără să clipească, sfidător şi hotărât. Apoi faţa i se chirci, ca şi cum ar fi ţinut în el prea mult timp o tristeţe copleşitoare şi abia acum putea să elimine o mică parte din ea. Ochii i se umplură cu lacrimi şi părea atât de vulnerabil, încât Nicole simţi că i se sfâşie inima. Şi totuşi, nu l-ar fi crezut în vecii-vecilor dacă nu şi-ar fi văzut propriul tată ucigând un om cu sânge rece. Dacă tatăl său

putuse să facă aşa ceva, ce altceva ar mai fi fost în stare să facă francezii?

— Şi atunci, cine?

— Poate americanii. Ştim că CIA dă târcoale pe aici. Credem că sunt mână-n mână cu câteva personaje importante din rândul francezilor, care pun la cale înfiinţarea unei a treia armate în Vietnam.

— Care să lupte împotriva Viet Minh?

— Da, şi care să încerce discreditarea noastră.

Aici nu aveau de ce să se certe. Nicole păşi spre el şi, privindu-l direct în ochi, spera să nu-şi dea seama că ea ştia deja despre cea de-a treia armată.

— Mi-au cerut să le dau informaţii despre tine. Să îi anunţ dacă te văd.

Nicole văzu cum îi apar lacrimi în ochi. Emoţionată de atâta sinceritate, întinse mâna spre el. Era atât de tânăr, dar părea deja atât de uzat. Nu suporta să-l vadă cum îşi iroseşte viaţa pentru o cauză fără speranţă.

— Trân, de ce nu dai uitării toate astea? Întoarce-te la facultatea ta! Viet Minh nu va învinge niciodată armata franceză.

El îi luă mâna şi i-o strânse.

Nicole simţi un val de nesiguranţă şi, pentru o clipă, nu ştiu cum să reacţioneze. Dincolo de crezul lui puternic şi de ardoarea sa era şi multă naivitate. Oare chiar spunea adevărul? Cum putea să ştie asta? îi întinse şi cealaltă mână. Rămaseră aşa, iar Nicole îi simţi căldura palmelor pe pielea ei. Închise ochii şi ascultă vântul care vălurea apa lacului. Trân tuşi, iar ea deschise brusc ochii. Îl văzu zâmbind, ceva se întâmplase între ei, iar Nicole avu impresia că îl cunoaşte dintotdeauna. Era ca un frate vietnamez. Nu se putea abţine să nu fie protectoare cu el,

la fel cum nu se putea opri să-şi iubească tatăl, chiar după ce văzuse ce a făcut.

— Promiţi să nu mă minţi niciodată? întrebă ea, chiar dacă ştia că ea va fi aceea care va trebui să-l mintă mereu în legătură cu ce se întâmplase în pivniţă.

El îşi puse o palmă în dreptul inimii, apoi o mută pe pieptul ei. Apoi, o luă de mână şi o duse într-o zonă mai retrasă, plină de copaci şi arbuşti. Trân dădu ramurile la o parte şi pătrunseră într-o poieniţă acoperită de un baldachin de frunze.

— Habar nu aveam că există locul ăsta aici, spuse Nicole în timp ce încerca să se aşeze, dar nu reuşea, din cauza ramurilor care atârnau până aproape de pământ.

— Trebuie să stai culcată, nu poţi să stai în fund, spuse el. Hai, vino aici!

Trân întinse amândouă mâinile să o ajute să se întindă pe iarbă, lângă el, cu capul sprijinit de umărul lui. Din când în când, se auzeau scârţâituri de biciclete ori zgomotul vreunei maşini. Dar ei ascultau mai ales trilurile păsărilor şi foşnetul frunzelor în bătaia vântului. Nicole se ridică puţin, sprijinindu-se într-un cot şi urmări din priviri modelul cu picăţele pe care razele filtrate ale soarelui îl forma pe pielea lui de culoarea mierii.

— Nu mai eşti chiar un mister pentru mine, aşa cum erai, spuse ea. La început credeam că eşti plin de ură.

El zâmbi.

— Nu e nici mister, nici ură. Vreau doar ceea ce este corect pentru poporul meu.

— Iar să fii dominat de o altă ţară nu e corect, nu?

— Exact.

— Şi dacă pierdeţi? Vor fi represalii crunte.

— Deja sunt represalii. Gândeşte-te la ce s-a întâmplat cu fratele meu… Nicole îşi scutură capul,

încercând să se lepede de acea amintire, de şuviţa de păr, de gâlgâitul sângelui şi de căderea bărbatului. Şi de privirea pe care o avea în ochi, chiar înainte ca tatăl ei să-l împuşte.

Se lăsă o tăcere prelungă, până când Nicole vorbi din nou.

— Îmi plăcea să privesc râul Perfume în lumina lunii. În timpul războiului nu aveam voie să deschidem ferestrele, dar nu mă puteam abţine. Simţeam că trebuie ori să fiu liberă, ori să mor.

— Deci înţelegi bine ce simt eu.

Nicole confirmă, printr-o mişcare a capului.

— Mă îngrozeşte, dar cred că înţeleg.

— Atunci, ajută-ne!

— Cum?

— Promite-mi că nu vorbeşti cu nimeni despre asta. E foarte periculos. Ea trase în piept aerul îmbibat cu arome de pământ şi apă şi se simţi stârnită de vehemenţa lui, dar, oare, era chiar orb şi nu vedea adevărul? Francezii n-aveau cum să piardă, însă era incitant să se simtă atât de legată de cauza poporului vietnamez. Ştia că, simţind în acest fel, îşi trădează familia şi, undeva, în subconştient, înţelegea că ar putea avea mari probleme doar pentru simplul fapt că era acum şi aici împreună cu el.

— Deschidem tuneluri, continuă el. Între prăvăliile din cartierul vechi.

— În subteran?

— Dărâmăm pereţii dintre magazinele de la parter, facem un fel de arcade, dacă vrei, destul de mari cât să permită unuia dintre ai noştri să treacă repede prin ele. Este o reţea ascunsă.

— Tunelurile nu pot fi văzute?

— Proprietarii o să le camufleze.

Nicole se încruntă.

— Adică vrei să faci găuri în pereţii magazinului meu?

— Da.

— Şi ce se întâmplă cu marfa mea, cu mătasea? N-o să mi-o fure cineva?

— Nu, dacă oamenii înţeleg că eşti de partea noastră. O să te protejez. Îţi promit.

— Şi cu familia mea ce se va întâmpla?

— Nicole, ei sunt francezi şi sunt duşmanii noştri.

Ea se ridica în capul oaselor şi îşi puse capul pe genunchi, acoperindu-şi faţa cu mâinile. Nu voia să mai audă. Era prea dur să gândească astfel despre tatăl său şi despre Sylvie, pe care, în ciuda tuturor celor întâmplate, încă îi iubea.

— Îmi pare rău, dar nu se poate altfel.

Urmă o lungă perioadă de tăcere, în timpul căreia Nicole se gândi la ceea ce îi ceruse Trân să facă.

— Dacă vrei să-ţi salvezi familia, convinge-i să plece în Franţa, spuse el, ca şi cum ar fi ştiut cu precizie la ce se gândea Nicole. E tot ce poţi face. Zilele guvernării franceze se apropie de sfârşit.

Trân încă stătea întins pe iarbă, cu mâinile sub cap. Ea îşi coborî braţele şi se sprijini în ele, în timp ce se răsucea ca să-l privească.

— Dacă mă alătur cauzei voastre, îmi pierd familia.

El dădu afirmativ din cap.

— Pari foarte sigur pe tine, indiferent despre ce e vorba.

— Chiar sunt. Mii de ţărani ni s-au alăturat. Ne aprovizionează cu hrană, ne cară armele şi au grijă de cei răniţi. Armata Viet Minh se apropie tot mai mult. Ai văzut cât de multe tancuri franceze patrulează pe străzi? Se

pregătesc pentru o bătălie finală, pe care nu au cum să o câştige.

— Pe cuvântul tău că nu ai nimic de-a face cu moartea lui Yvette?

— Crede-mă! Trân ridică o mână şi îşi aplecă bărbia: N-o să-ţi trădez încrederea. Şi repet ce am mai spus, americanii încearcă să organizeze o a treia armată, care să lupte împotriva Viet Minh.

— Americanii ne urăsc pe noi, coloniştii.

— Urăsc şi mai tare comunismul.

— Încă o întrebare, spuse ea. Organizaţia Viet Minh chiar este comunistă?

— Suntem naţionalişti, Nicole. Ţările comuniste, cum sunt China şi Rusia, ne sprijină, iar americanilor nu le place deloc asta. Occidentul ne-a întors spatele.

Nicole se gândi la asta şi avu sentimentul că împărţirea era falsă. Cu siguranţă trebuia să existe o cale mai bună prin care să se decidă soarta unei ţări, alta decât violenţa şi războiul.

— De ce nu putem să trăim în continuare împreună?

— Ştii de ce. Noi nu suntem liberi. Avem propria noastră cultură, complet diferită de cea a francezilor.

— Tatăl meu iubeşte tara asta. A fost chiar căsătorit cu o vietnameză.

mama mea.

— Şi totuşi, caută să menţină dominaţia franceză. Făcu o pauză. Nicole, mi-aş dori să-ţi pot spune mai multe care să te conducă spre adevăr, dar trebuie să plec în curând în nord. S-ar putea să fiu plecat câteva săptămâni, dar mă voi întoarce.

— Şi dacă mă hotărăsc să nu vă ajut?

— În cazul ăsta, noi doi n-o să ne mai vedem. Dar ţine

minte, adevărata ta familie s-ar putea să nu fie cea în care te-ai născut. Tovarăşii mei îmi sunt familie, acum.

Nicole îl privi cu atenţie. Părea atât de hotărât, dar ea se temea că fermele lui convingeri aveau să-i aducă doar necazuri. îi venea să-i deseneze conturul feţei cu degetele ei, o dorinţă atât de puternică, încât Trân se deplasă uşor într-o parte, ca şi cum ar fi simţit atingerea.

— Dar mai gândeşte-te la un aspect! Dacă alegi să fii de partea francezilor, s-ar putea să nu mai fi în siguranţă la magazinul de mătase. E posibil să existe oameni dispuşi să-ţi facă mult rău, dacă o să aibă vreo bănuială că ştii despre tuneluri. Iar ei ştiu că eşti prietenă cu O-Lan. O vor suspecta că ea ţi-a spus despre ele. I-ai pune şi ei viaţa în pericol.

— Asta e şantaj?

— Nu, e realitatea. Trebuie să ne luăm ţara înapoi. Cu orice preţ.

Nicole îşi miji ochii.

— Voi fi în perfectă siguranţă atâta timp cât tu nu vei zice nimănui că ştiu despre tuneluri.

— Şi tu ce-o să faci, în schimb?

— N-o să spun poliţiei.

19

Toamna începuse, străzile din Hanoi erau acoperite cu un covor de frunze de brugmansia roşie şi, în scurtă vreme, veni şi seara premierei spectacolului. Uimită că viaţa ei îşi urma cursul firesc, Nicole se gândea la Yvette în fiecare zi. Acum, în timp ce se machia în cabina strâmtă, se gândea şi la Trân. Începuse să privească întâlnirea cu el ca pe unul dintre acele momente de cotitură, când simţi că totul e pe cale să se schimbe; dacă laşi să se întâmple asta, nu vei mai putea niciodată să dai înapoi. Noaptea în care tatăl său îl împuşcase pe fratele lui Trân sau certitudinile

vieţii sale de tânără franţuzoaică îi apăreau ca prin ceaţă. Un lucru era clar însă: orice parte ar fi ales, însemna să o piardă pe cealaltă. Dacă întorcea spatele familiei, avea să îi piardă şi împreună cu ei şi pe Lisa. În acelaşi timp, nu se putea abţine să nu se simtă atrasă de trezirea laturii sale vietnameze. Fusese atât de emoţionată de speranţa pe care o avea Trân într-un viitor mai bun… Vorbise cu pasiune, dar şi raţional, iar acum ea nu avea încotro, trebuia să se hotărască de partea cui este. Dar dacă avea dreptate şi cei vinovaţi de moartea micuţei Yvette erau tocmai francezii? Dădu din cap, bănuind că adevărul nu se va afla niciodată.

Trân îi spusese că vrea să vină la spectacol, dar, cum era foarte probabil ca tatăl ei şi Mark să fie în sală, reuşise să îl convingă să renunţe.

În timp ce îşi finaliza machiajul pentru rolul de femeie de proastă reputaţie, adulmecă aerul. Miros de fard! Era ceva ce nu-şi putea explica, dar chiar din clipa în care luase în mână, pentru prima dată, micile batoane de fard marca Leichner, ambalate în foiţă aurie, simţise că inima ei îşi ia zborul. Oftă, îşi trase costumul pe ea şi merse să aştepte în culise. Personajul ei intra în scenă abia pe la mijlocului actului întâi, aşa că putea să urmărească spectatorii printr-o crăpătură a cortinei. Juca rolul unei femei cu o reputaţie proastă, dar care avea o inimă de aur. Lui Nicole îi plăcea libertatea de a fi altcineva, chiar dacă numai pentru o oră sau două, mai ales că, mult prea des, se simţea incomod în propria-i piele.

La început, nu reuşi să-i vadă, dar, pe măsură ce ochii i se obişnuiră cu întunericul din sală, îl observă pe tatăl său, în rândul al treilea. La stânga lui o zări pe Sylvie, încadrată în stânga de un soldat francez blond şi în dreapta de Mark. Cum se tot uita la Sylvie, înclinată către

Mark, ochii începură să o usture. Dar îşi ţinu firea. Nimic n-avea voie să-i compromită singura ei ocazie de a arăta ce poate şi, chiar dacă se gândise serios la propunerea lui Trân, încă mai conta foarte mult pentru ea să-i impresioneze pe Mark şi pe tatăl ei.

Acordurile primului ei număr se făcură auzite. Nicole păşi în lumina strălucitoare şi începu să cânte. Pe măsură ce se abandona cântecului, lumea parcă se oprea în loc. Conştientă că vocea ei avântată umplea întreaga sală, era atât de aproape de fericire cum nu mai fusese niciodată. Era doar muzica şi nimic altceva, iar elanul său o făcea să simtă o mare uşurare. La finalul aplauzelor prelungite, aruncă o privire rapidă spre tatăl său şi-l văzu radiind de mândrie. Apoi, şocată să-l zărească pe Trân stând exact sub singurul bec aprins de pe peretele din spatele sălii, simţi o mică înţepătură în inimă. N-avea cum să fie în siguranţă acolo.

După pauză, observă că Mark plecase, doar Sylvie şi tatăl ei rămăseseră la locurile lor. Era prea întuneric să vadă dacă Trân mai era acolo, în spate. Spera că reuşise să plece. Au avut loc câteva incidente la lumini, a fost nevoie ca unele replici să fie suflate din culise, dar, pentru o primă reprezentaţie, era un mare succes.

Când s-a terminat, Nicole s-a demachiat aproape complet, şi-a schimbat hainele, apoi s-a strecurat în micul café-bar unde se adunaseră artiştii împreună cu familiile şi prietenii lor. Sylvie veni înspre ea zâmbind larg şi bătând din palme, însoţită de soldatul cel blond.

— *Chérie*, ai fost absolut minunată. Am fost atât de mândră de tine!

— Mulţumesc.

— Bineînţeles că am ştiut dintotdeauna că ai putea face asta, dar acum ai cântat ca un înger. A fost de-a

dreptul uimitor. Apropo, el e André, spuse ea, prezentându-l pe tânărul soldat.

Nicole ridică din sprâncene.

— E doar un prieten, îi şopti Sylvie, făcându-i cu ochiul.

Tatăl lor li se alătură.

— Minunat! spuse el, înainte să o sărute pe amândoi obrajii şi să-i ciufulească părul.

Nicole se uită în jur.

— Dar Mark unde e?

Sylvie, care zâmbise tot timpul până atunci, îşi schimbă puţin expresia. Era cumva o urmă de nervozitate în felul în care se tot scărpina pe ceafa şi se juca cu cerceii?

— Avea câteva mici treburi de care trebuia să se ocupe, spuse ea, în cele din urmă.

Nicole nu-şi putu ascunde dezamăgirea sau îngrijorarea.

— Şi nu mai puteau să aştepte puţin?

— Se pare că nu, răspunse Sylvie, părând, în continuare, stânjenită. Dar asta nu contează. Suntem atât de bucuroşi să vedem ce ai reuşit prin forţe proprii! Nu-i aşa, Papa?

Tatăl său încuviinţă şi o luă la braţ pe Nicole.

— Eşti mica mea vedetă, dar mă tem că André şi cu mine o să te părăsim pentru câteva clipe. Trebuie neapărat să discutăm cu cineva.

Sylvie se întoarse spre Nicole.

— Apropo, sunt mulţumită de tine. Situaţia contabilă pe care mi-ai trimis-o arată că stai foarte bine.

Nicole dădu din cap în timp ce îl urmărea cu privirea pe tatăl său, care traversa încăperea. Nu-i spusese prea multe, dar măcar venise. îşi amintea când fusese aleasă să

cânte un solo la festivalul de Crăciun de la şcoală, iar Sylvie se îmbolnăvise brusc. Tatăl ei nu mai venise la spectacol, iar Nicole nu reuşise să scape niciodată de sentimentul că Sylvie se prefăcuse bolnavă tocmai ca să-l împiedice să participe.

Îl văzu oprindu-se şi bătând cu palma pe spate pe un alt bărbat. Giraud. Poliţistul privi spre ea şi îi zâmbi complice.

— Ce caută ăsta aici? o întrebă pe Sylvie.

— Habar n-am. Probabil că a venit să vadă spectacolul. Ai fost divină. Sunt atât de mândră de tine. Dar nu trebuie să ţi se urce la cap.

— Ar trebui să-ţi mulţumesc, probabil.

— În treacăt fie spus, sper că mica noastră dispută legată de Mark a trecut. Sylvie cerceta atent faţa surorii ei: A trecut, nu-i aşa? Pentru că niciodată n-am vrut să te rănesc, iar acum, ei bine… e drept că el e mai mult plecat, dar să zicem doar că sunt foarte fericită.

Nicole încerca să-şi mascheze încordarea sub un zâmbet forţat. Se simţea de parcă totul s-ar fi prăbuşit în jurul ei, dar avea destulă demnitate ca să nu lase să se vadă asta.

— Vii cu noi acasă cu maşina? o întrebă Sylvie.

Abia când Sylvie se întoarse să plece, Nicole se lăsă pradă fricii oribile dinăuntrul ei. Chiar dacă Mark şi Sylvie erau acum împreună, tot îi păsa de el. Dar nu avea de unde să ştie dacă „micile treburi” ale lui Mark nu aveau cumva de-a face cu Trân sau, şi mai rău, nu avea cum să afle dacă amândoi erau în siguranţă.

20

Nicole se mutase în apartamentul de deasupra magazinului, sperând că, departe de familia ei, s-ar putea simţi mai sigură pe ea. Încă nu şi-l putea scoate din minte

pe Mark, iar zilele în care nu vorbise cu el i se păreau săptămâni şi săptămânile, ani. Nu era pregătită să i se alăture lui Trân, dar era interesată de el şi îngrijorată pentru siguranţa lui. Tristeţea provocată de moartea lui Yvette nu dispăruse, dar îşi făcea de lucru cu vânzările şi, când aroma de supă de vită *pho* şi de tăiţei cu creveţi pătrundea prin fereastra deschisă, simţea că devine din ce în ce mai cu adevărat vietnameză, cu fiecare săptămână ce trecea. Asta o făcea să se simtă altfel. Nu mai bine, dar nici mai rău. Ca şi cum carapacea franţuzească ce o înconjura începuse acum să se crape.

Îşi făcuse un obicei din a comanda mai multă mătase colorată decât înainte, dar, cum clienţii ei nu erau chiar atât de mulţi, se refugia în lectură, citind tot ce îi cădea în mână. Seara juca în spectacol, dar pe măsură ce se apropia finalul stagiunii, înţelegea că nu va mai urma o alta, din cauza tensiunilor tot mai mari din Hanoi, care îi făceau pe oameni să stea mai mult acasă. Puţini erau cei care vorbeau despre temerile lor, dar Nicole cunoştea câţiva oameni care deja plănuiau să plece la Paris ori la Saigon. Ea ignora posibilele riscuri şi îşi petrecea serile construind abajururi din mătase şi jucării cu chip de fluturi ori de păsări, iar atingerea moale a mătăsii o reconforta.

Răsucea mereu, pe toate părţile, ceea ce îi spusese Trân. Era idealist şi credea în cauza Viet Minh, iar Nicole începuse să creadă că s-ar putea să aibă dreptate. Dar adevărul era că nimeni nu ştia cu siguranţă cum se va sfârşi totul. Poate că, în cele din urmă, francezii vor reuşi să păstreze Indochina… sau poate că nu. Cu certitudine, însă, nu vor renunţa fără luptă. Îi reveni în minte seara premierei şi felul în care Mark dispăruse atât de brusc. De atunci, era mereu îngrijorată că se întâmplase ceva groaznic între cei doi bărbaţi.

În săptămânile următoare, trăind departe de familia sa, Nicole se simţise adesea singură. Avea mult prea mult timp ca să se gândească şi petrecea ore nesfârşite cutreierând oraşul, după ce închidea magazinul, întrebându-se cum să privească lucrurile. Cum să aleagă. Acestea erau întrebările esenţiale din viaţa ei, la care nu avea încă răspunsuri.

Dar cum începuse să cunoască bine oraşul, înţelese cât de mult se străduiseră arhitecţii urbei să menţină separate cele două sectoare, cel francez şi cel vietnamez. Chiar de la început, demolaseră clădiri vechi şi temple, ca să facă loc noului lor oraş. Acum, zonele franceze erau dominate de străzi largi, cu vile spaţioase şi clădiri guvernamentale impunătoare, în timp ce în zona vietnameză, chiar şi acolo unde francezii reconstruiseră, menţinuseră clădirile înguste stil vagon şi, în cel mai fericit caz, adăugaseră câte o faţadă în stil francez.

Într-una dintre zile, în timp ce se ferea de bicicletele din cartierul vechi, Nicole avu impresia că îl zăreşte pe Trân. Îl urmă cu inima trepidând, se rătăci şi ajunse la intrarea într-o piaţă despre care uitase că există. Simţind că i se face foame, îşi băgă, pe rând, capul prin porţile deschise, sperând că ar putea găsi vreun loc unde să înfulece o gogoaşă şi, poate, o cafea cu lapte condensat. Una era slab luminată şi, din cauza mirosului – erau şi nişte ardei iuţi atârnaţi la intrare –, crezu că ar putea fi o piaţă de condimente.

Merse înainte, dar dincolo de o perdea făcută din smochine uscate, un miros puternic de peşte i se puse în gât. Ura mirosul de peşte. O împiedica să respire şi să înghită. Gândindu-se că ar putea exista o ieşire la celălalt capăt, trecu pe lângă un şir de femei care aşteptau să îşi aleagă din mulţimea grotescă de peşti care încă mai înotau

în găleţi. Grăbi pasul, dar ce era mai rău de-abia urma şi i se făcu pielea de găină când trecu pe lângă o tarabă unde muştele roiau în jurul peştilor întinşi pe bucăţi de gheaţă.

Restul pieţei era dedicată legumelor şi fructelor, chiar dacă mai era o secţiune în care picioarele de porc, broaştele şi şerpii păreau a fi amestecate de-a valma. Odată ajunsă la capăt, văzu că ieşirea era încuiată cu un lacăt, aşa că trebui să facă drumul înapoi. În cele din urmă, găsi drumul spre magazinul său, dar deja era leoarcă de sudoare, mirosul de peşte îmbâcsindu-i părul şi hainele. Se dezbrăcă şi se repezi în mica baie a apartamentului, unde îşi spălă îndelung fiecare parte a corpului.

Peştele îi aducea aminte de râul din Hué. Unele amintiri din Hué erau deosebit de fericite, mai ales cele care o implicau pe Lisa. Dar, alături de mirosul de peşte, mai era ceva care nu-i dădea pace, ceva mult mai vechi, ceva insistent. Auzi în minte vocea surorii ei şi se încruntă, făcând eforturi să-şi amintească.

— Hai, dă-i drumul! mai întâi tu, pe urmă eu, spusese Sylvie.

O auzea pe Sylvie râzând încontinuu, apoi îşi aminti apa. Îi păruse atât de mare, atât de nesfârşită.

Apoi se trezise la spital. Auzise vocea Lisei şi zgomotul mecanic al târgii care scârţâia, sunet care parcă se repeta la nesfârşit, până o făcea să îi vină să urle.

Se zdruncină şi reveni în prezent, dar mâinile încă îi tremurau de la frânturile de amintire. Acum îşi amintea doar puţin din acea zi, dar mult mai clare erau săptămânile care urmaseră, când soarele strălucea atât de tare pe suprafaţa râului, încât îi ardea ochii şi când toate păsările îşi ciuguleau penele, zburau şi se ciondăneau, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. I-au trebuit multe săptămâni ca

să se apropie din nou de apă, iar din acel moment a început să urască mirosul de peşte.

Gândurile îşi schimbară direcţia, oprindu-se acum la cât de mult se schimbase totul. Oare când încetase să mai aibă încredere? Se întâmplase de-a lungul mai multor zile? Oare văzuse mereu doar ceea ce dorise să vadă? Crezuse doar ceea ce o făcea să se simtă bine? Adevărul putea fi călcat în picioare, înlocuit, modificat, astfel încât să ţi se potrivească şi Nicole simţea că tocmai asta se întâmplase.

Şi dacă avusese mereu indicii? Indicii care ar fi trebuit să o avertizeze că ceva rău urma să se întâmple. Fuseseră acei băieţi care o hărţuiau pe Yvette şi, mai înainte, faptul că se mutaseră la Hanoi. Tatăl său minţise când le spusese că totul e terminat pentru Viet Minh? îşi adusese familia aici, cunoscând pericolele la care putea s-o expună? Se simţise destul de rău după ce fratele lui Trân fusese împuşcat la hotel – şi aşa avea să rămână, mort, fără ca vreunul dintre ei să poată schimba asta –, dar odată cu moartea lui Yvette fisurile din lumea lui Nicole se măriră şi mai mult. Simţea ca şi cum ar cădea printr-una dintre ele, iar peste nu prea multă vreme avea să fie pierdută pentru totdeauna.

Se privea în fiecare zi în oglindă şi vedea cum i se schimbă chipul. *Cine eşti tu*? se întreba de fiecare dată. *Nu te cunosc*.

Expresia ochilor i se întunecase şi părea că aşa va rămâne mereu. Nu o mai interesa să arate ca sora ei, iar acasă mergea doar ocazional, mai ales ca s-o vadă pe Lisa.

Într-o dimineaţă, serveau cafeaua în micul salon de acasă, cel care dădea spre pavilionul unde o masă şi câteva scaune erau aşezate pe marginea iazului cu nuferi. Erau acolo tatăl său şi Lisa, doar Sylvie lipsea. Ştirile de la radio din noaptea precedentă vorbeau despre pierderi tot

mai mari ale francezilor în nord.

— Trebuie să plecaţi din Hanoi, spuse Lisa. Înţelegeţi asta odată!

Tatăl lui Nicole nu răspunse. La sunetul avioanelor care treceau pe deasupra, îşi ridică privirea spre norii albi şi pufoşi şi spre îngeraşii care zburau în jurul candelabrului central. Cât de ridicol arătau în asemenea vremuri! apoi îl studie pe tatăl său. Lisa avea dreptate. El ar fi trebuit să se întoarcă în Franţa. Mereu încruntat, nu arăta deloc bine, iar încordarea i se citea pe faţa palidă şi colţuroasă. Oricine ar fi câştigat războiul, viaţa nu părea să se aranjeze în aşa fel încât să apuce bătrâneţea.

— Şi tu, la fel, Nicole, adăugă Lisa. Arăţi atât de schimbată, că abia te mai recunosc. Vin cu voi, dacă asta vă e de ajutor, apoi aş putea să mă duc la sora mea, Alice, care stă în Languedoc.

Dar Nicole voia să rămână, aşa că dădu din cap.

— Unde e Sylvie? întrebă ea.

Tatăl său şi Lisa schimbară priviri neliniştite.

— Nu e cazul să plece nimeni, spuse tatăl său. O să câştigăm, la fel cum am câştigat mereu. Aveţi puţină încredere.

— Dar pierderile de azi-noapte? întrebă Nicole.

— Au fost pierderi, dar dimensiunile lor au fost exagerate, ca de obicei.

— Mi s-a părut că aud împuşcături.

— Vântul duce zgomotul lor până departe, spuse el.

— Şi Sylvie, ce-i cu ea?

— Sora ta şi-a luat o mică pauză, pe cont propriu.

— Pauză? De ce?

Tatăl său îşi strâmbă gura într-o parte şi se scărpină pe obraz.

— Nu s-a simţit prea bine.

— E bolnavă?

— E doar un pic dată peste cap, asta-i tot.

— Ştiu că ia pastile, dar n-a vrut să-mi spună pentru ce sunt.

— Nu le mai ia acum. Nu se potrivesc cu constituţia ei.

— Dar ce e în neregulă cu ea?

— Sora ta e mult mai sensibilă decât îţi poţi imagina, mai sensibilă şi decât m-am gândit eu că ar putea fi. Am încheiat discuţia asta. Îţi promit că nu este nicio şansă ca Viet Minh să câştige războiul.

Dar, în timp ce, odinioară, Nicole îl credea, acum nu mai era cazul. Sau nu în aceeaşi măsură. Şi la fel se întâmpla şi cu Lisa.

— Nici tu nu arăţi bine, Papa. Şi nu vezi că Indochina s-a schimbat, pentru totdeauna?

Tatăl său stătea cu spatele la ea, în faţa uşilor vitrate, fără să spună nimic.

— Ştii, mulţi au plecat deja, spuse ea. Prea descurajaţi ca să mai stea. Nu vezi asta?

În cele din urmă el se întoarse, iar faţa sa avea o expresie tristă.

— Nu, Nicole, nu pot şi nici nu vreau să văd. Întotdeauna mi-a plăcut Hanoiul şi nu mă gândesc să-l părăsesc.

Şi totuşi, indiferent ce ar fi spus tatăl său, cu toţii ştiau că oraşul devenise un loc periculos.

Lisa stătea pe scaun şi părea gata să izbucnească în lacrimi. Nicole îngenunche lângă ea şi încercă să o îmbărbăteze, şoptindu-i că totul va fi bine. Tatăl său le privi o vreme, fără nicio expresie pe chip. Nicole se ridică doar când Lisa dădu semne că îşi revine şi, nedorind să se mai gândească la subiectul ăsta, ea şi Lisa coborâră

împreună direct în bucătărie.

Acolo, Nicole se simţise mereu fericită, uitându-se la faianţa albă în formă de cărămizi şi la rândul de oale din cupru atârnate de bara de fier.

În vreme ce îl aşteptase pe Trân să se întoarcă, se simţise de parcă n-ar fi avut rădăcini. Nici în lumea francezilor, nici în cea a vietnamezilor.

Tot ce-şi dorea acum era să aibă o certitudine, iar a fi împreună cu Lisa însemna, de obicei, să se simtă mai bine, chiar dacă doar temporar.

Se aşeză la masă lângă ea, dar bătrâna ei aliată încă arăta neobişnuit de morocănoasă. Era un sentiment clar că ceva e în neregulă în toată casa. Chiar şi bucătăria părea mai încinsă şi mai apăsătoare ca de obicei.

Jaluzelele erau ridicate doar pe jumătate şi ceea ce era cel mai rău, nu se simţea niciun miros delicios de mâncare.

— Ce se întâmplă? întrebă Nicole. Unde e Bettine? Şi de ce sunt ferestrele şi uşile închise?

— Am uitat să le deschid. Iar Bettine a plecat. Lisa ridică din umeri: Nu că i-aş duce dorul… în afară de munca în plus pe care o am de făcut. E imposibil să găsesc pe cineva să o înlocuiască.

— Nici mie nu-mi place asta.

— Ei bine, ştii care e soluţia.

— Să deschidem larg ferestrele şi să coacem nişte Camembert? Şi am putea să facem şi o tartă cu cireşe. Ce zici?

În vreme ce Lisa căuta prin borcane după ingredientele pentru tartă, Nicole merse să deschidă ferestrele şi uşa din spate. Bucătăria se răcori dintr-odată.

— Deci ce se întâmplă? Nicole ridică privirea spre etajul de deasupra: Acolo, sus, vreau să spun.

— Sora ta a fost tulburată în ultima vreme. Apoi, săptămâna trecută, a fost în Hué cu Mark. Lisa se strâmbă.

— Nu-ţi place de el?

— Ba îmi place, nu-i vorba de asta. Când s-a întors… ei bine, să zicem că era clar că nu e totul perfect în paradis. Nu spun că nu îmi pare rău pentru ea, dar…

— Vrei să spui că Mark nu o iubeşte? întrebă Nicole neputând să ignore mica tresărire pe care o simţi în inimă. Crezi că din cauza asta a plecat?

— Ei bine, era cam deprimată, făcu Lisa o pauză. Dar, la urma urmei, ce ştiu eu?

— Tu ştii mai mult despre ceea ce se întâmplă decât oricine altcineva, Lisa. Întotdeauna ai ştiut.

21

Lucrurile începuseră să se înrăutăţească. Doar ocazional se mai auzeau cu adevărat împuşcături, dar atmosfera din oraş se schimbase. Trebuia să ai grijă pe unde mergi şi cu cine vorbeşti. Deşi găinile încă se mai cuibăreau în praful străzilor şi pisicile leneveau întinse la soare, Hanoi devenise un loc al umbrelor. În cea mai mare parte a timpului ei liber, Nicole stătea pe mica sofa din lemn de la etajul magazinului, încercând să găsească ceva de făcut. Alteori privea în depărtare, chinuindu-se să audă vocile soldaţilor sau tropăitul bocancilor militari. Trân nu îi telefonase niciodată, deşi ea sperase că avea să o facă. Sigur credea că francezii ascultă toate telefoanele. Pentru Trân, singurul mijloc de comunicare era contactul personal şi, cum era plecat departe, în nord, Nicole nu avea nici cea mai mică idee despre ce se întâmpla cu el.

Nimeni nu venise să-i vorbească despre tuneluri până atunci. Mai erau doar câteva săptămâni până când avea să-

l vadă din nou pe Trân. Într-o după-amiază, pe când se pregătea să închidă magazinul, după ce coborâse jaluzelele de la geamuri şi stătea în cadrul uşii cu cheile în mână, îl văzu. Observă de îndată cât de slab era. Părea teribil de expus, cum îşi scosese eşarfa de la gât şi îşi ştergea faţa cu ea. Semnul din naştere de pe gât ieşi la iveală, avea capul ras şi când o apucă de mână, Nicole îi simţi oasele. Stătea în uşă, cu picioarele tremurând şi ochii împăienjeniţi, simţind o uşurare atât de intensă, încât uită că ar putea fi urmăriţi de cineva.

y

— Trebuie să intrăm, spuse el, împingând-o înăuntru.

— Bineînţeles, îşi veni ea în fire şi închise uşa.

Trân scotoci printr-unul dintre buzunare şi scoase ceva. Spre marea ei surprindere, îi întinse un baton de ciocolată.

— Ciocolată? Trân, pe unde ai umblat? Nici nu ştiam dacă mai eşti viu sau ai murit!

— Am fost în Bac Can. Este unul dintre centrele rezistenţei. Trebuie să îl vezi, Nicole.

Ea aruncă o privire rapidă spre stradă.

— Lasă-mă să încui uşa, apoi îmi povesteşti!

Dar el vorbea fără oprire. Nicole continuă să asculte, dar gândurile îi alergau prin minte. Lui Trân îi străluceau ochii şi vorbea repede, spunându-i despre intelectualii care se alăturaseră cauzei, despre actori şi actriţe, cântăreţi şi muzicieni. Spunea că Viet Minh stocase orez în depozitele ascunse din munţi, păstrându-l pentru când va fi cea mai mare nevoie de el. Existau uzine în peşteri, unde se fabricau de toate, de la săpun la muniţie.

— După ce francezii au bombardat Bac Can în 1947, ne-am retras în munţi. Au crezut că ne pot nimici dacă ne capturează câţiva conducători şi ne anihilează armata. Nu

le-a mers.

— Deci ce se întâmplă acum?

— Acum e război, spuse el. Şi ţăranii sunt cu noi. Francezii vor avea parte, în curând, de o înfrângere zdrobitoare.

— De ce n-ai mai dat niciun semn de viaţă? Chiar m-am gândit că s-ar putea să fii mort.

— Era prea periculos. Americanii te supraveghează îndeaproape.

— Mark?

Trân dădu din cap, afirmativ.

— Ştii că CIA lucrează strâns cu francezii acum, schimbând informaţii despre mişcările noastre? CIA îi învaţă pe ceilalţi cum să mintă şi să înşele. Ei numesc asta spionaj. Nu poţi avea încredere în ei. Închide magazinul definitiv! Vino cu mine, Nicole!

— Eu nu pot să lupt, spuse Nicole care, îngrozită de felul cum el i-l prezentase pe Mark, îşi simţea viaţa sfâşiată în două.

— Dacă rămâi aici, o să te manipuleze. Tu poţi să joci. Avem mai multe trupe de teatru ambulante, care educă oamenii prin spectacole.

— Propagandă?

— Poţi să îi spui şi aşa. Eu prefer să o numesc educarea maselor. Nimic nu-i inspiră pe ţărani mai puternic decât muzica. De ce să-ţi iroseşti viaţa încercând să fii cineva care nu eşti? Vino cu noi!

— De-asta ai venit la premiera spectacolului? Să vezi dacă ştiu să cânt?

— Nu mă îndoiam de asta. Am adus cu mine pe cineva ca să-i dovedesc. E un compozitor care scrie cântece minunate, pe baza unor poveşti tradiţionale. Trupele călătoresc prin ţară şi dau spectacole în unităţi

militare şi în sate. Uneori joacă şi spectacole de teatru. Ca nişte menestreli rătăcitori, dar cu un mesaj.

— Da, ca să insufle ura faţă de francezi, clătină Nicole din cap. Nu uita că eu sunt pe jumătate franţuzoaică.

— Ţi-am spus că va veni o vreme când va trebui să alegi.

— Nu pot să întorc spatele familiei mele. Şi, oricum, nu are sens. Viet Minh nu m-ar accepta.

Trân dădu din cap cu tristeţe.

— Cred că greşeşti.

Apoi îi întinse o mână şi urcară la etaj, ca el să se odihnească puţin. Nicole aranjase un buchet de iasomie într-o vază de la capătul patului şi în cameră plutea parfumul lor dulce. El îşi scoase bocancii, apoi se întinse pe spate şi închise ochii. Nicole se întinse lângă el, aşteptându-se să îl vadă că adoarme imediat.

Fusese singură prea multă vreme, iar trupul ei zvâcnea de nevoia contactului fizic. Deşi se simţea puţin stânjenită de o asemenea apropiere, se bucură când îl simţi că îi caută mâna. Se întoarse cu faţa la el şi îi privi ridurile adânci de oboseală din jurul ochilor. Nu se aşteptase deloc la ce s-a întâmplat după aceea. Trân îşi încolăci un braţ în jurul ei şi o trase spre el. Apoi îi deschise bluza, desfăcându-i fiecare nasture încet, continuând s-o privească. Excitată de dorinţa pe care o vedea în ochii lui, Nicole se ridică şi îşi scoase cămaşa, apoi, una câte una, fiecare piesă de îmbrăcăminte. El se repezi spre ea, dar Nicole insistă să se dezbrace şi el. Când fu gata, se priviră unul pe celălalt. Nicole îşi plimbă vârfurile degetelor peste coastele lui, apoi, ţinându-i mâinile, îi examină unghiile înnegrite şi rupte şi trupul plin de zgârieturi şi vânătăi. El se aplecă şi îi atinse scobitura

de la baza cefei. Nicole se gândea că s-ar putea să fie grăbit, dar el era tandru, iar când îi dărui trupul său, îşi dădu seama cât de mult avusese nevoie să fie strânsă în braţe. Nu era ceva pasional, ci un fel blând de a face dragoste între prieteni.

— Pentru mine e prima oară, şopti ea, simţind că-i vine să plângă.

Urmări conturul semnului din naştere de pe ceafa lui Trân.

— Amândoi suntem însemnaţi, nu-i aşa?

Trân o întoarse şi o sărută pe spate. Când terminară, ea îşi întinse trupul transpirat şi se aşeză lângă el.

— Camarazi, spuse el. Apoi zăcură în linişte.

Ceva mai târziu, Nicole pregăti o mâncare simplă de orez cu pui, pe care Trân o înfulecă, hămesit.

— Eşti aşa de slab, spuse ea.

— A fost greu acolo.

— Nu ştiu ce să fac. Dacă vin cu tine, o să mă caute.

El clatină din cap.

— Dacă nu vii cu mine, o să te supravegheze. Vei vedea cât de mult îi pasă de tine preţioasei tale familii. Nu-i poţi salva pe toţi.

— Nici nu încerc asta. Şi, oricum, n-am făcut nimic.

— Ai fost văzută cu mine. Şi asta e destul. Trebuie să plec acum, dar o să mă-ntorc curând.

— Nu pleca!

— Trebuie. Nu suntem în siguranţă. Mă întorc peste o săptămână, seara, înainte să închizi magazinul. Asta e termenul meu limită. Sper că până atunci o să ai un răspuns pentru mine. Ori vii cu mine, ori va fi ultima oară când ne întâlnim. Între timp, poţi să dovedeşti de partea cui eşti ascultând ce vorbesc americanii şi tatăl tău. Mergi acasă pentru câteva zile! Vezi ce poţi afla despre planurile

francezilor!

— Mark nu face parte din planurile francezilor.

Trân izbucni în râs.

— Nu fi oarbă! Crezi că ar mai da târcoale pe-aici dacă n-ar fi de partea lor? Ai grijă, Nicole. Toţi vor să ne distrugă şi te vor călca în picioare dacă le stai în drum.

La o oră după ce Trân plecase, Nicole deja regreta că făcuse sex cu el. Nu îl iubea, dar se simţea atât de singură, încât a reuşit să se convingă până la urmă că fusese lucrul cel mai bun pe care-l putea face. Nu că nu-i păsa de el. Îi păsa, dar nu în felul ăsta, iar acum era mai confuză ca niciodată.

— Nu mai ştiu care mi-e locul, şopti ea.

Imaginându-se din nou în casa familiei, îşi dădu seama că nu mai aparţinea acelui loc. Dar Trân? Nu-i oferea nimic altceva decât exilul.

Luată prin surprindere de apariţia lui Mark în uşa magazinului chiar a doua zi, inima lui Nicole tresări. Redevenise el însuşi, cu acel şarm degajat de care se îndrăgostise încă de la început, iar când îi zâmbi, simţi acelaşi dor. Chiar aşa simţea. Se întrebase ce avea să simtă dacă s-ar fi > >

Întâmplat să fie din nou singură cu el, iar acum ştia răspunsul.

El se învârtea prin magazin fluierând, dar Nicole simţi că ceva nu era în regulă.

— Ai venit după mătase? întrebă ea, ştiind prea bine că nu e aşa.

El nu răspunse.

Era o zi atât de umedă, încât, în ciuda ventilatorului care mişca permanent aerul, atmosfera era tot apăsătoare. Timpul părea că se dilată, iar Mark îşi trecea degetele peste valurile de mătase şi iscodea cu privirea dincolo de

rulourile strălucitoare de pânză depozitate de-a lungul pereţilor.

Nicole se simţea încordată, dar în acelaşi timp, relaxată, bucurându-se că, deocamdată, nu existau tuneluri pe care să le descopere Mark, dorindu-şi totodată să existe un motiv care să îl facă să mai stea cu ea.

— Atunci, despre ce e vorba? întrebă ea.

— Vreau să fii în siguranţă.

Îl privi insistent, încercând să-şi dea seama care sunt intenţiile lui.

— S-au auzit vorbe, continuă el, despre un bărbat vietnamez cu care ţi-ai fi petrecut timpul.

— Ce fel de vorbe?

Cu spatele la ea, Mark ridică din umeri.

— Ce fel de vorbe, Mark?

Se întoarse cu faţa la ea. Era mare şi suplu, profund american şi emanând masculinitate. Nu putea să existe un contrast mai evident între el şi Trân. Diferenţa o socă.

>

— Vorbe că s-ar putea să te fi băgat în ceva de care o să-ţi pară rău, spuse el, cu o privire atât de limpede, încât Nicole era convinsă că nu putea exprima nimic altceva decât sinceritate.

— E adevărat?

Ea nu răspunse.

— Sunt îngrijorat din cauza ta, Nicole. Îţi dai seama de asta? Mi-ai da imediat de veste dacă ai afla ceva despre planurile Viet Minh, nu-i aşa?

— Eu doar vând mătase.

Mark ridică din sprâncene.

— Cum se simte Sylvie? întrebă ea. S-a întors din călătorie? Din ce spunea tata, am avut impresia că nu e prea bine.

— S-a întors. Se pare că a avut ceva probleme emoţionale.

Întinse o mână spre ea, dar când văzu că Nicole nu răspunde gestului, o lăsă să cadă. Şi înainte să vorbească din nou, ea zări o urmă de tristeţe pe chipul lui.

— Nicole, vreau să ştii că ai avut dreptate. Nu sunt negustor de mătase. Dar nu am nimic de-a face cu moartea lui Yvette.

— Atunci, cine are?

— Am bănuielile mele, dar nu pot discuta despre asta. Cred că îţi dai seama de asta.

— Şi, oricine ar fi vinovat, nu va suporta consecinţele?

— Probabil că nu. Mark făcu o pauză, apoi continuă: E tragic când oameni nevinovaţi au de suferit, dar în astfel de vremuri, toţi suntem în pericol.

— Nu ţi se întâmplă niciodată să te întrebi pentru ce anume lupţi?

Rămaseră tăcuţi, ea îl privea, dar ochii lui nu trădau nimic.

Mark dădu din cap.

— Hai acasă, Nicole! Familiei tale îi e dor de tine.

— Şi ţie îţi e dor de mine?

Nicole înghiţi cu greutate. Tot felul de emoţii, care mai de care mai intense, o străbăteau şi era sigură că Mark le putea citi pe faţa ei.

— Mi-e dor de tine mai mult decât îţi poţi imagina.

Îl aşteptă să vorbească din nou.

— Nicole, suntem în război. Nu mai dorm. Mi-e tot mai greu să-mi fac treaba şi sunt îngrijorat de siguranţa ta. Şi, ca să-ţi răspund la întrebare, încep să mă întreb pentru ce ne luptăm. Făcu o pauză: Te rog, mergi acasă! Crede-mă

pe cuvânt! închide magazinul!

Ea oftă adânc. Să meargă acum acasă ar fi însemnat să se conformeze cererii lui Trân, dar se simţea complet distrusă. Cum ar fi putut să le dea vreodată o informaţie despre Mark?

— Uite, o să mă-ntorc acasă pentru o vreme, dar nu voi închide magazinul.

El îi întinse din nou mâna şi de astă dată ea i-o luă. O trase înspre el, ca şi cum ar fi vrut s-o îmbrăţişeze, dar, chiar dacă şi ea ar fi vrut să fie îmbrăţişată, rămase rigidă, aşa că Mark îi dădu drumul.

— O să merg acasă puţin mai târziu, spuse ea.

Stând în picioare într-un fel care îi era atât de cunoscut lui Nicole, Mark o privea şi amândoi păreau imobili. Câteva secunde, niciunul dintre ei nu scoase o vorbă, apoi el şopti încet:

— Of, Nicole!

Dar ce era dincolo de acei ochi? Oare îl cunoscuse cu adevărat vreodată? Era ceva care o răscolea atât de profund, încât cu greu găsea cuvinte să definească, şi care o făcea să-l dorească într-un fel aproape dureros. Dar, după acuzaţiile incriminatoare ale lui Trân, se simţea nesigură şi, dorind să se apere de propriile-i sentimente, încercă să evoce figura tânărului vietnamez ca pe un tampon între ea şi Mark.

— Dacă este din cauza lui Sylvie… spuse el, întrerupându-i gândurile.

— Ce să fie din cauza lui Sylvie?

— Felul în care te-ai purtat. Mark făcu o pauză şi continuă: Sora ta şi cu mine nu suntem împreună, Nicole. Nu am fost niciodată, în afară de acele câteva întâlniri de demult, din State.

— Dar ea spunea…

— Sylvie nu e mereu la fel de cinstită cum eşti tu. Oricare ar fi motivele ei, am ajuns să îmi dau seama că e convinsă că între mine şi ea este ceva mai mult decât e, de fapt, sau decât ar putea fi vreodată.

Nicole ar fi vrut atât de mult să îl creadă, dar fusese deja rănită o dată şi nu se putea lăsa dusă de val.

— Mă simt atât de în largul meu cu tine, Nicole. Nu vezi asta?

— Cred că ai face mai bine să pleci acum, zise ea, încercând să ascundă surprinderea care i se strecura în voce.

În ciuda gândului că, într-un fel sau altul, el era cheia de care avea nevoie ca să se descopere pe sine, îi întorcea spatele.

— Cum spuneam, o să plec şi eu acasă în scurtă vreme.

Mark ieşi din magazin, dar părea trist, teribil de trist.

După plecarea lui, Nicole închise magazinul, urcă la etaj, unde trase jaluzelele, apoi perdelele, aprinse o lumânare parfumată şi apoi se întinse pe patul pe care se culcase cu Trân. Nefiind în stare să-şi înţeleagă propriile trăiri, se simţea secătuită de puteri. îl îndrăgea pe Trân şi, totuşi, când îl văzuse pe Mark, simţise că toată fiinţa ei se făcuse nod. Şi la fel simţea şi acum. De fapt, întâmplarea cu Trân îi folosise doar ca să-i intensifice sentimentele pentru Mark. Dar cum puteai să ştii în cine să ai încredere? Părea din ce în ce mai imposibil.

Când închise ochii, simţi o dorinţă mistuitoare să stea goală lângă Mark şi să-i simtă pielea lipită de a ei. Încercase să se convingă singură că nu erau altceva decât prieteni, dar existase mereu speranţa în ceva mai mult, cel puţin din partea ei. îşi scoase hainele de pe ea şi se întinse sub cearşaf.

Se gândea la Trân: intens şi idealist. Credea că multe din cele ce-i spusese erau adevărate. De zeci de ani, vietnamezii fuseseră folosiţi şi conduşi de francezi. Francezii pretindeau că e vorba despre altruism, dar, de fapt, era vorba doar despre propriul lor interes. Îi venea mult mai greu să înţeleagă de ce îi păsa atât de mult de Mark. Poate pentru că nu era francez şi asta însemna că are ceva diferit. Uneori putea să pară total detaşat de cele din jur, dar Nicole ştia că asta se întâmpla pentru că fusese foarte afectat de moartea mamei lui, la fel ca ea. Trân era serios, dar era greu de spus ce alte sentimente s-ar mai fi putut afla în spatele rigidităţii credinţelor sale. Toată viaţa ei se rugase din cauza morţii mamei sale, iar Mark scosese la suprafaţă aceste emoţii adânc îngropate, într-un fel care nu o speria. Alături de el se simţea deschisă şi calmă. Trân era doar un băiat, iar Nicole ştia că partidul, care făcea parte din identitatea lui, va fi mereu pe primul plan pentru el, înaintea a orice altceva. Mai presus de satul lui, de familia lui şi mai presus de ea. Şi mai ştia că dacă avea să plece cu Trân, cele de adineauri aveau să rămână probabil ultimele vorbe pe care le vor fi schimbat vreodată cu Mark.

Îşi atinse cu o mână adâncitura dintre sâni, în vreme ce pe cealaltă o strecură între picioare. Poate că o noapte cu Mark ar fi destul ca să risipească atracţia. Dar cum ar fi? Ar sta amândoi întinşi, în tăcere? Ar vorbi? îşi imagina buzele lui atât de aproape de ceafa ei, încât îi putea simţi respiraţia pe piele şi un fior coborându-i pe şira spinării.

Nu mai auzea zgomotele străzii, în timp ce gândurile-i alergau nebuneşte. Aerul părea să se răcească pe măsură ce adevărul situaţiei sale îi devenea tot mai clar. Sperase că va putea să ţină separate cele două jumătăţi ale vieţii ei, fără să se rupă şi ea în două, dar sentimentele sale erau mult prea complicate. Trebuia să accepte că depăşise deja

limita. Inspirând parfumul de iasomie care plutea în camera tăcută, înţelese că s-ar putea să fie nevoită să facă o alegere. O alegere pe care nu o dorea, una care ar putea-o duce la marginea propriei lumi. Dacă avea să se întâmple asta, nu doar că va pierde o parte din ea însăşi, dar va fi nevoită, cu siguranţă, să îl trădeze pe unul dintre cei doi bărbaţi care contau cel mai mult în viaţa ei. Printre accese de plâns şi momente în care avea senzaţia că se topeşte de dor, simţind că inima îi bate să-i spargă pieptul, adevărul devastator al realităţii o lovi din plin.

22

Mirosul cunoscut de roşii şi ciuperci o întâmpină pe Nicole când pătrunse în casa familiei. Închise uşa după ea şi adulmecă aerul, simţind că îi plouă în gură gândindu-se la puiul *chasseur* pe care Lisa îl prepara la foc mic. De câtă vreme nu se mai bucurase de o asemenea mâncare? Probabil că Sylvie o auzise venind, pentru că apăru în hol şi rămase plutind în cadrul uşii de la sufrageria cea mare. Arătând şic fără niciun efort, purta un sarafan negru fără mâneci şi pantofi roşii. Porni spre Nicole şi îi întinse o mână.

y

— Lasă-ţi valiza acolo, o să o ia servitoarea.

Nicole stătea pe loc şi îşi privea sora.

— Nu te-am văzut de-un secol. Papa mi-a spus că nu te-ai simţit bine şi că ai plecat să iei o pauză.

— Aiurea! Acum sunt aici şi mă simt perfect.

— Asta-i bine.

Nicole se gândi că sora ei era mai slabă decât de obicei, dar arăta încă bine. Se îndreptă spre scara ce ducea la etaj.

— Doar cât să-mi dau jos hainele astea.

— De ce nu intri să servim mai întâi un cocktail?

întrebă Sylvie arătând cu capul în direcţia sufrageriei. Papa s-ar bucura să te vadă.

— O să urc mai întâi în fosta mea cameră.

Sylvie zâmbi şi sună din clopoţel ca să cheme servitoarea.

— Nu fi prostuţă! Te schimbi mai târziu. Eşti aşa de scumpă la vedere. Papa e înăuntru.

Oftând uşor a abandon, Nicole îşi puse valiza pe podea. Merse înaintea lui Sylvie spre sufragerie, unde dădu cu ochii mai întâi de tatăl său, apoi de soldatul blond, André.

Ce căuta aici? Se uită la tatăl ei, care se ridică în picioare şi îi zâmbi. Se mişcă de pe un picior pe altul, apoi făcu un pas spre ea, deschizându-şi larg braţele. Ea îl lăsă să o îmbrăţişeze şi se bucură de căldura de moment dintre ei, înainte de a se întoarce pe călcâie ca să-i spună ceva lui Sylvie.

Zâmbetul i se şterse de pe faţă, când Giraud ieşi de unde stătuse până atunci, în spatele uşii, înclină din cap către Sylvie, apoi se proţăpi în mijlocul camerei.

— Ce plăcere să te văd! spuse el, cu ţigara între buze.

Nicole ridică din sprâncene, dar nu răspunse. Considerată o mincinoasă încă de mică, ştia când să-şi ţină gura.

— Domnul Giraud vrea să-ţi pună câteva întrebări. N-ai de ce să-ţi faci griji, spuse Sylvie.

Giraud îşi scoase ţigara din gură şi tuşi în palmă înainte de a vorbi.

— Am vrea să ştim dacă ai mai avut de-a face cu micul nostru prieten.

Nicole îl privi pe furiş.

— Ce vreţi să spuneţi?

Giraud zâmbi, îndreptându-se spre o scrumieră de marmură în care îşi stinse ţigara.

— Cred că amândoi ştim la ce mă refer.

— Doar pentru asta m-ai chemat să vin acasă, Papa? întrebă Nicole, încercând să câştige timp, în vreme ce se gândea cum să răspundă.

— Bineînţeles că nu. Ne-a fost dor de tine.

y

Nicole îşi împreună palmele. Era mai bine să spună ceva decât nimic, dar avea nevoie de o diversiune.

— Trân a trecut pe la mine, dar doar ca să-şi ia la revedere.

— Te-am rugat să ne anunţi dacă îl vezi, zise Giraud încruntându-se.

Îţi aminteşti?

— Ce contează?

Încruntătura i se adânci şi Giraud îşi scărpină pielea, chiar sub guler.

— Victoria noastră trebuie să fie mai presus de orice.

— Vă urez mult noroc, spuse ea.

— *Chérie*, nu lua lucrurile aşa uşor, ai putea fi în mare pericol, vorbi tatăl său.

— Papa are dreptate, zise şi Sylvie. Niciunul dintre noi nu vrea să ai de suferit.

Nicole dădu din cap şi speră că faţa ei arăta sinceră când răspunse.

— Sunt sigură că nu sunt în pericol.

Giraud îşi miji ochii, apoi îşi supse măselele, atât de lent, încât părea că o face deliberat.

— Trebuie să ştim unde este.

y

— Nu mi-a spus.

— Nicole? se auzi mai întâi dinspre tatăl ei, apoi dinspre Sylvie.

Nicole se întoarse spre sora ei.

— Da’ ce eşti tu? Afurisitul de ecou al lui tata?

Giraud oftă adânc. Pe Nicole o enerva falsa lui toleranţă şi se străduia să se controleze. Ce voia el, de fapt? Era ceva ameninţător în felul în care se apropia încet de ea, iar asta o făcu să se simtă şi mai vulnerabilă.

— Serios, Papa, nu mi-a spus. A zis doar că pleacă din Hanoi şi nu se mai întoarce.

— Vezi tu, Nicole, continuă Giraud, aruncându-i o privire fermă, avem informaţii că a făcut mult mai mult decât să treacă pe la tine. Ţi-ai pierdut controlul, ai deja sentimente pentru bărbatul ăsta?

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

Giraud păşi spre ea şi ridică un deget.

— Ba eu cred că înţelegi. Şi mai înţelegi şi că lucrurile nu se termină aici. Ce diferenţă crezi că este între tine şi ei?

Coborâse tonul şi era ceva ciudat în felul în care vorbise. Nicole încercă să răspundă, dar îşi dădu seama că nodul care i se pusese în gât o împiedica.

— Ai de gând să-i spui? întrebă Giraud privind spre tatăl ei. Sau îi spun eu?

Tatăl său dădu din cap imperceptibil.

— Ai uitat de toate astea, Nicole? Giraud flutură o mână, arătând frumuseţea camerei. Ai uitat de familia ta franceză? Sunt dezamăgit, trebuie să recunosc. Credeam că avem o înţelegere, iar acum… lipsa asta de cooperare… Crede-mă, îmi pare rău că trebuie să fac asta, având în vedere poziţia tatălui tău.

Cuprinsă dintr-odată de teamă, se sprijini de uşa

mare din sticlă. Giraud îi adresă un zâmbet rece şi mai scoase o ţigară. Nicole îşi roti privirea prin cameră, regretând că era îmbrăcată cu cel mai vechi a o *dai* al ei. O făcea să se simtă inferioară lor. Sylvie stătea în picioare, în faţa uşii de la hol, cu privirile aţintite spre podea. Nicole se năpusti pe lângă ea şi încercă să răsucească clanţa uşii. Era încuiată.

O privi urât pe sora ei.

— Dă-mi cheia!

Sylvie rămase nemişcată.

— Îmi pare rău. Sincer îmi pare rău…

— Dă-mi nenorocita aia de cheie!

Pe punctul de a intra în panică la gândul că ar putea fi prinsă în capcană, Nicole se răsuci pe călcâie.

— Deci, a cui a fost ideea asta strălucită? A ta, Papa?

Tatăl său părea tulburat, dar nu răspunse.

— Domnule Giraud, vă cer să mă lăsaţi să plec!

— Din păcate, îmi trebuie mai multe informaţii înainte să fac asta.

— A fost ideea dumneavoastră?

Giraud privi într-o parte, apoi se uită la ea din nou.

— Mi s-a adus la cunoştinţă că ai putea fi în pericol. Nu putem accepta ca o fată dintr-o familie franceză să fraternizeze cu vietnamezii. Chiar dacă, bineînţeles, eşti aproape una de-a lor.

— Ia stai aşa, Giraud! spuse tatăl lui Nicole.

— Îmi cunoşti părerea, Édouard. Rasele nu ar trebui să se amestece. Ei nu sunt ca noi.

Zvâcnirea dispreţuitoare a nărilor lui, în timp ce vorbea, provocă un val de ură în sufletul lui Nicole.

Sylvie făcu un pas înainte.

— Eu am anunţat poliţia şi l-am rugat pe Mark să te convingă să vii acasă. M-am gândit că el o să reuşească

acolo unde noi am fi dat greş. Am crezut că ai fi mai în siguranţă aici.

— Cine eşti tu ca să hotărăşti ce să fac eu?

— Erai în mod clar combinată cu o persoană indezirabilă. Eram îngrijorată. Nicole pufni, îngrozită la gândul că Mark complotase la aducerea ei aici, unde era tratată ca un infractor de rând.

— Nu ai avut niciodată o judecată corectă şi nu ai nici simţul proprietăţii. Nu înţelegi că am făcut asta pentru binele tău? Spune-i, Papa!

Tatăl său confirmă cu o mişcare a capului.

— E adevărat că sora ta şi-a făcut griji pentru tine. Amândoi ne-am făcut.

— Nu îţi dai seama cât de mult ne pasă, adăugă Sylvie. Te rog, linişteşte-te! Totul va fi bine.

Nicole o privi sfidător.

— Cu ce ţi-am greşit eu ţie vreodată?

— Ajunge! interveni Giraud. În caz că te răzgândeşti, îţi acord o ultimă şansă să spui ce ai de spus.

— Sau?

Se lăsă un moment de tăcere înainte ca tatăl său să vorbească.

— Îmi pare rău, *chérie*, dar ai fost plasată în arest la domiciliu. Nicole începu să gâfâie.

— Pentru cât timp?

— Până la noi ordine.

Gândi repede, amintindu-şi că Trân avea să se întoarcă peste o săptămână ca să afle răspunsul ei.

— Şi dacă îmi amintesc ceva?

y

— În cazul ăsta, am putea reconsidera pedeapsa.

— Papa?

Tatăl său ridică din umeri, într-un fel care nu lăsa nicio speranţă.

— Încă ceva, spuse Giraud. Un detaliu minor. Velji închisă în camera ta.

Nicole îşi îndreptă umerii şi îi privi pe toţi trei, pe rând. Tatăl său, care părea în continuare tulburat, Sylvie, cu o expresie total neutră pe chip, şi o privire oarecum amuzată în ochii lui Giraud. Din cauza lor murise un tânăr; cine ştie de ce or mai fi fost în stare, poate chiar erau implicaţi în moartea lui Yvette. Gândul ăsta o îngheţă.

Dar dacă îşi imaginau că vor putea să o ţină închisă, se înşelau profund. Era tentată să le spună ce îl văzuse pe Giraud făcând la bordel, dar n-ar fi crezut-o şi n-ar fi făcut decât să înrăutăţească lucrurile. Cunoştea tipul ăsta de oameni şi îi făceau greaţă: francezi care îi priveau de sus pe vietnamezi, dar le foloseau femeile pentru sex. Înainte de a putea spune ceva, Giraud îşi atinse nerăbdător încheietura mâinii şi continuă.

— Mă doare să fac asta, dar uşa va fi încuiată şi va fi desemnat un ofiţer care să te supravegheze. André, prezent aici, va trece şi el din când în când. După cum vezi, eşti atât de importantă, încât beneficiezi de întreaga atenţie din partea poliţiei şi armatei. Nu vei avea contact cu servitorii, cu excepţia bucătăresei, care a primit instrucţiuni stricte să nu te lase să ieşi din cameră decât ca să mergi la baie.

Incapabilă să-şi stăpânească accesul de furie, Nicole se apropie de Sylvie şi îi trase o palmă zdravănă. Privi apoi cu satisfacţie cum o urmă roşie creştea pe faţa surprinsă a surorii ei. Asta nu o ajuta cu nimic, dar, dacă ei credeau că avea să se supună, resemnată… Stătea cu faţa spre uşă, luptându-se cu lacrimile care începuseră să-i ardă pleoapele, apoi se întoarse înspre Giraud.

— Şi în cazul în care aţi uitat, domnule Giraud, chiar dacă o arăta ea a franţuzoaică, sora mea Sylvie este şi ea pe jumătate vietnameză, spuse ea. Apoi, menţinându-şi vocea pe un ton cât mai neutru posibil, întrebă. Acum putem să mergem?

Odată ajunsă în camera ei şi după ce auzi cheia răsucindu-se în încuietoare, bravada o părăsi cu totul. Cum putuse Mark să-i facă una ca asta? Trân avusese dreptate, Mark o manipulase, făcând-o să creadă că s-ar putea să nu fie în siguranţă la magazin. Îi forţase mâna, folosindu-se de vechea atracţie dintre ei. Trădată în totalitate, dar încercând să reziste, simţi că îi vine să plângă. Camera ei era aceeaşi dintotdeauna, doar că acum părea lipsită de aer. Lovi perna cu pumnii, apoi se trânti cu faţa în jos pe pat, sperând că mirosul nocturn al mosculuiar putea să o doboare, dar perna mirosea doar a lavandă. Nu suporta ideea ca ei să o audă plângând, aşa că îşi îndesă o batistă în gură ca să atenueze sunetul în timp ce lacrimile-i şiroiau, dar se sufocă şi începu să simtă înţepături în pielea capului. Privi împrejur la toate lucrurile familiare pe care nu se ostenise să le ducă la magazin, la mărgelele ei din sticlă şi la hainele pe care probabil că Lisa le împăturise. Palmele începură să îi transpire, aşa că şi le şterse de plapumă. Cu o rază de speranţă, se gândi la fereastră şi, în graba ei de a ajunge acolo, se împiedică. Aer proaspăt – dacă ar putea să o deschidă.

Trase de zăvor. Fereastra era încuiată.

Se uită afară, spre soare. Nu mai era atât de sus pe cer acum.

Inima începu să-i palpite ca o pasăre micuţă, mai întâi lipsindu-i o bătaie, apoi adăugând câteva în plus, pe măsură ce teama ei creştea. Iar şi iar, ca şi cum pulsul ei ar fi uitat ritmul regulat. îşi puse o palmă pe piept şi îi

impuse să revină la normal; palpitaţiile deveneau tot mai puternice şi simţi că ameţeşte. îşi roti privirea prin cameră, uitându-se când la un lucru, când la altul, căutând, sperând să găsească ceva de care să se agaţe.

Hotărâtă să nu cedeze, se ridică singură. Dar amintirea îi reveni în grabă, mai clară ca niciodată, absorbind tot aerul dimprejur. În câteva clipe, avea din nou opt ani şi se îneca. Apa nu era rece. Caldă ca în cadă, spunea Sylvie. *Hai s-o facem*, *hai s-o facem*! Ei spuneau că îşi imaginase toate astea. Sylvie, toată numai zâmbet. *Apa e cladă*. *E caldă*, *Nicole*. *De ce nu sari*? *A* cui fusese ideea? Sylvie le spusese că a ei fusese. O împinsese Sylvie? *Hai să înotăm*! o îndemnase ea. *Hai să sărim*! într-o clipită, ceva nu mai era în regulă. Unde era Sylvie? în barcă? Sau era şi ea în apă? La fel cum auzise vorbele surorii sale, Nicole se văzu pe sine sărind, se văzu coborând spre adâncuri, auzi sunetul bubuitor al apei. Frigul îngheţat. Întunericul.

Nicole începu să tremure. Alergă la uşă şi se apucă să bată, să împingă şi să o zdruncine până când i se juliră pumnii şi braţele începură să o doară.

— Syivie! strigă ea, simţind cum o cuprinde o frică teribilă. Papa!

Dar nu venea nimeni.

— Ştiţi că nu pot sta închisă. Syivie! O mai strigă pe nume o dată pe sora ei, apoi ţipă cât putu de tare.

— Papa, sunt claustrofobă!

Sudoarea îi şiroia pe cap, lipindu-i părul de ceafa. îşi smulse hainele, într-o încercare de a diminua sentimentul că e captivă. Simţea că îi explodează capul, pe măsură ce imaginile îi inundau mintea. Apa. Soarele strălucind pe suprafaţa ei. Ridică o mână, ca şi cum ar fi vrut să alunge imaginile, dar începu din nou să tremure. Se strădui să asculte. Dar nu era niciun sunet. Toată casa era cufundată

într-o tăcere stranie. Tot ce putea să audă era pulsul pe care îl simţea bubuindu-i în urechi. Încercă să-şi spună că totul se petrece în mintea ei, că era doar rodul imaginaţiei, dar când simţi un imens nod în gât şi o groaznică senzaţie de sufocare care o împiedică să mai respire, căzu în genunchi. Simţi că se năruie, cu plămânii contractaţi, fără pic de aer în ei. Era din nou pe fundul râului, auzind zgomotul apei care bufnea înfundat în acelaşi ritm cu al bătăilor ei de inimă. Se chirci, atingând cu fruntea podeaua rece. Şi odată cu răceala pe care o simţea, un singur gând îi invadă creierul. Chiar dacă tatăl ei nu-şi dădea seama cât de profundă era groaza ei de a fi închisă, Syivie ştia foarte bine.

Isteria lui Nicole nu se potolea. Şi tocmai când se gândea că nu mai poate rezista multă vreme, sosi Lisa şi îi turnă pe faţă un pahar de apă rece ca gheaţa, apoi o ţinu sprijinită, în vreme ce Nicole înghiţea, bolborosea şi tuşea. În cele din urmă, paralizată de şoc, se linişti.

— Of, draga mea, cum s-a ajuns la aşa ceva? întrebă Lisa, ridicându-se să plece.

Nicole se agăţă de mâneca ei, bucurându-se de mirosul de ţigări şi mâncare gătită care plutea în jurul bucătăresei.

— Te rog, nu mă părăsi, te rog!

— O să mai stau câteva minute, dar am probleme dacă rămân mai mult.

O luă în braţe pe Nicole, legănându-o în tăcere.

— Ce mama naibii s-a întâmplat? întrebă bucătăreasa în cele din urmă, ţinând-o pe Nicole la o lungime de braţ. Ce e cu tine?

— Pur şi simplu, nu mai ştiu pe cine să cred. Am avut încredere în Mark şi din cauza lui sunt acum închisă aici. Nu e aşa cum l-am crezut eu, dădu Nicole din cap. Doare,

Lisa, doare al naibii de tare.

Nu se putea abţine să nu se gândească la ce îi spusese Mark despre faptul că nu avea o relaţie cu Sylvie. Cum putea acum să mai creadă aşa ceva?

— Draga mea, o să treci şi peste asta, spuse Lisa. Îţi promit. Ştii că nu pot să mai stau, dar o să mai trec pe la tine. Bate în uşă dacă îţi e rău iarăşi!

După alte câteva minute, Lisa plecă.

Puţin câte puţin, Nicole se lupta cu fobia ei. De cum apăreau primele semne – de obicei când se trezea şi îşi aducea aminte că nu poate să iasă din cameră – îşi spunea că nu se întâmplase nimic groaznic. Când asta nu mergea, se străduia să scape de atac, concentrându-se pe respiraţie, chiar şi atunci când simţea că o apucă leşinul. Inspiră. Expiră. Respiraţii nesigure, incomplete, totuşi, respiraţii. Inspiră. Expiră.

Pe măsură ce panica se diminua, respiraţia devenea mai profundă – dacă nu normală, măcar mai adâncă. Se plimba prin cameră. În sensul acelor de ceasornic, apoi invers, de-a curmezişul camerei şi înapoi.

Îşi atingea lucrurile ca şi cum le-ar fi reîntâlnit după o lungă absenţă, apoi se uita pe fereastră, de unde putea să vadă că lumea era neschimbată. Arborii se aplecau bătuţi de vânt, iar grădina era încă ocupată de fantomele celor morţi. În casă, la parter, sunetele vieţii continuau, iar ei îi era teribil de dor de micul magazin cu mătăsuri.

Chiar dacă trimisese mai multe scrisori tatălui său, prin care cerea să îl vadă pe el sau pe Sylvie, singura persoană pe care o vedea era Lisa, care, având sarcina să o ducă la baie şi să-i aducă mâncare, continua să fie nefericită când o vedea în ce stare e. În a patra zi, Nicole fu surprinsă să constate că învăţase ceva mai bine cum să-şi înfrunte teama şi că asta >»

diminuase presiunea pe care frica o punea asupra ei. Încă mai ezita să se spele sau chiar să se îmbrace, dar Lisa îi ţinea mâinile şi o ajuta. După ce se spăla, Lisa îi împletea părul. Cu mâini tremurânde, Nicole îşi lega cu benzi elastice cosiţele împletite. Această activitate minoră nu-i împiedica frica să crească, dar se simţea mai bine pregătită să stăpânească semnele premergătoare: transpiraţia, tremuratul, impresia că îşi pierde suflul.

Niciuna dintre notele trimise nu primise răspuns, şi nicio vorbă de la tatăl său. Confruntată cu tăcerea lui implacabilă, Nicole se plimba prin cameră. Trebuia să existe o cale de scăpare. Trebuia. Trân avea să se întoarcă peste trei zile şi ea n-avea să fie acolo ca să-l întâlnească. îi datora măcar prezenţa, dar nu era gata încă să lase totul în urmă; în ciuda a ceea ce-i făcuseră, nu ar fi putut să plece. Spera ca Trân să nu fi vorbit serios când îi spusese că n-ar mai fi în siguranţă la magazin. Era singurul lucru bun care îi rămăsese. Tânjea să fie acum acolo, alinată de şirurile ordonate de mătase colorată şi bucurându-se de miroy y sul de mătase şi camfor. Avea să-l convingă că niciodată nu va sufla o vorbă despre tuneluri, dar dacă asta nu ţinea, exista şi partea de export a afacerii din Hué. Poate că ar fi putut să meargă acolo.

Cu o durere cruntă în oase, nu se putea opri să nu se gândească mereu că Mark fusese cel care o informase pe Sylvie despre ultima vizită a lui Trân.

Iar Sylvie îi spusese lui Giraud. Dar dacă Mark era piesa centrală a acestei încarcerări, o făcuse, oare, din grijă pentru siguranţa ei sau pentru că era ofiţer al CIA şi ar fi făcut orice ca să oprească răspândirea comunismului? Lăsase să se înţeleagă că ar vrea să afle detalii despre planurile Viet Minh, exact la fel cum Trân voia ca ea să afle mai multe despre intenţiile francezilor. Incapabilă să se

lepede de neîncrederea care o domina, ura ceea ce se întâmplase. De ce nu mai puteau fi lucrurile ca înainte? Totuşi, chiar în clipa în care îşi punea o asemenea întrebare, deja ştia răspunsul: bogăţia francezilor fusese făcută pe spatele vietnamezilor – măcar atât învăţase de la Trân, dacă nu şi altceva. Fără îndoială că existau şi francezi buni, oameni care nu abuzaseră de puterea lor, oameni care credeau în menirea lor, dar Nicole nu avea să uite niciodată ce făcuse tatăl ei în pivniţa hotelului.

Într-una din zile, când Lisa veni la ea în cameră, se hotărî să o întrebe din nou ce se întâmplase la naşterea ei. Pentru Nicole, totul părea că pleacă de la acel moment. Şi chiar dacă Lisa refuzase să discute despre asta în alte ocazii, acum bucătăreasa se aşeză pe pat şi îi promise c-o să-i spună adevărul.

— Mama ta a avut o naştere dificilă cu Sylvie şi una şi mai complicată cu tine. A durat prea mult, iar asta s-a întâmplat pentru că a fost o naştere prematură.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

Lisa închise ochii.

— Mama ta trebuia să fie plecată în weekend, dar s-a întors mai devreme şi a văzut ceva ce nu trebuia să vadă.

Nicole se încruntă, arătând că nu înţelege.

— Eşti sigură că vrei să ştii?

— Bineînţeles.

— Mama ta a urcat în camera pe care o împărţea cu tatăl tău şi l-a găsit în pat… cu altcineva, spuse Lisa, după o scurtă pauză.

— O, Doamne! Cu cine era?

— Cu una dintre servitoare.

Nicole clătină din cap.

— Nu te cred.

Lisa clipi repede.

— Îmi pare rău.

— Şi ce s-a întâmplat mai departe?

— Tatăl tău a alungat-o din casă pe servitoare şi, după o vreme, am auzit plânsete din camera mamei tale, iar apoi ţipete. I-am spus tatălui tău că se naşte copilul, dar nu m-a crezut şi mi-a interzis să merg la ea. Nu prea se mai vedeau în ultima vreme. Ea era adesea bolnavă, iar el o credea ipohondră. O judeca groaznic de aspru, dar, de fapt, ea era cu adevărat fragilă.

— Nu o mai iubea pe mama?

— A adorat-o la început, dar pe urmă consecinţele unei căsătorii mixte l-au afectat. Aşa că repeta mereu că ea vrea doar să atragă atenţia. Iar când s-a lăsat tăcerea şi copilaşul nu a apărut, m-am gândit că poate avea dreptate.

— Dar nu avea?

— Până la urmă, mi s-a părut că e o linişte nefirească. I-am încălcat ordinul şi m-am dus să văd cu ochii mei… Făcu o pauză şi o privi pe Nicole: Eşti sigură că vrei să auzi asta?

Nicole dădu afirmativ din cap.

— *Chérie*, era sânge peste tot. Am chemat medicul şi am scos copilul – pe tine, bineînţeles. Dar a fost prea târziu pentru mama ta. Pierduse prea mult sânge. Doctorul a sosit şi a intrat grăbit în cameră, împreună cu tatăl tău, dar ea era deja moartă.

Nicole simţi că i se pune un nod imens în gât.

— Tatăl tău a fost de-a dreptul distrus, pentru că se simţea vinovat.

Nicole îşi ridică o privire furioasă şi îşi lovi palma cu pumnul.

— Aşa şi trebuia să se simtă.

— Asta l-a schimbat. Pe toţi ne-a schimbat.

Se lăsă tăcerea, dar Nicole voia să afle mai mult.

— Doctorul ce a spus? Ar fi putut s-o salveze dacă ar fi fost chemat de la început?

— Poate că da. A spus că ar fi dus-o direct la spital, dar n-ar fi putut garanta că avea să supravieţuiască.

— Deci n-a fost din vina mea, nu-i aşa?

— Nici vorbă. Tu erai un bebeluş nevinovat. Dacă ar fi să condamn pe cineva…

— Acela ar fi tatăl meu.

Nicole simţi în urechi un zgomot intens, şuierător, ca şi cum s-ar fi înecat din nou. De-ar fi ştiut toate astea de mai multă vreme…

— Am încercat să-l fac să te ia în braţe, dar nici măcar n-a vrut să se uite la tine. Erai atât de slăbuţă, că mă temeam şi pentru viaţa ta. Şi cred că faptul că exişti îi aminteşte prea mult de propria lui vină.

Nicole nu-şi putea limpezi gândurile.

— În casă domnea o confuzie totală. Tatăl tău dispărea cu zilele, uneori luând-o şi pe Sylvie cu el. Cineva trebuia să aibă grijă ca viaţa să meargă mai departe, aşa că te-am ţinut cu mine, în bucătărie, până când te-ai făcut de câteva luni. Aveam şi eu un iubit pe atunci, dar n-a vrut să aştepte.

— Cred că mi-ai purtat pică pentru asta.

— Ţie, dragostea mea, niciodată! Erai atât de dulce. Atât de drăgălaşă. Mă gândeam la tine ca şi cum ai fi fost a mea.

Lui Nicole îi dădură lacrimile.

— Dar servitoarea trebuie să fi ştiut că mama era gravidă.

— Îmi pare atât de rău… clătină Lisa din cap.

— N-are de ce să-ţi pară ţie rău. Dar Sylvie a crezut dintotdeauna că mama a murit din cauza mea. Şi nu m-a lăsat niciodată să uit asta.

— Sylvie a văzut cum se purta tatăl tău cu tine. Nu voia să te atingă şi nici măcar când ai mai crescut n-a arătat mare interes faţă de tine.

— Asta am simţit mereu.

— Evident că în cele din urmă a trebuit să te accepte, dar răul fusese deja făcut. Sylvie a fost convinsă că tu erai de vină pentru moartea mamei voastre şi că tatăl tău te ura din cauza asta. Ea doar l-a imitat.

— De ce nu mi-ai spus toate astea mai devreme?

— Nu era treaba mea, răspunse Lisa, clătinând din cap.

Nicole simţea că i se învârte capul şi fu cuprinsă de un asemenea acces de furie, încât lovi cu pumnul în perete.

— Îmi pare rău pentru Sylvie, adăugă Lisa. Era doar mult prea mică atunci când şi-a pierdut mama. A fost o lovitură grea pentru ea şi i-a afectat întreaga viaţă.

Asta provocă o nouă izbucnire de furie din partea lui Nicole.

— Îţi pare rău pentru *ea*} Ştii, chiar şi când eram copii mă făcea să mă simt nedorită.

— Ştiu.

— A fost mereu regina-mamă. Mă invita să ies cu ea şi prietenii ei, iar în ultima clipă, când eu eram pregătită şi mă simţeam fericită, spunea că s-a răzgândit şi că eu nu mai merg. Mereu m-am simţit exclusă.

— De ce n-ai încercat niciodată să-i spui asta tatălui tău?

Nicole clătină din cap.

— Ce rost ar fi avut? N-ar fi fost niciodată de partea mea. De altfel, nu m-a crezut niciodată.

— În cazul ăsta, tatăl tău e cel pe care ar trebui să fii supărată, nu-i aşa? Lisa îi puse o mână pe braţ. Dă-mi voie să te întreb ceva. Ai vrea să fii tu însăţi sau să fii Sylvie?

Nicole o privi pe bucătăreasă.

— Ce întrebare e asta?

— Nu te-ai gândit niciodată? Nu-ţi dai seama ce femeie profund tulburată e Sylvie?

Dar Nicole nu voia să se potolească.

— Nu-mi pasă. Ştiu doar cât de nefericită m-a făcut să mă simt.

— Uneori stau şi mă întreb cum v-aţi fi înţeles voi două dacă trăia mama voastră.

Nicole îşi iubise sora, dar acum o privea altfel: sub aspectul angelic al lui Sylvie se ascundea ceva ce nu ar mai fi vrut să vadă niciodată. Sătulă să fie mereu blamată pentru moartea mamei sale şi sătulă să-i fie mereu ruşine pentru că este ceea ce este, simţi că durerea pe care încercase să o reprime toată viaţa e pe cale s-o copleşească.

— Tata m-a iubit vreodată? întrebă ea.

Erau cuvinte pe care nu fusese în stare să le rostească cu voce tare niciodată până atunci.

— A încercat. Cred că a încercat.

— A încercat…

— Sunt sigură că, în cele din urmă, te-a iubit. În felul lui… Când s-a căsătorit nu avea de unde să ştie cum vor merge lucrurile între ei. Avea o poziţie pe care trebuia să şi-o menţină, iar căsătoria asta nu l-a ajutat cu nimic. Bineînţeles că prezenţa ta a fost o aducere aminte permanentă. Iar acum, oameni ca Giraud nu-i sunt prieteni tatălui tău.

Până acum, familia ei contase cel mai mult pentru Nicole sau, mai degrabă, contase cel mai mult să găsească o cale prin care să simtă că face parte din această familie. Dar acum, viaţa franţuzească şi identitatea pe care ştia că n-ar reuşi niciodată să le dobândească dispăruseră şi încă într-un mod care o făcea să se simtă eliberată. Sperase întotdeauna că se vor întâmpla şi lucruri mai bune; sperase că într-o bună zi tatăl şi sora ei o vor iubi la fel de mult cum îi iubea ea. Acum renunţase la această speranţă. Lumea ei franceză se îndepărta, iar asta îi dădea puteri noi. Trăise printre ei, dar nu era una dintre ei şi nu trebuia să mai rămână captivă în lumea lor. În afară de Lisa, nu renunţa la nimic plecând de aici. Se gândise că nu va îndrăzni să plece, dar acum, orice s-ar întâmpla, ar fi o uşurare să facă acest pas. Avea să o facă pentru mama ei, dacă nu pentru altceva, gândi ea, reducând la tăcere vocea slabă care îi şoptea că, la urma urmei, şi Sylvie fusese doar o copilă.

23

Când Nicole se trezi, avea obrajii uzi. Tot ce-şi putea aminti din visul ei era o pagodă aurie înconjurată de fluturi albaştri şi mirosul de tămâie din aer. Apoi îşi aminti că auzise vocea lui Trân. Cu doar o zi înainte de momentul când trebuia să se vadă cu el, avea mare nevoie de o întâmplare norocoasă.

Imaginea unei servitoare în pat cu tatăl său în timp ce mama ei era gravidă o chinuise în ultimele două zile, iar când Lisa apăru cu tava pe care era micul dejun, Nicole îi spuse că îi fusese groaznic de rău şi că vomitase în oliţă toată noaptea. În realitate, imediat ce o simţise pe Lisa că deschide boilerul, îşi băgase două degete pe gât ca să vomite, apoi înmuiase un prosop de faţă în apa fierbinte de la lavoar.

Furioasă şi hotărâtă, îl ţinuse pe frunte cam jumătate de oră, reîncălzindu-l din când în când.

Confruntată cu mirosul copleşitor din cameră, Lisa îi puse mâna pe frunte.

— Eşti cam fierbinte. De ce nu încerci să mănânci acum ceva bun?

— Nu pot. Am nevoie de aer, Lisa. Sunt sigură că mi-ar face bine.

Bucătăreasa îşi propti mâinile în şolduri şi se încruntă.

— I-am făcut o promisiune tatălui tău.

— Te rog, lasă-mă să vin jos, în bucătărie! Poţi să ţii uşa încuiată, doar deschide geamul de la cămară. E atât de mic încât n-ar putea nimeni să iasă pe acolo. Şi, oricum, mă simt mult prea rău ca să pot pleca undeva, chiar dacă aş avea pe unde.

În vreme ce Lisa se gândea, Nicole se uita în podea, dorindu-şi ca bucătăreasa să fie de acord. Se ridică şi se privi în oglindă. Excelent. Ochii îi străluceau şi pielea îi era ca marmura.

— O, Lisa, spuse ea, întinzând o mână ca să se sprijine de perete. Sunt atât de ameţită.

Bucătăreasa părea că se hotărâse.

— Ei bine, m-am săturat de situaţia asta ruşinoasă. Ai dreptate. Ai nevoie de aer şi de o mâncare bună. Hai, lasă-mă să te sprijin!

Când Lisa se întoarse cu spatele, Nicole deschise repede sertarul noptierei de lângă pat şi bâjbâi prin el cu mâna, căutând cheile de la magazin. Deşi îi luaseră cheile de la casă, de astea uitaseră, iar la magazin mai avea un rând al cheilor de acasă. Chiar dacă avea să fie prinsă şi adusă înapoi, din moment ce putea ascunde cheile casei,

ar fi putut oricând să plece din nou. Găsi cheile şi le strecură în buzunar, împreună cu o pilă de unghii.

— Poftim, spuse Lisa, întinzându-i lui Nicole un şal care-i aparţinuse odinioară mamei sale.

Nicole îl luă. Nimeni nu ştia că îl găsise ascuns într-un cufăr vechi plin de lucruri de-ale mamei ei, într-una dintre încăperile grajdului din spatele casei lor din Hué. Era ca un semn bun. Mama ei avea să fie împreună cu ea. Îl luă din mâna Lisei şi nu lăsă să se vadă nicio emoţie.

— Şi dacă ne vede cineva? şopti Nicole când ajunseră în capul scărilor.

— Nu suntem decât noi două acasă.

Nicole privi împrejur.

— Dar poliţistul? Nu e la post?

Lisa zâmbi şi o împinse uşor.

— Nu-ţi fă griji din cauza lui! E un nătărău leneş. Jumătate din timp umblă creanga pe-afară.

Nicole se strâmbă.

— Giraud n-ar fi prea fericit să afle.

— Domnul Giraud al nostru are alte bube de rezolvat acum.

— Ce bube?

— Să zicem doar că circulă nişte zvonuri urâte despre el.

În bucătărie, Nicole şovăi la vederea atât de familiarei podele roşii şi a pereţilor placaţi cu faianţă care imita cărămida albă, dorindu-şi să nu fi fost nevoită să o înşele pe femeia care îi fusese o prietenă atât de bună şi de loială. Privi şirul de oale din cupru atârnate de bara prinsă de tavan, dar evită să se uite la arcada prin care se ajungea la uşile din sticlă ale serei. Îi fusese atât de dor de toate astea.

— Îmi pare rău că trebuie să te ţin încuiată aici,

spuse Lisa. Dar sper să te ademenesc cu o minunată supă cu vin alb, pe care tocmai o am pe foc.

— Mi-e prea rău ca să mănânc.

— Aşază-te confortabil lângă fereastră şi îţi aduc imediat un ceai bun. Preferi vreo aromă anume?

— Nu pot să beau nimic.

— Atunci, o să-ţi ţin companie, îmi dai voie? Lisa îşi aranjă corpul masiv pe scaunul de lângă Nicole şi continuă: Pot să-ţi spun că s-au petrecut lucruri destul de ciudate pe aici săptămâna asta.

Nicole se prefăcu că nu o interesează, dar ştia că Lisei îi place să bârfească. Mai ştia şi că una dintre ferestrele etanşe avea un defect la încuietoare.

y y y

— Foarte ciudate, arboră Lisa un zâmbet răutăcios. N-o să ghiceşti vreodată ce-am auzit ieri.

Nicole dădu din cap.

— Bănuiesc că nu.

— Doi tipi de la armată au fost ieri aici şi i-am auzit vorbind pe hol despre Giraud. E într-o situaţie compromiţătoare.

— Adică?

— Se pare că ar fi sustras bani de la americani ca să finanţeze aducerea şi întreţinerea unor prostituate din Africa de Nord pentru armata franceză.

Nicole se gândi la asta şi se întrebă dacă negresa pe care o văzuse cu tatăl său era una dintre ele.

— I-am auzit spunând că femeile sunt din Constantine, din tribul Ouled N-ai 1. Se spune că sunt frumoase.

Nicole rămase tăcută.

— Armata intenţionează să se îndrepte spre nord, folosind piloţi şi avioane civile americane. Şi – dar asta

rămâne între noi – am auzit că vor să trimită cincizeci de mii de soldaţi. Ce zici de asta?

O rază de lumină căzu pe faţa bucătăresei, subliniind ridurile din jurul ochilor şi pielea care începuse să i se lase, în josul obrajilor. Oare când îmbătrânise în aşa hal? Ştia că greşeşte provocându-i Lisei alte necazuri şi se simţea ruşinată din cauza asta. Speriată de tăria propriilor sentimente, avu o ezitare. La urma urmei, poate n-ar trebui să plece? Lisa merita mai mult dar când îşi aminti ce făcuse tatăl ei, înţelese că nu avea de ales.

Dădu încet din cap.

— Lisa, mă simt groaznic. Poate că mi-ar face bine ceaiul ăla. Sau ceva proaspăt din grădină.

— Iartă-mă, *chérie*. Eu stau şi pălăvrăgesc aici, iar ţie ţi-e rău de mori. Aşteaptă să îmi iau foarfecă şi dau o tură prin spate. Ştiu exact de ce ai nevoie. Păru un pic jenată, apoi continuă: Ştii că trebuie să încui uşa.

În timp ce Lisa culegea ierburi, Nicole se strecură în seră pe urmele ei şi se asigură că bucătăreasa era în cealaltă parte a grădinii, înainte de a căuta fereastra cu zăvorul stricat. Auzi un zgomot şi, gata să intre în panică, se uită împrejur cu o privire vinovată, dar îşi dădu seama că zgomotul venea de undeva din grădina vecinilor. Se întoarse la fereastră, ştiind clar cum s-o slăbească, cu ajutorul pilei de unghii, şi făcu asta repede, apoi se ghemui ca să desfacă zăvorul de jos. Reuşi să o deschidă, mulţumind în gând pentru că existau astfel de ferestre înalte. Apoi, pe măsură ce panica era înlocuită de un val de energie, se strecură afară şi se lipi de zidul din spatele grădinii. Amintindu-şi de câte ori îi ţinuse spatele Lisa, se opri pentru o clipă. Regretând profund necazurile pe care avea să i le provoace, era înnebunită de durere la gândul

că s-ar putea să n-o mai vadă niciodată. Apoi, gândul îi zbură la Mark. În ciuda a tot şi a toate, nici nu îndrăznea să se gândească cum s-ar simţi dacă nu l-ar mai vedea niciodată. Dar de tatăl său – după tot ce îi spusese Lisa – cum ar fi putut să-i mai pese? Încălecă zidul şi trecu în partea cealaltă, un sentiment de uşurare cuprinzând-o, pe măsură ce îşi dădea seama că reuşise să scape.

24

Magazinul era primul loc unde ar fi căutat-o, aşa că Nicole îşi înăbuşi euforia clocotitoare de a fi liberă şi continuă cu ceea ce avea de făcut. Privi în jur la toate lucrurile pe care le construise şi le aranjase. Îi era greu să fie din nou în magazinul ei, ştiind că va trebui să-l părăsească. În ciuda unui intens sentiment de pierdere, Nicole se mişcă repede, luând cheile de acasă, legându-şi părul în vârful capului şi îmbrăcând o rochie vietnameză. În baia micuţă din spate se spălă repede pe faţă, în timp ce încerca să-şi stăpânească emoţiile.

În ultima clipă, dădu fuga la etaj şi luă mica poşetă; mica ei emblemă a trecutului. O făcea să simtă o legătură. Oare era bine să o pună în bocceluţă? Ezită doar o clipă, apoi o strecură înăuntru. Atâta vreme cât avea poşeta cu ea, strămoşii ei vor veghea să fie în siguranţă. Mânată de un impuls, puse în bagaj şi singura fotografie a lui Mark pe care o avea. Era tentată să rămână în magazin ca să-l aştepte pe Trân, dar era prea riscant.

Ar fi fost complicat să-şi petreacă ziua aşteptând, dar ştia aleile dosnice care duceau la lac şi, mai important, cunoştea locul ascuns unde stătuse culcată alături de el, sub copaci şi tufe. Avea să stea acolo, urmând să se întoarcă pe aceleaşi alei mai târziu.

Aşa că îşi petrecu ziua stând ascunsă lângă lac, iar spre sfârşitul după-amiezii, la vremea când prăvăliile

începeau să închidă, îşi acoperi capul cu o eşarfa şi se întoarse să îl găsească pe Trân. Erau mai puţini oameni decât de obicei – un semnal de alarmă că strada s-ar putea să fi fost supravegheată aşa că se strecură pe o alee întunecoasă, peste drum de magazinul ei. Temându-se că Trân ar putea fi prins, scoase capul ca să se uite pe stradă, dar, când câţiva ofiţeri francezi trecură pe lângă ea, se retrase din nou în umbra aleii.

Habar nu avea câtă vreme trebuie să aştepte. O doamnă în vârstă care mergea pe stradă trase cu ochiul spre alee, iar Nicole se retrase şi mai mult, ascunzându-se sub porticul unei uşi.

Când o văzu pe O-Lan ieşind din prăvălia ei, Nicole se dădu înapoi o clipă, dar apoi nu se putu stăpâni. Urmărindu-şi din priviri prietena, îşi trase eşarfa şi mai mult pe faţă şi traversă repede strada.

O-Lan se întoarse zâmbind când o văzu pe Nicole.

— Unde ai fost? Magazinul stă închis de o săptămână. Mi-a fost dor de tine. Ai fost bolnavă?

Nicole negă, cu o mişcare a capului, o apucă pe O-Lan de braţ şi o trase spre cealaltă parte a străzii.

— Putem să vorbim pe alee?

— Da’ de ce nu intrăm la tine în magazin?

— Nu pot.

Traversară repede şi se furişară în întunericul aleii. O-Lan o strânse pe Nicole de braţ.

— Ce se întâmplă?

Nicole nu-şi putu stăpâni nerăbdarea din voce.

— Plec în nord, cu Trân.

Lui O-Lan îi căzu fata.

— De ce faci figura asta? Credeam că o să te bucuri.

— Trân e un tip pasionat, idealist şi…

— Şi un om bun, o întrerupse Nicole.

— Da, dar…

Urmă un moment de tăcere.

O-Lan îşi împreună palmele ca pentru rugăciune, iar Nicole fu surprinsă de privirea solemnă a prietenei sale.

— Partidul înseamnă totul pentru el. Nu va ezita să te sacrifice, dacă îi stai în cale.

Nicole clătină din cap.

— N-ar face aşa ceva niciodată.

— Eşti prea încrezătoare.

— Credeam că şi tu simpatizezi cu Viet Minh.

— N-am spus niciodată asta. Tonul lui O-Lan fusese dispreţuitor, iar privirea plină de reproş.

— Până la urmă, tu de partea cui eşti?

— Nicole, eu nu sunt de partea nimănui. îmi iubesc familia. Şi nu mă interesează dacă membrii ei sunt de partea Viet Minh sau îi sprijină pe francezi.

— Dar nu l-ai ascunde pe Trân, dacă ar fi urmărit?

O-Lan părea supărată.

— Sper să nu se ajungă niciodată la asta. Nicole, te rog, nu pleca! Uită-te la magazinul tău! E cel mai bine aranjat de pe toată Strada Mătăsii. Ce o să se întâmple cu el?

— M-am gândit la asta.

O-Lan o strânse de mână.

— Şi? Asta nu te face să rămâi?

y

Nicole simţi o undă de regret.

— Nu e vorba că vreau să plec.

— Atunci, nu pleca! O-Lan făcu o pauză şi întinse mâna spre ea, zicând: Şi cum rămâne cu tatăl tău şi cu Sylvie? Ştiu că aţi avut ceva dispute, dar îi iubeşti. Nu sunt duşmanii tăi.

— Dacă nu ei, atunci cine? Nicole clătină din cap. Lisa mi-a povestit ce s-a întâmplat la naşterea mea şi nu pot să-i iert. Locul meu nu mai e lângă ei. Chiar dacă aş rămâne, de dragul magazinului, tot aş avea treabă cu Sylvie şi ar trebui să îi văd pe tata şi pe Mark. Şi, pur şi simplu, nu mai pot face asta.

— Deci o să dai bir cu fugiţii?

— Nu, o să ajut o cauză care merită.

O-Lan îi aruncă o privire dezamăgită, cu ochii în lacrimi.

— Greşeşti. Încerci să te convingi singură, dar nu e ăsta adevărul. Nici măcar nu ştii cine e duşmanul. Nu e de-ajuns.

— Ei, hai, nu fi aşa de supărată! îi zâmbi Nicole prietenei sale. Nu vreau să mă cert cu tine.

O-Lan o privi pe Nicole, fără să-i răspundă la zâmbet.

— Asta e, spuse Nicole. Mai bine te-ai duce în prăvălie. Trân o să vină dintr-o clipă în alta.

O-Lan îi cuprinse palmele cu ale sale.

— Ai grijă de tine, Nicole! Şi dacă vei avea vreodată nevoie de mine, să ştii că aici mă găseşti.

Nicole avea ochii umezi şi se simţi nesigură de îndată ce plecă O-Lan. Oare prietena ei avea dreptate? vorbise cu atâta vehemenţă şi era înspăimântător să te gândeşti că s-ar putea să nu fii niciodată în siguranţă să te întorci. Dar apoi şi-l imagină pe tatăl său în pat cu altă femeie, când mama ei era atât de vulnerabilă. Bântuită de acea imagine, durerea pe care o resimţise reveni puternic. Avea nevoie de o rezolvare rapidă.

Brusc, cineva îi acoperi gura cu palma.

Convinsă că era unul dintre oamenii lui Giraud, Nicole îngheţă. Auzi un chicotit înfundat, se întoarse şi un sentiment de adâncă uşurare o cuprinse când dădu cu

ochii de Trân. Avea privirea strălucitoare şi părea extrem de emoţionat. îşi zâmbiră, iar ea aproape că izbucni în râs. Trân o privi cu ochii măriţi şi îi făcu semn să îl urmeze, fără să vorbească. îşi dăduse şi ea seama că nu trebuia să meargă lângă el. Odată ce se îndepărtară de magazin, Trân îi spuse, pe şoptite, care era planul. Vor merge pe jos până la un punct de unde aveau să ia unul dintre autobuzele folosite doar de vietnamezi.

O oră mai târziu, stăteau înghesuiţi într-un autobuz care se îndepărta, mergând de-a lungul Deltei Râului Roşu, unde ceaţa se ridica în valuri de pe suprafaţa apei, iar mirosul de peşte putrezit intra prin fereastra deschisă. Nicole încercase să o închidă, dar, pentru că era ruginită şi înţepenită, nu reuşi. Încerca să se gândească la orice altceva în afară de peşte, iar când zgomotul câtorva maşini care trecuseră pe lângă ei dispăru, simţi că o străbate un fior. Pe măsură ce peisajul devenea tot mai rural, privea barjele şi joncile care pluteau între cele două maluri flancate de palmieri. Câteva gâşte zburară pe deasupra lor, sunetul grav pe care îl scoteau din când în când contrastând puternic cu ţipetele ascuţite ale păsărilor de mare.

Mai târziu şi la oarecare distanţă de râu, autobuzul trecu hurducându-se prin câteva cătune sărăcăcioase, unde copii în pielea goală se jucau în praf. Nicole moţăi până când, în cele din urmă, se opriră în faţa unui grup de barăci şi colibe protejate de un gard viu. Câtă linişte e aici, gândi ea, dar tăcerea fu sfâşiată de ţipătul strident al unei păsări.

— Am ajuns, spuse Trân şi se ridică de pe scaun. Zâmbi, şi Nicole remarcă din nou acel avânt de entuziasm copilăresc. El coborî vocea şi îşi apropie gura de urechea ei.

— De acum, numele tău trebuie să fie vietnamez. Vei fi cunoscută sub numele de Linh.

Nicole zâmbi.

— Adică Primăvară. îmi place.

Îl urmă, coborând din autobuz, apoi se uită la clădirile din jur, care erau doar bărăci sau colibe, cu acoperişuri ascuţite, din bambus împletit. Câţiva oameni îmbrăcaţi în haine maro sau verde închis coborau încet pe cărări, în clinchetul beţelor cu care purtau pe umeri legume şi orez. Pe deasupra zburau rândunele, urcând şi coborând fără încetare.

— Pe aici, spuse el, arătând o cărăruie printre două cocioabe.

Când îi făcu acel semn, Nicole simţi ca şi cum i-ar fi arătat drumul spre viitor.

Era un nou început, la fel cum sugera şi noul ei nume. Avea mari speranţe că va simţi, în sfârşit, de unde se trage şi, în acelaşi timp, că ar fi o ocazie să se pună ea însăşi la încercare.

Înconjurară o cocioabă cu o singură încăpere, unde fumul de la soba de gătit umplea aerul. Ocoliră cocoşii şi găinile care, aşezate pe pământ, abia îi băgau în seamă, în vreme ce mai mulţi câini legaţi cu lanţuri făceau un zgomot teribil, lătrând şi zbătându-se ca să se elibereze. Cu toate astea, Nicole se gândi din nou cât de neaşteptat de multă linişte era acolo. Bebeluşi dezbrăcaţi care dormeau pe saltele, copii care alergau printre capre priponite şi petice de pământ cultivate cu legume, în vreme ce alţii, mai mari, stăteau pe pământul bătătorit şi jucau pietre sau trăgeau cu praştiile în păsări. Unul sau doi se ridicară şi îl strigară pe Trân, privind-o pe Nicole cu ochi flămânzi.

Se simţi stânjenită pentru o clipă şi avu o urmă de

regret, simţind că-i lipseşte ceva, dar trecu repede peste asta.

Satul era un adevărat labirint. Haine erau puse la uscat pe sârme întinse peste curţi, iar grădinile erau pline de arbori fructiferi şi de dovleci. Se uită la câteva colibe care nu erau construite pe piloni, observând podelele de pământ şi ferestrele fără geamuri.

— Probabil că le e frig înăuntru, spuse ea, privindu-l pe Trân. Acesta se oprise să vorbească cu un bărbat în vârstă, cu pielea uscată, care părea apăsat de ceva în timp ce vorbea.

Trân se înclină, îi strânse mâna bărbatului, apoi se întoarse la ea.

— E frig noaptea.

Nicole văzu un ochi ameninţător pictat pe una dintre colibe.

— Ce e asta? întrebă.

— E o idee americană.

— Nu înţeleg.

— Americanii ştiu că sătenilor le e frică de vampiri şi de fantome, aşa că i-au pus pe francezi să picteze un ochi pe o colibă situată în faţa casei unui posibil terorist.

— Tot nu pricep.

— Sătenii cred că este ochiul strămoşilor şi, din cauza asta, nu-l vor mai ajuta şi nici nu-l vor ascunde pe cel suspectat. Dar avem şi noi căile şi mijloacele noastre. Asta-i războiul de rezistenţă.

Merseră puţin mai departe, străbătând o cărare ce trecea printre câmpuri de orz strălucitoare, unde câţiva bâtlani ciuguleau prin brazde şi nişte băieţi stăteau tolăniţi, sprijiniţi de spinarea unor bivoli. După scurt timp, părea că au mers în semicerc, spre o altă parte a satului, unde un zmeu plutea în înaltul cerului. Trân se opri şi, cu

mâna streaşină la ochi, privi în sus la el, apoi îşi continuară drumul, oprindu-se doar când ajunseră la o casă cu două etaje, lângă o livadă, la marginea satului.

— Asta e casa ta? întrebă Nicole.

— Nu, a fost a unchiului meu.

— A fost?

Trân se încruntă.

— A fost casa lui părintească. A fost rechiziţionată de partid. El era proprietar de terenuri.

— Adică? Ce înseamnă asta?

— Înseamnă că a avut parte de un proces corect.

— Pentru ce?

— Avea trei terenuri şi făcea negoţ cu mătase.

— Doar pentru asta?

Trân încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Şi ce s-a întâmplat?

— A fost dat afară din casă. Omul cu care m-ai văzut vorbind, acela e unchiul meu.

Nicole nu-şi putu ascunde uimirea din voce când întrebă:

— Cel care te-a ajutat să primeşti o educaţie?

— Să schimbăm subiectul, zise el, în timp ce urca treptele către uşa de la intrare. Vino, aici o să stăm până primim noi ordine. Le-am spus că eşti vietnameză.

— Nu ştiu că sunt pe jumătate franţuzoaică?

— Nu, şi deocamdată trebuie să rămână aşa.

— Unde o să ne trimită?

— Ne vom alătura amândoi unei trupe de artişti. În vreme ce tu vei face parte din spectacol, eu voi avea sarcina să vorbesc cu sătenii.

— Ca să-i convingi să se alăture rezistenţei?

— Exact.

A doua zi, Nicole privea o femeie slabă ca un băţ,

care, cu o capcană din bambus despicat, prindea peşti şi creveţi într-un pârâiaş care curgea pe lângă sat. Nu prea reuşise să doarmă, iar bancheta tare din lemn, care îi fusese dată drept pat, nu o ajutase deloc.

— Ce altceva mai mănâncă? îl întrebă ea pe Trân.

— Peşte, legume şi orez. Atât. Fiert, făcut la aburi, transformat în plăcinte. Tot timpul orez.

Viaţa zilnică a femeilor părea să se concentreze pe îngrijirea copiilor, hrănirea animalelor, pescuit şi gătit. Era evident că domnea o ierarhie clară şi o diferenţiere între femei şi bărbaţi; femeile mai trebuiau şi să scoată şi să care apa, iar toate celelalte treburi din gospodărie le făceau tot ele.

— Viaţa nu-i uşoară, spuse Trân. O secetă distruge culturile, la fel o inundaţie. Se ajută unii pe alţii. Fiecare avem un rol.

— Văd asta.

— Aici n-avem apă curentă, nici caldă, nici rece, Nicole.

Ea se încruntă, simţindu-se puţin jignită. Nici nu se aşteptase să găsească aşa ceva aici. O conduse la o colibă unde i s-a spus să urmeze instrucţiunile unei femei care tăia mărunt frunze de dud, ca să hrănească viermii de mătase. Altă femeie scotea gogoşile şi le scufunda în apă clocotită.

Când Nicole se apucă de treabă, se uitară la ea cam dintr-o parte, dar nu ziseră nimic. Se simţea nelalocul ei şi se tot legăna de pe un picior pe altul.

— Asta e ca să omoare larvele, nu-i aşa? îi şopti ea celei de alături, sperând să arate ce ştie. Apa, vreau să spun.

Femeia dădu din cap.

— Dacă nu sunt opărite, se transformă în molii. Iar

moliile rod firele ca să iasă din gogoaşă.

În altă cameră Nicole zări două femei care deşirau firele de pe gogoşi şi le torceau în sculuri, gata să fie folosite la ţesutul pânzelor. În vreme ce mărunţea maldărul de frunze, gândul îi zbură la seara dinainte. Stătea lângă Trân, încercând să ţină pasul cu discuţiile din colibă. Erau vreo opt persoane înghesuite acolo, aşezate pe podea, cu picioarele încrucişate, şi fumau nişte rădăcini împuţite. Vietnameza pe care o vorbea cu un accent convingător era destul de bună, dar nu era limba ei de bază. Asculta doar pe jumătate, în timp ce urmărea umbrele tremurătoare produse de flăcările micilor fitile înmuiate în boluri cu ulei. Trân o înghionti în coaste.

— Fii atentă! murmură el.

— Iartă-mă!

— Zâmbeşte-i liderului, arată-te recunoscătoare! Am fost repartizaţi să lucrăm în magazia cu mătase până primim alte ordine.

Nicole era surprinsă că nu fuseseră trimişi imediat în nord, dar Trân spunea că era un test şi că ea trebuia doar să se supună şi să dea impresia că asta chiar îi face plăcere.

Acum, în vreme ce toca frunzele de dud, îşi pierdu concentrarea pentru o clipă şi se tăie la un deget. Fără să vrea, scăpă o înjurătură în franceză. Femeia o privi suspicios şi o trimise să caute o cârpă ca să-şi lege rana.

Abia mai târziu, seara, după o cină cu o surprinzător de gustoasă supă de creveţi servită cu frunze de soia, se arătă întreaga gravitate a ceea ce făcuse. Grupul se adunase, până să se întoarcă ea, de la closetul dărăpănat, al cărui miros încă îl mai simţea, îmbâcsindu-i hainele. Deşi în încăpere era loc pentru toţi, acum părea jilavă, aglomerată şi intimidantă. Ce n-ar fi dat pentru o *café sua*,

denumirea vietnameză – pe care nu trebuia să o uite – pentru *café au laia* Atmosfera glacială din cameră deveni şi mai rece când liderul începu să îl mitralieze pe Trân cu întrebări, vorbind atât de repede, încât Nicole abia reuşea să prindă câteva cuvinte. îşi auzi numele pomenit de două ori, în acelaşi timp liderul privind spre ea. Trân, care părea împietrit, vorbi mai rar, dar îi luă partea, explicându-le că, într-adevăr, era pe jumătate franceză, dar credea în cauza lor din toată inima.

Un alt bărbat luă cuvântul şi Nicole se crispă de câtă ură se simţea în vocea lui.

— E o spioană!

Toţi îl aprobară, în afară de Trân şi de lider.

— Scapă de ea, mormăi unul.

— Aşa e, spuse altul.

— Nu ne trebuie o *métisse* aici.

Un bărbat cu sprâncenele neobişnuit de groase şi cu o faţă îngustă şi arsă de soare scoase un cuţit de la brâu şi începu să îl şteargă de pantaloni, rânjind la Nicole. Ea se înfioră şi îi căută privirea lui Trân, dar el îşi ţinea ochii aţintiţi în podea. Liderul nu-l băgă în seamă pe bărbatul cu cuţitul şi, vorbind ceva mai rar, i se adresă direct lui Nicole.

— E de încredere, interveni Trân, ridicându-şi privirea. Garantez eu pentru ea.

— Las-o pe ea să vorbească! Ce ai de spus în apărarea ta?

Cum tot ce îi spusese Trân despre rezistenţă îi alerga acum prin minte, Nicole se agăţă de nişte fraze gen lozincă.

— Cred în reforma agrară, spuse ea. Mai cred şi că cei bogaţi ar trebui puşi să plătească pentru ceea ce au făcut. Vreau să ajut la eliberarea ţării din sclavie. Francezii

au impus legi inumane. Au înecat revoltele în râuri de sânge. Ne-au jecmănit materiile prime.

Liderul se uită la Trân.

— Şi zici că ţi-a dat informaţii?

Trân confirmă.

O linişte tensionată puse stăpânire pe toată încăperea, când liderul se lăsă pe spătarul scaunului şi îşi întoarse privirea spre ea. Transpirând din abundenţă şi simţind cum i se întind petele de sudoare de la subsuori, Nicole nu mai ştia încotro să se uite. Chiar dacă de-abia se întorsese de la toaletă, avea o nevoie disperată să meargă din nou. Vreo doi bărbaţi începură să mormăie, dar liderul ridică o mână, cerând să facă linişte. îşi rulă foarte încet o ţigară, netezind mai întâi foiţa, mărunţind tutunul, pe care îl presără apoi pe foiţă într-o linie egală, în vreme ce cutele de pe frunte i se adânceau. Nicole ar fi vrut să îi strige să se grăbească, dar clipele parcă abia se târau. În cele din urmă, îşi puse ţigara între buze, dar nu o aprinse încă.

— Deci care au fost? întrebă el, înclinându-şi capul şi vorbind din colţul gurii.

Dintr-odată, Nicole simţi că îngheaţă, iar mintea refuza să mai gândească. Care au fost? Ce voia să spună cu asta?

Liderul lovi masa cu palmele.

— Informaţiile alea. Care au fost şi despre ce?

Îi stătea pe limbă să spună, dar, aproape plângând, ezită. îşi făcu singură curaj, iar vorbele îi ieşiră la repezeală.

— Francezii trimit cincizeci de mii de soldaţi în nord, inclusiv avioane americane.

Liderul încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Eşti cântăreaţă?

Nicole continua să facă mari eforturi ca să se controleze. Nu trebuia să îl lase să vadă cât de frică îi fusese.

— Da.

— Ştii cântece vietnameze?

— Mama mea a fost vietnameză.

Cu un gol adânc în stomac, Nicole simţea că e pe cale să se împotmolească. Toate privirile erau aţintite spre lider, când acesta îşi plecă fruntea.

— Dacă vrei să stai aici, o să cânţi pentru noi. Ridică-te!

Se ridică în picioare, cu mintea golită de gânduri. Simţea că a făcut o greşeală groaznică. Riscă să arunce o privire spre Trân, dar faţa lui era imobilă şi evită să se uite în ochii ei. Deveni şi mai tensionată. Şi dacă

7 7 7

nu va alege cântecul potrivit? îşi aminti o melodie, o strofă din spectacolul său, apoi alta, dar îi lipseau celelalte cuvinte. Din acel moment, începu să alerge, cu disperare, printre melodiile care-i veneau în minte. Aveau să o judece, oare, şi după cântecele pe care le alegea? Sau după felul în care cântă? Cu siguranţă că s-ar aştepta de la ea să interpreteze ceva tipic vietnamez, cântece pe care toţi cei prezenţi se presupunea că le cunosc, dar mintea ei continua să-i ofere doar melodii franţuzeşti. De ce nu-şi putea aminti cântecele pe care le învăţase de la O-Lan?

Simţea că i se strânge gâtul, dar măcar îi veni în memorie o melodie; un cântec de leagăn despre vântul toamnei şi sosirea iernii, pe care îl cântase recent împreună cu O-Lan, aşa încât îşi aminti cea mai mare parte a cuvintelor. Ignorând sentimentul de spaimă care ameninţa să o cuprindă, începu să cânte. Şi, pe măsură ce

ritmul obsedant al cântecului umplea încăperea, închise ochii şi se visă acasă, în grădina cu frunze plutind în bătaia vântului. Reuşi să transmită ceva din pacea şi melancolia toamnei, iar când deschise ochii, văzu că toţi cei din cameră o ascultau. Când a terminat de cântat, nimeni nu a scos o vorbă.

După o clipă de tăcere, liderul înclină afirmativ din cap.

— Rămâne. Toată lumea e de acord?

Toţi îşi dădură acordul, în afară de bărbatul cu cuţitul, care îşi arătă dezamăgirea şi ieşi din încăpere bombănind.

Liderul îşi aprinse, în sfârşit, ţigara, suflând lent fumul afară, în timp ce se întorcea spre Nicole.

— Nu ai minţit în legătură cu trupele franceze. Aveam şi noi informaţii despre asta. Dar vei fi supravegheată. Fă tu doar un pas greşit şi…

Se ridică în picioare şi plecă, dar se întoarse în cadrul uşii. Zâmbi, apoi plecă, lăsând o urmă de fum în spate. Nu fusese un zâmbet cald.

În ziua următoare, în timp ce aşteptau să afle când urma să plece, Nicole şi Trân stăteau în intimitatea curţii înconjurate de ziduri din spatele casei. Ea urmărea din priviri un cameleon care se căţăra pe zid şi, simţindu-se cam nelalocul ei, îi căută mâna lui Trân. El o refuză, cu un gest scurt.

— Nu putem fi văzuţi că suntem atât de apropiaţi. Acum suntem camarazi.

Ea clipi des, confuză.

— Dar cu afecţiunea sau prietenia cum rămâne?

— Nu-şi au locul aici.

Ea luă de jos o piatră şi o aruncă spre un copac. Nu se aşteptase să treacă printr-o asemenea stare şi nici ca

Trân să fie atât de distant.

— De îndată ce vom câştiga războiul, lucrurile se vor schimba, spuse el. O să am o funcţie importantă în partid şi atunci vom fi liberi să ne căsătorim.

— Ciudat fel de a face o cerere în căsătorie.

El zâmbi.

— Nu e destul de romantic pentru tine?

Nicole oftă. Îl plăcea, dar nu-i stătea mintea la căsătorie şi în niciun caz cu Trân. Gândul la fotografia lui Mark, ascunsă în poşetă, îi răsări în minte.

— Acum, fii atentă! Nu uita să ai mereu o atitudine umilă! Să fii vigilentă! Să respecţi vârsta, experienţa şi poziţia socială! Să ţii minte şi că atunci când ai de-a face cu străini, cel mai bine e să te adresezi cu *ongy* adică „tataie”.

— Ştiu ce înseamnă, răspunse ea, iritată de tonul superior cu care îi vorbise.

Se uită la orhideele care creşteau pe trunchiul unui copac din apropiere şi ascultă ciripitul păsărilor. O să fie bine. Totul va fi bine. Trebuia să fie. Nu-i spuse lui Trân că deja începuse să simtă dorul de casă.

— Când întâlneşti pe cineva, înclină-te uşor şi zâmbeşte! Dacă te întreabă cine eşti, să răspunzi: *Toi khoe*. *Cam on*. *Con ban*. Nimic mai mult. Orice ai face, foloseşte un limbaj civilizat. Nimeni nu-şi arată adevăratele sentimente, deci şi tu să faci la fel.

— Iar ca femeie, trebuie să fiu modestă.

Trân păru să nu remarce sarcasmul din spusele ei.

— Exact.

Un gard viu din iasomie se întindea de-a lungul unei laturi a curţii, iar mirosul dulce al florilor o făcu să strănute. Stătea sprijinită de Trân, soarele dimineţii strălucea prin găurile dintre nori, iar ea se simţea un pic

mai bine. Moţăind la căldură, se gândea că cea mai bună opţiune a ei este să accepte fără condiţii orice s-ar întâmpla de aici înainte.

— Ce zici de bărbatul cu cuţitul? întrebă ea.

— Duong? Nu-ţi face griji din cauza lui.

Moralul i se mai ridică puţin, când, mai târziu, una dintre sătence aduse o oală cu orez şi o salată de papaya proaspătă, cu legume murate.

— E un semn bun. Dacă ne hrănesc acum înseamnă că o să plecăm în curând, spuse el. S-ar putea să nu mai mâncăm nimic timp de câteva zile.

— Va fi greu drumul?

— Da, n-o să fie uşor. Ai să te obişnuieşti cu lipsa luxului.

Cu o strângere de inimă, Nicole îşi aminti călătoria pe care familia ei o făcuse de la Hué la Hanoi. Şi acela fusese un moment de cotitură. Atunci i se păruse un drum greu, dar în comparaţie cu ce îi aştepta acum, îşi dădea seama că fusese o nimica toată.

J J

III

NEGURĂ ŞI NORI

y

Noiembrie 1952 – septembrie 1953

25

Vietnamul de Nord

Călătoria spre nord la începutul lui noiembrie nu a fost atât de dificilă pe cât se aşteptase Nicole; dimpotrivă, se bucura de simţul libertăţii şi iubea serile când peisajul, îndulcit de razele aurii ale soarelui la asfinţit, împrăştia o vrajă care făcea ca totul să pară posibil. Acestea erau lunile când era bine să umbli pe jos. Mergeau pe timp de noapte, când puteau, printre liliecii care zburau la

întâmplare printre copacii mici. Când văzură un urs negru în lumina albastră a lunii, Nicole îngheţă. Ochii larg deschişi ai lui Trân o avertizară să nu se mişte. Ursul a trecut mai departe.

Când încercau să doarmă pe timpul zilei, îi trezeau maimuţele cu nasul alungit, care îi trăgeau de păr şi le cotrobăiau prin genţi sperând să găsească mâncare.

S-ar putea să fi fost doar un interludiu înainte să înceapă munca cea grea, dar, hotărâtă să dea tot ce poate, se mulţumea să doarmă în condiţii precare, entuziasmată de sălbăticia din jur şi luând fiecare zi aşa cum era. Au existat momente când, apropiindu-se prea mult de trupele franceze, avusese sentimentul acut de pericol – care îi înfierbânta sângele –, dar viaţa în aer liber, trăită împreună cu vântul, cu ploaia şi în compania păsărilor, crease un fel de exaltare care clocotea înăuntrul ei. Se simţea ca şi cum ar fi început să descopere ceva nou despre ea însăşi şi era uşurată de faptul că Trân nu se aştepta să facă sex din nou.

Primele zile cu trupa de teatru au trecut repede. La început, se simţise ciudat, dar urmaşe instrucţiunile lui Trân şi reuşise să nu renunţe. Învăţase să urmărească semnele, mici dezvăluiri ale fizionomiei şi alte detalii asemănătoare, şi se pricepea să intuiască ce gândeau oamenii. Spera ca niciunul dintre ei să nu poată citi în mintea *ei*. Ospitalieri şi deschişi să împărtăşească, încercaseră să o implice, dar ea se ţinuse deoparte, îşi cântase bine cântecele şi avusese grijă să nu scape vreodată un cuvânt în franceză. Şi-a făcut o singură prietenă, o cântăreaţă pe nume Phuong, cu care avea obiceiul să fumeze la sfârşitul câte unui spectacol, înainte de a demonta scena şi de a merge mai departe.

Spectacolul era un fel de Cheo, pe vremuri un gen de

satiră care prezenta episoade scurte din viaţa de zi cu zi, jucată de ţărani în piaţa satului. O piesă de teatru simplă, cu melodii care i se potriveau lui Nicole, care descoperi astfel că toată munca ei cu O-Lan era pe deplin răsplătită. În mod tradiţional, acţiunea înfăţişa oamenii care se confruntă cu dileme etice şi probleme religioase, dar acum naraţiunile erau, tot mai frecvent, variante moderne create de Viet Minh, parabole pe tema sacrificiului de sine.

Concepute să consolideze spiritul susţinătorilor din mediul rural şi să-i convingă pe nehotărâţi să se alăture rezistenţei, povestirile prezentau bărbaţi şi femei care îşi apără eroic ţara împotriva francezilor.

Melodiile erau cântate cu acompaniamentul instrumentelor tradiţionale: ţitere, lăute, scripci şi xilofoane din bambus.

Iar tobele aduceau, cu bătăile lor, doritul ritm militar. La început, Nicole se simţise stârnită de muzica şi textele noii sale lumi. Şi astfel, zilele s-au transformat în săptămâni şi săptămânile în luni şi la un moment dat îşi dădu seama că face parte din spectacol de aproape şase luni. Într-o după-amiază, după un drum lung printr-o zonă mlăştinoasă, stătea pe o buturugă, într-un loc liniştit, la umbră, şi se gândea.

În ultimul timp, porţiile meschine de mâncare şi condiţiile mizere deveniseră mai greu de suportat decât înainte. Acum, că trebuiau să doarmă în grajduri pline de umezeală şi bârloguri infestate de şobolani, gândurile ei se îndreptau tot mai des spre micile luxuri din trecut. Nu faci treabă bună cu burta goală. Mereu flămândă, simţea tot timpul că arde şi că e lipicioasă şi, tot scărpinându-se pe picioare de la numeroasele muşcături, amintirea vilei lor franţuzeşti devenea mai atrăgătoare, încercase să-şi amintească detaliile fiecărei camere, dar imaginile erau

tulburi. îşi scormoni puternic creierul căutând să se concentreze, dar nu reuşi să-şi aducă în memorie decât imaginea cu fostul ei dormitor, baia de la etaj şi bucătăria.

Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să facă o baie în cada din mica baie pe care o împărţise cu Sylvie. Zâmbi amintirii şi chiar îi fu dor o clipă de sora ei, când îi veni în minte cum o parte a băii era ordonată, iar cealaltă era împopoţonată cu ace de păr, cleme şi vase cu cremă de faţă, cu capacele lăsate deschise. Văzu cu ochii minţii oglinda cea mare în stil art-deco, care acoperea un perete întreg, cum se abureşte şi îşi aminti cum, dacă te uitai pe fereastră, vedeai frunzele palmierilor. Păreau nişte imagini atât de îndepărtate… Cât de inocentă fusese!

Iar acum, mai singură ca niciodată, îşi punea tot soiul de întrebări. Fusese o greşeală să vină în nord cu Trân? Se înşelase în privinţa lui Mark? Poate că o încurajase să se întoarcă acasă tocimai din grijă pentru ea. Ştia că acţionase la primul impuls, dar poate că, dacă ar fi căutat adevărul despre arestul ei la domiciliu şi despre crima de la hotel, lucrurile ar fi stat altfel.

Verifică să fie sigură că nu o vede nimeni, apoi îşi trecu vârful degetelor peste fotografia lui Mark, înainte să o strecoare la loc în geantă. Se uita la ea în fiecare zi şi zâmbea mereu când îşi amintea cum căzuse el în lac. Dar crescuse într-o familie în care nu se spunea adevărul, aşa că, în loc să stea la locul ei, acum fugea. O-Lan avusese dreptate.

Deşi Trân spusese insistent că va lucra împreună cu trupa, de fapt era plecat cu săptămânile. Când se întorcea, îi acorda mai puţină atenţie decât înainte şi căldura din ochii lui dispăruse. O supăra mai mult decât îi plăcea să recunoască. Nu pentru că îl dorea, ci pentru că o făcea să se simtă şi mai mult lăsată în voia sorţii. Ştia că unii

membri ai trupei erau mesageri pentru Viet Minh – nu putea să fie sigură care dintre ei dar în fiecare sat prin care treceau, spionau cine era de partea naţionaliştilor şi cine nu. Represaliile aspre deveniseră tot mai frecvente. Trupa juca întotdeauna cu măşti sau cu feţele pictate în roşu şi alb, ceea ce însemna că existau puţine şanse ca vreun francez să o recunoască. În timpul zilei purta rochie tradiţională vietnameză, care, de asemenea, acţiona ca o deghizare şi, deşi se temea că ar putea fi găsită de ofiţerii armatei franceze, uneori chiar dorea asta, numai să poată vorbi franceză din nou. Dar era adevărat şi că, în lunile în care fusese cu trupa, văzuse lucruri pe care şi-ar fi dorit să nu le fi văzut: lucruri care îi zdrobiseră orice urmă de credinţă că Indochina ar trebui să mai fie franceză. Şi cu cât petrecea mai mult timp cu trupa, cu atât mai vietnameză se simţea.

Se ridică de pe buturugă, se întinse şi porni să se pregătească în rulota pe care o împărţea cu alte trei persoane. Ele terminaseră deja, aşa că trebuia să se grăbească.

Îi plăcea să-şi picteze faţa şi îi mai rămăseseră doar buzele de conturat când vraja a fost distrusă de apariţia unui nou interpret lângă ea. Aruncă o privire în oglindă şi îngheţă când îi văzu reflexia. Cu o mare neliniște, îl recunoscu pe Duong, bărbatul care savurase momentul în care îi arătase cuţitul, cu câteva luni în urmă. El salută cu o mişcare a capului, aşa că ea rămase în picioare şi, reamintindu-şi cuvintele lui Trân despre respectul faţă de cei mai în vârstă, îi adresă, conştiincioasă, o plecăciune politicoasă, înainte de a pleca din cabină, cu mintea golită şi trupul greu.

În seara aceea spectacolul s-a desfăşurat ca de obicei. Nimeni nu i-a spus nimic, dar avea impresia că toţi

ştiau de ce bărbatul era acolo, însă nimeni nu îi spunea. Putea să-l vadă cum o observă în timpul spectacolului şi o întrista faptul că, în ciuda tuturor lunilor în care călătorise şi jucase alături de ei, membrii trupei încă o considerau străină.

A doua zi, trecu pe lângă câţiva membri ai trupei care stăteau la palavre. Discuţia încetă imediat ce o văzură, urmată de o tăcere glacială. Legătura fragilă se rupsese rapid, deşi mai rămăsese una: prietena ei, cântăreaţa Phuong, care acum îşi acorda instrumentul. Nicole încercă să obţină câteva răspunsuri, dar ea clătină din cap şi îşi coborî privirea. Fata avu impresia că ar fi vrut să îi vorbească, dar nu putea. Când nu ştii în cine poţi să ai încredere, devii vulnerabil şi un cuvânt rostit neglijent ar putea fi un dezastru. Dacă voia să afle ce se întâmplă, trebuia să se confrunte cu omul cu cuţitul. În timp ce cerceta zona, îşi dori ca Trân să fi fost acolo şi de partea ei, aşa cum fusese odinioară. Dar Trân nu era, aşa că trebuia să se descurce singură. Curând îl găsi pe bărbatul care stătea sub un copac noduros, lângă una dintre caravane. Se propti pe picioare în faţa lui şi îl privi direct în ochi. Ar fi fost mai sigur să o ia mai încet, dar cuvintele îi ieşiră cu repeziciune.

— Ce cauţi aici?

Bărbatul se scărpină la nas şi îşi aprinse o ţigară.

— A trecut mult timp.

— Unde e Trân?

Omul nu răspunse, dar suflă un val de fum prin nări.

— E bine?

El îşi înălţă capul şi se frecă pe bărbie.

— Cred că tu şi cu mine avem nevoie de ceva timp împreună să ne cunoaştem.

I

— Spune-mi despre Trân!

— Eşti fecioară? întrebă el, făcându-şi ochii mici şi zâmbind.

>

Nicole nu avea de gând să-l lase să o intimideze.

— Ce legătură are?

— De ce te interesează atât de mult băiatul?

— E un tovarăş.

— Bun răspuns! zise el, tulind din cauza fumului. Dar e ceva mai mult de-atât…

Se ţinu să nu reacţioneze. Vietnamezii îşi arată rar sentimentele şi ştia că încerca să o provoace.

Ridică din umeri.

— Sunt loială cauzei.

— Asta vom vedea în curând, zise el, apoi se ridică în picioare şi plecă.

Ameninţarea voalată din comportamentul lui o speriase, aşa că în următoarele câteva zile avea să fie cu ochii pe el. Omul emana un fel de putere, dar neştiind precis despre ce era vorba sau cum intenţiona să o folosească, Nicole se simţea lipsită de apărare. Ceilalţi membri ai trupei erau, şi ei, îngrijoraţi din cauza lui şi părea că nimeni nu ar fi riscat să fie de partea ei.

Sentimentul de nelinişte creştea, iar când nu mai reuşi să doarmă din cauza aerului greu şi apăsător, merse afară să asculte cacofonia sunetelor nopţii care se ridicau din junglă. Pericolele imaginare erau disproporţionate pe timp de noapte, deci cum ar fi putut spune dacă era doar propria-i teamă sau omul chiar o ameninţase?

A doua zi, un mic sat cuibărit într-o vale, în care stătuseră o noapte, a fost incendiat de francezi. Urmărise, neputincioasă, de sus de pe munte, cum se risipiseră în

vânt ultimele bucle de fum. Fuseseră măcelăriţi copii şi femei, iar cei care supravieţuiseră nu mai aveau nimic acum. Când a întrebat cine va îngropa morţii, a fost şocată să afle că nu vor fi îngropaţi; astfel de atrocităţi le amintesc ţăranilor de ce sunt capabili francezii. În timp ce se gândea la asta, îşi intersectă privirea cu cea a bărbatului.

De data asta nu-l căutase, dar el stătea acolo, sub o lampă cu acumulator agăţată de o ramură. Scoase un brici, asemenea celui pe care îl folosea tatăl ei, şi începu să cioplească un băţ, lama strălucind în lumina lămpii.

— Nu poţi să stai fără mine, nu-i aşa? spuse el clipind spre ea. Te-ajut dacă vrei. Eşti disponibilă, nu-i aşa, ca toate femeile franceze? Să nu crezi că n-am avut experienţe din astea.

Asta o sperie şi mai mult decât comportamentul de mai devreme. Îi observă încheieturile groase şi umerii masivi. N-ar avea nicio şansă împotriva lui.

Ziua următoare a fost ceţoasă şi rece. Caravana lor trecu printr-un sat unde trebuiră să se abată de la drum, ca să evite o adevărată pătură de muşte negre care se hrăneau din cadavrul unei femei ce fusese aruncată într-un şanţ. Femeia purta costumul negru tipic al femeii Viet Minh şi fusese azvârlită de parcă viaţa ei nu ar fi însemnat nimic. Nicole se forţă să privească în urma caravanei şi zări o fetiţă parţial ascunsă de corpul femeii. Era dureros de slabă, nu avea mai mult de cinci ani şi, deşi hainele ei erau tot negre, în jurul gâtului avea o eşarfa albastră. Când văzu ochii căprui ai copilului, larg deschişi şi privind în gol, Nicole se gândi imediat la Yvette. Cu lacrimi în ochi, se întoarse. Nu putea face nimic pentru ei.

Puţin mai târziu, pe măsură ce traseul caravanelor şerpuia de-a lungul muntelui, drumul se îngustă din ce în

ce mai mult, până când deveni ceva mai lat decât o cornişă, aşa că Nicole coborî şi merse pe jos în urma uneia dintre rulote. Nu ar fi fost nevoie de prea mult pentru ca o rulotă să cadă în prăpastie, aşa că se simţea mai în siguranţă pe picioarele ei. Curând, Duong o atinse când veni lângă ea, iar Nicole observă că avea un rucsac în spate. Îl aşteptă să facă el prima mişcare şi nu fu deloc surprinsă când o apucă de cot şi o trase deoparte.

— Te rog! spuse ea. Mă doare.

El râse.

— Unde e Trân? E rănit?

— Nu începe din nou cu asta. Spune-mi, eşti cu adevărat loială?

— Desigur. Partidul cere supunere şi eu sunt supusă.

— Astea-s doar vorbe. Dar stai liniştită. Am fost instruit să te duc la Trân.

Nicole se opri din mers, trăgându-şi în sus cizmele.

— Nu te cred. Vreau să rămân cu ceilalţi.

El îi aruncă o privire plată.

— Mă crezi sau nu, o să vezi curând. Când drumul coboară, în scurt timp, o să fie o bifurcaţie. O să rămânem în spatele caravanei şi o s-o luăm spre stânga, în timp ce restul va ţine drumul spre dreapta.

Respiraţia ei deveni mai agitată. Nu trebuia să-şi arate frica.

— Şi lucrurile mele? Sunt în rulotă.

y

— N-o să ai nevoie de ele. Poţi lua doar ce ai în spate acum. Lipeşte-te de munte şi lasă-i pe toţi să treacă.

— Şi dacă nu?

Se uită în jos de pe marginea prăpastiei şi îşi supse dinţii.

— E cale tare lungă până jos.

Nicole nu ştia ce să creadă. Nimeni n-ar fi putut supravieţui unei astfel de căderi. Dacă ar fi o sentinţă la moarte, puţinii membri ai trupei care ar fi putut să observe că era împreună cu bărbatul, ar pretinde că nu au văzut nimic. îşi simţea pieptul cum i se înalţă şi coboară şi spera ca el să nu vadă primele ei semne de panică. Era foarte probabil ca mintea să-i intre în cădere liberă, dar nu avea de ales. Trebuia să facă ce voia el.

26

Nicole şi Duong depăşiră ţinuturile înalte, unde rododendronii sălbatici din nord-vest deschideau calea spre dealurile mai joase. Acolo, maimuţe, lilieci şi veveriţe zburătoare săreau prin aer, iar ferigi uriaşe se înălţau spre cer. Pe unde creştea bambusul, trebuiau să se ferească de mlaştinile cu apă galbenă. Dacă nu ar fi fost atât de speriată, i s-ar fi părut chiar frumos.

Îi era şi foame şi, sub ceea ce păreau nişte nori nesfârşiţi, mâncau biscuiţi uscaţi şi beau doar o cantitate infimă de apă. Ceas după ceas, Nicole se temea că el ar putea să o atace şi, în timp ce zăceau sub o boltă de flori albe, îşi dorea să rătăcească liberă pe străzile din Hanoi. Nu se putea gândi mai departe, dar era tot timpul cu un ochi pe trei vulturi care se învârteau pe deasupra, urmărindu-le traseul, şi cu celălalt ochi pe el, sperând tot timpul că nu va deveni prea curând o pradă spre care îngrozitoarele păsări se vor năpusti curând.

Măcar nu era prea cald; cam douăzeci şi cinci de grade. Când, în cele din urmă, păşiră pe un covor adânc de iarbă luxuriantă de la marginea unei poiene şi ajunseră la un gard din bambus, erau pe drum de aproape o săptămână. Din fericire, ploile musonice se îndepărtaseră puţin, altfel toată săptămâna ar fi fost un iad. Inima îi tresări când un fazan argintiu se înălţă din lăstăriş, cu

coada lungă, albă şi elegantă.

Părea că au ajuns la marginea unui sat, aşa că cel puţin exista o şansă să găsească un castron de orez şi un fel de pat pe care să doarmă. Dar, pe măsură ce se apropiau şi nu apăreau semnele obişnuite ale vieţii unui sat, începu să-şi dea seama că nu era un sat ca toate celelalte. Mai mult, văzu chiar gărzi cu puşti, amplasate la intervale. Locul era învăluit într-o tăcere stranie. Se opri din mers şi bărbatul o înghionti din spate.

— Tabăra de reeducare, spuse el.

Nicole auzise despre aceste locuri îngrozitoare, dar nu crezuse niciodată zvonurile. Acum păreau că sunt adevărate în totalitate. Gardienii i-au lăsat să intre şi, pe măsură ce se apropia, aspectul sumbru al taberei o făcu să simtă un fior rece pe şira spinării. Din lunile petrecute cu trupa, ştia că reeducarea era folosită ca un mijloc de răzbunare, represiune şi îndoctrinare. Mii de oameni fuseseră închişi fără nicio acuzaţie, fără nicio judecată. Iar aici, feţele uscăţive şi pământii ale prizonierilor trădau groaznicul adevăr. Asta era locul în care soldaţilor francezi şi membrilor bogatelor familii ale mandarinilor vietnamezi li se spălase creierul spre a fi supuşi: bărbaţi, femei şi chiar copii. Forţaţi să-şi arate recunoştinţa pentru tratamentul aspru care li se aplicase, erau, de asemenea, obligaţi să-şi recunoască vinovăţia pentru aşa-zisele lor crime. Cei mai mulţi păreau că abia se ţin în viaţă.

— Cei care nu se conformează sunt trimişi într-o tabără de represalii, spuse bărbatul şi zâmbi, bucurându-se în mod evident de neliniştea ei. Mult mai rău.

Gâtul lui Nicole se strânse. Oare avea de gând s-o lase acolo? În timp ce el o ducea prin tabără, încercă să prindă privirea unei franţuzoaice încătuşate, dar ochii ei goi i-au transmis o pierdere mai groaznică decât cea a unei

simple libertăţi fizice.

— De ce sunt aici?

— Ţi-am spus. Te duc la Trân.

Nicole oftă.

— Sigur nu e prizonier?

Omul râse şi arătă spre cealaltă parte a unui luminiş, unde un Viet Minh inspecta un rând de prizonieri francezi costelivi.

— El este *canbo*. Responsabil cu reeducarea.

Simţi că i se ridică părul din cap de frică.

— Un cadru politic?

Urmări cum Trân îl chemă pe umil dintre bărbaţii aliniaţi. Omul întinse o mână în faţă ca şi cum ar fi încercat să-şi ghideze paşii, dar se împiedică. După faţa lui înnegrită, părea să fi orbit. Trân păşi înainte şi ea speră că îl va ajuta pe om; în loc de asta, el îi dădu o puşcă uneia dintre femeile care stăteau în rând. Nicole privi cum Trân îi vorbeşte femeii, arătând înspre bărbat. Femeia clătină din cap. Atunci Trân trase afară din rând un băieţel, care nu putea avea mai mult de cinci sau şase ani. Femeia ţipă şi, auzindu-i vocea, bărbatul strigă şi el.

Nicole făcu un pas înainte, dar însoţitorul ei o trase înapoi.

Realitatea a ceea ce urma să se întâmple se prăbuşi asupra ei. Căuta un indiciu pe faţa lui Trân, privind îngrozită cum smulge puşca din mâinile femeii şi cheamă un gardian, care aduse două cuşti mici de bambus. Lui Nicole începură să-i zvâcnească tâmplele, atunci când una dintre cuşti fu pusă pe capul femeii şi fixată cu frânghie. Câte o scândură de lemn era ataşată de fiecare parte a cuştii, apăsându-i în jos pe umeri. Exact acelaşi lucru i-au făcut şi copilaşului. Nicole pierdu noţiunea timpului. Părea să dureze atât de mult, dar, în acelaşi timp, deja se

terminase. Revoltată de frica pură care se citea în ochii mari ai copilului pe când era dus de acolo, arătă spre femeia care se tânguia şi spre orbul căzut în genunchi, implorând în limba franceză.

— De ce?

— Tatăl a refuzat să devină un om nou. Este un reacţionar care a

Încălcat regulile taberei.

— Dar de ce să-i pedepsească soţia şi copiii?

Omul ridică din umeri.

— Ce se va întâmpla cu ei?

— Vor sta în râu timp de douăzeci şi patru de ore.

Nu-şi putu ascunde şocul din voce.

— Apa este îngheţată. Se vor îneca.

Bărbatul ridică iarăşi din umeri.

— Vino! Să mergem la Trân!

Nicole îşi cuprinse corpul cu braţele, refuzând să creadă că Trân a putut să ordone aşa ceva. Amintirea cu ea, aproape înecându-se în râul Perfume, îi reveni brusc. Presiunea teribilă, sunetul bubuitor al râului. Simţindu-se ca şi cum ar fi avut picioare de plumb, se forţa să se mişte. Acum, mai mult ca niciodată, îşi dorea să se poată întoarce la vechea ei viaţă. Când ajunse la Trân, nu îşi putu înfrâna lacrimile şi mânia din priviri.

— Nu înţeleg. De ce să îi faci rău copilului?

Trân îşi îndepărtă o şuviţă de păr şi îşi şterse umezeala de pe frunte.

— Ai văzut cuştile alea?

Ea dădu din cap.

— Sunt ale francezilor. Le-au folosit zeci de ani. Pe bărbaţi, femei şi copii. Acum, să se bucure şi ei de propriul tratament.

Se uită la el, încercând să-l regăsească pe bărbatul pe care-l cunoştea. Cum devenise aşa de crud? El îi întoarse privirea, iar Nicole îşi aduse aminte de blândeţea lui faţă de Yvette, dar putea să vadă şi că ochii lui, odinioară atât de pasionaţi de cauză, păreau acum nemiloşi.

— Vrei să-mi spui ceva? întrebă el.

Ea dădu încet din cap.

— Adu-ţi aminte, Nicole! Ţi-am spus că va veni o vreme când va trebui să alegi.

Ea avea maxilarele încleştate.

— Credeam că am ales.

— Este o alegere care trebuie reconfirmată.

— Am fost cu trupa de teatru timp de şase luni. Dacă nu mă crezi acum, nu o vei face niciodată.

— Vom vedea.

Devastată de ceea ce văzuse, ştia că se află pe un teren mişcător, dar hotărî că singura cale era să braveze.

Trăgându-şi umerii înapoi, spuse cu voce calmă.

— Sunt devotată cauzei, Trân.

El făcu semn unui grup de gardieni vietnamezi să se apropie.

— Avem acum multe sute de ostatici francezi şi vin tot mai mulţi în fiecare zi. Ne poţi fi utilă.

— Făcând ce?

Bărbaţii se adunară împrejur, încuviinţând unul spre celălalt.

— Vei vedea în curând.

— Spune-mi acum, Trân!

— Foarte bine. O să te alături Bordelului Mobil de Campanie.

— Un bordel mobil de teren? Nu vorbeşti serios, aproape a râs ea.

— Avem nevoie de informaţii. Tu eşti franţuzoaică.

El zâmbi şi ea se clătină când văzu privirea din ochii lui.

— Tu vorbeşti serios?

El se uită spre ceilalţi bărbaţi, dintre care unul sau doi rânjeau.

— Cred că e amuzant, mai ales că tocmai tatăl tău a fost cel care, nu cu mult timp în urmă, a adus sute de fete negre din Africa pentru ca să-i servească pe francezi.

— Nu tatăl meu.

— Acum îl aperi?

Îşi aminti că îl văzuse pe tatăl ei cu una dintre acele femei negre şi clipi să alunge imaginea. Lisa menţionase şi implicarea lui Giraud. Asta făcea tatăl ei? Furniza prostituate împreună cu Giraud?

— Ăsta este adevărul, spuse Trân şi zâmbi din nou.

— Nu o voi face.

— S-a hotărât deja. Acum vino! O să-ţi arăt unde vei dormi. Mâine vei fi spălată şi dusă la locul unde te vei oferi voluntar pentru sarcina ta. Iată îmbrăcămintea pe care o s-o porţi când ajungi la postul francez. Şi ţine minte, vom şti dacă ne trădezi.

În prima parte a nopţii, Nicole nu-şi putu ţine gândurile în frâu. Cât de naivă fusese să creadă că ar putea să-şi menţină separate cele două jumătăţi din viaţa ei. Bineînţeles că trebuia să aleagă. Desigur. Dar, îngrozită de comportamentul lui Trân, simţea acum că a ales partea greşită. Era ca şi cum războiul ar fi eliberat o puzderie de monştri şi nu putea fi sigură dacă bordelul era un test sau un truc. O trimiteau în teritoriul ocupat de francezi, unde, ca să-şi salveze pielea, ar fi putut să divulge informaţii despre amplasamentele vietnameze; totuşi, era o persoană dată în urmărire şi asta însemna că francezii o vor închide

cu siguranţă. Trân trebuie să fi ştiut asta.

O treceau fiorii când auzea sforăiturile care se ridicau din cortul învecinat, care nu era decât un acoperiş, pur şi simplu o prelată pusă peste patru sau cinci beţe de bambus. Se târî afară din cortul ei şi aruncă o privire împrejur, ţinându-şi respiraţia. Iluminată doar de o lună anemică pe un cer întunecat, ceaţa se prelingea printre corturi. Chiar şi gardienii de serviciu adormiseră, dar când văzu o siluetă întunecată, aproape că i se opri inima.

Se auzi o bufniţă. Nicole sări din loc. Omul veni mai aproape şi văzu că era Trân. Se apropie de ea, îşi puse un deget pe buze şi îi făcu semn să îl urmeze în timp ce se strecura de-a lungul gardului de bambus din spatele corturilor, căutând, pe încercate, un ţăruş care nu fusese bătut bine în pământ. Fiecare pas părea asurzitor, frunzele şi crengile zdrobindu-se zgomotos sub tălpi. Deşi nu văzuse pe nimeni altcineva treaz în timp ce mergeau tiptil de-a lungul împrejmuirii, imaginaţia ei o luă razna, crezând că vede şi aude lucruri care nu existau.

El găsi ţăruşii de gard mai slabi pe care îi căuta şi îi scoase din pământ, apoi îşi trecu vârful degetelor peste buzele ei.

— Du-te acum, Nicole! Mâine te vor căuta. Trebuie să ajungi departe şi încă repede.

Bucăţile de gard desprinse îi lăsau puţin spaţiu, dar suficient cât să se târască pe burtă. Oare chiar vorbea serios că o lasă să plece?

Şi dacă era o capcană? Gândul o blocă. O să fie cu spatele la el. Iar el avea o armă. Oare nu cumva îşi risca propria reputaţie?

— Grăbeşte-te, spuse el, şi o împinse puţin. Ghemuieşte-te! Furişează-te!

Ar spune că o împuşcase în timp ce încerca să

evadeze. În orice clipă ar putea auzi împuşcătura.

— De ce m-a adus aici omul ăla? şuieră ea.

y

— Partidul se teme că ar putea fi trădat de membrii de rasă mixtă. Acum au loc represalii. Nu erai în siguranţă cu trupa. Trebuia să te iau de acolo. Ia asta!

Îi dădu o busolă şi Nicole o luă cu mâini tremurânde.

— Mergi spre sud! În sacoşa asta sunt câteva haine franţuzeşti.

Luă sacoşa, iar vocea lui, deja scăzută, se auzi şi mai încet.

— Grăbeşte-te! Nu te opri! Nu dormi!

Se gândi la vechea ei poşetă cu fotografia lui Mark înăuntru.

— Trebuie să-mi iau poşeta.

— Nu e timp pentru asta.

— De ce faci asta?

Trân se îndepărtă puţin.

— Îmi pasă de tine, Nicole, foarte mult. Mi-a păsat mereu. O să vin să te caut când se va termina.

În zilele următoare, Nicole s-a mişcat cât de repede a fost în stare, furişându-se prin locurile primejdioase, adesea dezechilibrându-se şi alunecând în şanţuri abrupte şi umede. Înfrigurată şi udă, învăţă cum să evite încăierările şi deveni din ce în ce mai dibace în a-şi găsi drumul prin junglă şi mlaştină. Află singură cum să se strecoare printre pâraiele de munte şi cum să cerşească mâncare în satele mici, unde mai erau şi oameni prietenoşi.

De fiecare dată când sunetul paşilor ei stârnea vreo trupă de maimuţe urlătoare, se oprea înfricoşată. Nu avea cum să ştie cine ar putea s-o urmărească, nici cu cine s-ar putea întâlni, dar stabilise că singura ei şansă era să se

întoarcă la Hanoi. Dacă exista vreo şansă… Niciodată casa ei nu păruse mai atrăgătoare şi, când se trezea că tânjeşte să o vadă din nou, imaginea ei o alina. În timp ce mergea, se gândea la Lisa, care fusese mereu atât de ferm de partea ei.

Îi reveni în minte o amintire din vremea când locuiau în Hué şi era în grădină cu Lisa. Era devreme şi, cum soarele începuse să se ridice, îl urmărea cum pictează vârfurile copacilor împodobindu-i cu o lumină rozalie. Briza se strecura prin grădină şi simţea cum o ia pe sus. Un colţişor de rai, cu care nu se întâlnea în fiecare zi.

— Aici încă pot să aud vocea lui Dumnezeu în sunetul vântului şi să-i simt spiritul în cerul nesfârşit, spusese Lisa.

Nicole i se alăturase.

— Aici încă pot să miros parfumul florilor de nufăr şi îmi pot imagina iazurile pline de nuferi, cu broscuţe care sar şi stropesc.

Lisa o îmbrăţişase.

— Cât de poetice suntem astăzi! Hai să ne plimbăm puţin şi apoi îţi fac cele mai frumoase cosiţe franţuzeşti, cum nu are nicio fată din clasa ta.

Amintirea se estompă şi acum Nicole se gândea la Trân. Nu era deloc un gând reconfortant. Comportamentul lui fusese doar o mascaradă? Dar acei oameni pe care i-a pedepsit? Acolo nu fusese nicio prefăcătorie. Trebuia să se forţeze să nu se mai gândească şi să se concentreze cum să ajungă acasă.

Acasă. Se gândea mereu la asta, chiar şi atunci când pleoapele ei erau muşcate şi atât de umflate de murdărie, încât de-abia vedea, gândul îi era tot acasă. Bocancii ei îmbibaţi de apă se dezmembraseră, rănile de pe picioare erau infectate, şi totuşi, în ciuda durerii atroce, continua

să meargă. Gâfâind de frică de fiecare dată când auzea semne de viaţă, se adăpostea în desişuri de bambus sau în spatele mantiilor copacilor tiana, oprindu-se să se odihnească doar atunci când nu putea să meargă mai departe.

Într-o zi, în timp ce privea micile diguri şi câmpurile de orez, observă fum de lemne arse şi văzu acoperişurile unui sat ruinat care încă mai fumegau. Traversă un pârâu şi, când ajunse mai aproape, zări un soldat francez trăgând afară o femeie din locul unde se ascunsese. Oribil, o scenă groaznică. Încă în hainele de noapte, femeia avea un păr lung, castaniu, mai deschis la nuanţă decât al celorlalte femei, şi probabil ca, odinioară, fusese frumoasă. Se împiedică şi căzu pe spate, apoi întinse braţele-i subţiri, implorând şi cerşind milă, în timp ce soldatul o trase din nou, ridicând-o în picioare. Nicole închise ochii, incapabilă să fie martoră la ce avea să urmeze. Dar când auzi ţipătul femeii, se forţă să privească. Ţipătul se opri repede. Faţa femeii devenise rigidă. Trebuie să fi ştiut ce avea de gând să-i facă soldatul şi nu voia să-i ofere plăcerea de a vedea că se teme de el. Îl scuipă de mai multe ori în faţă, în timp ce o împingea spre peretele unei barăci, unde i-a ridicat cămaşa de noapte şi a violat-o. Apoi a împuşcat-o în cap. Sânge. Atât de mult sânge. Cu inima frântă, Nicole se chirci la pământ. Femeia fusese soţia cuiva, fiica cuiva, mama cuiva. Cum pot bărbaţii să facă aşa ceva? Simţi cum furia îi zdrobeşte pieptul şi, în acel moment, urî bărbaţii. Toţi bărbaţii. Îi venea să le taie beregata sau chiar mai rău, ca răzbunare pentru ceea ce tocmai se petrecuse.

Aşteptă multă vreme după ce soldatul plecase, apoi, forţându-se să nu i se înmoaie genunchii, târî trupul femeii în baracă şi îl acoperi cu un fel de saci, pe care îi găsise acolo. După aceea, răscoli parcelele de legume

abandonate, scurmând cu unghiile după orice rădăcină de legumă rămasă în pământul roşu. În spatele unei colibe găsi o oală mare plină cu apă de ploaie. Bău şi mâncă, privind spre orizontul albastru cernit, apoi se odihni o oră.

Treptat, în următoarele zile şi săptămâni, se obişnui cu sălbăticia peisajului şi prinse curaj. Nemaitemându-se să fie singură, descoperi că, fără îndoială, natura era incredibil de puternică, dar şi ea era puternică, într-un fel pe care nu-l înţelesese niciodată înainte.

Uneori se oprea să se minuneze de covoarele de flori violete care se întindeau în toate direcţiile. Odată, când se lăsase ceata şi norii explodau de tunete, s-a adăpostit sub nişte tufişuri şi, aşezată cu genunchii strânşi la piept, încercase să doarmă. Dar nici măcar acolo, ascunsă şi protejată de zidul albastru-verzui al junglei biciuite de ploaie, nu reuşea să scape de sunetul tunetelor. Era disperată de foame şi asta nu mai putea suferi amânare.

Într-o dimineaţă, cocoţată pe vârful unei stânci calcaroase, privi zborul în derivă al unor libelule enorme. În afară de o singură furtună, vremea fusese relativ uscată, dar asta însemnase că strălucirea soarelui la miezul zilei era de nesuportat, iar lumina era prea ascuţită. Închise ochii pentru o clipă sau două şi visă la nişte pâine prăjită, cu ouă. Cu gustul pe buze, deschise ochii din nou şi, cu palmele streaşină la frunte, se uită în jos peste vale. O trupă de soldaţi Viet Minh trecea prin apropiere, târându-şi picioarele. Ar fi fost chiar în raza lor vizuală, dar, ghemuită în spatele tufişurilor de unde îi urmărea, nu aveau cum să o vadă. Ostaşii purtau căşti înfăşurate în plasă neagră, în care erau prinse frunze de palmier; cercurile de sârmă de pe spatele lor, înfăşurate în frunziş, completau camuflajul. Se potriveau perfect cu verdele vegetaţiei din jur. Lui Nicole îi păru rău pentru toate

avioanele franţuzeşti care se roteau pe deasupra, că nu pot să vadă aceste coloane de oameni.

Rămase nemişcată până când trecură trupele Viet Minh, apoi se simţi ameţită de uşurare.

Când dealurile răsăriră în dreapta unui ţinut mlăştinos care se întindea cât vedeai cu ochii, Nicole nu mai ştia ce să facă. Să încerce să treacă prin mijloc sau să facă un mare ocol? Trebuia să-şi continue drumul şi, în cele din urmă hotărî să rişte, păşind pe pietrele de trecere de prin mlaştină. Puţin mai încolo, văzu cum unii din Viet Minh făceau găuri adânci în drumuri şi diguri, astfel încât, atunci când francezii aveau să ajungă acolo, să fie nevoiţi să-şi cheltuiască tot timpul şi energia pentru a repara mai întâi daunele, înainte de a-şi putea face vehiculele grele să înainteze.

Curând după aceea, ca martoră a unui atac vietnamez cu mortiere asupra unei garnizoane franceze, se simţea extrem de nehotărâtă. Viaţa ei ca susţinător al Viet Minh se încheiase abrupt şi nu le putea permite să o găsească. Dar nu avea încredere nici în stăpânirea franceză. În decurs de o oră, dezastrul era total şi nu avea de ales decât să privească de la distanţă cum supravieţuitorii francezi treceau la grămadă şi cu mâinile ridicate, păziţi de o coloană dublă de soldaţi Viet Minh. Un lucru era sigur: tatăl ei le subestimase puterea. Pe oriunde fusese, oamenii se întorceau cu miile împotriva francezilor, iar ea era conştientă de faptul că, din momentul în care Viet Minh se redefiniseră drept comunişti, sprijinul de care se bucurau creştea tot mai repede.

Intelectualii ca Trân se alăturaseră cauzei încă de la început, dar acum vedea ţăranii care acţionau ca o reţea de sprijin, transportând răniţi la spitale improvizate şi traversând teritoriile muntoase anevoioase, ca să livreze

alimente şi arme. Mulţi muriseră pentru ţara lor, iar Nicole ştia că mulţi alţii ar face la fel. Acum recunoştea şi ea cu adevărat că era ţara lor. Niciuna dintre părţi nu era scutită de blam pentru operaţiunile clandestine, dar acum înţelegea mai bine motivele pentru care trebuia să fie aşa.

Nu avea niciun plan pentru ce avea să facă atunci când va ajunge acasă şi nu avea idee dacă familia ei o va accepta măcar. Întoarcerea reprezenta un risc imens. Ar fi catalogată drept trădătoare de către francezi – ceea ce, desigur, era –, dar era un risc pe care trebuia să şi-l asume. Nu avea unde altundeva să meargă. Poliţia ştia că evadase din arestul de la domiciliu şi trebuie să fi bănuit de mult că s-a alăturat y inamicului. Se ruga să nu o bage la închisoare şi spera că tatăl ei ar putea să-l convingă pe Giraud să o deporteze în Franţa. Se gândise şi să meargă la Hué, dar era prea mult de mers pe jos.

Ca să-şi scoată frica din minte, Nicole se gândea la viaţa ei din Hué. Învăţase să facă asta. Când trebuie să mergi înainte, indiferent despre ce e vorba, nu insista pe ceea ce te înspăimântă, chiar dacă teama te însoţeşte. Ca să nu-ţi zdrobească spiritul, trebuie să te gândeşti la altceva. La ceva bun.

Din câte îşi amintea, atunci când locuiau în Hué, petrecuseră verile în vârful dealurilor Dalat, cu brize răcoroase suflând prin copaci şi cu hortensii strălucitoare peste tot. Casa pe care o închiriau era pe un bulevard prăfos, mărginit de arbori şi aparţinea proprietarului celei mai mari plantaţii de arbori de cauciuc din zonă. Peste tot erau cultivate camelii, hortensii, crizanteme şi trandafiri de toate culorile. În timp ce tatăl lor mergea la vânătoare de cerbi, mistreţi, urşi negri, pantere, tigri şi chiar elefanţi, ea şi Sylvie trăiau într-o lume a fericirii în aer liber, cu zile atât de lungi, încât se gândea că nu se vor

sfârşi vreodată.

Închise ochii şi într-o clipită era din nou acolo, în ziua când Lisa le dusese la o cascadă unde priveau căderile line de apă albă. Nu erau zgomotoase, căci coborau lent pe diagonală, de-a lungul mai multor pâraie.

Lisa arătase spre una dintre platformele naturale.

— Stăm acolo? Sunt destul de netede.

După ce au coborât, s-au făcut comode, iar Lisa a despachetat coşul de picnic. Şi-au scos pantofii şi şi-au balansat picioarele în apă.

— Haide, Lisa! spusese Sylvie. Nu e prea rece.

— Asta e cea mai liniştită dintre cascade, hotărâse Lisa.

Avea dreptate. Liniştea era molipsitoare. În ziua aceea nu s-a întâmplat nimic rău. Nicole, simţind soarele pe piele şi respirând aerul cu nesaţ, se îndrăgostise de acel loc, iar Sylvie părea, şi ea, fericită.

— De ce se numeşte Cascada Tigrului? întrebase Nicole.

— A fost denumită după o peşteră în care se credea cândva că ar fi vizuina unui tigru.

Când văzuse o maimuţă mare, cu faţă aurie şi barbă albă şi pufoasă care se uita fix spre ea, rămăsese nemişcată, plină de uimire.

— E un langur roşu, şoptise Sylvie. Uită-te la ciorapii lui roşii!

Nicole îi văzuse imediat. Blana roşiatică-maronie ţinea de la genunchi la glezne. Pe cât de repede apăruse, maimuţa se făcu nevăzută.

Dar într-o vară, ultima petrecută la Dalat, a venit războiul şi au sosit japonezii. Acele zile au dispărut pentru totdeauna. Au plecat la Hué în momentul în care a izbucnit războiul, iar când s-a încheiat, Sylvie fusese deja trimisă în

America, pentru că tatăl lor voia ca ea să contacteze americanii care simpatizau cu cauza franceză. Locuise la un văr de-ai tatălui lor, în New York, în timp ce Nicole rămăsese la Hué. îşi aminti senzaţia de gol pe care o trăise atunci fără sora ei şi presentimentul groaznic că nu se va întâmpla nimic bun. Cam cum e şi acum, se gândi ea. Nu îţi poţi imagina niciodată cum lumea pe care o cunoşti şi o iubeşti ar putea fi atât de brusc şi atât de neaşteptat dărâmată.

La sfârşitul unei zile, când soarele cobora de pe cer şi încă folosind busola, ajunse la Râul Roşu, aproape de un turn de apărare francez. Părea că fusese ridicat ca să păzească o zonă de pământ pe care francezii o aveau în curs de curăţare. Se ascunse în grămezile de bambus sălbatic şi de moloz, apoi se întoarse spre locul unde văzuse un pârâu. Se spălă pe faţă şi, când zări un loc suficient de ascuns, se schimbă repede în rochia franţuzească pe care i-o dăduse Trân. îşi pieptănă părul şi îşi îndreptă spatele. Apoi, deşi o dureau toţi muşchii, iar picioarele îi erau în agonie, intră în avanpost. Acolo, îi spuse gardianului că fusese capturată de Viet Minh şi ţinută într-o tabără de reeducare, dar reuşise să evadeze. La început, o privise cu neîncredere, dar când îi povesti despre viaţa ei din Hanoi şi cum fusese în lagăr, reuşi să-l convingă. Starea picioarelor şi a tălpilor ei i-a fost de mare folos. Sperase să primească de mâncare, dar nu îi oferi decât o cană cu apă, pe care o sorbi dintr-o suflare şi o ţigară jegoasă, marca Gauloise Troupe, pe care a refuzat-o.

A doua zi dimineaţă, o înghesuiră într-un camion cu soldaţi francezi care se îndrepta spre Hanoi. Cei mai mulţi erau amabili, deşi unii o priveau bănuitori, dar starea lor de spirit nu era prea bună când vorbeau despre înaintarea comunistă. Vorbeau despre sate abandonate de oameni

care ştiau că un atac asupra taberelor franceze din apropiere este iminent. Discutau despre supremaţia lor aeriană, în timp ce, din ce în ce mai mult, vietnamezii, maeştri ai camuflajului, aveau control asupra terenului.

Cât timp Nicole picoti în timpul călătoriei, vocile lor dispăreau şi apăreau, dar se trezi din hurducăială când camionul se opri într-un fel de depozit în cartierul francez. Când coborî, văzu un rând de funcţionari şi un grup de oameni aliniaţi într-o coadă. În confuzia sosirii, se strecură în spatele unei camionete staţionate în apropiere şi traversă rapid drumul. Aruncând o privire rapidă înapoi, se făcu nevăzută pe o stradă laterală, învecinată cu un bulevard foarte cunoscut, nu departe de casa ei. Nu putea să meargă direct acasă, pentru că mai întâi trebuia să recupereze cheile ascunse la magazin. Şi, îmbrăcată aşa cum era, putea intra în cartierul vietnamez, doar sub acoperirea întunericului. Aşa că, din nou, se ascunse în acelaşi loc de sub copaci, unde odinioară stătuse împreună cu Trân. Tânjea să fie curată şi visa la baia de culoare acvamarin pe care o împărţise cu Sylvie, imaginându-se umplând cada cu apă caldă parfumată şi lăsând-o să o spele cât pentru ultimele luni. Strat cu strat, fiecare lucru îngrozitor ar fi dispărut.

Odată întoarsă a trebuit să se gândească. îşi abandonase familia; îi dăduse uitării mai bine de şase luni. Nu putea să nu se simtă profund ruşinată şi ar fi vrut să plângă pentru ceea ce pierduse. Se gândi la mama ei şi la ceea ce făcuse tatăl său. Oamenii fac greşeli. Încă i se părea greşit, dar, luând în considerare tot ce văzuse de când plecase de acasă, ceea ce făcuse tatăl ei părea mai puţin şocant decât înainte. Se gândi şi la Sylvie şi parcă simţi un junghi în inimă. Deşi învăţase că, în anumite circumstanţe, oricine ar putea să provoace o suferinţă

teribilă altcuiva, ajunse la concluzia că nu putea să o ierte pe sora ei pentru că îl ajutase pe Giraud să o plaseze în arest la domiciliu.

Fără cizme, şosete sau măcar un pardesiu, aerul umed din Hanoi pătrunse prin rochia ei subţire de bumbac şi, totuşi, epuizată de o călătorie care durase aproape o lună, căzu într-un somn fără vise pentru câteva ore. Auzind împuşcături, se trezi brusc. Sigur nu ajunsese războiul deja şi la Hanoi? urmă o perioadă de linişte. Asculta cu atenţie. îşi punea întrebări. Înfricoşată.

27

La adăpostul înserării, Nicole îşi adună curajul să recupereze cheile pe care le lăsase la magazin şi, în ciuda faptului că simţea că sare în ochi, reuşi să ajungă înapoi acasă, prelingându-se prin umbra caselor. Trecuse de lac, lăsând apa sclipitoare în urmă. Cu o ultimă privire aruncată peste umăr, răsuci cheia în încuietoare şi păşi peste prag, plângând de uşurare că se află la adăpostul vechii sale case. Holul era cufundat în întuneric şi se împiedică de ceva ce era împrăştiat pe podea. Ascultă ticăitul ceasului din hol, apoi pipăi peretele căutând întrerupătorul. Îl apăsă, dar nu se întâmplă nimic. Stătea sprijinită de uşă şi, aşteptând ca ochii să i se obişnuiască cu bezna, îşi croi drum, pe bâjbâite, până în sufragerie, unde lumina slabă a lunii pătrundea prin cupola de sticlă. Nici aici întrerupătorul nu dădu niciun rezultat, aşa că porni tiptil spre bucătărie. Părea că familia sa fusese nevoită să plece în mare grabă. Vigilentă la pericole, fu cuprinsă de un val de căldură. Dar dacă n-au mai reuşit să plece? Sau dacă vietnamezii ar fi ocupat casa? Se chinui să nu-şi lase imaginaţia să o ia razna, dar era conştientă că, în lipsa ei, orice i s-ar fi putut întâmpla tatălui său, lui Sylvie şi Lisei.

Casa mirosea a umezeală şi era rece, ca şi cum n-ar mai fi fost locuită de câteva săptămâni sau, poate, chiar luni, iar asta o speria pe Nicole. Ascultă scârţâiturile şi trosnetele locului şi îi veni în minte imaginea tatălui ei sforăind şi cea a lui Sylvie dormind frumos, perfect întinsă. Imaginile dispărură. Sus, la etaj, ar putea să doarmă chiar duşmanul, în timp ce ea tremura aici, jos. Dar nu, dacă ar fi locuit cineva acolo, nu ar fi fost atât de frig în casă.

Pe întuneric, dădu ocol bucătăriei pipăind pereţii, până ajunse la bufet, unde, în sertarul din stânga sus, Lisa aduna tot felul de lucruri, care acum s-ar putea dovedi utile: lumânări pentru când se întrerupea curentul, chibrituri pentru lămpile cu ulei, o pilă de unghii, nişte foarfeci foarte ascuţite, timbre poştale, plicuri. Deschise sertarul şi scotoci după lumânări şi chibrituri pe care le găsi în cele din urmă. Primele chibrituri erau umede. Îi trebuiră şase sau şapte încercări până să reuşească să aprindă unul, apoi privi cum întunericul se retrage din faţa luminii.

În lumina tremurătoare privi împrejur, la tavanul pe care jucau umbre şi la colţurile întunecate. Deschise un oblon de la fereastră şi se trase înapoi, precaută. Fereastra era complet baricadată cu scânduri. Se întoarse la bufet, ca să caute şi să aprindă mai multe lumânări, apoi picură ceară în cănile de cafea abandonate pe masă şi fixă lumânările în ele, luând una ca să-i lumineze calea spre cămară, unde intră să caute ceva de mâncare. Sunetul zgârieturilor făcute de şoareci însemna că nu e nimic proaspăt de mâncare acolo, dar Lisa avea un adevărat depozit de legume murate şi gemuri, plus câteva conserve cu fasole. Cu gândul la bucătăreasă, Nicole se opri cu greu să nu se întrebe, cu teamă, ce i se întâmplase bătrânei sale aliate.

Scoase un sunet când ceara fierbinte îi picură pe mână, aşa că şi-o acoperi cu mâneca şi se apucă să caute o sticlă de vin goală. Odată ce o găsi şi înfipse în ea lumânarea, desfăcu capacul unui borcan şi începu să înfulece dovlecei muraţi, nebăgând în seamă oţetul care i se scurgea pe bărbie şi, de acolo, pe piept. Apa rece de la chiuvetă încă mai funcţiona, aşa că îşi umplu o cană şi bău cu sete apa de culoarea ruginii. I-ar fi plăcut să mănânce o baghetă cu unt şi gem, dar bineînţeles că nu exista aşa ceva, iar pe plita rece nu putea să-şi facă nici măcar o cafea.

Picioarele îi erau uliţe şi o dureau rău, aşa că luă pătura cea veche a Lisei de pe scaunul de lângă fereastră şi, înfăşurându-se cu ea, porni spre scările din spate, cu gândul să urce în sufragerie.

La auzul unui zgomot de paşi pe holul de deasupra, muşchii gâtului şi ai umerilor i se încordară. O mulţime de gânduri îi alergau prin minte – amintiri, frânturi, cuvinte – în timp ce îşi înfăşură mai strâns pătura în jurul trupului şi încerca să se concentreze să nu facă niciun zgomot. Când paşii se opriră, inima îi bătea atât de tare, încât simţea că e gata să îi sară din piept. Auzi cum se deschide uşa din capul scărilor. Oare pe scări avea să coboare Giraud? Se lăsă pradă celor mai întunecate gânduri, în timp ce se pregătea să-şi întâlnească vechiul adversar.

Gongul orologiului din hol răsună. Apoi, linişte.

Silueta unui bărbat se profila în cadrul uşii. Luminat din spate de lumina lunii, faţa lui rămânea în întuneric. Făcu un pas înspre ea.

Armura pe care şi-o clădise în timpul evadării ei în nord dispăruse şi, cu frica răsunându-i în urechi, începu să tremure.

Bărbatul nu mai făcu nicio mişcare. Un moment de

linişte, apoi un sunet care venea de afară, al cauciucurilor unei maşini. Nimic altceva.

Chiar în momentul în care, la lumina lumânării, zări sclipirea unui pistol în mâna lui, Nicole scoase primele cuvinte.

— Cine eşti?

Bărbatul îşi drese glasul. Un sunet atât de obişnuit, dar cu atât mai înspăimântător, tocmai prin firescul său. Oare nu bătuse atâta drum până aici, ca totul să se sfârşească tocmai acum?

— Nicole, tu eşti? spuse el.

— Mark?

Când el făcu un pas înainte, Nicole scăpă din mână sticla cu lumânarea. O auzi spărgându-se de podea, picioarele i se înmuiară, iar câteva clipe mai târziu de-abia îşi dădea seama că e cărată în sus pe scări, către fostul dormitor al tatălui ei.

În orele care urmară, Mark o îngriji, spălându-i picioarele şi tălpile şi dezinfectându-i rănile. Fusese deosebit de amabil, chiar dacă puţin cam distant, îi adusese mâncare şi apă şi îi schimbase cearşafurile ude leoarcă de transpiraţie. Îi adusese chiar şi o oală de noapte şi se ocupase să o golească din când în când. Nicole se lăsa în voia sorţii, fiind prea obosită şi prea bolnavă că să se mai simtă ruşinată. Zăcea în patul care mirosea a lavandă, cu Mark aşezat pe un scaun lângă ea. Când fu în stare să se ridice şi îl întrebă ce se întâmplase acolo, Mark îi răspunse că nu ştie. Fusese nevoit să plece în America, iar când se întorsese, cu o zi înainte de sosirea ei, găsise casa pustie. Îi mai spuse şi că, înainte să plece, auzise că ea fugise cu un bărbat vietnamez. De la Sylvie aflase.

— S-a întâmplat exact ceea ce mă temeam că o să se întâmple, zise Mark.

— Ce anume? Că aveam să fug cu un alt bărbat?

Mark îi ocoli privirea.

— Asta nu-i o glumă, Nicole. Dumnezeu ştie ce te-ai gândit că faci sau în ce te-ai băgat cât ai fost cu el. E un terorist.

— Ştie cineva că eşti aici? întrebă ea ignorându-i comentariul, pentru că acelaşi lucru i se putea aplica şi lui Mark. Nimeni nu avea habar ce făcuse el, iar Nicole ştia foarte bine că aveau loc atrocităţi de ambele părţi.

— Nu, spuse el. Am intrat prin grădină şi prin uşa din spate. Am lăsat totul aşa cum era. Toate ferestrele sunt baricadate pe dinafară şi nu am deschis obloanele sau draperiile.

— Cum ai intrat în casă?

— Sylvie mi-a dat o cheie.

— Nu mai are nimeni altcineva cheie?

— Din câte ştiu eu, nu.

Nicole îşi înghiţi un suspin.

— Ce s-a întâmplat cu familia mea?

— Încerc să aflu. S-ar putea ca Sylvie şi tatăl tău să-şi fi făcut bagajele şi să fi plecat, pur şi simplu.

Privi adânc în ochii lui de un albastru deschis, sperând că Mark nu-i ascundea nimic.

— Mi-aş dori să pot fi sigură de asta. L-am părăsit pe tata. Dar mi-am dorit să mă întorc la ei.

Mark oftă.

— A fost greu pentru toţi. Nimeni nu mai ştie ce e bine şi ce e rău.

Nicole dădu afirmativ din cap, iar tăcerea care urmă se revărsă peste ei, făcând inutil orice cuvânt.

— Aş vrea să fac o baie, spuse ea într-un târziu şi, simţindu-se groaznic de murdară, îşi privi unghiile rupte şi mâinile impregnate cu pământ. Probabil că miros

îngrozitor.

Mark zâmbi.

— Destul de rău, dar nu este combustibil în boiler, deci nici apă caldă.

— Ah, speram să fie.

— O să văd ce pot face.

Emoţionată profund de bunătatea lui Mark, lui Nicole îi dădură lacrimile. Cât timp a fost plecat, ea a dormit din nou, bântuită de vise oribile şi tremurând toată. Mark lăsă jos cutia pe care o adusese, se apropie de ea, o luă în braţe şi o mângâie pe spate, în timp ce ea plângea.

— Tu de ce eşti aici? întrebă Nicole când se opri din plâns. Adică de ce te-ai întors în Hanoi?

— Mai am treburi de terminat aici.

Urmă o lungă pauză, în timpul căreia Mark îşi ţinu privirea aţintită spre podea. Când se uită la ea din nou, faţa i se schimbase şi zâmbea din nou.

— Am ceva pentru tine.

— În cutie?

— Da. O butelie portabilă de gaz, cu arzător. Nu o să facă apa fierbinte, dar măcar o putem încălzi. O pun imediat în funcţiune.

Ea îl strânse de braţ.

— N-ai cerut-o niciodată de nevastă pe Sylvie, nu-i aşa?

— Nu, răspunse el, fără nicio clipă de ezitare. Ţi-am mai spus. Sylvie şi cu mine n-am fost împreună.

— Mi-a cerut să-i dau opt metri de mătase crem. Nu mi-a spus niciodată pentru ce îi trebuia, dar am crezut tot timpul că erau pentru rochia ei de mireasă.

În săptămâna care a urmat, Mark pleca de acasă doar noaptea, lăsând-o singură, într-o stranie lume a lumânărilor. Nu-l întreba unde se duce, ştiind că, probabil,

nu ar fi avut voie să-i spună. În timpul zilei îi ţinea companie, citindu-i din cărţi şi asigurându-se că se simte bine.

Într-o dimineaţă, se trezi cu el stând lângă patul ei, cu o tavă pe care o ţinea în echilibru pe genunchi.

Clipi, trezindu-se brusc.

— O, Doamne! Cafea?

— Am folosit ultimele urme de gaz. Iar aici ai baghetă proaspătă, cu unt şi gem, spuse Mark.

— Cum de-ai ştiut că visam la astea?

— Dacă vorbeşti în somn…

y

— M-ai privit în timp ce dormeam?

Mark părea stânjenit.

— Nu, dar am trecut pe aici din când în când, ca să fiu sigur că mai respiri.

— Ca şi cum aş fi un bebeluş.

>

El râse, dar Nicole văzu că privirea i se întunecase.

— Nu trebuie să facem nimic ce ar putea să-i trezească bănuieli lui Giraud, înţelegi? Te va considera un pericol pentru francezi.

— Nu sunt o teroristă.

— Nu ai ştiut niciodată planurile vietnamezilor?

— Am fost doar o cântăreaţă.

— Nu pot să-ţi spun cât de mult îmi doresc să fie adevărat.

O veghease în timp ce dormea. Gândul ăsta o făcu să se simtă mai bine şi ar fi vrut să fi putut vedea razele soarelui de iarnă scăldându-i faţa. În penumbra din casă părea palid. Se întinse şi se întoarse cu faţa spre el.

— Eşti nebărbierit, spuse Nicole.

El îi acoperi palma cu a lui.

— Deci… cafea?

Nicole observă că erau două căni şi două farfurii.

— Iei micul dejun cu mine?

El dădu din cap afirmativ.

— Atunci bagă-te sub plapumă, spuse Nicole, bătând uşor cu palma locul de lângă ea. E frig de mori în casă.

Mark îşi scoase pantofii şi făcu aşa cum îi ceruse ea.

Mâncară într-o tăcere prietenoasă. Nicole, care îşi recăpătase apetitul, înfuleca pofticioasă, pătând aşternuturile cu unt şi gem.

— Ce dezastru ai făcut! spuse el şi, sprijinindu-se cu o mână de coapsa ei, luă cu cealaltă un şervet şi o şterse la gură. Era atât de aproape, încât Nicole îi simţea căldura respiraţiei pe obraji, dar imediat Mark se trase înapoi.

— Bun, spuse el. Acum o să trag un pui de somn, înainte să plec din nou.

Ea se uită în ceaşca de cafea goală, brusc singurătatea lovind-o dureros.

— Crezi că ai putea să mă ajuţi să mă mut în fosta mea cameră? Mi-e dor de lumina naturală. La etaj ferestrele nu sunt baricadate.

— Trebuie să caut nişte aşternuturi. Paturile de sus nu sunt făcute.

— O să mă simt mai bine înconjurată de vechile mele lucruri.

După ce pregăti patul, o ajută să urce scările. La vederea camerei sale, scăldată într-o lumină minunată şi arătând atât de plăcut, Nicole nu-şi putu stăpâni lacrimile.

— Nu-ţi place? Am făcut puţină curăţenie.

Ea dădu doar din cap, incapabilă să exprime valul de trăiri atât de amestecate.

— Hai! În pat cu tine acum! Am pus o lumânare lângă

pat pentru când se întunecă. Dar te rog să ai grijă să ţii mereu draperiile şi jaluzelele închise, ca să nu se vadă lumina.

— Ar putea cineva să bage de seamă dacă ţin draperiile deschise ziua, dar le închid noaptea?

— Cred că smochinul din faţa ferestrei va bloca destul de mult privirile indiscrete. Să nu deschizi nicio fereastră care dă spre strada din faţă.

— O să te întorci?

— Nu, pentru o perioadă.

Fata îi căută mâna.

— Te rog, nu pleca!

— Nicole, crede-mă, nu vreau să plec, dar n-am de ales. O să-ţi aduc ceva mâncare să ai aici şi, atât timp cât poţi să mergi singură la baie, o să te descurci. Dar te rog să nu uiţi cât de bolnavă ai fost. Ai nevoie de odihnă, aşa că stai aici sus şi nu face gălăgie. Casa trebuie să pară părăsită. Cum spuneam, poţi să ţii fereastra întredeschisă, însă doar când e întuneric.

După plecarea lui Mark, Nicole stătu întinsă în pat şi se gândi la cum nu spusese niciodată, nimănui, ce văzuse în noaptea balului; nici lui Sylvie, nici lui Trân, nici lui Mark. Numai la asta se gândea, când el nu era acolo. Ştia că înfometarea de pe drumul ei spre casă şi lunile pline de lipsuri pe care le petrecuse cu trupa de teatru o slăbiseră, dar, incapabilă să mai stea nemişcată atâta vreme, se plimba în sus şi-n jos pe scări, ca să-şi recapete forţa în picioare, apoi cutreiera, cu grijă, prin casă. Cerceta camerele pe întuneric, gândindu-se la familia ei, îşi trecea palmele peste puţinele lor lucruri personale care mai rămăseseră, ca şi cum ar fi putut invoca prezenţa lor prin contactul cu lucrurile pe care le iubiseră: frumosul paravan al lui Sylvie, biroul din stejar al tatălui său,

vechiul scaun al Lisei. Era mirată că mobila nu fusese împachetată şi expediată în Franţa, dar poate că Sylvie avea de gând să se întoarcă, în cele din urmă. Atâtea amintiri bântuiau camerele! Oare îl va mai vedea vreodată pe vreunul dintre ei? Merse în mica baie colorată în albastru-marin, la care visase de atâtea ori cât timp fusese plecată şi deschise dulapul lui Sylvie, înăuntru erau doar un borcan cu cremă de faţă şi o sticluţă cu parfum. Nici urmă de medicamente. Luă fiola de parfum, o mirosi şi, dintr-odată, se simţi atât de singură, încât îi veni să plângă.

Întoarsă în camera ei, se lăsă în genunchi lângă vechiul ei raft cu cărţi şi îşi trecu degetele peste cotoarele tuturor cărţilor ei preferate. Luă una, o mirosi, făcu acelaşi lucru cu alte trei şi, în cele din urmă, scoase din raft cartea care îi plăcuse cel mai mult în copilărie: *Mica doamna*. îi amintea de fosta lor viaţă din Hué, acolo unde o citise pentru prima dată, şi toate amintirile legate de vechea lor casă o năpădiră. Frunzări paginile şi fu surprinsă să vadă că dintre ele cade un plic. Lăsase ea o scrisoare neterminată acolo? Dar nu, ăsta era lipit. îşi strecură un deget sub clapetă şi deschise plicul, apoi despături singura foaie de hârtie care era înăuntru.

Draga mea,

Nu ştiu pe unde eşti şi nici dacă vei citi vreodată aceste rânduri, dar ştiu că eşti singura persoană care s-ar putea gândi să se uite în această carte. Aşa că dacă citeşti acum scrisoarea înseamnă că eşti în viaţă şi că te-ai întors acasă. După cum vezi, ştiu tot ce faci. Mereu am ştiut. Mai mult chiar decât îţi imaginezi.

Te-am aşteptat atât cât am putut, dar vremurile s-au schimbat în Hanoi şiy în cele din urmây n-am mai putut sta. Papa a vrut să fie sigur că şi-a îndeplinit obligaţiile

faţă de guvern, dar cum e greu să ştii în cine să ai încredere, a luat dificila decizie să plecăm fiară să spună prea multor persoane.

L-am însoţit pe Papa la Paris ca să-l ajut să se instaleze. Nu s-a simţit deloc bine de când a avut atacul de inimă. (Poate că nici nu ştii despre asta?) Am reuşit să vindem Casa Duval de pe strada Paul Berty chiar dacă am dat-o cu mult sub preţul ei real. Totuşi> a fost destul ca să cumpărăm un mic apartament în zona Marais a Parisidui, pe strada Arhivelor. Papa încă mai are ceva stocuri şi acţiuni, aşa că o să fie bine, dacă nu chiar bogat. Ştiu că nu e cea mai curată parte a oraşului, dar Papa are nevoie de bani ca să trăiască.

După plecarea ta, a fost înnebunit de durere şi se învinovăţea singur. A petrecut trei luni trimiţând oameni care să încerce să te găsească. Nu-ţi spun asta ca să te îngrijorez, dar era atât de înspăimântat de ceea ce ai fi putut să faci, încât a hotărât că singurul lucru pe care îl aveam noi de făcut era să plecăm înainte ca lucrurile să se înrăutăţească. Dacă am mai fi rămas, cu sănătatea lui atât de şubredă, ar fi fost imposibil să mai plecăm. Am plecat destul de in grabă. Giraud dădea târcoale pe aici în fiecare zi şi nu mai aveam debe încredere în el. Totuşi, nu cred nici ştirile alarmante despre război şi mă voi întoarce, fie ca să lichidez afacerile noastre de aici şi să iau restul lucrurilor de acasă, fie ca să continui afacerile care ne-au mai rămas.

Papa ţi-a scris când am ajuns la Paris. Ai primit scrisoarea aia? între timp, dacă apuci să citeşti ce îţi scriu acum, ai grijă de magazinul de mătăsuri din cartierul vechi, dacă poţi. O fată de pe-acolo s-a ocupat de el cât ai fost plecată. Fosta ta vecină, O-Lan. Nu ştiu cu cine simpatizează, dar n-am avut la cine altcineva să apelez. Nu

cred că o să ne înşele. Prăvălia ei a fost inundată şi toată marfa distrusă. Poţi să o ţii sau să o dai afară dacă vrei. S-ar putea să dureze câteva luni până mă întorc.

Apropo, Lisa s-a dus să locuiască la sora ei, Alice Brochard, în Languedoc.

Acum te rog să-mi faci o favoare. Hotărârea de a pleca a fost luată imediat ce am vândut magazinul şi, deşi voiam să-i explic, nu l-am mai văzut pe Mark înainte să plecăm. Se dusese în America, dar promisese că se va întoarce cât de repede va putea. Dacă îl vezi, te rog să-i spui că mă voi întoarce.

Îţi mulţumesc, draga mea. Sper că eşti în siguranţă. Poate nu crezi, dar chiar îmi fac griji pentru tine.

Sora ta, Sylvie.

Nicole citi scrisoarea de două ori, înainte de a o pune la loc în carte. Voia să uite că o văzuse vreodată, dar chiar dacă înghesui cartea la locul ei în raft, ştia că nu va fi posibil. Simţise o mare uşurare că tatăl său şi Lisa sunt în siguranţă, dar în legătură cu Sylvie, ce să simtă?

În acea noapte Nicole lăsă fereastra deschisă de un deget, destul cât să pătrundă o pală de aer umed. Auzind paşii oamenilor care treceau, se întreba cine or fi fost aceşti oameni fără chip care rămăseseră aici. Poate soldaţi, pe drumul lor spre război? Între timp, prin minte îi umbla scrisoarea surorii sale. Oare chiar o să se întoarcă Sylvie la Hanoi?

În lumina de un cenuşiu-deschis a zorilor de zi, Nicole îndrăzni să arunce o privire afară, înainte de a închide fereastra pe timpul zilei. Era linişte peste tot. Într-un fel, se temea de linişte şi tânjea să audă muzică şi râsetele celor din familia ei. Când îşi aminti de vremurile bune, o apucă plânsul; dar de departe mult mai rău decât tristeţea ei pentru timpuri de mult apuse, era ceea ce-l

văzuse pe Trân făcând în tabără.

Asaltată de amintiri, se tot răsuci în pat, dar îi era imposibil să închidă ochii fără ca acele imagini să-i vină în minte. Deşi o ajutase să evadeze, Nicole era înfricoşată că Trân nu mai era deloc bărbatul dulce şi pasionat pe care îl ştia. Cum plăcerile simple ale bucătăriei calde îi erau inaccesibile, se ridică în pat, sprijinindu-se de perete, ca să stea mai bine. Cât de mult îşi dorea să nu fi plecat cu Trân, să nu fi văzut ceea ce văzuse! îşi amintea ochii lui negri când îi trimisese la moarte sigură pe femeia şi pe copilul ei.

În acea noapte, când auzi bătăi la uşa din faţă, stătea întinsă în pat, cuprinsă de frică, iar gândurile îi veneau de-a valma. Acelaşi lucru avea să se întâmple de câteva ori în ziua următoare.

A doua noapte când se întâmplă din nou, Nicole stătea în pat şi se concentra să respire, străduindu-se să nu se lase pradă fricii. Cu o palmă pe coaste şi cu cealaltă pe abdomen, îşi ajuta respiraţia să rămână regulată. Nu trebuia să intre în panică, dar dacă Giraud era cel care tot venea s-o caute, nu mai avea cum să fie în siguranţă cât timp lipsea Mark. Pe măsură ce minutele treceau, o cuprinse tremuratul; măcar de s-ar întoarce Mark. El i-ar distrage atenţia poliţistului. Când bătăile din uşă se opriră şi nu mai fură urmate de niciun alt zgomot alarmant, Nicole ascultă sunetul conductelor, scârţâiturile şi agitaţia şoarecilor din pod şi, deşi înfricoşată, căzu într-un somn adânc.

Dar, deodată, se trezi din nou, brusc, cu ochii larg deschişi.

— Nicole?

Îşi auzi numele din nou.

— Nicole?

Când îi recunoscu vocea, o cuprinse un val de căldură. Primul instinct fusese să sară iute din pat, dar se simţea atât de ţeapănă de încordare, încât nu se putea mişca. Dădu din cap şi măcar lacrimile putură să-i curgă.

Mark se ghemui lângă patul ei.

— Hai, vino încoace!

Îşi înghiţi lacrimile şi se ridică. Cu faţa aproape lipită de a lui Mark, se alină singură cu mirosul lui dulce-sărat.

— Acum o să stai cu mine? întrebă ea, după ce îşi şterse lacrimile.

— Bineînţeles, răspunse Mark. O mângâie pe frunte şi se răsuci să-şi tragă un scaun.

Lui Nicole îi era imposibil să-şi ascundă dorinţa.

— Voiam să spun… cu mine în pat. Poţi să mă iei în braţe? Te rog, Mark!

Încă tremurând, îi povesti despre zarva de la uşa din faţă. El îi mângâie faţa, iar atingerea palmelor lui pe piele o făcu să îl dorească şi mai mult. Ce moment groaznic îşi găsise să fie atât de aproape, cu el privind-o ca pe un bebeluş.

— Eu… începu ea să povestească.

— Acum, sunt aici, spuse el, urcându-se în pat lângă ea.

Nicole îi puse o mână pe umăr şi tânjea să-i spună că îl iubeşte. Că îl iubeşte. Că îl iubeşte. Şi că îl iubise dintotdeauna. Trist era că nu

7 7 7

putea. El fusese bun cu ea. Doar bun.

Dar tocmai atunci Mark se trase înapoi, ca să o poată privi mai bine.

— Pari atât de fragilă, încât mi-e teamă că cea mai slabă boare de vânt ar putea să te doboare.

— O să fiu bine. Doar că atunci când închid ochii, mă

năpădesc toate amintirile.

— Ştiu.

— Şi atunci mi se face frică.

— Mi-aş dori să pot sta cu tine tot timpul.

O mângâie pe obraz şi tandreţea cu care o privi, zâmbindu-i, îi făcu inima să o ia la galop.

— Chiar şi aşa plăpândă cum eşti, eşti foarte frumoasă.

Apoi îi cuprinse faţa în palme şi o sărută. Ea închise ochii şi, savurând gustul sărat de pe buzele lui, se dărui în întregime acestui moment îndelung aşteptat.

28

Nicole îl rugase pe Mark să stea cu ea. El doar o sărutase seara trecută, iar Nicole începuse să creadă că asta se întâmplase numai în imaginaţia ei. Stânjenită de buzele ei uscate şi crăpate, şi le umezi cu limba, în timp ce Mark îşi trăgea un scaun lângă pat. Fereastra era doar puţin întredeschisă, dar pentru câtă linişte domnea în cameră, era destul ca să se audă foşnetul frunzelor de afară. Acolo era un copac verde, un smochin indian foarte mare, poate avea chiar vreo treizeci de metri înălţime, cu un trunchi de culoare deschisă, gros cât să-l cuprindă doi oameni, din care explodau crengi în toate direcţiile. Fusese preferatul lui Nicole dintotdeauna. Cel mai frumos fusese când tatăl ei construise o mică platformă până la care ea şi Sylvie urcau pe o scară din frânghie şi apoi spionau lumea de dedesubt. Pe vremea aceea i se părea că este foarte sus, deşi, în realitate, nu erau mai mult de doi-trei metri de la pământ. îşi scutură capul. Nu putea să lase nostalgia să-i înceţoşeze gândurile.

— Să-ţi aduc pătura? întrebă Mark, dând să se ridice.

Ea îi făcu semn cu mâna să se aşeze la loc, apoi începu să vorbească, încercând să aibă un ton neutru.

— Cât ai fost plecat, am găsit o scrisoare ascunsă într-una dintre cărţile mele.

Urmă o scurtă tăcere.

— La început, n-am ştiut despre ce e vorba. Se uită în lături, neavând curaj să vadă ce putea fi în ochii lui când avea să continue şi continuă: Era de la Sylvie.

Mark părea că ezită şi Nicole îl privi din nou în ochi.

— Asta e minunat, zise el, fără să-şi schimbe expresia feţei.

Nicole vorbi mai departe, spunându-i că sora ei este în siguranţă, la Paris. Şi că Lisa locuia acum la sora ei, Alice Brochard, în Languedoc. Se gândise să-i spună că Sylvie se va întoarce, dar îşi băgă capul între umeri şi, la adăpostul părului care îi ascundea faţa, hotărî să-şi ţină gura. După o clipă, îşi ridică privirea şi zâmbi.

— Sylvie zice că au reuşit să vândă magazinul cel mare. S-au întors în Franţa şi trăiesc din banii pe care i-au luat pe el. Mai spune că mă aşteaptă şi pe mine.

Întinse o mână către Mark. Acum e-acum. Minciuna care ar putea schimba totul şi care ar scoate-o definitiv pe Sylvie din peisaj sau măcar din mintea lui Mark.

— S-a logodit cu unul, în Franţa. Pierre şi mai nu ştiu cum sau aşa ceva. Mark îşi coborî privirea în podea, pentru o clipă. Ea simţi un nod în stomac. El o readusese la viaţă, o salvase, iar Sylvie era în siguranţă, în Franţa. N-avea cum să se întoarcă – ar fi fost o nebunie – şi, oricum, el negase că ar fi avut vreodată o relaţie cu Sylvie, deci nu era chiar aşa o crimă.

— Spunea că l-a întâlnit pe bărbat aici, în Hanoi şi că el a cerut-o. Să trăiască în Franţa li s-o fi părut cea mai sigură opţiune.

— Poate că e mai bine aşa.

Tăcerea coborî între ei. Nicole se întreba dacă Mark

se gândeşte la Sylvie şi nu reuşea să-şi dea seama prea bine de ce spusese o asemenea minciună.

— Aş da un ban să ştiu la ce te gândeşti, spuse el.

— La nimic.

Dar nu voia ca sora ei să sfârşească precum fantomele din grădină, nu acolo, unde era, totuşi, mereu prezentă. Simţi o undă de vinovăţie, apoi îşi aminti cu câtă dragoste o îngrijise Mark, iar gândul acesta îi aduse lacrimi în ochi. Lui chiar i-a păsat de ea, aşa că de ce n-ar face orice ca să păstreze lucrurile aşa cum erau?

— Cum rămâne cu celelalte magazine? întrebă Mark destul de calm, nepărând deloc supărat de ceea ce îi spusese ea despre logodna lui Sylvie.

Nicole îi studie faţa. Poate că el îi spusese adevărul despre relaţia lui cu Sylvie. Sora ei se lăsase pradă unei fantezii legate de Mark şi, pe urmă, n-a mai avut curaj să dea înapoi.

— Pentru că magazinul din cartierul vechi este al tău, poate că ar fi o idee bună să te muţi acolo. E adevărat că oamenii ştiu că eşti o *métisse* şi îmi dau seama că o să fie riscant pentru tine oriunde te-ai afla, dar măcar acolo te poţi amesteca în mulţime mult mai uşor.

— S-ar putea să ai dreptate. Mark, ai făcut atâtea pentru mine. Îţi sunt profund recunoscătoare.

Se scurse o perioadă de linişte înainte ca el să vorbească din nou.

— Mă tem că mai e ceva. Am aflat că Giraud ştie că stau aici. Nu suntem în termenii cei mai buni de când l-am raportat că foloseşte banii americanilor ca să finanţeze prostituatele aduse din Africa.

— Deci e adevărat. Lisa îmi spusese ceva. Crezi că el a fost la uşă?

— S-ar putea. Şi chiar dacă n-a fost el, nu cred că va

trece mult timp până când va veni să dea târcoale pe aici.

— Îmi place mult micul meu magazin, dar încă nu mă simt destul de întremată ca să mă mut acolo.

— Iar eu nu vreau să exagerezi cu efortul. S-ar putea să ia ceva timp să te recuperezi, după toate prin câte ai trecut.

Ea încuviinţă, dar nu îi spuse cât de rău se mai simţea încă.

— De magazin are grijă o prietenă, O-Lan.

— Ascultă, o să fiu cu ochii pe tine acolo şi am şi un vietnamez de încredere, pe care o să-l trimit să vadă şi el dacă totul e în regulă. O cuprinse cu un braţ pe după umeri şi îi atinse obrazul.

— Ei, hai, fetiţa mea cea curajoasă. O lăsăm aşa pentru câteva zile.

A doua zi, în timp ce el dormea, Nicole coborî în bucătărie şi se duse drept la un dulăpior de sub raftul pentru prăjituri din cămară. Deschise uşa din plasă de sârmă şi găsi o sticlă de lichior Bénédictine amestecat cu coniac. Era băutura preferată a Lisei, iar Nicole ştia că bucătăreasa ţine ascunsă o sticlă în ceva ce semăna cu o cutie pentru brânză.

În acea seară, Nicole cotrobăi prin dulapul din baie. Perfect! Câteva picături rămase într-un flacon de Coeur Joie. Nu mai avea niciun parfum al ei, aşa că îşi pulverizăpuţin pe gât şi între sâni. îmbrăcă o rochie din mătase, prinsă lejer cu o panglică legată pe după gât, apoi luă o pensetă şi îşi pensă sprâncenele. După asta, îşi înmuie buzele cu puţină Vaseline. Deşi părul ei avea nevoie de o tunsoare, ca să scape de vârfurile despicate, îl pieptănă până când îl făcu să strălucească. Se ciupi de obraji, apoi coborî la parter, unde verifică dacă obloanele erau închise şi draperiile trase. După aceea, aduse brânza şi pâinea pe

care le cumpărase Mark şi aprinse câteva lumânări, ca să facă şi mai intim confortabilul colţ din sufragerie. Se gândise chiar să aprindă focul în şemineu, dar renunţă la idee. I-ar fi dat de gol fumul care ar fi ieşit pe coş.

Când îl auzi pe hol, se întinse pe sofa şi închise ochii. În afară de sunetul paşilor lui, era linişte când Mark pătrunse în cameră. Chiar dacă avea ochii închişi, Nicole îl simţea cum o priveşte fix. Deschise şi ea ochii.

— Eşti atât de frumoasă! spuse el.

Nicole se ridică, zâmbi şi îi arătă sticla.

— Am găsit ceva special să bem amândoi.

Zâmbi şi el, apropiindu-se să se aşeze lângă ea, în timp ce Nicole turnă generos în pahare.

— Vrei să mănânci ceva?

Mark clătină din cap.

— Nu mi-e foame. Poate mai târziu.

— N-ar fi frumos să avem şi nişte muzică?

y

— N-avem curent electric. Şi, oricum…

— Da, ştiu.

Rămaseră tăcuţi, iar Nicole mai umplu o dată paharele cu lichior.

— Mark, de fapt, tu ce faci aici?

— Aici, în camera asta?

Ea izbucni în râs.

— Ştii foarte bine ce am vrut să spun.

— Acum am sarcina să mă ocup de evacuarea CIA din Hanoi şi din nord, în cazul în care Viet Minh câştigă. Dar ordinele se pot schimba oricând.

— Crezi că s-ar putea să câştige?

— Dacă se va întâmpla asta, e posibil să fiu nevoit să plec în grabă, deci iată încă un motiv pentru care ţi-ar fi mai bine dacă te-ai muta în cartierul vietnamez. Îi dădu

deoparte părul de pe frunte şi îi studie faţa.

— Arăţi altfel. Figura ta e schimbată.

— Sunt prea slabă, dar măcar acum am pometi, spuse ea, zâmbind. Mă rog, un fel de pometi. Dieta prin înfometare va da mereu astfel de rezultate!

— Nu e comic deloc ceea ce spui.

Mai băură câteva pahare, până se goli sticla. Lui Nicole, care nu era obişnuită cu alcoolul, i se urcă repede la cap.

Mark se aplecă spre ea.

— Miroşi…

Nicole chicoti.

— Miros?

— …delicios.

Îi simţi respiraţia pe ceafa şi, când se răsuci, el îi atinse pielea moale de pe tâmple. Nicole simţi că pulsul o ia la goană, dar se stăpâni.

El o trase brusc într-o parte şi o privi adânc în ochi.

— Cum rămâne cu iubitul tău vietnamez?

Nicole îi susţinu privirea, îngrozită.

— Trân? Nu e iubitul meu.

— Sylvie mi-a spus că ai trăit cu el în nord.

— Bineînţeles că nu-i aşa, spuse Nicole, apoi făcu o pauză. Chiar crezi asta? N-a fost niciodată iubitul meu.

El clătină din cap şi îi adresă un zâmbet pe jumătate suspicios, pe jumătate cald.

— Dar ăsta e motivul pentru care ai fost cam distant uneori, nu-i aşa? întrebă ea.

y

— Nu doar ăsta. Nicole, ai petrecut şase luni împreună cu terorişti recunoscuţi, care au comis atrocităţi teribile. M-a supărat treaba asta, dar nu putem ocoli subiectul.

— Pe tine te-a supărat? Simţi că o cuprinde un val de furie şi se ridică în picioare: Dar despre mine ce să spun? Şi ce să spun despre atrocităţile americanilor şi ale francezilor? Ştiu că am făcut o greşeală groaznică plecând în nord cu Trân. Dar ai măcar habar cât de mult îmi doream să fiu cu tine?

Mark dădu din cap a neîncredere.

— La fel am crezut şi eu la început, apoi totul s-a schimbat dintr-odată, după bal.

— Da, ştiu. N-am vrut asta şi totuşi aşa a fost.

Se priveau.

— Dar după ce i-ai ajutat să mă pună sub arest la domiciliu, ce altceva mai puteam să fac, decât să plec?

Amintindu-şi asta, făcu un pas înapoi şi clătină din cap.

— Nu! spuse el, sărind în picioare. Nu se poate să crezi aşa ceva. Îţi jur că n-am ştiut că urma să aibă loc arestul la domiciliu.

— Nu?

— Nu!

Se apropie de ea şi o strânse în braţe atât de tare, încât Nicole se gândi că ar putea s-o rupă în două. Încercă să se opună şi se zbătu să scape din strânsoare, dar când buzele lui îi atinseră gâtul, chiar sub ureche, simţi ca şi cum i-ar fi jupuit pielea în acel loc. Mark începu s-o sărute, iar ea îşi arcui spatele, simţindu-se atât de mult ca fiind parte din el, încât eul ei lăuntric capitulă fără condiţii în faţa lui. Senzaţia de a-l lăsa pe Mark s-o cunoască era atât de intensă, că începură să-i tremure picioarele.

— Îmi pare rău, spuse ea.

— Şi mie. Am irosit prea mult timp, şopti el. Eşti sigură că asta vrei?

— Of, Doamne! murmură Nicole, simţindu-i căldura

palmei pe sânul ei. Dansează cu mine, Mark, aşa cum am dansat odinioară.

Se mişcau înlănţuiţi, în timp ce Nicole şoptea cuvintele unui cântec. După câteva minute se opriră şi ea se lipi de el, doar rochia subţire despărţindu-i sânii de cămaşa lui. Îl simţi cum se înfioară, apoi Mark o îndepărtă puţin, ca să-şi plimbe degetele prin adâncitura de pe gâtul ei. Ea suspină uşor, iar el începu să-i dezlege panglica rochiei legată după ceafa, privind-o adânc cu ochi întrebători. Ea încuviinţă, cu o mişcare uşoară a capului, iar Mark termină repede ce începuse. Veşmântul îi alunecă de pe umeri şi se prelinse pe podea, iar ea rămase în faţa lui, goală, la fel cum, cu câteva momente mai devreme, se simţise cu totul expusă emoţional.

El o privi, apoi îi înconjură sânii cu palmele. Se aplecă, până când buzele îi cuprinseră unul dintre sfârcuri, timp în care ea îi deschise fermoarul de la pantaloni, după care îl trase în jos, spre podea. Nicole se întinse pe spate, depărtându-şi picioarele, aşteptându-l să îşi dea jos cămaşa şi pantalonii. Altceva nu mai avea pe el.

Mark îngenunche în faţa ei. Se priviră o clipă. Nicole îşi dădu capul pe spate. Acum, că trupul ei revenea la viaţă, se lăsa pradă senzaţiilor. El se aplecă şi îi mângâie amândoi sânii, înainte ca gura lui să alunece printre ei, spre buric şi apoi mai jos. Nicole îi prinse capul cu mâinile şi gemu când buzele lui îi atinseră interiorul coapselor şi ajunseră, în cele din urmă, la cârlionţii umezi dintre picioarele ei. Nemaiputând rezista, îl apucă de subsuori şi îl trase peste ea.

— Acum, spuse ea, înfiorându-se când Mark o pătrunse.

Începură să se mişte în acelaşi ritm. Un ritm aspru, rapid şi sălbatic, tensiunea dintre ei fiind mult prea mare

acum, când făceau dragoste prima dată, încât să se consume tandru. Apoi, încordarea li se transformă în strigăte eliberatoare, mai întâi al lui şi aproape imediat, al ei.

Ceva mai târziu stăteau amândoi întinşi pe podea, unul lângă altul, acoperiţi de sudoare, cu o senzaţie de pace în jur. Nicole nu-şi imaginase niciodată ce minunat avea să se simtă. Ce se întâmplase acum n-avea nimic de-a face cu prima ei experienţă, cu Trân. Mark o făcuse să se simtă cu adevărat dorită.

El se ridică puţin, sprijinindu-se într-un cot şi îi dădu deoparte şuviţele de păr care îi acopereau ochii.

— Deci… întrebă Mark, zâmbind.

Ea scoase un suspin de plăcere, apoi întinse o mână spre el, urmărindu-i cu degetele conturul feţei.

— Din nou?

Cum stăpânirea franceză asupra ţării se cam clătina, timpul pe care îl petreceau împreună era tot ceea ce aveau, pericolul războiului adăugându-se la tensiunea existentă şi făcând ca eliberarea prin sex să fie şi mai plăcută. Ea era sigură că, cu cât ar sta împreună mai mult timp, cu atât relaţia lor ar deveni mai profundă. Adesea se studiau unul pe altul, în tăcere. Modul în care el îşi mijea ochii şi zâmbea şi felul poznaş în care se comporta uneori o făceau să creadă că Mark i-ar putea citi gândurile.

Într-o după-amiază târzie, stătea singură în pat, încercând să adoarmă, când auzi bâzâitul unei muşte în cameră. îşi acoperi capul cu perna. Nicole nu se temea de păianjeni sau de şerpi, dar bâzâitul continuu al unui muscoi o înnebunea. Chiar şi de sub pernă mai putea să audă sunetul enervant. După câteva minute, aruncă perna pe jos şi începu să-şi cânte singură, ca să acopere zgomotul. Dar bâzâitul tot se auzea şi Nicole îşi dădu

seama repede că, de fapt, era la dublu; în cameră erau doi mici monştri. Aproape de asfinţit, soarele după-amiezii arunca o lumină aurie în cameră, aşa că Nicole se dădu jos din pat, doar cu chiloţii pe ea şi deschise uşa dormitorului, sperând că insectele ar putea să iasă pe acolo. Le urmărea din priviri, fluturându-şi mâinile prin aer ca să le facă să plece, dar muştele erau hotărâte să mai stea. Începu să le pândească şi, luând din nou perna, făcu o săritură şi o trânti de perete. Bâzâitul iritant continua. De fapt, cu cât se enerva mai tare, cu atât sunetul devenea mai puternic. Stâlci din nou perna de perete, dar iarăşi rată muştele.

După zece minute de alergătură şi aruncări ratate, se opri în mijlocul camerei, transpirată toată. Lumina dispărea. Atunci văzu că muştele stăteau una lângă alta, pe tocul uşii. Asta era marea ei ocazie, aşa că închise ochii şi se avântă, cu perna în mâini, spre acel loc.

Deschise ochii chiar în clipa când perna explodă, bucăţi pufoase înălţându-se în aer ca o furtună de zăpadă, pentru ca apoi, o ploaie de pene albe să acopere cadrul uşii ca o adevărată cortină. Când se mai risipiră, îl văzu pe Mark stând acolo, culegând pene din păr, de pe frunte şi de pe umeri. Se dădu un pas înapoi, privindu-l îngrozită.

El tuşi şi suflă penele care i se lipiseră de buze.

— Hei! Ce am făcut ca să merit aşa ceva?

— Nu te-am văzut. Vânam muşte.

— Şi faci asta, de obicei, îmbrăcată doar cu… spuse el arătând cu degetul singura piesă vestimentară pe care o purta Nicole.

— Crezi *că eu* arăt caraghios? izbucni ea în râs.

— O să plăteşti pentru asta, răspunse Mark şi o săltă ca pe un fulg, aruncând-o pe umăr.

— Lasă-mă jos!

El nu o băgă în seamă.

— Unde mă duci, om îngrozitor ce eşti?

— Eu sunt îngrozitor? Cred că uiţi că, în cazul de faţă, eu sunt partea vătămată.

Ajunşi la parter, el deschise uşa dormitorului pe care îl folosea, iar Nicole rămase mută de uimire când văzu ce făcuse Mark. Aşa, cum atârna cu capul în jos pe umărul lui, putea să vadă zeci de lumânări aprinse prin toată camera, micile puncte luminoase scânteind şi strălucind ca nişte stele. Simţi că inima e gata să-i sară din piept. În toiul războiului, el crease un minunat tărâm fermecat. Pentru ea.

— Ei bine, măcar m-ai scutit de grija să te dezbrac, spuse el, coborând-o de pe umăr. Deci ce părere ai?

Nicole privi de jur-împrejur şi ochii i se umplură cu lacrimi de bucurie.

— E minunat, îmi place!

— La mulţi ani, draga mea! Ştiu că nu mă pricep prea bine să exprim în cuvinte ceea ce simt, dar…

Ea nu-l lăsă să-şi termine vorba şi alergă spre el, îmbrăţişându-l atât de strâns, încât îl făcu să dea înapoi.

— Ar trebui să aprind lumânările mai des, spuse el.

Nicole îi scoase cămaşa din pantaloni şi i-o trase peste cap, apoi el se dezbrăcă de restul hainelor, cu pene încă plutind în jur, până când rămase gol în faţa ei.

— Uită-te la tine, spuse ea.

El zâmbi şi îşi desfăcu larg braţele.

— Uită-te la noi!

— S-au întâmplat atât de multe, doar într-un singur an.

— Bune şi rele.

— Asta e de bine, spuse ea, suflându-i o pană de pe

piept, simţindu-se mai fericită decât fusese vreodată în viaţa ei.

Asemenea stafiilor care populau grădina, când Mark nu era acasă, şi Nicole devenea o umbră în strania lor lume baricadată. Într-o zi, pe înserat, simţi o atât de mare nevoie să iasă din casă, încât se aventură prin cartier, purtând o eşarfa care îi acoperea părul şi faţa. Un vânt rece mătura strada, când un bărbat şi o femeie trecură pe lângă ea. Asta o făcu să nu se simtă în apele ei, aşa că îşi coborî privirea şi mormăi un bună seara, apoi se întoarse acasă.

Când îi spuse lui Mark ce făcuse, el îşi exprimă din nou reţinerile despre şederea ei la vilă. Luând în considerare toate argumentele, Nicole simţea că Mark ar putea să aibă dreptate. Chiar dacă nu deschidea magazinul, i-ar fi mult mai uşor să iasă şi să se facă nevăzută în împrejurimile de acolo.

Pe când se pregătea să se mute la magazin, îşi dădu seama că nu îi venise ciclul. Dar zilele pe care le petrecuse cu trupa i-l dereglaseră groaznic, aşa că nu se gândi prea mult la asta. îşi spălă şi îşi uscă hainele vietnameze, apoi încercă de mai multe ori să-şi ridice părul, legându-l cu o bandă din pânză. Veşmântul ei *a o dai* îi era mult prea larg acum, dar reuşi să-şi ajusteze pantalonii cu ajutorul câtorva ace de siguranţă. Asta ar fi trebuit să fie de ajuns.

Seara următoare se mută înapoi la magazin, iar Mark veni cu ea. Puseră aşternuturi curate pe vechiul ei pat şi o plapumă din puf, îmbrăcată în pânză de mătase, pe care o adusese de acasă. Când se trezi a doua zi şi văzu că el deja plecase, mai lenevi în pat, ascultând zgomotele făcute de vânzătorii de pe stradă care îşi instalau tarabele şi adulmecând mirosul familiar al chiftelelor de porc şi al

peştelui gătit cu mărar. Simţea că îi revine liniştea. Umerii erau mai puţin încordaţi, nodul din stomac dispăruse, vinovăţia de a fi minţit în legătură cu Sylvie se diminuase un pic. Auzi cum se deschide uşa de la intrare. Probabil că era O-Lan. Nicole era în dubiu cu cât de multe să îi spună prietenei sale, dar coborî în magazin să o salute.

O-Lan sări în sus când auzi paşi pe scară şi se întoarse, cu ochii mari cât cepele.

— Nu credeam să te mai văd vreodată, spuse ea.

Era atât de reconfortant să vadă faţa prietenoasă a lui O-Lan, încât Nicole trebui să înghită de câteva ori în sec, pentru a-şi stăpâni emoţia. Nu îşi dăduse seama până atunci cât de mult îi lipsise. O-Lan era la fel de drăguţă ca întotdeauna, dar avea cearcăne mari şi negre sub ochi. Cum stăteau privindu-se una pe alta, o mulţime de emoţii amestecate se ciocneau în sufletul lui Nicole. Ce avea să-i spună prietenei sale despre Trân?

O-Lan se uita la ea, fără o vorbă.

— Vino încoace! o chemă Nicole.

Rămaseră îmbrăţişate vreme de câteva minute. Nicole putea să simtă inima prietenei sale bătând la fel cu a ei şi niciuna dintre fete nu părea că are de gând să-i dea drumul celeilalte.

În cele din urmă, O-Lan se trase înapoi.

— Lasă-mă să te privesc, spuse ea.

— Mă simt bine, chiar mă simt. Ce face mama ta?

O-Lan oftă adânc.

— Nu-i deloc mai bine. Doarme aproape tot timpul, în camera de deasupra prăvăliei.

— Îmi pare tare rău de prăvălia ta. Ce s-a întâmplat, de fapt?

— O conductă principală de apă a explodat chiar sub ea. Ai fost norocoasă că nu a ajuns apa şi aici.

O-Lan se aşează pe sofa şi Nicole înţelese cât de singură era prietena ei, în nefericirea sa. Se aşează lângă ea şi o îmbrăţişă strâns.

— Acum sunt aici, spuse ea.

— M-am tot uitat prin fereastră, să fiu sigură că apa nu a intrat şi la tine, iar când sora ta mi-a cerut să am grijă de magazinul tău, a fost o soluţie ideală. Nu mi-aş fi permis să cumpăr alte mărfuri pentru prăvălia mea, aşa că iată-mă aici.

— Nici nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

— Acum, că te-ai întors, trebuie să plec?

Nicole ezită doar o clipă.

— Nu, te rog să rămâi! încă nu m-am pus pe picioare complet. O să te plătesc în continuare.

O-Lan se încruntă.

— Eşti atât de slabă. M-am gândit că s-ar putea să fi fost bolnavă.

Nicole se hotărî să treacă sub tăcere cât de rău îi fusese.

— Da, puţin.

— Şi Trân? N-am avut veşti de la el, în afară de un mesaj prin care ne spunea să nu-l aşteptăm până nu se termină războiul.

Nicole se simţi uşurată să audă asta, dar remarcă îngrijorarea de pe chipul prietenei sale. Clătină din cap.

— Trăieşte?

— Da, din câte ştiu eu.

— V-aţi despărţit urât?

Ea se uită în altă parte.

— E complicat.

— Nu e un om rău, Nicole.

— Războiul îi schimbă pe oameni, zise ea, cu privirea

în podea. Nu voia să spună prea mult, deşi era greu de înţeles ce înseamnă *prea mult* şi ce înseamnă *nu îndeajuns*.

— Cred că am nevoie să mă spăl şi să mă odihnesc din nou.

O-Lan îşi înclină capul.

— Bineînţeles.

Nicole porni spre baie, dar se întoarse.

— Încă ceva. Mark va sta aici noaptea.

O-Lan nu rămase chiar cu gura căscată, dar nici mult nu mai era.

— Te vezi din nou cu el?

— Cam aşa ceva. Dar şi el vrea să fie cu ochii pe mine.

— Ai nevoie de aşa ceva?

— Cred că s-ar putea să am.

În următoarele zile, Nicole o ţinu sub supraveghere pe O-Lan. Fuseseră ele bune prietene, dar cine ştie ce se întâmplase cât timp Nicole fusese plecată cu trupa de teatru? Totuşi, în afară de faptul că arăta obosită, O-Lan părea că nu se schimbase deloc, era aceeaşi fată deschisă, cum fusese mereu. După o săptămână, Nicole hotărî că putea să aibă încredere în ea. Totodată, pentru că se simţea încă atât de slăbită, prezenţa prietenei sale însemna că putea să se odihnească oricând simţea nevoia, iar dacă Giraud sau vreunul din oamenii lui ar veni să iscodească, ea putea să plece repede, pe scara exterioară care dădea în curte, apoi să fugă pe aleea din spate.

Zilele treceau destul de liniştite, iar Nicole începea să se înzdrăvenească. Nu-i venea să creadă cât de bine se simţea când îşi bucura ochii

cu minunatele culori ale preţioaselor ei mătăsuri. Ce

dacă nu vindeau mare lucru? O-Lan era obişnuită să fie cumpătată la cumpărături şi îşi puseseră în comun proviziile şi banii.

Nicole fusese distrusă când fusese obligată să lase în urmă vechea ei poşetă, cea cu poza lui Mark înăuntru. Acum îi venise ideea să facă nişte copii din memorie ale poşetei şi să le vândă în magazin. Aşa că, după ce închiseră magazinul la sfârşitul zilei, în timp ce pălăvrăgeau prieteneşte, se apucară să coase câteva mici poşete. Mark venea rareori înainte ca O-Lan să plece acasă, iar dimineaţa, dacă nu era deja plecat când sosea O-Lan, ieşea pe scara exterioară.

Într-o dimineaţă, ea şi Mark leneveau în pat, cu picioarele încurcate printre aşternuturi şi cu degetele împreunate. Era mai târziu ca de obicei, dar Mark nu dădea niciun semn că ar vrea să plece.

— Rămâi la micul dejun astăzi? întrebă Nicole. Mor de foame.

— Ce meniu propui?

— Avem cafea, lapte condensat, pâine, unt şi cam atât.

— Pare un adevărat festin, dar o să plec, zise el. îşi desfăcu degetele din ale ei, dar nu mai făcu nicio altă mişcare.

Nicole îi dădu un ghiont în coaste, iar el îşi scoase şi picioarele dintre aşternuturi.

— Dar eşti atât de caldă…

— Jos din pat! Şi pune ceva pe tine! Pe măsura ta. O s-o îngrozeşti pe O-Lan dacă vine mai devreme.

Mark zâmbi în timp ce se dădea jos din pat, apoi rămase într-o poză, exact ca statuia lui David.

Ea izbucni în râs şi îi aruncă un şal.

— Ia de te acoperă, american orgolios ce eşti!

El luă şalul şi, înfăşurându-şi-l în jurul mijlocului, se îndreptă spre bucătărie. Cât lipsi el, Nicole se gândi cât de fericiţi erau. Mark nu-i spusese că o iubeşte, dar era sigură că aşa este, iar acum, când se gândea din ce în ce mai rar la Sylvie, părea că nimic nu mai putea interveni din nou între ei. Închise ochii şi îşi imagină viitorul lor. Poate în America, odată ce războiul se va fi terminat, ori poate chiar la Saigon.

Când Mark urcă din nou la etaj, ducând o tăviţă din argint, Nicole se ridică în pat, ca să vadă ce îi adusese. îi dădură lacrimile când văzu că Mark tăiase două felii de pâine în formă de inimă şi le pusese, gata unse cu unt şi dulceaţă, pe o farfurie, alături de o floare de nufăr.

— Ce am făcut ca să merit aşa ceva?

— Nimic, doar că eşti cea mai dulce şi mai drăguţă fată pe care am cunoscut-o vreodată.

— N-ai uitat nimic? întrebă ea, coborându-şi privirea şi fluturând des din gene.

— Şi asta, spuse Mark şi o sărută pe obraz. Mai întâi mâncăm şi pe urmă mai vedem.

Când nu îi veni ciclul a două lună, Nicole simţi că o străbate un fior. Oare era posibil? Nu-i spusese nimic despre asta, vrând să păstreze doar pentru ea sentimentul acesta cald, măcar până va fi sigură.

În ziua în care Nicole se aventură afară, cu capul acoperit cu o eşarfa, observă că erau mult mai puţini francezi pe străzile din jurul magazinului. Se duse să îl vadă pe Yves la brutăria lui, şi rămase şocată de cât de palid şi de slab era. Omul o sărută pe amândoi obrajii, dar nu o întrebă unde fusese plecată. Îi spuse că avea să-şi facă bagajele în curând şi se va întoarce în Franţa. Ca mulţi alţii, avea să-şi vândă prăvălia pentru o sumă derizorie şi nu-l mai lega nimic de Hanoi.

Nu era niciun poliţist pe străzi, dar trecură câteva tancuri, în mare viteză, huruind şi făcând să zboare tejghelele şi oamenii de pe lângă ele. Nicole era tot mai sigură că Franţa avea să piardă războiul în cele din urmă şi îşi spuse că atunci Giraud n-ar mai conta. Cel mai mult o îngrijora pericolul în care se afla Mark, dar el vorbea fluent vietnameza şi ştia să apară şi să dispară pe neobservate.

Se simţi mai puternică hoinărind pe străzile ei preferate. Nimeni nu o băgă în seamă şi oricine ar fi văzut-o mai demult împreună cu Trân ar fi crezut că e de partea Viet Minh. Adevărul era că nu se afla de partea nimănui. Nu mai era. Dar zona vietnameză a oraşului se dovedea a fi singurul loc în care se putea simţi ca acasă. Stătea rareori să vândă în magazin, dar îi plăcea să-şi petreacă timpul cu O-Lan. Cele două tinere deveniseră chiar foarte apropiate, astfel încât Nicole o percepea pe O-Lan ca fiind adevărata ei soră.

— Ţi-am adus o carte despre Vietnam, spuse O-Lan într-o bună zi. îmi imaginez că ai învăţat doar istoria Franţei.

Nicole îi mulţumi pentru carte, nerăbdătoare să se întindă în pat şi s-o citească.

O frunzări puţin în timp ce urca scările, apoi, aşezată confortabil pe pat, începu să citească despre împăraţi şi viaţa pe care o duceau în purpuriul oraş interzis din Hué. Într-un paradis de palate aurite, împăratul dădea petreceri la ocazii speciale şi trăia o viaţă fabuloasă alături de concubine, doamne atrăgătoare, servitoare ale osului regal, eunuci şi chiar femei curtean. Iar când un împărat murea, mormântul lui nu era mai puţin opulent, în vreme ce săracii erau la fel de săraci cum aveau să fie şi sub stăpânirea francezilor.

Nicole se pierdu în lumea concubinelor, multe dintre ele fiind fiicele unor mandarini de rang înalt. Desenele în care apăreau erau superbe, iar lui Nicole îi plăcea foarte mult linia vechilor veşminte a o *dai* pe care le purtau. Îi dădură idei despre ce ar putea să facă din unele cupoane de mătase care îi rămăseseră.

Citea despre nouă ranguri de concubine, în funcţie de poziţia în ierarhie pe care o avea tatăl lor, dar fu uimită să afle că, odată instalate în oraşul imperial, o concubină nu mai putea niciodată să dea ochii cu familia ei. Era instruită să nu ridice tonul, să fie ascultătoare, să satisfacă nevoile sexuale ale împăratului, să îl pieptene, să îl îmbrace, să-i facă unghiile şi aşa mai departe. Era o lectură fascinantă, dar Nicole suferea pentru acele femei, care nu-şi puteau părăsi niciodată colivia lor aurită.

Închise cartea şi se pregăti de culcare. Mark nu venea acasă în fiecare zi, dar cu fiecare săptămână care trecea, Nicole se simţea mai în siguranţă decât înainte. Acum, noaptea, parcă întregul pământ o cuprinsese protector în braţe şi, pentru prima dată după o lungă bucată de timp, adormi fără teamă.

29

Când nu-i veni ciclul nici a treia lună la rând, Nicole fu sigură. Sânii îi palpitau ori de câte ori îi atingea Mark, păreau mai umflaţi, iar zona din jurul sfârcurilor devenise mai închisă la culoare. Se pregătea să-i spună şi lui în acea seară. Mark lipsise câteva zile, iar sentimentele ei amplificate, de nelinişte şi emoţie pură, o făceau să nu poată sta locului. Nu ştiuse că ar putea să se îndrăgostească atât de profund, dar acum, că asta se întâmplase, Mark însemna totul pentru ea şi nu-şi putea imagina viaţa fără el. Stătea la etaj, cocoţată pe un scaun, cu o veioză roşie aprinsă, când el îşi făcu apariţia în capul

scărilor, cu mânecile cămăşii suflecate, cu haina atârnându-i pe umăr, nebărbierit, dar de-a dreptul irezistibil cum stătea şi se uita la ea. Pentru că Nicole nu scotea o vorbă, cele două cute dintre sprâncene i se adânciră şi ea observă un fel de textură aspră pe care o avea pielea lui. Mai văzuse asta şi altă dată, mai ales când Mark era obosit, şi nu era deloc neatrăgător. Niciodată nu-l găsise neatrăgător. Dar acum nu era vorba despre asta.

— Ai mustaţă! spuse ea, în cele din urmă. Te schimbă destul de mult.

Mark îşi strâmbă gura într-o parte.

— A, da… am uitat de ea. O să mă bărbieresc.

Ochii îi străluciră când dădu la iveală o sticlă de Sauvignon.

— De la unul din puţinele magazine în care mai găseşti un vin decent, continuă el.

— Hai, vino încoace!

Când Mark traversă camera şi o sărută, Nicole îşi încreţi nasul la atingerea neobişnuită a mustăţii, apoi îşi trecu degetele prin părul lui.

— A mai crescut şi s-a închis la culoare.

— Da, a trebuit să-l vopsesc.

Vorbele lui o luară prin surprindere.

— De ce?

El îşi înclină capul într-o parte şi ridică din umeri.

— Ei, doar ştii şi tu… serviciul.

Îl privea cum stătea de cealaltă parte a mesei şi turna vin în pahare. Din timp în timp chiar arăta diferit şi Nicole simţea un fior plăcut când se întreba cum o să arate, de fiecare dată când venea să o vadă. De astă dată avea o privire atât de blândă în ochi, aproape în contradicţie cu înfăţişarea oarecum alarmantă pe care i-o dădea mustaţa. Îi văzuse încă de la început

vulnerabilitatea asta, dar n-avea cum să ştie de unde i se trage.

Mark sorbi o înghiţitură.

— Nu-i rău deloc, nu-i aşa?

— Aaa, deci eşti un cunoscător.

El izbucni în râs.

— Mark, trebuie să-ţi spun ceva.

— Spune! şopti el, aruncându-i o privire pe deasupra mesei.

Nicole îşi desfăcu nasturii de la cămaşă, cât să i se vadă parţial sânii.

— Observi ceva?

— Nu sunt sigur, răspunse el zâmbind. Doar că arăţi minunat. Dar aşa ai fost dintotdeauna, iar dacă nu îţi închei bluza la loc, nu apucăm nici măcar să bem vinul.

— Mulţumesc pentru compliment. Dar nici măcar nu poţi ghici?

Mark dădu din cap că nu.

— O să avem un copil. Sunt gravidă.

Se duse direct spre ea, dar Nicole văzuse că îi pierise sângele din obraji la auzul cuvântului copil. Se lăsă în genunchi lângă ea şi se întinse să-i atingă sânii.

— Îi simt foarte plini, spuse ea, dar Mark părea încă şocat, aşa că, puţin supărată, se trânti la loc pe scaun.

El stătea în picioare şi îşi freca bărbia, gânditor.

— Mark?

Se uită în jos, spre ea şi clătină din cap.

— O să fii cu atât mai mult expusă la riscuri acum. Ce-o să ne facem cât voi fi eu plecat?

Nicole zâmbi.

— Dacă doar asta te îngrijorează, nu-ţi face probleme, o să mă descurc.

— Dar credeam că am folosit…

— Nu şi prima dată.

— Dar eşti sigură? Nu e vorba că nu aş fi încântat, dar e…

— Ce? Ce este?

Urmă un moment de tăcere. Nu părea încântat. Zâmbetul nu dispăruse complet de pe faţa lui Nicole, dar fericirea ei chiar începea să pălească şi simţea usturimi în ochi. îl urmărea cum se luptă cu sentimentele care-l bântuiau când se ghemui din nou în faţa ei. îi luă palmele în ale lui, dar rămase tăcut. Nicole avea mustrări de conştiinţă când privea acei ochi de un albastru ca cerul; ea grăbise lucrurile, ea fusese cea care îl sedusese. îşi puse palmele pe obrajii lui, tânjind să îi cuibărească fruntea între sânii ei. Când Mark îşi ridică privirea spre ea, citi îngrijorare în ochii lui.

— Ai fost atât de bolnavă, spuse el. Iar sarcina poate fi foarte solicitantă. Crezi că te-ai însănătoşit destul?

— Nu sunt chiar atât de puternică precum eram odinioară, dar o să mă descurc.

— Şi chiar vrei să păstrezi copilul?

Supărată de întrebarea lui, îşi dădu deoparte o şuviţă de păr care îi căzuse peste faţă.

— Bineînţeles că da, doar sunt catolică. Şi, oricum, avortul este ilegal. Şi… te iubesc.

— Of, iubita mea dragă.

Rămaseră tăcuţi câteva momente. Ar fi dorit ca şi el să fie la fel de emoţionat şi de fericit cum era ea, dar tot ce putea să vadă era îngrijorarea pe care i-o produsese.

— Se poate întâmpla orice când nu sunt prin preajmă ca să am grijă de tine. Şi dacă mi se întâmplă mie ceva? Eu nu vorbesc de obicei despre asta, dar, Nicole, să ştii că meseria mea e periculoasă.

— Pot să îmi port şi singură de grijă.

— Dacă se întâmplă ceva, s-ar putea să nu fiu aici ca să te ajut pe tine sau pe copil. Of, Doamne, a fost greşeala mea. Te-am dorit aşa de mult acea primă dată… încât singurul meu gând era să fac dragoste cu tine. Trebuia să fi aşteptat. Eu ar fi trebuit să aştept. îmi pare atât de rău!

— Să nu-ţi pară rău! Mă bucur că s-a întâmplat aşa. Vom avea un copil. Copilul nostru, Mark. O fiinţă umană pe care am plămădit-o împreună.

Mark se ridică în picioare, trase brusc aer în piept, apoi îl lăsă să iasă încet.

— Nicole…

— Ce e?

— Aş vrea să mă bucur şi eu. Tare mult aş vrea. În orice alt moment

aş fi zis că asta e un miracol… dar e război, oraşul ar putea fi asediat oricând. Meseria mă poartă departe şi s-ar putea să nu fiu în stare să te scot de aici. Şi nu uita că poate să apară şi Trân, din nou.

Ea îşi muşcă buza.

— La asta nu m-am gândit. Am fost prea ocupată să mă feresc de Giraud.

— Deocamdată, sarcina ta nu se observă, dar peste câteva săptămâni se va vedea.

— N-am putea pleca în America?

El clătină din cap.

— Nu pot pleca, deocamdată. Trebuie să se împută rău de tot treaba aici ca să pot pleca. Nu-mi place asta, dar ordinele pe care le-am primit s-au schimbat.

Făcu o pauză, iar ochii i se întunecară.

— Cu cât mă deghizez în mai multe personaje, cu atât îmi e mai greu. Iar tu, Nicole, eşti singura care îmi asigură echilibrul. Mă faci mereu să fiu cel care sunt cu adevărat.

— Şi eu care credeam că tu eşti cel care mă face puternică…

— Putere şi echilibru – n-ar fi rău, nu-i aşa? Dar un copil? Acum? îmi aduc aminte cum m-am simţit fără mama. M-a făcut să nu mai ştiu sigur cine eram.

Nicole ezită o clipă, dar deja cuvintele îi stăteau pe limbă.

— N-am putea să ne căsătorim?

— Nu mi-aş dori nimic mai mult decât să ne clădim un cămin al nostru. Dar asta, draga mea, nu se poate face oficial, încă eşti căutată de poliţie. îşi scutură capul. Iar eu mai am treburi de rezolvat. În curând, voi fi implicat în nişte operaţiuni sub acoperire, în Rusia. O acţiune care poate fi periculoasă, de căutare a oamenilor fără scrupule care îi adăpostesc pe unii lideri din Vietnam.

— Pentru tine? Vrei să spui că poate fi periculoasă pentru tine?

Mark încuviinţă.

— Mark, ce o să se întâmple după ce voi naşte?

El îşi trecu o mână peste frunte, fără să răspundă.

Nicole simţi că i se pune un nod în gât.

— Nu vreau să te las singură. Când ar trebui să vină copilul?

— În februarie. E cea mai bună perioadă pentru naştere, nici prea cald, nici prea umed.

— Măcar ăsta e un lucru bun, nu-i aşa?

O ridică în braţe şi o duse la sofa, unde puteau sta amândoi. Nicole se lipi de el şi nu-şi putu stăpâni lacrimile. Mark îi ridică faţa spre el, apucând-o uşor de bărbie, şi o sărută.

— Când se va termina războiul… va fi altfel. îţi promit. Şi chiar mă bucur. Foarte tare. Este cea mai

minunată veste din lume şi o să găsim noi o cale să ne descurcăm.

Păstrară tăcerea, din nou, preţ de câteva minute. Nicole nu avea nici cea mai mică idee la ce se gândea Mark, dar ea se gândea la sora ei.

— Mark, ai iubit-o vreodată pe sora mea?

— Nu. M-a fascinat când eram în America – deşteaptă, frumoasă şi având talentul să te facă să simţi aşa cum voia ea să simţi. Şi atât de sigură pe ea. Însă sub această aparenţă, era, de fapt, neajutorată. Foarte neajutorată. Ne-am întâlnit doar de câteva ori, dar, pentru că am simţit că ar vrea să mă ia în stăpânire, am dat înapoi.

— Atunci s-a îmbolnăvit.

— A luat prea multe somnifere. N-am ştiut dacă a fost intenţionat sau accidental, dar după ce s-a întâmplat asta, nu puteam să o abandonez, pur şi simplu. Nu era în ţara ei, înconjurată de oameni care o iubeau. Dar hai să nu mai vorbim despre sora ta! Măcar să ne bucurăm de timpul pe care îl avem împreună.

Îşi încolăci braţele în jurul ei, iar Nicole se simţi alinată şi, în acelaşi timp, excitată. O făcea să se simtă ocrotită într-un fel pe care nu-l mai trăise până atunci şi nu voia să se sfârşească niciodată. Doar războiul îşi dorea să se sfârşească. Dar avea să se încheie vreodată? oftă şi, ghemuindu-se şi mai aproape de el, trase pe nări mirosul de ţigări şi aroma sărată de pe pielea lui.

În următoarele luni, sarcina lui Nicole se observă foarte puţin. Veşmântul *a o dai* acoperea mica umflătură şi mai purta şi un şal pe umeri care o ajuta să-şi ascundă burtica în creştere. Având chef să lenevească, îşi petrecea cea mai mare parte a timpului citind în camera de la etaj şi încercând să nu se gândească la ce ar trebui să facă dacă,

într-o bună zi, Mark nu s-ar mai întoarce. Dar neliniştea îi apărea în vise, din care se trezea într-o frică ameţitoare. Într-o zi plecă în căutarea lui Yves şi se întristă să vadă că mica brutărie avea deja ferestrele şi uşa bătute în scânduri.

Gătea mâncăruri vietnameze simple în bucătărioara din spatele magazinului şi avea o poftă nemăsurată de spanac la aburi, pe care îl împărţea cu O-Lan şi cu mama ei, şi de orez crocant şi uşor ars pe fundul oalei, pe care nu îl împărţea cu nimeni. Într-o zi se hotărî să înfrumuseţeze grădina din curtea aflată în spatele magazinului. Mark îşi suflecă mânecile şi o ajută, curăţând lianele înalte, în vreme ce ea tăia iasomia şi trandafirii parfumaţi, zgâriindu-se pe mâini de mai multe ori.

Când îl văzu coborând scările cu braţele pline de verdeaţă, îl urmări din priviri şi aproape că îşi imagină că nu era război. Erau un cuplu obişnuit, care îşi aranja casa şi aştepta primul copil.

— Ar trebui să învăţ să tricotez, spuse ea, şi îi trimise un zâmbet cald.

El îi răspunse tot cu un zâmbet.

— Nu credeam că eşti genul de femeie care tricotează.

— Eu credeam că tocmai de asta mă iubeşti.

Pielea din jurul ochilor i se încreţi când râse.

— Nu-mi amintesc să-ţi fi spus vreodată asta.

Dar o iubea. Nicole ştia că aşa este. Chiar dacă el nu o spusese.

— Deci, cât de mult *nu* spuneai că mă iubeşti?

— Cât câmpul, tone întregi, cât munţii.

— Până la cer, cum spunea Lisa.

— Ei, bine, chiar aşa.

— Oricum, chiar dacă nu pot să tricotez, măcar pot

să gătesc.

— Dacă îţi place orezul ars…

— Aaa, asta nu-i corect!

Mark aruncă pe jos mormanul de crengi tăiate, se aplecă spre ea şi o sărută apăsat pe buze. În acea clipă, ea simţi cât de adâncă era dragostea lui.

— Ce-ar fi să lăsăm grădinăritul? spuse el.

După ce făcură dragoste, rămaseră întinşi în pat, urmărind cum dispărea lumina zilei. Când se făcu întuneric, Nicole aprinse lampa cu ulei de la capătul patului şi îl întrebă despre familia lui.

— Nu sunt prea multe de spus, zise Mark. Mama a fost rusoaică, după cum ştii. Rusoaică albă.

— De asta ştii tu ruseste?

— Da. A reuşit să scape din Rusia la momentul potrivit, dar a pierdut tot ce avea mai drag pe lume şi nu şi-a mai revenit cu adevărat niciodată, după întâmplările prin care a trecut.

— Cum a murit? Te superi că te întreb asta?

El clătină din cap.

— S-a întâmplat la scurtă vreme după ce am împlinit eu doisprezece ani. Făcu o pauză: Mă tem că şi-a luat singură zilele, curând după moartea bebeluşului pe care îl născuse… iar eu… am fost cel care a găsit-o.

— O, Doamne! Prin ce moment groaznic ai trecut! îmi pare tare rău.

— S-a străduit din greu să fie raţională, dar nu a reuşit niciodată. În realitate, era o rusoaică pasională, iubitoare de gesturi grandioase.

— Sinuciderea ei a fost un asemenea gest?

— Nu, sinuciderea nu. Dar s-a întâmplat în alte ocazii ale crizelor ei emoţionale. îi plăcea să treacă prin camere

ca o furtună, valvârtej. Tata o iubea, dar n-a înţeles-o niciodată.

— Îşi pierduse ambii părinţi. Probabil că s-a rupt ceva în ea când a murit bebeluşul.

— Da. Iar după ce s-a stins, a fost şi mai greu. Tata s-a închis în carapacea lui, iar eu m-am simţit părăsit. Şi fără rădăcini. Fără să ştiu cine dracu' sunt. Poate că tocmai de asta fac meseria pe care o fac. Pot fi oricine.

Ea îi luă mâna şi i-o plimbă peste burtica ei.

— Sper că vom fi în stare să îndreptăm lucrurile, măcar puţin.

— Vreau să mă asigur că micuţul nostru nu va trece niciodată prin aşa ceva.

— O să trăim fericiţi. Copilul ăsta va face ca toate lucrurile să revină la normal, ai să vezi.

— Îmi pasă, Nicole, îmi pasă foarte mult. Sper să înţelegi.

O sărută pe ceafa şi după urechi, apoi îi sărută sânii până când o simţi că tremură. Pe urmă îşi lipi urechea de burta ei.

— Ce asculţi acolo? şopti Nicole.

— O conversaţie inteligentă.

Ea îl lovi peste cap cu o pernă.

— Sunt obosită, spuse Nicole. Eşti în stare să găteşti tu? Mark râse.

— Probabil că să fac nişte orez ars m-aş descurca.

30

Nicole deschise toate ferestrele. Crescuse iubind vechiul cartier: aroma minunată de haşme prăjite şi ceapă tocată, aleile înguste, pieţele deschise şi vacarmul comercianţilor care te ispiteau cu mâncarea lor. Întotdeauna a făcut-o să se simtă mai bine, deşi faptul că se tot îngrăşa era o problemă care ar fi trebuit să le dea de

gândit. Sub un cer albastru strălucitor, străzile erau impregnate cu mirosul de caramel şi găluşte, iar Nicole nu mai putea de fericire. Când O-Lan se întoarse de la cumpărături, luptându-se cu două sacoşe pline până la refuz, o cuprinse uimirea.

— Ce-ai luat? întrebă Nicole, urmând-o pe O-Lan, care le ducea în bucătărie.

— O să te-nvăţ să găteşti în stil vietnamez – cu adevărat vietnamez, vreau să spun. Spanacul tău la aburi a fost un pic cam subţire, ca să nu mai vorbim ce face cu sistemul digestiv al mamei mele. Gândeşte-te la mâncarea asta ca la un prânz târziu.

Nicole zâmbi.

— Cu ce începem?

— Cu golirea sacoşelor.

Nicole scoase mai întâi salata, şi roşie şi verde, apoi o legătură uriaşă de coriandru, plus ceva ţelină şi o altă frunză verde. Nicole o adulmecă.

— Iz de lămâie.

— Uită-te în cealaltă sacoşă!

y

Nicole o deschise.

— Noodles proaspeţi. Deci ce preparăm?

— *Bun cha*. Dar n-ai văzut ingredientul important. Carnea de porc. Tăiem frunzele, facem supa şi prăjim carnea de porc afară, pe grătarul cu cărbuni.

Lucrară împreună, într-o linişte prietenoasă. Nicole mărunţea legumele, în timp ce O-Lan prepara supa.

După ce încinseră cărbunii, un miros ameţitor şi apetisant de carne de porc friptă umplu aerul. Lui Nicole îi lăsa gura apă, în timp ce O-Lan puse bucăţile de carne în supă.

— Gata. Hai să mâncăm! spuse O-Lan, în timp ce

aşeza trei boluri în faţa lui Nicole, unul cu fidea, unul cu supă şi carne şi unul cu frunze tocate.

Nicole o imită pe O-Lan, care luă o parte din frunze, apoi câţiva tăiţei şi înmuie amestecul în supă, culegând, în acelaşi timp şi o bucată de carne.

— E delicios, spuse Nicole, în timp ce ducea la gură un al doilea amestec gustos. Îţi mulţumesc pentru asta. Este exact ce-mi trebuia. Data viitoare gătesc eu pentru tine.

Soarele de după-amiază târzie pătrundea oblic prin perdelele parţial închise, iar Nicole stătea la etaj, ascultând în tăcere vocile care se auzeau discutând în limba franceză jos, în magazin. Dacă cineva punea întrebări, o rugase pe O-Lan să spună că nu ştie unde este proprietarul magazinului. Prietena ei se ţinuse de cuvânt şi după câteva minute bărbaţii plecară. Nicole aruncă o privire prin crăpătura dintre perdele să-i vadă cum se îndepărtează. Toată încrederea ei se topi când văzu că printre ei era Giraud. O-Lan urcă pe scări.

— Ai auzit?

Nicole dădu din cap.

— Şi dacă mă arestează pentru că te-am ascuns? Trebuie să am grijă de mama.

— N-o să te aresteze.

Nicole se uită din nou să vadă dacă într-adevăr plecaseră, apoi se întinse ca să tragă draperiile de tot. Atunci, O-Lan se uită mai atent la pântecele ei, observând pentru prima oară burta umflată.

— Oh, Doamne, nu! Ce ai făcut? Nici măcar nu eşti căsătorită.

— Nu fi atât de demodată! Nu te bucuri pentru mine?

— De când e de modă veche să-ţi doreşti un tată pentru un copil? E a lui Trân?

— Nu, am fost doar o dată împreună, cu mult înainte să plecăm spre nord.

— Al lui Mark?

— Da.

— Dar nu vezi, n-o să ai nicio scăpare aici cu un copil care nu arată a vietnamez. Nu când…

Aerul păru brusc greu.

— Te rog, nu spune nimănui!

— Bineînţeles că nu, dar dacă vor veni din nou francezii, va trebui să mă gândesc la mama mea.

Nicole dădu din cap.

— S-ar putea să fie nevoie să te ducem departe de aici, poate în Franţa unde copilul tău nu va fi nelalocul lui. Vorbise pe un ton şoptit, apoi se opri, se ridică, dădu draperiile de-o parte şi se uită afară prin fereastra deschisă.

— Ce s-a întâmplat?

O-Lan se întoarse spre ea.

— Când va câştiga Viet Minh, bebeluşul tău nu va fi deloc în siguranţă aici.

Nicole se întreba dacă ar fi mai bine pentru copil să meargă să locuiască în Hué. Se gândi la vechea lor casă şi la culorile râului Perfume. îşi aminti de plimbările ei cu bicicleta, pe sub copacii înşiraţi de-a lungul malului, şi florile care cădeau în râu. Copilul ei ar putea avea o copilărie fericită.

— Mă întrebam dacă să merg la Hué, spuse ea.

O-Lan clătină din cap.

— Nu când Niet Minh câştigă. S-ar putea să nu fii nici măcar tu în siguranţă.

— Câştigă Viet Minh?

O-Lan dădu din cap.

— Da. Ştii şi tu. Totul se va schimba.

Nicole alungă ţânţarii care roiau în jurul capetelor lor.

— Ştii ceva despre asta?

O-Lan încuviinţă din cap şi se apropie ca să-i vorbească în şoaptă.

— O scrisoare de la Trân. Spune că Viet Minh câştigă teren. Mi-a cerut să fiu cu ochii pe tine până se întoarce.

— Deci se întoarce?

— Da, dar nu chiar acum. Nu-ţi face griji încă! Dar, mai devreme sau mai târziu, tot va trebui să pleci. Ai bani?

— Nu prea mulţi. Doar ce e în contul magazinului. Şi valoarea bunurilor din magazinul meu. Dar o să m-ajute Mark.

După ce mai povestiră o bună bucată de vreme, O-Lan plecă acasă. Era acel moment al zilei când zgomotele stridente se estompau şi lumea părea să se mişte cu încetinitorul înainte să se lase, cu adevărat, întunericul. Nicole coborî din nou la parter şi, ca să-i treacă timpul, zdrobi nişte orez într-un mojar. Îi satisfăcea nevoia de a fi activă, iar faina i-ar fi fost bună ca să coacă vreo câteva prăji turele de orez în cuptorul din curte.

Se gândi din nou să înveţe să tricoteze. Copilul ei ar avea nevoie de haine. Ştia că Lisa împachetase toate hainele lor de copii şi le depozitase acasă, într-un cufăr căptuşit cu tablă de zinc. Unele dintre ele trebuie să fi rezistat – poate că ar trebui să se întoarcă şi să le caute.

Îşi puse pe ea cămaşa de noapte şi merse să se aşeze pe o bancă din curte. Aruncă o privire spre cerul pătat, întunecat, care bătea spre roz acolo unde se întâlnea cu acoperişurile. O briză uşoară îi aduse aromele serii, pe care le iubea. Nu numai trandafiri şi iasomie, ci şi un miros de ţigări, frunze şi pământ. Mark promisese că se va

întoarce în acea seară. Nu voia să se gândească la Giraud sau la Trân; nu voia să lase nimic să-i deranjeze liniştea. Mai târziu, tăie şi apoi prăji ceapa, usturoiul şi ardeii şi, când se înmuiară, adăugă amestecul peste faina de orez, ca să facă turtite. Când mirosul de cărbune ars se răspândi în aer, le alinie pe grătar şi, când au fost gata, le-a pus într-un castron, pentru Mark. Ora cinei veni şi trecu. Când se răcori afară şi începu să burniţeze, fugi la etaj să-şi ia pe ea un şal. Voia să se întoarcă în curte şi să se uite la stele – dacă o lăsau norii –, dar nu mai apucă. Când îşi înfăşură şalul pe umeri, auzi un sunet şi se întoarse.

— Mark! Cât mă bucur să te văd! spuse ea, zâmbindu-i. Pe unde ai umblat? Uite, am gătit.

— Nu sunt proprietatea ta, Nicole.

Ea se încruntă.

— N-am considerat niciodată că eşti, dar eram îngrijorată. Giraud a fost astăzi aici.

— Chiar aşa?

Privirea pe care i-o aruncă era ca o palmă peste faţă.

— Nu mă crezi?

El îşi miji ochii, dar nu spuse nimic.

Nicole îl simţi că miroase a alcool şi deveni, brusc, nesigură.

— Am fost speriată, Mark, şi când ai întârziat…

— Eşti destul de în siguranţă aici. Omul a supravegheat uşa, nu-i aşa?

— Şi Giraud?

Mark oftă.

— Uită de Giraud!

— De ce? S-a întâmplat ceva?

Brusc obosită, se aşeză pe canapea.

El nu răspunse, dar scoase un plic din buzunarul cămăşii, apoi îşi trase un scaun şi se aşeză în faţa ei, cu

picioarele lăbărţate.

Nicole auzi nişte strigăte pe străzi, dar nu le băgă în seamă. Nimic îngrijorător. Apoi sunetul ploii care se pornise, lovind uşor şi ritmic plăcile de pe acoperiş. Incapabilă să citească pe de-a-ntregul privirea lui Mark, ea remarcă ceva cu care nu era obişnuită. Dincolo de mirosul de alcool şi ţigări, ceva se schimbase. De obicei nu stătea aşa, pe scaun, în faţa ei, privind-o scrutător.

— Noi doi am avut o relaţie cu suişuri şi coborâşuri, nu-i aşa, Nicole?

y 7 y 7

Simţindu-şi gura puţin uscată, Nicole îşi linse buzele.

— Nu vrei să ştii de la cine este scrisoarea?

Se uită la el.

— Desigur că vreau.

Scoase o ţigară dintr-un pachet, o aprinse cu un băţ de chibrit, apoi îl aruncă într-un coş metalic pentru gunoi.

— Mark!

— O să-i dau foc.

Se lăsă pe spătarul scaunului.

Ea îl urmărea cu atenţie. Era un Mark total diferit şi care nu-i plăcea. Mark îşi drese glasul.

— De ce m-ai minţit în legătură cu Sylvie?

Nicole îşi trecu o mână peste frunte. Era groaznic de cald.

— Ai băut prea mult!

Se zgâi la ea şi în ochii lui se vedea confuzia.

— Am două veşti. În primul rând, acum am adresa completă a surorii bătrânei tale bucătărese. M-am gândit că, dacă s-ar întâmpla ce e mai rău, ai putea să te duci la ea.

— Oh, asta e minunat! Eu…

Mark i-o tăie scurt.

— Iar asta este o scrisoare de la sora ta.

Nicole ridică din sprâncene.

— Credeam că scrisorile sunt oprite.

— Oprite, da, însă nu distruse.

Îl urmărea cum se chinuie să-şi găsească cuvintele. Când vorbi din nou, rosti cu voce scăzută.

— Poate că ar fi trebuit să te gândeşti la asta.

Cuvintele lui o loviră ca un bici. Luă o pernă de mătase roşie cu argintiu şi o strânse la piept.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, zise ea, dar vocea părea că i se opreşte în gât.

O venă de pe gâtul lui pulsa. Continua să o privească pătrunzător.

— Ştiu că ai avut întotdeauna probleme cu sora ta. Sylvie mi-a spus.

Nicole spuse pe nerăsuflate.

— A fost tocmai invers. Ea a fost cea care a avut probleme cu mine.

— Mi-a spus şi că vei spune asta. Mi-a povestit cât de mult a încercat să te facă fericită.

— A minţit. N-a fost deloc aşa. A încercat să mă înece.

El clătină din cap.

— Nu mai ştiu ce să cred. Dar ştiu că m-ai minţit. Nu înţelegi? M-ai dezamăgit. Asta mă doare.

— Mark, te rog!

— Totul este legat de sora ta, nu-i aşa?

Se ridică în picioare şi se îndreptă spre fereastră, de unde privi în jos, spre stradă. Urmă o tăcere lungă înainte ca el să se întoarcă şi să se uite în ochii ei din nou.

Nicole simţi o străfulgerare de furie.

— Ei bine, dacă pe Sylvie o vrei, de ce nu te duci să o

aduci?

— Pentru numele lui Dumnezeu, femeie, ştii că nu am vrut să spun asta. Nu o vreau pe Sylvie. Dar simt că am fost manipulat. De tine. De ce ai crezut că trebuie să mă minţi?

— Nu e clar? Pentru că am crezut că încă mai ai sentimente pentru Sylvie.

— Nu m-ai crezut când ţi-am spus că nu a fost nimic între mine şi sora ta. Am încercat să te conving cât de puternice erau sentimentele mele pentru tine.

Nicole îşi muşcă obrazul până când simţi gustul de sânge.

— Dar în tot acest timp, *tu* erai cea în care nu trebuia să am încredere. Am avut încredere în tine, Nicole. A mai rămas atât de puţină încredere în lumea asta, dar eu am avut încredere totală în tine.

— Şi chiar *poţi* avea încredere în mine.

— Nu. Au existat prea multe minciuni în viaţa mea, prea multe vieţi duble, prea multe versiuni diferite ale mele. Am simţit că, în sfârşit, cu tine, eram eul meu cel mai bun, adevăratul meu sine, şi acum văd că totul se baza pe o minciună.

— Erai obsedat de sora mea.

— Tu eşti cea obsedată de ea. Nu e bine, Nicole. Din nu ştiu ce motiv, crezi că trăieşti în umbra ei. Dar nu ai de ce să crezi asta. Eşti frumoasă, generoasă şi iubitoare şi eşti tot ce mi-am dorit vreodată.

Veni şi se apropie de ea, cu expresia feţei schimbată. Nicole se uită în sus spre ochii lui şi o lacrimă îi alunecă pe obraz.

— Am fost fericiţi, Mark. Ştii că am fost.

El îi dădu deoparte părul din ochi, dar fără să scoată o vorbă. Se priviră unul pe celălalt minute în şir. Nimic nu

se mişca în camera învăluită în tăcere. Nicole nu se clintea, nici măcar nu clipea. Nu îndrăznea să creadă că totul s-ar putea termina acum. Ce mai conta Giraud? Ce mai conta orice altceva?

— Îmi pare rău că am minţit despre scrisoarea lui Sylvie, spuse ea. îmi pare foarte rău. Să mâncăm acum.

Se ridică în picioare şi întinse mâinile spre el. El nu i le luă.

— Mark! Te rog!

Nicole începu să tremure. Ceva îngrozitor parcă îi sufla în ceafa, iar singurătatea pe care o simţea aproape o durea fizic. Închise ochii, dar totul părea să se amestece, când îl auzi mişcându-se. Se simţea întreruptă, deconectată. După câteva minute, reuşi să vorbească.

— Ce ţi-a scris Sylvie?

— Se întoarce. Ţi-a spus şi ţie că se va întoarce, în scrisoarea pe care a lăsat-o pentru tine, nu-i aşa?

— Şi tu m-ai minţit. Mi-ai spus că eşti comerciant de mătase!

— Asta a fost altceva.

Făcu o pauză, apoi reveni în faţa ei.

— Am nevoie de timp să mă gândesc.

Se uită la faţa lui sumbră, apoi îl împinse într-o parte şi traversă camera alergând până la patul ei, unde, întorcându-i spatele, se cuibări cu faţa la perete. îi ascultă sunetul paşilor pierzându-se în josul scărilor.

După câteva momente, nu se mai auzea decât ploaia care bătea pe acoperiş. Rămase nemişcată, în timp ce întunericul singuratic al nopţii se instala, ploaia lovea tot mai tare şi mirosul de orez dulce şi lipicios de la o casă din apropiere pătrundea în cameră.

Apoi plânse, udând perna şi simţind o tulburare pe care nu o mai simţise vreodată. îşi puse mâinile pe burtă,

sperând să se liniştească. Toată noaptea, în timp ce vântul şi ploaia continuau să spele ferestrele, acoperişul şi strada de dedesubt, Nicole simţi că l-a pierdut.

În zori, se gândi la sora ei. Oare când vine Sylvie? Când trimisese scrisoarea? Mark i-o fi răspuns? i-o fi spus despre copil? Sora ei zugrăvise o imagine atât de distorsionată a relaţiei lor din copilărie; oare Mark ar putea crede cu adevărat ceea ce spusese Sylvie? Când O-Lan o strigă, Nicole se simţea groaznic.

O durea burta şi, temându-se pentru bebeluşul ei, îşi strecură picioarele în papuci, apoi încercă să ajungă la baia de jos. O-Lan veni tiptil să o ajute pe Nicole să coboare scările şi să ajungă în încăperile din spatele magazinului.

— Nu arăţi bine. Să-ţi aduc nişte ceai aromat?

y

Nicole se aşeză pe marginea micii căzi, în timp ce încerca să se calmeze. După aceea, se clăti pe faţă şi îşi spălă părul cu un şampon care mirosea a trandafiri sălbatici. îşi dorea copilul cu o înverşunare pe care nu şi-o putuse imagina vreodată. Copilul era singura rază de lumină în această teribilă dezordine.

O-Lan îi aduse ceaiul, pe care îl sorbi dintr-o singură înghiţitură.

— Ce s-a întâmplat?

— Mark a plecat.

O-Lan oftă.

— Se mai întoarce?

— Nu ştiu.

Pe măsură ce Nicole se lupta cu emoţii contradictorii, durerea se înteţi şi începu să plângă. Avea un spirit independent şi nu dorise niciodată să-şi piardă capul îndrăgostindu-se de el atât de tare, dar el o ajutase să se

simtă împlinită şi să fie ea însăşi. Pentru prima dată în viaţa ei se simţise pe deplin acceptată şi asta o ajutase să vindece vechea ruptură din interiorul ei.

O-Lan veni şi îşi puse un braţ în jurul ei.

Dar nervii lui Nicole erau zdrenţe şi mintea întunecată. Dacă Mark nu se întoarce, cum va face faţă singură, cu un copil care nici măcar nu va arăta a vietnamez? întrezări o clipă viitorul şi se îngrozi.

31

După o săptămână, într-o zi Nicole îşi făcea somnul de după-amiază pe canapeaua de la etaj. Se agita în somn şi, simţind pe cineva în cameră, deschise ochii şi îşi dădu seama că se uită direct în adânca privire albastră a lui Mark.

— De cât timp eşti aici?

— Poţi să mă ierţi, pentru că am fost atât de idiot? spuse el.

În ciuda suferinţei din ochii lui, mândria o făcu să îi întoarcă spatele. Nu-şi putea permite să-l lase pe Mark să vadă ce efect avusese absenţa lui asupra ei. Mintea îi era plină de lucrurile pe care voia să le spună, dar nu putea, iar camera părea să vibreze de cuvinte şi sentimente nerostite. Simţea că i se strânge inima şi, ca să scape de intensitatea acestei trăiri, îşi concentră privirea pe lumina lămpii care poleia podeaua.

— Cred că ar trebui să pleci.

— Plec, dacă asta îţi doreşti cu adevărat. Asta vrei?

O făcuse să râdă, o făcuse să plângă, iar acum era aici, cerându-şi scuze şi având remuşcări sincere. Ce rezolva alungându-l?

— Am avut nevoie de timp ca să-mi limpezesc gândurile, spuse el, coborându-şi fruntea. îmi pare foarte rău.

Se întoarse spre el şi se gândi o clipă.

— Uită-te la mine, Mark!

El îşi ridică privirea.

— Arăţi obosit.

— Am petrecut ultimele şapte nopţi chinuindu-mă să dorm – făcându-mi griji pentru tine, pentru noi, pentru copil. Sunt atât de multe de spus şi, totuşi, se pare că nu reuşesc niciodată să ţi le spun. Toate ard în mine. Eu…

Nicole îl întrerupse.

— Am nevoie de bani ca să plec în Franţa.

Arăta ca şi cum ar fi fost pălmuit şi urmă o tăcere îndelungă.

— O să te-ajut, bineînţeles, spuse Mark în cele din urmă, dar vreau să-mi cresc copilul cu tine. Te iubesc, Nicole!

Ea privea spre podea, iar inima îi bătea nebuneşte. Apoi ceva s-a întâmplat în interiorul ei, ca şi cum o sârmă care era înfăşurată strâns în jurul ei şi-ar fi slăbit brusc strânsoarea. N-avea cum să ştie dacă Mark se va întoarce. Încă iubindu-l cu o intensitate nedomolită, nu ar mai fi putut să-l refuze decât cu preţul vieţii. Când se aşează în genunchi lângă ea, Nicole se aplecă înainte şi-l lăsă să o cuprindă cu braţele.

— Eşti minunată, Nicole! Nu m-am îndoit niciodată. Şi vom înfrunta orice greutăţi împreună.

Ea dădu din cap.

— Ce-ai spus atunci, că aş avea probleme cu Sylvie, nu e adevărat, întotdeauna am iubit-o, dar ea…

— Ştiu. Ascultă, ţi-am spus că am adresa lui Lisa. Ei bine, am găsit şi un număr de telefon şi am reuşit s-o sun. Mi-a spus tot adevărul despre ce s-a întâmplat de când te-ai născut. Nicole a zâmbit.

— Lisa e bine?

El încuviinţă cu o mişcare a capului şi îşi aţinti privirea în podea înainte de a continua.

— Uite... mai e un lucru pe care trebuie să ţi-l spun. Am lucrat sub acoperire cu Sylvie.

— Dar deja ştiam asta. A treia armată, îţi aminteşti?

— M-am întrebat dacă nu cumva ăsta a fost motivul pentru care ai ajuns la concluzia greşită despre relaţia mea cu ea.

Nicole clătină din cap.

— A avut ea grijă să ajung la această concluzie.

— Şi am lucrat şi cu tatăl tău.

y

— Ştiam şi asta, dar nu am înţeles de ce.

— A fost numit şeful unităţii antiterorism.

y y încercând să înţeleagă, dar simţindu-se nedumerită, se încruntă şi îl privi în faţă.

Mark îi susţinu privirea.

— Am presupus că ai ghicit asta.

— Ştiam că oficial lucra pentru guvern, dar asta era tot.

— Doar de faţadă. Reputaţia lui era excelentă şi era un negociator destoinic. Nu mi-a plăcut subterfugiul de a poza în comerciant de mătase, mai ales faţă de tine, dar când ai o meserie care presupune să deţii mai mult decât un paşaport, nu poţi să faci altfel.

— Şi sora mea? Ai sărutat-o. Te-am văzut, în noaptea balului, în pivniţa de vinuri.

Părea şocat.

— Ai văzut? De asta s-a schimbat totul?

Ea dădu din cap.

— Parţial.

y

Oare era momentul să-i spună despre crimă? Venise

clipa sincerităţii?

— Dar nu era nimic de văzut. A fost doar un pupic pe obraz, încercam doar să o liniştesc şi în seara aceea…

A simţit că ameţeşte când mirosul sângelui i-a revenit în minte.

— Ştiu ce s-a întâmplat.

Părea uluit, iar liniile dintre sprâncene i se adânciseră.

— Ţi-a spus ea?

— Nu, ea mi-a spus doar că strângeaţi fonduri pentru a sprijini o a treia armată în Vietnam.

Făcu o pauză.

— Am văzut cum tata l-a împuşcat pe fratele lui Trân.

Mark îşi umflă obrajii, apoi pufni.

— Doamne Dumnezeule, nu am ştiut nimic. Dar cum ai reuşit?

— Te căutam. Vizeta de la uşă nu era închisă.

— Seara aia a fost prea mult pentru Sylvie. Era dărâmată, fragilă şi am văzut-o că era şocată.

— A fost oribil, cu adevărat oribil.

El încuviinţă.

— A fost. Dar trebuie să-ţi mai spun ceva. Indiferent ce crezi că ai văzut, nu a fost un sărut adevărat. Şi chiar şi în America, orice ar fi vrut ea să te facă să crezi, nu am fost niciodată intimi.

Nicole era atât de uşurată, încât se simţi imediat mai bine.

— Dar sora ta… La scurt timp după bal, a dispărut câteva zile ca să ne sperie – pe tatăl tău şi pe mine, vreau să spun.

— Şantaj emoţional?

— Cred că tatăl tău a pus-o pe seama faptului că Sylvie avea nevoie de o pauză. Ştia preabine că între mine şi ea nu era nimic, dar Sylvie are mult mai multe probleme decât îşi dă seama lumea… Până să înţeleagă asta tatăl tău, îi dăduse deja afacerea. Când mi-ai spus că nu se va întoarce, ca să fiu sincer, m-am simţit uşurat. A fost o adevărată bătaie de cap să lucrez cu ea.

Nicole clătină din cap. Cum de ştia atât de puţin despre sora ei?

Era întuneric în cameră acum, dar Nicole îşi dădea seama că Mark fusese sincer. Rămaseră tăcuţi câteva minute, iar ea îi asculta respiraţia, auzind doar vag sunetele străzii. Ritmul respiraţiei lui Mark se modifică, iar Nicole îşi dădu clar seama că el îşi reţinea cu greu lacrimile. Asta o atinse din plin. Tatăl copilului ei.

— O, Mark!

Lacrimile lui o şocară. Se aplecă deasupra lui, iar el o îmbrăţişă în întuneric. Îi mirosi părul şi îi simţi căldura trupului.

— Am crezut că te-am pierdut, şopti el.

— E în regulă, spuse ea. O să fie bine.

Erau vremuri neobişnuite. Oamenii se schimbau. Se comportau altfel decât le dicta caracterul. Pericolul scotea la iveală umbrele dinăuntrul lor, precum şi curajul, iar ea ştia prea bine că, uneori, oamenii trebuiau să facă lucruri pe care nu voiau să le facă.

— Îţi promit, n-o să te mai fac să suferi niciodată, spuse el.

— Şi mie îmi pare rău. Ar fi trebuit să am încredere în tine şi să-ţi spun adevărul. Am minţit pentru că te iubeam şi mi-a fost teamă că ai putea să o vrei pe Sylvie, şi nu pe mine. Mi-a fost frică să nu te pierd.

— Ce nebuni suntem! spuse el. N-o să mă pierzi

niciodată.

Se simţea relaxată. Auzind sunetul copiilor râzând afară, se ridică în picioare şi se uită pe fereastră, înainte să aprindă o altă lampă. Faţa lui Mark era luminată dintr-o parte, iar Nicole se uita la neregularităţile ei. Îi era atât de drag acum.

— Ai mai aflat ceva despre Giraud? întrebă ea.

— I-a cam ajuns. Fiul lui, Daniel, a murit fugind de un lunetist. Era într-un sat din nordul Hanoiului.

Ea se cutremură, când auzi de moartea băiatului.

— Groaznic. îmi pare rău să aud asta.

— Giraud e o epavă. Bea de stinge. În plus, încearcă să facă faţă fluxului de refugiaţi care vin din districtele periferice. Nu se descurcă prea bine.

Ea dădu din cap.

— Cred că e plin de lume pe străzi.

— Sunt vietnamezii de rang înalt care i-au sprijinit pe francezi. Ei cred că zilele lor sunt numărate şi încearcă să ajungă la Saigon.

— Poate mergem şi noi acolo?

— Poate. Îţi e foame?

Merseră jos, în bucătăria din curte şi, în timp ce Mark tăia şi prăjea nişte ceapă, Nicole se gândea la ce-i spusese. Oamenii erau atât de complicaţi. Niciodată buni sau răi pe de-a-ntregul. Uită-te la Trân sau chiar la Giraud, acum pe jumătate înnebunit de durere.

— S-ar putea să fim în pericol dacă Trân se întoarce aici, spuse ea. Nu este chiar un om rău, dar la cum arăt eu acum…

Mark se răsuci să o privească.

— Ai aflat ceva despre asta?

— O-Lan a primit o scrisoare de la el. Ea mi-a sugerat că ar trebui să plec în Franţa.

— Şi ai încredere în ea?

— Da, am. În scrisoare îi spune că o să mai dureze ceva până se întoarce. Dar, deşi Nicole îl apărase pe Trân, văzuse cât de crud putea fi şi gândul întâlnirii cu el o înspăimânta.

— Trebuie să plec, dar când mă întorc trebuie să ne gândim cum să ajungi în Franţa. Cum ţi se pare?

Simţi că izbucneşte în lacrimi.

— Te rog, nu pleca din nou!

El veni lângă ea şi o luă în braţe.

— Trebuie. Ştii că trebuie. Asta-i războiul. Acum, că Viet Minh a y 1

câştigat atât de mult teren aici, planul este să punem la punct operaţiuni mai în sud. Va trebui să fiu în Saigon şi, aşa cum ţi-am mai spus, în cele din urmă o să merg în Rusia.

Îl trase deoparte şi îl ţinu la o lungime de braţ.

— Urăsc gândul că pleci în Rusia. O să fii în siguranţă acolo?

— Nu pot să pretind că nu e periculos. Ruşii îi susţin pe cei din Viet Minh, le furnizează arme şi aşa mai departe. Trebuie să aflăm ce altceva mai fac. Şi pe cine ascund.

Ea îşi lăsă capul să cadă şi încercă să-şi şteargă lacrimile.

— Nu-ţi face griji, dacă te hotărăşti să nu mergi în Franţa, am prieteni în America care te vor ajuta. Îi cuprinse capul cu palmele şi, înălţându-i faţa spre el, îi sărută obrajii umezi.

— N-o să stau prea mult de data asta, deşi s-ar putea să plec pentru câteva luni, mai târziu. Dar, înainte de asta, va trebui să aranjăm ceva pentru tine.

Se uită în ochii lui şi se rugă ca totul să se întâmple

aşa cum spunea el.

— Dar dacă trebuie să plec brusc, înainte să-ţi aranjez un loc, mergi în Franţa şi lasă o adresă la ambasada americană din Paris. Sau, chiar mai bine, du-te la Lisa! Este în Narbonne, Rue des Arts, lângă canal, zise el şi scoase o bucată de hârtie. Uite adresa! O să-ţi trimit nişte bani.

— Trebuie să mă întorc acasă să văd dacă reuşesc să găsesc hăinuţele de copii pe care le-a împachetat Lisa.

— Du-te repede şi apoi rămâi aici până când mă întorc! N-ar trebui să fiu plecat mai mult de o săptămână sau două.

Îşi aminti felul în care îşi găsise curajul să facă singură acea călătorie groaznică spre sud, chiar dacă aproape că o ucisese. Următoarea călătorie ar putea fi spre Franţa şi spre Lisa, de preferat mai devreme decât mai târziu. Spera că nu va fi fără Mark.

— Orice s-ar întâmpla, nu te voi abandona niciodată. Să nu uiţi asta! Nu atât timp cât trăiesc.

Şi iată că spectrul morţii îşi făcea din nou apariţia.

Nicole iubea Vietnamul cu toată fiinţa; acolo se născuse şi acolo îşi trăise toată viaţa. I-ar fi fost greu să părăsească un loc atât de profund impregnat în sângele ei. Îl iubea şi pe Mark şi ura gândul că ar pleca fără el şi fără măcar să ştie unde este. Dar tocmai când se gândea la asta, o frică mult mai groaznică se cuibărea în ea. Trebuia să găsească o soluţie să treacă peste zilele întunecate care păreau să urmeze şi chiar nu mai conta prea mult unde anume se va duce. Ceea ce conta era ca Mark să se întoarcă.

— Mergi cu bine, Mark! spuse ea şi se întinse din nou înspre el. Şi întoarce-te cu bine!

IV

MIROSUL DE PESTE

9

Octombrie 1953 – mai 1954

32

După ce îmbrăcă nişte haine franţuzeşti curate, Nicole îşi puse în urechi o pereche drăguţă de cercei cu perle. Ploaia încetase, aerul era proaspăt, iar căldura încă nu atinsese punctul culminant. Afară, strada gemea de lume după ultima ploaie torenţială, ca şi cum toţi se grăbiseră să iasă la aer curat, iar acum biciclete, ricşe şi pietoni abia reuşeau să nu se ciocnească.

Nicole încercă marea cu degetul, să vadă dacă nu era riscant să meargă până la vila din cartierul francez, unde voia să caute hainele de bebeluş. Trecu pe lângă o pagodă plină de oameni cu valize în mâini şi reuşi să se piardă în mulţime. Dar când ajunse la intersecţia de la capătul Străzii Mătăsii, văzu că zona era împânzită de ofiţeri francezi, aşa că se întoarse la magazin fără să privească în urmă.

Pe la sfârşitul după-amiezii se părea că lucrurile reveniseră la normal. Nicole stătea pe stradă, în faţa magazinului, ţinând în mână o sacoşă mare de pânză cu dungi late şi mânere din piele. Cum stătea aşteptând să apară o ricşă care să o ducă acasă, privi peste umăr la vitrina în care mătăsurile stăteau aliniate în rânduri purpurii, galbene, de culoarea smaraldului sau a cerului senin. Atât de luminos. Un magazin destul de drăguţ, gândi Nicole. Trăise vremuri bune în micul ei magazin, în ciuda a tot ce se întâmplase. Dar acum trebuia să privească înainte. În orice alte timpuri ar fi fost în stare să-şi crească bebeluşul în cartierul vietnamez, dar cu Viet Minh şi cu Trân care se apropiau cu fiecare zi, trebuia să accepte că era în mare pericol. Hue s-ar fi putut să nu fie un loc mai

sigur şi văzuse cu ochii ei ce însemnau lagărele. Puse sacoşa jos, pe bordura trotuarului, apoi îşi domoli durerea de spate, apăsând puternic punctele dureroase, cu ambele mâini.

În vreme ce culoarea cerului se schimba spre indigo, Nicole supraveghea strada şi, ridicându-şi o mână, o făcu streaşină la ochi, ferindu-se de lumina soarelui care apunea. Câţiva bărbaţi stăteau pe o alee umbrită, fumând şi discutând, puţin mai încolo o mamă îşi îmbăia copilul într-o căduţă pusă pe trotuar, iar o femeie în vârstă îşi strângea marfa şi se pregătea să o care într-un coş larg, pentru ziua următoare. Câteva prăvălii trăseseră deja obloanele, iar altele aveau să facă la fel în scurt timp. Bărbatul fără dinţi, care vindea alune fierte, plecase. Când o tânără trecu pe lângă ea, Nicole simţi o undă de parfum de mosc. De la o fereastră din apropiere ajunse până la ea sunetul monoton al unui cântec, iar pentru o clipă sau două Nicole îngână şi ea melodia. Când văzu o ricşă liberă apropiindu-se printre şirurile de copaci din depărtare, o cuprinse un val de tristeţe şi trebui să recunoască în sinea ei cât de mult aveau să-i lipsească toate astea, dacă va fi nevoită să plece. Şi totuşi, contrar oricărei judecăţi raţionale, Nicole încă mai nutrea speranţa că lucrurile s-ar putea schimba în bine.

Îmbătată de mirosul de cărbuni şi ghimbir, Nicole era visătoare şi se simţea total lipsită de vlagă. Nici măcar gândul că Sylvie se va întoarce nu o mai deranja. Se gândi că, probabil, se simţea aşa din cauza sarcinii, aşa că închise ochii şi savură aromele din aer. Mark o iubea, iar ăsta era singurul lucru care conta. Deschise ochii când ricşa se apropia de vilă, se aplecă să ridice sacoşa, văzu că una dintre cute se desfăcuse şi petrecu vreo câteva clipe să o pună la loc. Nu-i observase pe cei doi bărbaţi care

traversau strada dinspre o alee de vizavi, iar când ridică privirea, văzu că erau la doar un metru de ea.

Ricşa trase pe dreapta într-o staţie şi unul dintre pasageri coborî. Nicole îşi ţinu respiraţia când Giraud îşi îndreptă spatele şi îşi aţinti privirea apoasă spre ea. Se întoarse cu spatele, cuprinsă de panică, dar văzu că cei doi bărbaţi o încadraseră, blocându-i orice cale de scăpare.

Giraud îşi drese vocea.

— Nicole Duval, eşti arestată! Vei fi dusă la închisoarea Centrală, unde vei rămâne până când vei fi judecată.

Ea încercă să menţină contactul vizual cu ochii lui.

— Pentru ce? Judecată pentru ce?

El râse şi îşi umflă pieptul. Râsul fusese dispreţuitor, trădând o mare lehamite de viaţă.

— Ai încălcat termenii arestului la domiciliu şi, ceea ce e mult mai grav, ai trădat Franţa.

— De când ştii că sunt aici?

— Să zicem doar că ai fost sub supraveghere.

Îngrozită, clipi repede de câteva ori, privind în jur, în căutarea unei căi de scăpare. Când îşi dădu seama că nu are niciuna, observă aerul de automulţumire care se citea pe faţa poliţistului.

— Dar de ce tocmai acum? Nu vezi că aştept un copil? Sunt gravidă în cinci luni.

El rânji, arătându-şi dinţii îngălbeniţi de tutun.

— M-am gândit eu că eşti o curvă a Viet Minh.

— Copilul n-are nimic de-a face cu Viet Minh.

— Spune-i asta judecătorului.

Îşi îndreptă umerii când îi puseră cătuşele pe încheieturile mâinilor. N-avea de gând să plângă în faţa acestui om odios, dar frica începu să i se strecoare în

suflet şi tot ce auzise vreodată despre închisoarea Hoa Lo îi veni acum în minte. Când urcă în ricşă alături de el, tremura în mod vizibil.

În primele douăzeci şi patru de ore reuşi să îşi menţină moralul ridicat, chiar dacă zvonurile despre groaznica închisoare Centrală nu erau deloc exagerate. Duhnea a grăsime râncedă în timpul nopţii şi a peşte stricat în timpul zilei. Cu doar un hublou rotund prin care abia trecea lumina şi cu aerul fierbinte şi umed din timpul zilei, simţea că se sufocă.

De sute de ori inima i-o luase razna. Trebuia să se lupte cu haosul din mintea ei, iar atunci când nu era în stare de panică, o înnebunea plictiseala. Ce bine ar fi fost dac-ar fi plecat în Franţa, când O-Lan îi sugerase prima dată.

Era ţinută într-o cuşcă, cu mâinile legate de perete cu un lanţ şi cu gleznele încătuşate de o bară din metal, fixată de podea, la nivelul patului ei din beton. Gardienii francezi îi aduceau, la începutul zilei, o cană din tablă în care era apă, pe care erau încântaţi să o verse tot ei pe podea. În afară de ea, toate prizonierele din aripa femeilor erau vietnameze. Încercase să stea de vorbă cu persoana scheletică, cu ochi sticloşi, care era ţinută în cuşca alăturată, dar femeia scuipă pe podea şi se întoarse cu spatele la ea. Nu era prima ei experienţă legată de revoltătoarea brutalitate colonială, dar niciuna nu fusese vreodată chiar atât de personală. După încă o zi petrecută în celula împuţită, începu să o doară spatele şi simţea nevoia să se mişte ca să scape de durere. Vezica stătea să îi explodeze şi făcea eforturi să o ţină sub control, dar din cauza sarcinii, nevoia o încerca atât de des, încât nu reuşea de fiecare dată să ajungă la găleată în timp util. Era nevoită să se uşureze chiar acolo unde zăcea. Avea gâtul

uscat şi se temea ca nu cumva deshidratarea să-i afecteze copilul.

De ce trebuise să se întâmple asta tocmai acum, când Mark era plecat? Era sigură că, dacă ar fi fost în oraş, ar fi găsit o cale să o scoată de-acolo, măcar pe motive de sănătate, dacă nu pe altă bază. Amintirea atingerilor lui o linişti puţin, dar o îngrozea din ce în ce mai mult gândul că, dacă Mark nu se întorcea repede la Hanoi ea avea să fie judecată şi executată, bebeluşul lor urmând să moară odată cu ea. Cuprinsă de o frică groaznică, strigă din răsputeri, chemând gardienii, până când faţa îi fu inundată de lacrimi. Când pielea îi devenise fierbinte şi lipicioasă, iar vederea i se împăienjenise, un gardian mai milos îi aduse încă un borcan plin cu apă. Nicole îl sorbi fără să respire. Temându-se că mizerele condiţii de acolo puteau să-i facă rău bebeluşului, se îmbărbăta singură, gândindu-se la vremuri mai bune, iar când umbrele îndoielii încercau să pună stăpânire pe ea, se ruga lui Dumnezeu să o salveze.

Iar când n-o chinuiau spaimele, o chinuia gândul la mâncare. Prizonierilor li se dădea, de două ori pe zi, câte un bol mic cu o fiertură subţire de orez brun, începu să-şi imagineze mâncarea ei preferată. Ouă fierte plutind într-o supă de spanac, porumb copt şi prăjiturele delicioase. Dar cel mai tare tânjea după o cafea cu lapte condensat.

Când se lăsa noaptea, răcoarea oraşului lua locul zăpuşelii de peste zi, iar pisicile începeau să miaune şi să se lupte până la ore târzii. Umezeala îi intra în oase, iar Nicole se tot răsucea şi se întorcea pe patul ei rece din beton, încercând să găsească o modalitate să se odihnească fără să aibă dureri. De fiecare dată când credea că a reuşit, fie doar şi pentru cinci minute, nu putea dormi fie din cauza miorlăiturilor creaturilor care se

furişau pe acoperişuri, fie din cauza luminii orbitoare de la veioza gardianului.

După cinci zile, a fost dusă într-o cameră mică şi fără aer, unde i s-a spus că va fi interogată. Minutele treceau, iar ea aştepta, cu mâinile încă încătuşate. O mânca pielea, mai ales în partea de sus a spatelui, unde nu putea ajunge să se scarpine. Minutele se transformară în ore. Mâncărimea devenea insuportabilă. Ca să-şi distragă singură atenţia, îşi fixă privirea pe micul dreptunghi luminos al ferestrei şi încercă să-şi imagineze ce se întâmpla afară, însă cu cât pielea o mânca mai tare, cu atât simţea mai mult nevoia să se scarpine. Până când, exasperată, strigă gardianul.

Dar gardianul nu veni. În locul lui intră în cameră Giraud, cu un rânjet satisfăcut pe faţă. Paralizată de frică, îl urmări cum se aşază pe un scaun, cu picioarele-i groase şi scurte depărtate şi cu şliţul la vedere. Vorbi puţin, cât timp fumă o Gauloise Bleue. Mirosul pe care îl emana în încăperea strâmtă îi făcu greaţă. îşi aplecă fruntea ca să scape de duhoare şi perdeaua grea a părului ei îi acoperi faţa. Se simţi mai în siguranţă când nu mai putu să-i vadă dezgustul din priviri şi orice altceva se mai putea citi în ochii lui.

— Deci… rosti el în cele din urmă. Vocea lui era neobişnuit de bolovănoasă, ca şi cum ar fi înghiţit pietriş, iar o parte din el i-ar fi rămas în gât. Ce ne poţi spune?

— Nu ştiu nimic.

Ea îşi înălţă capul şi privi din nou spre fereastră. Dar acum lumina parcă pâlpâia, crescând şi micşorându-se atât de mult, încât părea că face încăperea să vibreze.

El îşi trase taburetul mai aproape şi se aplecă spre ea, apoi întinse mâna şi o apucă de bărbie. Nicole se zbătu sub strânsoarea lui, dar, silită să îl privească, nu putu să

nu vadă părul negru care îi creştea din nări, la fel cum nu putu să evite duhoarea pe care o emana, îmbibată de alcoolul din ziua precedentă. Sentimentul propriei importanţe i se citea în priviri. Nicole se cutremură şi o senzaţie de frică profundă i se instală în suflet. Îi fusese milă de el pentru că îşi pierduse băiatul, dar el se arăta de-a dreptul crud.

— Nu ştii nimic? După atâta vreme petrecută împreună cu Viet Minh?

Îşi înclină capul într-o parte, în semn că nu o credea şi apoi îi dădu drumul.

— Nu au avut încredere în mine.

El zâmbi.

— Şi dacă ţi-aş spune că o informaţie corectă te-ar face liberă?

Ea clătină din cap.

— Am fost într-un lagăr de reeducare, dar nici măcar nu ştiu unde este. N-am ştiut niciodată unde sunt cu adevărat.

— Şi ce-ai văzut, acolo unde nu ştiai unde eşti? întrebă el, zâmbind din nou.

Nu putea să suporte felul în care se uita la ea, ca şi cum ar fi fost proastă, aşa că îşi mută din nou privirea spre fereastră.

— Am văzut cum sunt maltrataţi femeile şi copiii. Cam ceea ce-mi faci şi tu mie.

— Uită-te la mine! spuse el. Asta nu-i o rugăminte.

Nicole se întoarse spre el şi îl privi sfidător, dar, amintindu-şi grimasa îngrozitoare pe care o văzuse pe faţa lui în acea noapte la bordel, bătu în retragere.

Giraud continua să o privească insistent, apoi râse amar, fără urmă de veselie.

— Am văzut ce-ai făcut, spuse ea, cu o voce calmă.

Bărbatul nu zise nimic şi, deşi se chinuia să-şi ascundă frica, Nicole o simţea până în adâncul stomacului. Trecu peste asta. Aerul din cameră era acum îmbâcsit de fum şi ea începu să tuşească.

— Poate ai nevoie de puţin aer, spuse el, îndreptându-se spre fereastră, unde se întinse ca să deschidă zăvorul.

Aerul curat pătrunse înăuntru şi Nicole se simţi copleşită de prospeţimea lui. Era doar aer, dar ce preţioasă legătură cu lumea de afară era! Aşa cum stătea el, cu spatele sprijinit de perete, Nicole încercă să îl vadă exact cum era – un om de nimic, jalnic, cu sprâncene negre şi groase – şi cu toate astea, frica pe care i-o inspira îşi făcu loc şi mai adânc în sufletul ei.

Giraud îi aruncă o privire arogantă.

— Orice crezi că ai fi văzut, n-ai nicio şansă. Nimeni nu va crede nimic din ce spui şi nimeni nu are încredere în tine. Am avut eu grijă de asta.

— Am văzut şi ce le fac cei din Viet Minh celor care refuză să-i sprijine. Am văzut sate arse şi morminte improvizate şi oameni care n-aveau nimic de mâncare. Dar am văzut şi rezultatele bombardamen

telor franceze. Am văzut violuri şi am văzut crime.

Din trei paşi, bărbatul ajunse peste ea. Nicole se trase instinctiv înapoi la apropierea lui şi nu era chip să-şi ascundă repulsia. Giraud îi ridică părul de pe ceafa, se aplecă spre ea şi îi sâsâi în ureche.

— Aşa un gât frumos…

Se crispă la atingerea lui.

— Ce? Un francez respectabil, cum sunt eu, nu e destul de bun pentru tine? îi lăsă părul să cadă, apoi i-l răsuci în jurul mâinii, trăgându-i capul pe spate.

— Recunoaşte că pruncul din burta ta e rezultatul

„relaţiei” tale sexuale cu un membru al Viet Minh.

În ciuda durerii pe care el i-o producea, reuşi să vorbească.

— Bineînţeles că nu. Drept cine mă iei?

— Chiar vrei să spun drept cine te iau?!

Nu-i scăpase sarcasmul din vocea lui, dar Giraud se duse la uşă şi chemă gardianul să o ia de-acolo.

În restul zilei, simţindu-se din ce în ce mai rău, Nicole ceru de mai multe ori să fie scoasă la aer, dar strigătele ei rămaseră fără răspuns. A fost o zi lungă şi grea. Tânjea după confort, dar când, pe înserat, muştele umplură camera, îşi scărpină gleznele şi ceafa până la sânge şi începu să creadă că n-o să mai ajungă nici măcar la proces. Mark nu dăduse niciun semn, iar Nicole, cu o neliniște crescândă, realiză că trebuie să fie plecat din ţară. În lipsa a ceva care să-i distragă atenţia, trecutul năvăli peste ea şi începu să o roadă. Se gândea la tatăl său şi la Sylvie şi la cum fusese relaţia dintre ele. Chiar dacă îi spusese lui Mark că regretă, minciuna despre scrisoarea lui Sylvie încă îi stătea ca o greutate pe suflet. Toate greşelile atârnau greu.

În a doua săptămână se îmbolnăvi atât de rău, încât abia se mai putea ridica de pe podea. Nimeni nu ştia că este aici. Mark era plecat. O-Lan nu avea habar că e la închisoare. Şi chiar dacă ar fi ghicit, n-ar fi putut face nimic. Nimeni n-o putea scoate de-acolo. Nimeni. Nevăzând nicio posibilitate de a scăpa de-acolo, disperarea puse stăpânire pe ea, mâncându-i inima şi creierul, atât de crudă şi neagră, încât a plâns până nu i-au mai rămas lacrimi. Nici măcar nu-i mai păsa de viaţa ei, ci de cea a copilului nenăscut. Când a început să simtă o durere cumplită în burtă, a strigat gardianul, îngrozită că pierde copilul. Dar vocea ei n-a fost mai mult decât un horcăit şi

nimeni n-a auzit-o. A venit noaptea, fără să aducă nicio alinare. Apoi s-a făcut lumină şi orele erau tot mai lungi. Zilele treceau una după alta şi ea le pierduse şirul. Din cauza transpiraţiei care îi curgea din păr, ochii o usturau atât de tare, că nu se putea abţine să nu-i frece. Şi se umflaseră atât de tare, încât abia mai vedea. O mânca pielea şi se scărpina, până îşi dădea sângele. Sugea sângele care îi rămânea sub unghii şi începuse să delireze. Stafii hidoase şi fantome îi bântuiau mintea, îndepărtând-o şi mai mult de realitate. Din adâncul apei şi pe cale să se înece, vedea chipul surorii sale. Dar, de astă dată, Nicole chiar voia să se întâmple. îşi dorea ca apele întunecate să o ia pe ea şi pe copilul ei şi să îi ducă, pentru totdeauna, undeva, departe de infernul de aici.

Dar nu avea să moară, iar într-o noapte, pe la sfârşitul celei de a doua săptămâni, pe când privea luna plină care lumina pământul dincolo de hublou, avu câteva clipe de luciditate, în decursul cărora îşi scormoni cu disperare mintea ca să găsească ceva ce i-ar fi putut spune lui Giraud. Ştia numele câtorva dintre actori, dar ei fuseseră buni cu ea. Atunci îşi aminti de bărbatul cu cuţitul. Auzise cum îl cheamă. Duong. Era doar porecla, dar ar fi trebuit să fie de ajuns. Dimineaţă avea să ceară să-l vadă pe Giraud şi să-i spună măcar asta, poate şi numele satului în care ajunsese prima dată cu Trân. Dar era de ajuns ca să-i asigure eliberarea? Stătu o clipă în cumpănă. Dacă îi spune lui Giraud numele satului, francezii s-ar putea să pârjolească tot ţinutul. Putea ea să-şi asume responsabilitatea pentru moartea femeilor şi a copiilor, a fermierilor nevinovaţi şi a bătrânilor? Chiar dacă asta îi putea salva ei pielea. Cum avea să trăiască purtând o asemenea povară pe suflet? se gândi la copil. Ar trebui să facă asta ca să-l salveze?

33

Nicole îşi ridică privirea când una dintre cele mai amabile femei-gardian îşi făcu apariţia. Aceasta îi zâmbi şi descuie uşa cuştii, apoi, în grabă, îi desfăcu lanţurile şi cătuşele. Dar când Nicole încercă să se ridice, îşi simţi picioarele prea slabe ca să-i susţină greutatea, genunchii cedară, iar femeia fu nevoită să o ia în braţe ca să o ţină ridicată. Simţind o frică atavică, Nicole îi aruncă femeii o privire confuză.

— Ce se întâmplă? Trebuie să vorbesc cu Giraud.

Femeia îi puse un deget pe buze.

— Nu vorbi!

O conduse pe Nicole în curte. Ajutată de o altă femeie-gardian, luă un furtun, o perie şi nişte săpun, cu care îi curăţă rănile. În locurile în care picioarele şi mâinile îi fuseseră muşcate de insecte, usturimea pielii era aproape insuportabilă, dar măcar avea să fie din nou curată. Se ţinu tare. Apoi, o durere mistuitoare îi străbătu partea de jos a spatelui. Simţi că-i sare inima din piept: copilul trebuia să se nască abia în februarie, deci n-ar fi trebuit să simtă aşa ceva de pe acum.

Se chirci de durere.

— O, Doamne! Copilul!

Femeile-gardian schimbară câteva priviri, iar una îi întinse un pahar cu apă, în timp ce cealaltă îi aduse un taburet, să se aşeze. Ameţită de lumina soarelui, Nicole îşi umbri ochii cu mâna şi privi printre gene, luând paharul. Durerea de spate o lăsase, dar se simţea atât de încordată, încât îi luă aproape un minut până să poată bea, darămite să se întindă sau să respire normal. Când termină apa, una dintre femei îi dădu o pereche de pantaloni din material elastic şi un halat.

— Trebuie să vorbesc cu Giraud, spuse Nicole, în

timp ce femeile o ajutau să îmbrace pantalonii. Am nişte informaţii.

Femeia clătină din cap înainte de a o duce prin închisoare, până afară, la poarta principală, pe trotuarul de sub zidul înalt din piatră. Nicole se îngrozi la gândul că asta ar putea fi ziua procesului ei. Dacă era aşa, ar fi fost prea târziu să o mai ajute cineva. Chiar lângă închisoare îşi înălţa turnurile, la fel de înfricoşător, Palatul de Justiţie, simpla lui imagine fiind suficientă ca să bage groaza în oasele oricărui nefericit de prizonier. Nicole închise ochii şi lăsă lumea de afară să se reverse peste ea. Totul mirosea atât de curat şi, când sunetul minunat al oamenilor care îşi trăiau viaţa ajunse până la ea, deschise ochii spre străzile care păreau că strălucesc în lumina soarelui. Privi în sus o clipă, tânjind să se piardă în imensitatea cerului albastru. Auzi râsete de copii şi îşi întoarse capul să îi urmărească. Îi venea să alerge la ei şi să-i îmbrăţişeze; să le spună să-şi trăiască fiecare moment al vieţii. Când văzu perechi de îndrăgostiţi trecând prin faţa ei, ca într-un film, se imagină pe sine plimbându-se pe-acolo cu Mark. Îndurerată de o pierdere prea grea ca să îi facă faţă, voia să se agaţe de viaţă. Să simtă. Să iubească. Să îşi crească pruncul. Simţea că i-ar fi spus orice lui Giraud. Dar luase hotărârea – pentru care îi trebuise o jumătate de noapte – să nu-i divulge decât numele bărbatului cu cuţitul. Conştiinţa ei nu-i permitea mai mult de-atât.

Auzi un taxi apropiindu-se şi se întoarse. Făcu câţiva paşi înapoi, şocată, când o văzu pe sora ei ieşind din el.

— Urcă, Nicole! Repede, până nu se răzgândesc!

Genunchii i se îndoiră, dar Sylvie o apucă şi o împinse pe bancheta din spate a maşinii.

— Te duc acasă, spuse ea.

Urmă un moment de tăcere ameţitoare, timp în care

Nicole încerca să-şi dea seama ce se petrece.

— Îmi pare rău că a durat atât de mult, continuă Sylvie. Am încercat să te scot imediat de acolo. Eram atât de îngrijorată.

— Mă tem să nu pierd copilul.

Sylvie ridică o mână.

— Am chemat deja un doctor să vină acasă.

— Nu înţeleg, spuse Nicole. Cum m-ai scos de acolo?

Sylvie zâmbi.

— Giraud mă place, iar, pe de altă parte, i-am reamintit nişte informaţii pe care le am despre folosirea banilor de la americani pentru finanţarea prostituatelor africane.

Ameţită şi încinsă de febră, Nicole abia asculta.

— Cred că mi se face rău.

— Vrei să oprim maşina?

Valul de greaţă trecu şi Nicole îi făcu semn din cap că nu e cazul.

— Şi n-a fost doar asta. A plantat şi probe false. Înaltul comisar francez a cerut să se facă curăţenie. Giraud este corupt. Iar noi putem să dovedim foarte uşor că a fost o răzbunare personală împotriva ta.

Sylvie îşi trecu un braţ pe după umerii lui Nicole.

— Te simţi bine? Nu ţi-au făcut rău?

Nicole îşi lăsă capul pe umărul surorii ei şi lacrimile începură să-i curgă.

— Nu, nu mi-au făcut.

— Nu mai plânge! Gata, s-a terminat.

Tot ce putea face Nicole era să suspine, emoţia momentului fiind prea mare pentru cuvinte.

— Acum trebuie doar să ne asigurăm că bebeluşul e bine, sănătos.

Nicole începu să plângă din nou.

— Nu cred că este. S-a întâmplat ceva groaznic.

— O să cobor geamul. Cred că ai nevoie de aer proaspăt.

Prin geamul deschis, Nicole privea în voie clădirile aurii, copacii fremătând în bătaia vântului şi cafenelele elegante de pe trotuare. Lăsaseră în urmă Opera, hotelul Métropole, vilele de pe malul lacului şi Muzeul Lois Finot. Cât de frumos era Hanoiul! Dar unde era Mark? spusese că va lipsi cam două săptămâni, iar ea stătuse în închisoare mai mult de-atât.

În acea seară Nicole se cercetă în oglindă, îşi pipăi pielea aproape transparentă, îşi trecu degetele peste obraji, trase de pieliţele descojite de pe buzele-i uscate şi luă un pieptene să-şi descâlcească părul. Uscat şi fără viaţă, o parte din el cădea în mici smocuri. îşi scărpină picioarele pline de înţepături şi îmbrăcă o pereche de pantaloni largi, ca să le acopere, ruşinată la gândul că Mark ar putea s-o vadă în halul ăsta.

Sylvie intră în cameră.

— Acum hai să te îmbrăcăm cum se cuvine! spuse ea.

— Sunt deja îmbrăcată cum se cuvine, răspunse Nicole, dar când se uită în jos, la pantaloni, văzu că îi luase pe dos.

— Nu-i nimic.

— Nu ştiu la ce mi-o fi fost capul.

— Eşti foarte slăbită. N-are importanţă.

De ce spunea asta? Bineînţeles că avea importanţă. Conta că uşurarea ei de a fi liberă era umbrită de vinovăţie. Conta că Mark nu era acolo. Conta că anumite lucruri nu mai puteau fi schimbate, oricât şi-ar fi dorit să fie altfel. Şi conta că minţise în legătură cu scrisoarea lui Sylvie. Totul conta. Fiecare lucru avea al naibii de multă importanţă.

— Uite, ţi-am adus câteva haine drăguţe pentru gravide, spuse Sylvie, întinzându-i o salopetă din pânză de mătase brodată, în nuanţele ei preferate de gri.

Nicole se uită la ea, apoi la sora ei, surprinsă de expresia tandră de pe faţa ei.

În vreme ce Sylvie o ajuta să-şi schimbe hainele, Nicole îi urmărea privirea. Niciuna dintre ele nu spunea o vorbă şi amândouă ascultau cum se pornise o ploaie cumplită, care se lovea de geamuri şi se răspândea pe pavaj, curgând din streşini ca o pânză.

— Zi-mi doar că tatăl copilului nu e iubitul tău din Viet Minh!

Nicole o privi în ochi pe Sylvie.

— Copilul este al lui Mark.

Sylvie se uită în podea câteva secunde, înainte de a-şi ridica din nou privirea. Nicole nu ştiuse niciodată clar ce mască purta Sylvie pe faţă şi nici cum să interpreteze ceea ce vedea. De astă dată, figura surorii sale nu trăda nicio emoţie.

— Înţeleg, a fost tot ce-a spus.

A doua zi, Nicole stătea întinsă pe sofaua din living când Sylvie îl aduse pe Mark în cameră. Sylvie le zâmbi amândurora, apoi ieşi din încăpere, închizând cu grijă uşa după ea. Nicole se chinui să se ridice în picioare, dar Mark ridică o mână şi îi făcu semn să se oprească.

— Stai locului, spuse el, traversând camera şi îngenunchind pe podea. Când o luă de mână, lui Nicole i se puse un nod în gât şi nu reuşi să scoată o vorbă.

— O, dragostea mea, tocmai am aflat ce s-a întâmplat. Un prieten de la ambasadă a auzit despre asta şi am reuşit să prind un loc într-unul din ruginitele sicrie zburătoare franţuzeşti.

O cuprinse cu braţele, ea se sprijini de el, cu un

obraz lipit de al lui şi rămaseră aşa câteva minute. Nicole oftă adânc, uşurarea pe care i-o provoca prezenţa lui fiind atât de profundă, încât nu reuşea să-şi recapete vocea. Şi-ar fi dorit ca el să o ţină aşa, în braţe, pentru totdeauna.

— Iartă-mă, sunt nebărbierit, spuse el.

Nu-i păsa de asta. El era acolo şi doar asta conta.

— Ar trebui să-l omor pe Giraud pentru ce ţi-a făcut. Eşti bine? se uită el spre burta ei. Copilul e…

— Ieri nu eram sigură. Am avut o durere teribilă… Făcu o pauză. Mi-a fost aşa de frică.

O mângâie pe păr şi se ridică de pe podea, aşezându-se lângă ea, pe sofa. Lipită de el, Nicole îi simţea bătăile inimii în palma pe care şi-o sprijinise pe pieptul lui.

Mark făcu o mişcare şi o îndepărtă puţin de el, ca să îi poată privi faţa.

— Te-a văzut vreun doctor?

— Da, ieri. O să vină din nou mâine.

— Ce-a spus?

— N-a spus nimic special legat de copil, în afară de faptul că i se pare că aude o bătaie de inimă.

— Ei, asta este o veste bună. Dar despre tine ce a spus?

— Mi-a luat puţin sânge şi a spus c-o să revină.

— Vrei să vorbim despre ce s-a întâmplat?

Ea clătină din cap. Nu voia nici măcar să se gândească la asta. Mark rămase cu ea toată după-amiaza, iar spre seară Nicole se simţi mai bine. Dar Sylvie părea agitată şi tot venea în living, punându-le întrebări ciudate, de parcă n-ar prea fi vrut să-i lase singuri. Vor să bea un ceai? Le e foame? N-ar vrea să le deschidă fereastra? În cele din urmă, Mark îi sugeră că, poate, n-ar fi rău să prepare o cină uşoară pentru sora ei, ţinând cont că Nicole trebuia să se odihnească.

În acea noapte, Mark şi Nicole stăteau întinşi unul lângă altul într-una din camerele pentru oaspeţi. Bărbatul îi atinse uşor faţa cu degetele, apoi îi sărută buzele.

— Nu vreau să faci nimic ce ar presupune efort, spuse el.

— O să mă descurc.

Au făcut dragoste cu blândeţe, iar Nicole se lăsă în voia simţurilor. Mark era un amant deosebit de grijuliu şi ea se simţea ca şi cum ar fi fost legănată în braţele celor mai pufoase valuri. Când terminară, se întinse lângă el şi urmări îndelung cum i se ridică şi-i coboară pieptul.

— Eşti bine? o întrebă Mark.

y

— Mai bine ca înainte. Dar acum ce-o să urmeze? Cât rămâi, de data asta?

— Plec dimineaţă.

— Nu cred că pot să suport asta.

— Trebuie să plec. Unul dintre agenţii noştri a dispărut. Credem că se află undeva, în Moscova, iar eu trebuie să-l găsesc.

— Dar nu e groaznic de periculos? Dacă te prind şi pe tine? suspină ea din toţi rărunchii. Mark?

— N-o să te mint. E periculos, dar ştiu ce fac. De tine îmi fac griji şi, imediat ce te pui destul pe picioare, trebuie să te scoatem în siguranţă de aici.

— O să stau aici, cu Sylvie.

— Se poartă cam ciudat, nu crezi?

— Ei, tocmai a aflat că tu eşti tatăl copilului meu.

— O să-ţi scriu cât de des am să pot, spuse el. Iar tu poţi să-mi scrii la ambasada noastră din Saigon. Dacă vor putea, îmi vor transmite scrisorile, dar probabil că nu în Rusia.

După plecarea lui de a doua zi dimineaţă, Nicole

încercă să îşi păstreze starea de fericire, dar el îi lipsea teribil. Şi chiar dacă Mark se străduise s-o îmbărbăteze, nu-şi putea stăpâni neliniştea. Veni doctorul, care îi confirmă că avea tensiunea puţin mărită şi pulsul cam rapid. Îi spuse să-şi ţină picioarele ridicate cât mai mult timp posibil şi îi prescrise suplimente cu fier, mâncare bună şi exerciţii uşoare.

Sylvie părea mai puţin agitată şi îi crease condiţii să-şi revină după calvarul închisorii, pregătindu-i mâncarea şi curăţându-i rănile. Dar, în ciuda uşurării că era liberă şi a bucuriei de a-l fi văzut din nou pe Mark, imaginile din celulă continuau s-o tulbure. Chiar dacă încarcerarea ei fusese relativ scurtă – două săptămâni şi ceva – zdruncinase puţinul care îi rămăsese din simpatia pentru francezi. Şi, deşi îi spusese lui Mark că totul e în regulă cu bebeluşul, în sinea ei era îngrijorată de nişte dureri supărătoare. O cuprinse o senzaţie nedefinită de pierdere când se văzu nevoită să-şi recunoască atât propria vulnerabilitate, cât şi pe cea a copilului ei.

Nu făcea mare lucru, doar se odihnea şi mânca şi se simţea norocoasă că măcar putea să doarmă. Somnul ei era ca un drog, ştergându-i toate gândurile înfricoşătoare care o purtau prin cele mai întunecate cotloane ale minţii. Cât timp era trează, încă se temea că pruncul s-ar putea să nu mai fie în viaţă, din cauza ororilor prin care trecuse ea. Dar într-o bună zi, cum stătea întinsă în pat, cu privirile în tavan, simţi o mică lovitură, îşi trase în sus cămaşa de noapte şi urmări cum apare o mică umflătură pe burta ei rotunjită. Apoi încă o lovitură şi o altă umflătură, izbucni în râs de bucurie şi încercă un dialog cu micuţul, apăsând umflăturile înapoi, cu blândeţe, pe măsură ce apăreau. Un sentiment de speranţă îi străbătu trupul şi, odată cu ea, gândul că, în sfârşit, ceva mergea bine. Copilul era mai

puternic decât crezuse ea că ar fi posibil. Această mică flintă era salvarea ei, iar ea avea să îl salveze. Sau să o salveze.

Plouase toată ziua şi o băltoacă de apă se strânsese într-o adâncitură din podeaua bucătăriei. Nicole o privea pe Sylvie cum stoarce un mop şi îl plimbă peste dalele podelei ca să absoarbă apa. Când termină, se uită la Nicole.

— Stai jos! Am ceva să-ţi spun.

Lumina din cameră aproape dispăruse. Nicole nu-şi dădea seama dacă se înserase sau norii întunecaseră brusc cerul. Senzaţia era atât de sumbră, încât Nicole porni spre fereastră ca să se uite afară, mişcându-şi corpul încet şi dureros. Părea că sunt doar norii. Aprinse o lampă şi apoi se chinui să se aşeze pe un scaun.

Văzu că figura surorii sale devenise mai serioasă.

— Aş vrea să ştii că Mark mi-a explicat ce s-a întâmplat, zise Sylvie. Mi-a spus totul.

Nicole se simţi stânjenită şi îşi frecă fruntea cu degetele. Ştiuse că trebuia să vină şi momentul ăsta.

— Despre scrisoarea ta?

Sylvie încuviinţă şi îi adresă un zâmbet obosit.

Nicole se foia pe scaun. Ce-ar fi putut spune?

— Îmi pare rău că am minţit. Probabil eşti furioasă.

Sylvie nu răspunse imediat, doar îşi miji ochii.

— Sylvie?

— Da, sunt puţin. Tu n-ai fi?

— Ba da, probabil că aş fi.

Urmă o tăcere lungă, iar Nicole se puse în pielea surorii sale. Normal că sora ei era supărată, dar în afară de asta, n-avea nici cea mai vagă idee despre ceea ce simţea Sylvie.

— E ceva tulburător la ora asta a zilei, rosti Sylvie în cele din urmă, frecându-şi palmele. Nu crezi?

Nicole nu spuse nimic.

— E încă zi. Nu e încă noapte. E momentul de tranziţie, cred. Nu ştii precis unde te afli. Nu mi-a plăcut niciodată.

Nicole o urmărea pe sora sa.

— Îţi sunt atât de recunoscătoare că m-ai scos din locul ăla îngrozitor.

Sylvie îşi scărpină ceafa.

— Papa asta s-ar fi aşteptat să fac. Tot ce îmi doresc acum pentru tine este să te înzdrăveneşti pe deplin.

— Şi copilul?

— Bineînţeles că şi el.

Nicole încuviinţă cu o mişcare a capului, uşurată că Sylvie primise totul atât de bine.

Sylvie zâmbi.

— Acum trebuie să-ţi recapeţi puterile. Cu cât mai puţine emoţii, cu atât mai bine. De îndată ce te simţi în stare, o să facem o plimbare zilnică. Giraud n-ar mai trebui să fie un pericol, mai ales că cei mai mulţi dintre foştii lui colegi au plecat, iar cei noi au probleme mult prea mari de rezolvat ca să se mai preocupe de tine.

Nicole hotărî că sora ei se mai înmuiase.

— Nu-ţi mai face griji! continuă Sylvie. Şi nu te mai gândi nici la micul tău prieten, Trân. Am angajat un paznic înarmat să ne păzească casa în timpul nopţii.

— Trân s-a întors?

Sylvie zâmbi din nou.

— Stai liniştită, trecutul tău legat de Viet Minh nu te va putea atinge. O să naşti aici, acasă. Acum, concentrează-te pe însănătoşirea ta. De dragul nepoatei

sau a nepotului pe care o să-l am.

Nicole privi ţintă la sora sa.

— De ce faci toate astea pentru mine?

— Suntem o familie. Acum trebuie să ies să iau pâine. Mâine trebuie să repun pe picioare o afacere.

— Tot mai crezi că vor învinge francezii?

— Bineînţeles.

Nicole se încruntă. Sora ei părea atât de sigură pe sine.

— Nu crezi că am face mai bine să limităm pierderile şi să ne întoarcem în Franţa?

— Şi din ce o să trăim? Oricum, tu nu ai cum să călătoreşti în starea y. y în care eşti acum. Aşteaptă să se nască copilul! apoi mai vedem. Nu-ţi face griji pentru nimic! Toate ferestrele de la parter au gratii.

În timp ce Sylvie era în oraş să ia ceva de-ale gurii, Nicole alese să stea pe scaunul preferat al Lisei, cel de lângă uşa serei, de unde, odinioară, bucătăreasa privea straturile cu legume. Norii întunecaţi se împrăştiaseră şi, aşezată pe scaunul Lisei, Nicole încerca să şi-o imagineze ca şi cum ar fi fost prezentă. Oare ce ar sfătui-o bătrâna bucătăreasă să facă? În noaptea dinainte îi fusese atât de dor de Mark, încât rămăsese trează până când, într-un târziu, oboseala o făcuse să închidă ochii. Se gândea şi la tatăl ei. Toată copilăria ei ar fi fost altfel dacă tatăl său nu i-ar fi dat voie lui Sylvie să creadă minciuna despre moartea mamei lor. Dacă ea şi sora ei nu avuseseră niciodată, cu adevărat, încredere una în cealaltă, acum vremea secretelor se sfârşise. Dacă avea să nască aici, acasă, ar trebui să discute cu Sylvie despre trecut, oricât de greu le-ar fi.

Îndată ce o auzi pe sora ei sosind acasă, o strigă din

capul scărilor.

— Poţi să vii un minut? începu să îşi ronţăie pielea de pe lângă unghia degetului mare.

Sylvie coborî în bucătărie, aducând cu ea un pahar cu apă şi se aşează la masă. Nicole rămase acolo unde stătea, sprijinită de chiuvetă, liniştită de strălucirea caldă a bucătăriei scăldată în lumina soarelui care apunea.

— Ce e? întrebă Sylvie. Doamne, ce frumos e să prinzi ultimele raze de soare, ştiind că se va întuneca într-o clipă.

Înainte să înceapă, Nicole zăbovi un moment, privind-o cu hotărâre pe Sylvie.

— L-am văzut pe Papa când l-a împuşcat pe fratele lui Trân, la bal.

Sylvie nu-şi feri nici ea privirea, deşi părea uimită, iar ochii i se măriseră.

— Ai văzut asta?

— Eram pe coridor.

Sylvie clătină din cap.

— Şi în tot acest timp ai ţinut asta doar pentru tine?

Nicole nu era sigură dacă sora ei era îngrijorată pentru că fusese ea martoră sau se temea ca ea să nu fi povestit şi altcuiva. Tăcerea dintre ele se prelungea prea mult şi, deşi faţa lui Sylvie era calmă, începuse să bată mărunt din picior.

— Eşti sigură că ai ţinut-o doar pentru tine? Nu i-ai spus lui Trân?

— Bineînţeles că nu.

Sylvie se încruntă.

— De ce nu?

— Ai spus-o chiar tu. Suntem o familie. Şi ar fi căutat să se răzbune.

Sylvie sorbi apa dintr-o înghiţitură.

— Ai fi scăpat de mine.

— Sylvie! oftă Nicole şi veni să se aşeze de cealaltă parte a mesei. Cum poţi măcar să te gândeşti la aşa ceva?

Sylvie se lăsă pe spate, sprijinindu-se pe spătar şi privi tavanul.

— Suntem atât de diferite noi două.

Nicole se gândi la vorbele surorii ei. Poate că avea dreptate. În copilărie, Sylvie fusese cea liniştită, pe când Nicole se obişnuise să fie pocnită peste degete, mai ales după ce şi le băga în magiunul pe care îl prepara Lisa ori şi le strecura în dulap ca să şterpelească o bucată de prăjitură. Avea mereu necazuri pentru că urca în fugă scările sau striga în gura mare de la etaj, pentru că se dădea la vale pe balustradă ori cădea în iazuri, iar apoi, pentru teribila zi în care ieşiseră cu barca pe râu fără să ceară voie. În ciuda negărilor repetate ale lui Sylvie, Nicole ştia că fusese ideea surorii ei. Că tot ce se întâmplase fusese din vina ei.

Mai mult decât atât, nu îndrăznise niciodată să-şi amintească, dorind doar să dea uitării sentimentele care încă mai aveau forţa să o tulbure. Când ai fost pe punctul să te îneci, nu-ţi mai iese din minte niciodată.

Sylvie tuşi, iar Nicole reveni în prezent, cu o tresărire.

— Aş vrea să ştiu de ce a fost ucis fratele lui Trân.

y

— Nici noi nu ştiam dinainte, răspunse Sylvie.

— Noi?

— Mark şi cu mine. Sylvie îşi îndreptă spatele, dar încă părea foarte tensionată. Iisuse, ce bine mi-ar prinde o ţigară!

Nicole nu se putu abţine să nu zâmbească.

— Tu nu fumezi.

— Nu, dar mi-aş dori să o fac. Ascultă! Ce-a fost a fost. Nu e cazul să mai dezgropăm morţii.

Dar Nicole, animată de dorinţa de a şti mai mult, continuă.

— Tot timpul m-am întrebat de ce a fost nevoie să-l omoare Papa tocmai acolo?

Sylvie ridică din umeri.

— Acolo era o celulă secretă pentru interogatorii, care mai avea o ieşire subterană. Omul, membru Viet Minh, era suspectat de asasinarea unui oficial francez.

— Dar nu fusese judecat.

Sylvie se ridică în picioare.

— Incitase la revoltă împotriva francezilor. Nu era destul? Trebuia dat un exemplu.

— Şi tu n-ai ştiut ce avea să se întâmple?

Sylvie clătină din cap, dar pe faţa ei apăruse o paloare care nu fusese acolo mai devreme.

— De ce a trebuit ca tatăl nostru să fie cel care apasă pe trăgaci?

— Asta era treaba lui. De asta a trebuit să ne mutăm aici. Era un om de afaceri cu relaţii peste tot şi era bine plasat, ca să afle tot ce se întâmplă. Dar se căsătorise cu o vietnameză. Asta a fost o bilă neagră pentru el şi tocmai din cauza asta l-a folosit guvernul francez.

Nicole simţi că îi creşte tensiunea şi, deşi acum era aproape întuneric, se ridică şi deschise uşa ca să intre aerul proaspăt.

Sylvie desfăcu o sticlă de lapte.

— Ar trebui să bei câte un litru în fiecare zi, spuse ea.

Nicole dădu afirmativ din cap. Ar mai fi vrut să vorbească cu Sylvie şi despre ceea ce se întâmplase în ziua în care se născuse ea, dar simţi că trebuie să aştepte până

când vor clădi mai multă încredere între ele. Între timp, avea să-i scrie tatălui său şi să-i spună că Lisa îi dezvăluise adevărul. Poate că ăsta ar fi cel mai bun mod de a începe clarificarea acestui subiect sensibil.

Se întinse ca să elimine tensiunea din muşchi, apoi se mişcă puţin prin bucătărie, fără să o scape din ochi pe sora ei.

— Poate că ar trebui să discutăm despre Mark.

Sylvie nu răspunse, dar ceva ca o umbră trecu peste faţa ei.

— Sylvie?

— Nu e nimic de discutat.

Nicole se gândi o clipă.

— L-ai plăcut, nu? Când eraţi în America.

Sora ei îşi înclină capul pentru o clipă, apoi o privi pe Nicole drept în ochi.

— Da, însă când a sosit la Hanoi…

— Credeai că te iubeşte?

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Dar Sylvie…

— Ţi-am spus că nu vreau să vorbesc despre asta! zise Sylvie trântind pe masă sticla de lapte cu o asemenea forţă, încât sticla se sparse, iar laptele începu să se scurgă pe tăblia mesei. Uite ce-am făcut din cauza ta!

Poate că Mark avea dreptate când spunea că sora ei era mult mai tulburată decât îşi dădeau seama cei din jur.

— Ai crezut că te iubeşte? întrebă ea din nou.

y

Sylvie o privi pe Nicole în timp ce ştergea laptele de pe masă.

— Las-o baltă! Tot ce contează acum este să ne pregătim pentru venirea copilului.

Nicole urcă la etaj, simţind că i se învârte capul.

Pe drum spre camera ei trecu pe lângă oglinda cea lungă de pe palier şi îşi privi burta bine rotunjită şi sânii brăzdaţi de vinişoare albastre. Măcar nu-i mai cădea părul când se pieptăna şi nu mai trebuia să adune smocurile din lavoar. Şi faţa i se schimbase, era mai mătăsoasă; era ca şi cum se vedea cu alţi ochi şi, pentru prima dată, era uimită să vadă o adevărată frumuseţe în aspectul ei vietnamez.

Înainte să se întindă în pat îi scrise lui Mark, spunându-i ce zisese doctorul şi că cel mic începuse să mişte. Când termină scrisoarea, putea să jure că simţise un miros de Camembert copt. Într-o străfulgerare, se întoarse în timp, alături de Lisa, în bucătăria lor din Hué, şi i se păru atât de real, încât trebui să-şi şteargă lacrimile. A doua zi avea să-i scrie şi Lisei. Trecutul era o ancoră puternică şi îşi dorea foarte mult ca bebeluşul ei să aibă amintiri frumoase spre care să privească. Amintiri cu rădăcini adânci într-o viaţă plină de dragoste. Copilăria ei fusese atât de amestecată şi cu multe momente la care îi era greu să se gândească, fără să-şi aducă aminte cât de greu îi fusese uneori.

34

Când Nicole se gândea la viitor, încă avea un sentiment de nelinişte. Orice ar fi spus Sylvie, ea n-avea nicio îndoială că, mai devreme sau mai târziu, Viet Minh va veni. Aveau mii de oameni de partea lor, mii şi mii de oameni care credeau în dreptatea cauzei lor. Pe de o parte, Nicole se întrista înţelegând că vremurile de odinioară au dispărut pentru totdeauna, pe de altă parte văzuse destule, ca să ştie că dreptatea e de partea lor.

Când se simţi puţin mai întremată, începu să se plimbe pe-afară, în zorii zilei, ca să se ferească de privirile oamenilor. Evita să citească ziarele, unde ştia că vor fi anunţate victoriile franceze, în timp ce pierderile lor vor fi

trecute sub tăcere, mai ales de când luptele izbucniseră în Delta Râului Roşu. Văzuse cum oamenii ignoraseră ceea ce se întâmplase în timpul teribilei bătălii de la Hoa Binh în 1952. Comandanţii francezi refuzaseră să înţeleagă că pierderile lor prefigurau viitorul, dar Nicole cunoştea Viet Minh direct. Aveau un singur ţel şi făceau totul ca să îl atingă. Nu putea decât să admire faptul că, nici măcar în faţa măreţei armate franceze, nu se vor preda niciodată şi, deşi retorica lor era extremă, pasiunea nu le putea fi negată. Cu toate astea, în ciuda cauzei lor drepte, ea ştia că mult mai mulţi oameni vor avea de suferit în perioada următoare.

În ziua în care a sosit o scrisoare de la Mark, ea făcea eforturi să nu mai fie obsedată de el, deşi îşi făcea mereu griji în legătură cu locul unde se afla şi dacă era în siguranţă. Dacă i s-ar întâmpla ceva acum, n-ar putea să îndure. Urcă la etaj, în camera ei, ca să deschidă scrisoarea în intimitate şi se bucură să afle că nu a plecat încă spre… şi lăsase acolo un spaţiu gol. Ştia ce a vrut să spună, deşi nu era clar că n-a putut să scrie. Măcar era încă în Saigon, şi nu în Rusia. Primise scrisoarea ei şi îi spunea că de-abia aşteaptă să-şi pună mâna pe burtica ei şi să simtă loviturile de picioruşe ale copilului. îi mai sugera şi să lichideze bunurile rămase şi să se pregătească să plece imediat după naşterea bebeluşului. Deşi Nicole era în culmea fericirii că are veşti de la el, lacrimile o sufocau atunci când se gândea cu ce ar putea să se confrunte în Rusia.

Imagini cu tot felul de clădiri comuniste şi cu bărbaţi cruzi îi invadară mintea. El îi spusese că va trebui să descopere unde se află un agent dispărut. Că omul ar fi putut, la fel de bine, să fi trecut de cealaltă parte. Ce s-ar întâmpla cu Mark, dacă ar fi prins? O apăsa umbra densă a

războiului din Vietnam; moartea era pretutindeni, chiar dacă nu putea să o vadă. Nimeni nu ştia cu siguranţă cât teren câştigase între timp Viet Minh şi nici cât de implicaţi erau ruşii. Pentru binele lui Mark, spera că nu prea mult.

35

Lunile de iarnă au trecut repede, iar Nicole era încântată că primise două scrisori de la Lisa. Vechea ei prietenă părea bine aşezată în noua ei viaţă şi Nicole se simţi uşurată să afle asta, dar pe măsură ce februarie se apropia, era din ce în ce mai îngrijorată pentru Mark. Nu-l mai văzuse de la eliberarea ei din închisoare şi nu primise niciun răspuns la ultimele două scrisori, ceea ce trebuia să însemne că acum era în Rusia.

Într-o după-amiază, Sylvie era cu capul îngropat într-o carte despre naşterea copiilor, iar Nicole stătea pe canapea încercând să-i croşeteze copilului o păturică, dar tot scăpa andrelele. Mark avusese dreptate: n-avea niciun talent la tricotat. Nu şi-l putea scoate din minte şi se gândea permanent unde era şi ce făcea. Şi, cum începuse deja să se gândească la viitor, se întreba dacă se mai găseau furnizori de mătase în satele din jurul Saigonului. Dacă Mark ar lua în calcul Saigonul, atunci când războiul se va termina, asta ar putea fi munca ei viitoare. Nu fusese niciodată în sud, însă tatăl ei spusese că e un oraş plin de viaţă, dar fără nicio urmă din farmecul liniştit al oraşului Hanoi. De asemenea, auzise că, în timp ce utilizarea opiului era destul de răspândită în Hanoi, în zona Cholon din Saigon, opiul era peste tot. Oraşul era corupt, dar era locul în care mulţi se refugiau.

Aruncă o privire spre Sylvie.

— Şi dacă i se întâmplă ceva lui Mark?

— Se descurcă el.

— Nu vreau ca bebeluşul meu să crească fără tată.

Sylvie lăsă cartea deoparte.

— Amândouă am crescut fără mamă, aşa că înţeleg prea bine. Nu ai fost singura care s-a simţit diferită… Toţi prietenii mei aveau mame şi, brusc, eu n-am mai avut. Toţi mi-au întors spatele.

— Cel puţin tu ai avut-o timp de cinci ani.

— Dar pentru că tu nu ai avut-o niciodată, n-ai simţit diferenţa. Era ca şi cum aş fi primit un pumn în stomac, iar pumnul ar fi intrat adânc. Era un hău imens în mine.

Urmă o tăcere lungă, în timpul căreia Nicole se gândi la cât de îngrozitor trebuie să fi fost pentru Sylvie să-şi piardă mama adorată la vârsta de cinci ani. Era mai mult decât suficient pentru a schimba viaţa unui copil şi pentru a-i crea un profund sentiment de nesiguranţă.

— Înţeleg. Şi eu am simţit că există un gol în mine, spuse ea, cu voce stinsă.

Sylvie se apropie, îngenunche lângă Nicole şi îi luă mâna în palme.

— Ei bine, acum ne avem una pe alta.

Nicole dădu din cap şi Sylvie se ridică.

Mai era ceva la care se gândise Nicole.

— Ce-o să se întâmple cu magazinul meu, Sylvie?

— Oamenii nu prea au acum bani de cheltuit. O-Lan e încă acolo şi ne chinuim să trăim de pe urma acestui magazin. Dar avem şi alte afaceri şi sunt sigură că, dacă sunt gestionate cu atenţie, putem să ne păstrăm activele, mai degrabă decât să le vindem.

Nicole nu era la fel de sigură.

— Îţi aminteşti ce a spus Mark în scrisoare? Că ar trebui să lichidăm ce avem?

Sylvie răspunse cu un râs scurt şi dispreţuitor.

— Nu trebuie să crezi tot ce spune el, Nicole. Avem

standarde pe care trebuie să le menţinem şi, atunci când vom câştiga războiul, vom avea nevoie de tot ce deţinem.

Îşi freca mâinile în timp ce se plimba de colo colo prin cameră, aproape mormăind doar pentru ea. Ochii ei săgetau ici şi colo şi apoi îşi coborî glasul.

— Trebuie să avem grijă să nu fim ascultate.

Nicole se încruntă.

— De cine?

Sylvie nu părea să o audă şi continuă să discute cu ea însăşi.

— Totul va fi bine. Da, foarte bine. Totul e perfect. La fel ca înainte. Exact ca înainte.

Apoi se întoarse spre Nicole, de parcă şi-ar fi amintit brusc că era acolo.

— O să rămânem aici. Nu-ţi faceţi griji. Totul e sub control. Nu ai de ce să-ţi faci griji. Vom avea o perioadă minunată când va veni copilul. Mi-ar plăcea să se grăbească.

— Nu poţi dicta când se naşte un copil.

— Ai dreptate, natura îşi va urma cursul.

— Pari nesigură, Sylvie. S-a întâmplat ceva?

Sylvie oftă adânc.

— Absolut nimic. Am găsit vechea reţetă a Lisei pentru prăjitura ta preferată cu lămâie. Facem o încercare?

— După ce vine copilul, cred că ar trebui să plecăm direct în Franţa. Francezii ne plac, la fel şi vietnamezii. Mulţi au plecat deja spre Saigon.

— Laşii. Oricum, guvernul a interzis alte plecări.

— Crezi că asta îi va opri?

Sylvie ridică din umeri.

— Ştiu că-ţi place prăjitura…

Nicole simţi, brusc, o durere ascuţită, şi se chirci.

— Eşti bine? Arăţi cam ciudat.

— Mă simt mai mult decât ciudat, gâfâi Nicole.

Dar junghiul trecu şi amândouă se îndreptară spre bucătărie, Nicole sprijinindu-se cu o mână de perete ca să-şi ţină echilibrul.

— Scările astea sunt înşelătoare, spuse ea.

— Şi ce mai alergai pe ele în sus şi-n jos.

— Pe vremea aia nu eram însărcinată.

Bucătăria era curată, dar nu mai era locul care fusese odinioară: înghesuiala şi agitaţia, aromele delicioase, radioul dat prea tare şi Lisa care cânta întruna – toate astea dispăruseră. Nicole oftă şi deschise uşa serei, lăsând mirosul de pământ jilav şi de copaci să se strecoare înăuntru. Era o zi frumoasă de februarie şi, într-adevăr, destul de rece. Se gândi cu drag la Yvette şi la dimineţile de sâmbătă, când fetiţa, urmată de câinele ei, Trophy, le aducea bunătăţi. Deşi o parte atât de mare din trecut dispăruse, Nicole era sigură că bebeluşul le va aduce o nouă speranţă pentru viitor.

Sylvie scoase dintr-un sertar de sub masă unul dintre vechile caiete cu reţete ale Lisei. Îl scutură puţin şi îl deschise.

— E scris în întregime de mână. Am pus o bucată de hârtie să marchez pagina. Dar, pentru Dumnezeu, ortografia ei e groaznică.

— Nu era o femeie educată.

— Am găsit-o. Ne trebuie ouă şi făină. Şi lămâi. Poţi să aduci zahărul din cămară?

Nicole găsi în cămară o pungă de zahăr deschisă. Ar trebui să fie ţinut într-o cutie etanşă, altfel furnicile o să dea buzna. Verifică să se asigure că nu erau furnici în zahăr, dar un alt junghi puternic o făcu să icnească şi să răstoarne, din greşeală, zahărul peste ea.

— Cred că vine bebeluşul.

Sylvie ridică privirea din caietul Lisei.

— Eşti sigură?

Nicole simţi o înţepătură.

— Nu. Nu mi s-a mai întâmplat asta, ai uitat?

— Mă duc după moaşă. Nu-mi ia mai mult de jumătate de oră. Măcar să vadă ce se întâmplă.

Sylvie închise caietul.

— O să facem prăjitura altă dată.

— Şi dacă vine în timp ce tu pleci? Nu poţi telefona?

— Linia este defectă.

— Din nou?

Sylvie dădu din cap.

— În toată zona.

— Vreau să rămâi, spuse Nicole plângând. Uită-te la mine! Sunt gata să nasc un copil şi sunt toată plină de zahăr.

Sylvie râse scurt.

— Nu mă pricep la aşa ceva.

— Trebuie să ajung la baia de la parter, ca să scap de tot zahărul ăsta.

— Foarte bine, te ajut şi apoi plec.

Nicole întinse mâna.

— Te rog, nu mă părăsi!

— Haide, Nicole! Doar până la parter. Femeile nasc tot timpul, nu-i aşa? O să te descurci de minune.

— Nu ai spune asta, dacă ai fi în locul meu. Gândeşte-te la ce s-a întâmplat cu mama noastră.

Sylvie se uită fix la Nicole.

— Dar nu sunt în locul tău, nu?

— Dar nu ştiu ce să fac, se tângui Nicole.

— Instinctul va face totul, nu-i aşa?

În timp ce urcau scările, Nicole spera că sora ei avea dreptate. Instinctul ar putea fi tot ce aveau. îşi spălă zahărul de pe ea în baie, apoi merse în camera de zi, unde Sylvie aranjase nişte perne pe canapea.

— Vino aici! Stai confortabil?

Nicole încuviinţă. Apoi o durere cu adevărat îngrozitoare îi răsuci vintrele.

— Nu pot fără Mark. Trebuie să rămâi. Te rog!

Sylvie acceptă, în cele din urmă, să rămână şi aproape imediat durerile încetară, iar Nicole se simţi bine. Alarmă falsă, îşi spuse ea. Oare cum se numea asta? Amândouă citiseră cartea despre naşteri, dar era veche şi informaţiile erau învăluite de eufemisme bizare. Se chinui să stea în picioare, iar Sylvie o ajută să umble.

— Ar putea fi o alarmă falsă, dar poate că ar trebui să mă duc acum după moaşă, spuse Sylvie.

Nicole se simţea mică şi plângăcioasă. Simţea că se întâmplă, dar, în acelaşi timp, nu se întâmplă. Şi dacă femeia vine prea târziu? Dacă se întâmplă ceva cu copilul? începu să intre în panică.

— Chiar nu vreau să mă descurc singură.

Sylvie dădu din cap.

— În regulă. O vom face împreună.

Nicole zâmbi printre lacrimi.

Bine că Sylvie nu plecase, pentru că, în doar câteva minute i s-a rupt apa şi o altă durere, feroce, îi străfulgeră burta. îşi înfăşură braţele în jurul mijlocului, foarte surprinsă.

Nu fusese o alarmă falsă şi acum ştia cu certitudine că asta este.

Căuta gânduri liniştitoare, încercând să nu se gândească la ce se întâmplase cu mama ei. Sylvie avea

dreptate. Femeile au făcut asta tot timpul, de multe ori afară, pe câmp. Acum era mai puternică, nu-i aşa? Putea să reuşească.

Simţi o altă contracţie în partea de jos a spatelui şi scoase un strigăt.

— Hai să te duc în pat!

Nicole clătină din cap.

— Nu pot. Rămân aici, pe canapea.

— Mă duc să aduc prosoape.

Cât timp lipsi sora ei, Nicole încercă să se concentreze asupra respiraţiei ca să depăşească durerile. Dar, cu fiecare contracţie, se simţea ca şi cum tot ce avea înăuntrul ei era tras şi stors dincolo de limita rezistenţei. De ce nu-i spusese nimeni că doare atât de tare?

Îşi ţinu ochii închişi şi numără până la zece. Şi încă o dată, sperând că numărătoarea îi va îndepărta durerea. Încercase să-şi spună că se poate descurca şi fără Mark şi bineînţeles că putea. Dar ar fi vrut ca el să fie acolo, în camera de alături, sau măcar la o distanţă de la care să-l poată chema, atunci când copilul lor avea să vină pe lume. Se consolă singură, imaginându-şi că Mark o ţine de mână şi o mângâie pe spate, îl putea simţi în mintea ei, vorbindu-i, încurajând-o, gata să facă orice pentru ea. În timp ce-şi închipuia că o cuprind braţele lui, ceva nou o lovi cu putere, ceva care o făcu să se simtă vie şi atât de plină de energie, încât simţi nevoia imperioasă de a striga tare, să audă toată lumea. Ea, Nicole Duval, era pe cale să devină mamă.

Sylvie se întoarse în cameră.

— Arăţi mai bine. Erai îngrozitor de palidă mai devreme.

— Cred că va fi bine.

Dar durerea se întoarse în valuri. Sylvie se aşeză

lângă ea şi o apucă de mână.

— Nu uita să respiri, Nicole!

Prezenţa lui Sylvie o ajuta. După câteva minute, Nicole simţi că moare de sete, dar înainte să apuce să ceară, sora ei îi adusese deja un pahar plin cu apă.

— Pare că ştii de ce am nevoie, înainte chiar să apuc să îţi spun.

Sylvie zâmbi.

Nicole îşi dorea să fie curajoasă, dar la următoarele câteva contracţii se simţi ca şi cum s-ar fi înecat din nou. Nu-şi imaginase nimic din toate astea. Pulsul ei părea prea rapid şi asta o speria.

— Nu te lupta! zise Sylvie. Lasă-te condusă de durere! Lasă valul să treacă!

Se simţea ca şi cum ar fi fost prinsă într-o capcană fără nicio cale de ieşire şi, timp de câteva minute, urlă de durere. Când se opri, se aşternu peste ele o tăcere scurtă, în timpul căreia Nicole se simţi nefiresc de distanţată de ea însăşi, ca şi cum s-ar fi privit de undeva, din afară.

— Poţi să faci asta, spuse Sylvie. Într-o zi totul va fi doar o amintire. Continuă!

Nicole simţi cum o apasă capul bebeluşului.

— Trebuie să împing.

— Atunci, împinge! Corpul îţi spune ce să faci.

Nicole gemu, dar era uşurată că agitaţia dinainte a lui Sylvie fusese înlocuită de simpatie şi înţelegere. Simţea că sora ei chiar era acolo, cu ea şi, judecând după chipul ei roşu, chiar părea că fac asta împreună. Avea impresia că durează la infinit. Nicole era din ce în ce mai obosită, cu fiecare contracţie, dar Sylvie o încuraja să respire între timp. Intrunui dintre momentele liniştite, pe Nicole o luă valul. Voia să vadă luna, să privească stelele, să simtă pământul sub picioare. Voia să cânte melodii cu Lisa, să

taie mătase. Orice. Orice altceva decât asta. Apoi simţi o arsură teribilă şi înţepătoare, ca şi cum ar fi fost ruptă în bucăţi.

— O, Doamne. E aproape. Copilul ăsta mă ucide.

— Cred că acum e timpul să respiri puternic.

Sylvie zâmbea atât de calm, încât o impresionă pe Nicole.

Ceva se schimbase din nou în ea. Deşi era zdruncinată şi epuizată, frica îi dispăruse. Sylvie avea dreptate. Se născuse, ca să aducă pe lume un copil, iar acesta era momentul ei. Al ei şi al bebeluşului ei. Nu avea de gând să-l dezamăgească.

În câteva minute, s-a născut copilul. Cu lacrimi în ochi, Sylvie ridică puiul de om cenuşiu, brăzdat de sânge şi încolăcit.

— E fată, Nicole. O fetiţă frumoasă.

Bebeluşul scânci puternic, iar Nicole se prăbuşi, izbucnind în plâns, un plânset de epuizare, dar şi de uşurare.

Sylvie o bătu uşor pe mână şi îi întinse o batistă.

— Haide! Ai aici o fetiţă care te aşteaptă.

Nicole zâmbi şi îşi şterse obrajii uzi.

— Am, nu-i aşa?

— Te-ai descurcat de minune. Sunt atât de mândră, încât îmi vine să explodez. Vrei să o curăţ?

— Nu încă. Vreau să o simt pe pielea mea.

Sylvie şterse copilul cu un prosop, în timp ce stătea cuibărită la pieptul lui Nicole. Cu un tot mai acut sentiment de uşurare şi cu o fericire copleşitoare, Nicole nu-şi putea lua ochii de la copilul nou-născut. Cine i-ar fi putut spune că se va simţi aşa?

— E adevărată?

Sylvie dădu din cap, părând la fel de plină de

sentimente ca şi Nicole. Bebeluşul devenise acum roz, avea părul drept, mânuţele încreţite, unghiile mici şi obrajii pufoşi. Deschise ochii şi Nicole văzu că sunt albaştri. Albastru deschis. Nimic nu se putea compara vreodată cu un astfel de moment şi era sigură că şi-l va aminti toată viaţa. Se uită în sus, spre sora ei.

— Mulţumesc.

y

Sylvie încercă să îşi ţină lacrimile.

— N-aş fi ratat clipa asta pentru nimic în lume. Uită-te la ea! N-am crezut niciodată că va fi atât de frumoasă sau că tu vei fi atât de curajoasă.

— Nu m-aş fi descurcat fără tine.

— Te-ai fi descurcat.

Copilul sugea în gol şi ambele surori plângeau.

Sylvie îşi şterse ochii şi îşi reveni prima.

— Te ajut s-o pui la sân.

Fetiţa continuă să sugă în gol încă puţin, apoi, în cele din urmă, găsi sânul şi se lipi de el.

— Ştie ce să facă, spuse Nicole cu o uimire amuzată.

— Şi acum, că micuţa noastră familie s-a mărit, zise Sylvie, o să văd dacă există vreo cale să dau de Mark.

În timp ce Sylvie era plecată, camera din jurul lui Nicole părea că dispăruse în ceaţă. Privea neîncetat faţa roşie şi încreţită a fiicei sale şi simţea un val de emoţie copleşitoare. Era epuizată, dar bulinuţa asta mică era fetiţa ei cea puternică, cea care supravieţuise încarcerării mamei sale şi absenţei tatălui ei. Nicole sărută obrajii perfecţi ai bebeluşului.

Puţin mai târziu, a eliminat singură placenta.

Dar ce minunat fusese să o aibă pe Sylvie alături când se născuse copilul! Fusese o experienţă extrem de

tulburătoare şi nu se simţise niciodată atât de aproape de sora ei. Voia să discute numele copilului cu Mark, dar ştia că e posibil să nu vină prea curând.

Sylvie apăru la scurtă vreme şi o rugă să o lase să ţină copilaşul în braţe.

— E atât de dulce, spuse ea, şi zâmbi, în vreme ce contempla mica fiinţă. Sunt atât de mândră de amândouă. Te-ai gândit la un nume pentru îngeraşul nostru?

— Celeste.

— Ce nume frumos! Celeste Duval. Nu-i aşa că sună minunat?

— Ai dat de Mark?

— Am trimis o telegramă la ambasada americană din Saigon. E cea mai bună cale de a ajunge la el. Trebuie să ştie că este tată, nu-i aşa?

În următoarele zile, Nicole se concentră asupra copilului. Când i-a venit laptele, sânii i s-au umflat şi s-au înmuiat şi n-a durat mult până când ea şi Celeste şi-au intrat în ritm. Nicole îi săruta nasul, degetele dolofane şi burtica, iar atingerea pielii călduţe a copilului pe pielea ei o făcea să simtă că ceva se schimbase. Era paradoxal, dar acum, când avea atât de mult de pierdut, se simţea mai puternică, era mai mult ea însăşi şi era surprinsă de asta. Când fetiţa plângea, o plimba prin casă, iar asta o calma şi pe ea. Era o bucurie să-şi obţină curajul şi puterea din gestul simplu de a hrăni copila, iar să o legene, era o adevărată încântare. Starea de epuizare îi trecu repede şi, după mult timp, se simţea fericită şi vioaie.

Pentru ca Celeste să se poată bucura puţin de lumina soarelui, Sylvie împrumutase un cărucior pe care îl ţineau în seră. La câteva zile după naştere, Nicole a cuibărit-o sub păturica ei albă şi a plimbat-o cu căruciorul, trecând prin

grădină şi ieşind în stradă prin poarta laterală.

Ziua era frumoasă, cu un imens cer albastru şi păsări cântând în toţi copacii. Peste tot erau flori albe şi puteai fi uşor iertat dacă uitai că eşti în vreme de război. Străini, total necunoscuţi, se opreau să se uite la copil, toţi remarcând fabuloşii ei ochi albaştri şi părul roşcat. Nicole îşi trăia viaţa ei de proaspătă mamă ca şi cum ar fi fost făcută pentru asta şi, cu o imensă mândrie, îi plăcea să-şi arate fiica. Încă îi venea greu să creadă că acest copil frumos, cu ochi albaştri, ieşise din ea.

Dar, treptat, starea de mulţumire visătoare se apropie de final. Separată de singura persoană care o susţinuse, se simţea extrem de singură. Iar fără Lisa sau chiar fără tatăl ei, vechea casă a familiei devenise prea mare. În ceea ce aproape părea să fi fost un moment de neatenţie, totul se schimbase. Încă nu avea nicio veste despre Mark şi începu să-şi facă gânduri negre. Dacă ambasada nu reuşise să-i dea de urmă, probabil că Mark habar nu avea că i se născuse copilul. Nicole înţelegea ce înseamnă să aduci pe lume un copil într-o lume atât de nesigură şi era înspăimântată de zilele întunecate care ar putea urma. Se aşează pe canapea, închise ochii şi visă că îşi sprijină capul pe umărul lui Mark, în timp ce el îi mângâia părul. Şi-l imagina cu un zâmbet larg pe faţă, în timp ce legăna bebeluşul. îşi dorea enorm ca familia ei să fie întreagă şi, pentru o clipă, imaginea deveni atât de clară, încât părea că şi Mark era cu adevărat acolo.

Când deschise ochii, se simţi insuportabil de tristă că fusese doar un vis, dar plină de iubire pentru cei doi oameni care însemnau totul pentru ea. Într-un moment de linişte totală, se gândi la cât de mult ura războiul şi consecinţele lui nefaste. Cum era posibil ca vieţile oamenilor pe care i-ai iubit să fie şterse într-o clipă?

Oameni cu sânge cald în vene, oameni care au respirat, au râs şi au iubit. Oameni care nu meritau să moară. Nu putea să accepte faptul că s-ar putea să nu-l mai vadă pe Mark niciodată. Întreaga lume părea a sta în poziţie de drepţi, în timp ce adevărul lumii se scufunda. Ridică o privire şi o văzu pe Sylvie dând târcoale uşii asemenea unui străjer, cu faţa complet lipsită de expresie.

36

Cum primăvara se prelungea, Nicole îşi fause un obicei să se joace cu Celeste în grădină, profitând din plin de briză şi de aerul mai uscat. Era cu adevărat fericită să fie alături de fiica ei cea frumoasă, adora să se trezească la primele zâmbete ale lui Celeste şi chiar abia aştepta să o îmbrăţişeze după crizele de plâns din plină noapte. Sylvie părea mai liniştită decât înainte, dar îşi petrecea cea mai mare parte a timpului coborând şi urcând scările, frecându-şi mâinile şi vorbind cu ea însăşi. Într-o noapte, Nicole a fost surprinsă să o audă pe Sylvie umblând prin casă, iar apoi să audă uşa din spate cum se deschide şi se închide la loc. După ce, într-un târziu, reuşise să o adoarmă pe Celeste, o urmase pe Sylvie în grădină, păşind uşor, ca să nu o sperie. Grădina era vie, cu hârşâielile şi pocniturile ei. nocturne şi, în ciuda întunericului, luna era suficient de strălucitoare ca să lumineze cămaşa de noapte a lui Sylvie. Nicole clipi repede: Sylvie părea una dintre fantomele care trăiau acolo.

Îi veni în minte o melodie din trecut şi începu să o fredoneze încet.

— Îţi aminteşti, Sylvie? spuse ea.

Pentru o clipă sau două sora ei i se alătură în cântec, apoi se opri brusc.

— Ce e cu tine? o întrebă Nicole, cu o voce blândă.

Fără să se uite vreo clipă la ea, sora ei tăcea.

— Sylvie?

Sylvie se răsuci, dar avea o privire ciudată în ochi.

— N-am nimic.

— Dar… eşti desculţă şi eşti în grădină, la trei dimineaţa. Nu ţi-e frig?

Sylvie se uită la picioarele ei.

— Of! Nu mi-am dat seama.

Apoi rămase în picioare, tăcută, privind în gol, iar Nicole nu-şi putu stăpâni gândul că sora ei părea obosită de viaţă.

Îşi petrecu un braţ peste umerii lui Sylvie.

— Haide! Ai nevoie de-o ciocolată caldă.

Sylvie schiţă un zâmbet, dar Nicole îi văzu lacrimi în ochi. Nu voia să tragă concluzii pripite, dar se temea că ceva din mintea surorii sale începuse să se erodeze.

A doua zi, niciuna dintre ele nu vorbi despre întâlnirea lor nocturnă – era ca şi cum nu s-ar fi întâmplat.

Câteva zile mai târziu, ea şi Sylvie erau din nou în grădină. Nicole încă nu avea vesti de la Mark şi absenta lui devenise o sursă reală de suferinţă. Pe de o parte, tânjea după veşti, orice fel de veşti, iar pe de alta, trăia cu groaza că ar putea primi o telegramă prin care să afle că a murit sau că e dat dispărut.

În ciuda declaraţiilor de încredere în afacerea lor pe care Sylvie le făcuse de mai multe ori, cel mai mare dintre cele două magazine de mătase pe care le aveau în cartierul vechi fusese scos la vânzare de câteva săptămâni, iar lipsa unui cumpărător devenise o preocupare. Acum, Sylvie îi spunea lui Nicole că reuşise să-l vândă unei vietnameze, care spera să îl transforme în restaurant. Sylvie credea că femeia e nebună.

— Dacă nu vindem totul repede, nu vom mai găsi cumpărători, spuse Nicole. Şi vom avea nevoie de bani. N-

am putea pune pe picioare o afacere de import de mătase în Franţa? Am putea să o facem împreună. Toţi designerii de top vor să aibă mătase de calitate.

Sylvie se plimba în sus şi-n jos pe peluză.

— Nu fi pesimistă! Nu e cazul să te gândeşti la Franţa. Vom câştiga războiul. O să vezi.

Nicole sesiză o anumită nelinişte în spusele lui Sylvie, iar insistenţa ei că totul va fi bine nu era convingătoare. Deşi circulau zvonuri că se pregătea o confruntare decisivă la Diên Biên Phú, sora ei îşi menţinea, mai mult sau mai puţin, obişnuita atitudine a francezilor, care credeau că totul li se cuvine. Adevărul era că nimeni nu ştia cum mergeau lucrurile. Dezinformările şi zvonurile erau la ordinea zilei; cine câştiga sau cine pierdea depindea de ce ziar citeai.

— Deci magazinul nostru din strada Paul Bert s-a dus, iar acum şi magazinul mare de mătase. A mai rămas doar micul meu magazin şi cele două case ale noastre, spuse Nicole.

— Mai avem afacerea cu exportul. O putem conduce, împreună, în Hué, după ce mai creşte Celeste.

— Mi-ar plăcea, zise, apoi se opri. Deşi, ca să fiu sinceră, nu sunt sigură că vom rămâne în Vietnam.

— Tu şi Celeste?

— Ei şi Mark, am vrut să spun, deci da, şi Celeste.

Lui Sylvie îi căzu faţa puţin.

— Aha!

— Iar dacă va câştiga Viet Minh, va interzice tuturor să deţină proprietăţi. Statul va lua totul.

— Peste cadavrul meu.

— Exact asta mă îngrijorează.

— Intrăm? întrebă Sylvie, ignorând comentariul ei şi părând că vrea să schimbe subiectul.

— Nu ar trebui, oare, să plecăm acum, cât mai putem?

— Şi să lăsăm totul în mâinile Viet Minh? Nu vreau să plec şi, oricum, lucrurile vor merge în favoarea noastră. Dar dacă asta vrei să faci, du-te!

— Sylvie, ştii că nu pot să te las aici singură. O să mai aşteptăm un pic. Poate că Mark mă va contacta în curând.

Sylvie mormăi ceva şi intrară împreună în casă.

După câteva săptămâni, Nicole constatase că nu mai are lapte la sân şi stătea la masă, înlăcrimată, cu Celeste în poală, care avea faţa roşie de cât ţipase. Sylvie se uita pe fereastră şi murmura ceva, de parcă ar fi fost în altă lume.

— Nu am destul ca s-o hrănesc, se tângui Nicole, când ţipetele lui Celeste atinseră apogeul.

Sylvie se întoarse de la fereastră.

— Ce spui?

— Nu am lapte destul. Uită-te la ea!

Sylvie părea că se trezeşte.

— Rezolv eu asta. Nu trebuie să îţi faci griji. Mă ocup eu. Am luat deja trei sticle de lapte şi lapte praf. E în regulă. E grozav, de fapt. Da, grozav.

— De ce le-ai luat deja?

— Fii pregătit întotdeauna! Acesta este motto-ul meu.

Nicole se ridică, legănând copilul cu braţul liber, sperând că mişcarea blândă va putea să o liniştească pe fetiţă. Poate că grijile pe care şi le făcea pentru Mark îi secaseră laptele. În timp ce ea se gândea la asta, Sylvie luă apă clocotită şi o amestecă bine cu laptele praf într-o cană.

— Uite, spuse ea, când termină. E gata. Acum, lasă-mă pe mine! întinse braţele să o ia pe Celeste, apoi se aşeză la masă, ţinând copilul în braţe, şi începu să o

hrănească încet cu biberonul.

— Dacă îi dăm lapte cu biberonul, pot să mănânc din nou usturoi. Nicole adăugă nişte usturoi tocat în tocană, apoi luă ziarul, dar nu reuşi să se concentreze. După câteva clipe, îl aruncă pe jos şi veni să-i dea un sărut pe obraz copilului.

— O hrănesc eu, spuse ea, şi se întinse să ia fetiţa.

— Nu, las-o, se simte bine cu mine. Uite cum îi fâlfâie genele.

Sylvie se ridică în picioare şi începu să danseze prin bucătărie, legănând-o pe Celeste.

— Adoarme repede. Du-te şi întinde-te puţin! Mă ocup eu de ea.

— Foarte bine. Eşti sigură?

— O iubesc pe fetiţa asta, spuse Sylvie şi sărută copilul pe nas. Eşti mica mea frumuseţe, nu-i aşa?

— Linia telefonică a fost reparată? întrebă Nicole.

Sylvie se opri din dans.

— A fost, dar acum iar e ceva în neregulă. Sunt multe sabotaje…

Nicole oftă. Era adevărat. Şi curentul cădea frecvent şi nu au ştiut niciodată de ce. Erau vremuri întunecate, tulburi şi era oribil să te simţi atât de izolat. Oficiul poştal fusese bombardat, aşa că lipsa corespondenţei nu era deloc surprinzătoare. Zâmbi când o văzu pe sora ei sărutând obrajii dolofani ai lui Celeste.

— Hai, du-te şi întinde-te! spuse Sylvie.

— Mă duc.

— O să-i fac şi o baie.

Nicole încercă să-şi îngroape temerile legate de Mark, făcând planuri pentru afacerea cu mătase pe care voia s-o pună pe picioare dacă aveau să trăiască în străinătate. Când Celeste va mai creşte, o să se apuce de

treabă din nou. Dacă în Vietnam nu mai era posibil, ar fi putut să facă ceva în Franţa sau în America. Se pricepea la mătase şi, în definitiv, mai existau şi alte ţări producătoare. Când se gândea la Sylvie, spera ca şi sora ei să aibă, într-o bună zi, un copil. Părea că îi făcea bine să aibă grijă de copil. Când nu era cu Celeste, arăta ameţită şi distrasă şi nu auzea întotdeauna ce vorbeai cu ea, iar asta o îngrijora pe Nicole.

Încă nu-i spusese lui Sylvie adevărul despre ziua în care se născuse ea şi se simţi destul de laşă pentru că evitase subiectul. Nu-l mai putea lăsa deoparte pentru mult timp, dar era un subiect atât de sensibil. Şi se temea că, dacă discuţia mergea rău, ar fi putut ruina pacea dintre ele, câştigată cu greu, şi asta n-ar fi fost bine pentru Celeste. Un resentiment atât de profund trebuia manevrat cu multă atenţie.

După o zi sau două, erau amândouă în mica sală de mese şi citeau, în timp ce Celeste dormea. Nicole hotărî că acum era momentul să îi spună adevărul lui Sylvie, dar îi cam pierise curajul. Vrând să câştige timp, aruncă o privire spre tavan.

— Doamne, cât de mult îi urăsc pe heruvimii ăştia care zboară, zise ea.

— Mie îmi plac, răspunse Sylvie.

Având impresia că citeşte ceva pe faţa lui Nicole, încercă să o încurajeze.

— Nu trebuie să ne dăm bătute, Nicole. Trebuie să continuăm să credem.

— Dacă tu crezi că asta e de-ajuns ca să câştigi, pot să-ţi spun că cei din Viet Minh au o credinţă mult mai puternică decât a noastră.

— De-asta ai fugit de acasă ca să li te alături? Ai crezut că sunt mai puternici?

— A fost mai puţin o fugă ca să mă alătur lor, ci mai degrabă o fugă de acasă…

Sylvie o întrerupse.

— De noi? Ai fugit de noi? îmi pare rău, dacă aş fi ştiut că arestul la domiciliu va avea acest rezultat… eu voiam doar să te protejez.

— Să mă controlezi, mai degrabă! Dar n-a fost asta… cel puţin, nu doar asta.

— Atunci?

— Lisa mi-a spus adevărul despre ce s-a întâmplat cu mama noastră în ziua în care m-am născut.

Sylvie se încruntă.

— Dar ştiam deja.

Nicole se ridică şi traversă camera, să se uite pe fereastră, la pavilionul cu acoperiş din stuf. Scaunele de răchită păreau decolorate şi lipsea masa de sticlă de lângă iazul cu nuferi. De fapt, iazul arăta total neîngrijit.

Se întoarse să se uite la Sylvie.

— A fost o minciună. Mama n-a murit din cauza mea. Nu la modul direct. A murit din cauza tatălui nostru.

Sylvie îi aruncă o privire nedumerită, dar nu spuse nimic.

— Mama l-a găsit în pat cu una dintre slujnice în acea zi. Venise acasă mai devreme dintr-o călătorie.

— Stop! Sylvie îşi acoperi urechile cu mâinile. De ce îmi spui asta? Nu vreau să aud.

— Ăsta-i adevărul. Şi în aceeaşi zi, mai târziu, „perfectul” nostru tată a refuzat să creadă că este în travaliu. O auzea plângând şi ţipând, dar le-a interzis tuturor să meargă la ea. Zicea că doar cerşeşte atenţie. În cele din urmă, Lisa nu l-a mai ascultat şi a găsit-o pe mama sângerând de moarte. A chemat doctorul, dar era prea târziu.

Sylvie era albă ca cearşaful şi stătea absolut nemişcată.

— Şocul de a-l vedea în patul ei cu o altă femeie i-a provocat travaliul prematur.

Cu privirea abătută, Sylvie tot nu făcea nicio mişcare.

— Spune ceva, Sylvie!

În cele din urmă, ea ridică privirea.

— Nu a făcut asta. E o minciună groaznică şi răutăcioasă.

Nicole clătină din cap, dar, văzând-o pe sora ei atât de afectată, îşi dori să nu fi deschis deloc subiectul. Sylvie îşi împreună degetele, răsucindu-şi mâinile în repetate rânduri, iar lui Nicole îi păru rău pentru ea.

S-au evitat reciproc în restul zilei, dar seara Sylvie intră în camera lui Nicole cu ochii roşii şi cu o expresie încrâncenată pe faţă.

— Acum, că îl ai pe Mark, nu mai ai nevoie de mine, nu-i aşa?

— Bineînţeles că am nevoie de tine.

Sylvie stătea în loc, nemişcată, apoi îi zâmbi ciudat lui Nicole.

— Nu-i aşa că nu e adevărat ce ai spus despre tata?

Nicole oftă.

— Ba e adevărat.

Cu un aer înfrânt, Sylvie se aşeză.

— Să nu mai vorbeşti niciodată despre asta! Ai înţeles?

Apoi îşi puse braţele pe masa de toaletă a lui Nicole şi, lăsându-şi faţa pe ele, începu să plângă.

Pe măsură ce zilele treceau, Nicole era din ce în ce mai sigură că Mark păţise ceva. Gândul că ar fi putut fi deja mort îi puse un nod în stomac şi o trimise în grabă la baie, să vomite.

În aprilie, situaţia generală părea că se schimbă, şi nu în bine. Cu tensiunea care domnea în Hanoi, Nicole era sigură că trebuie să se pregătească de evacuare, chiar dacă, în cele din urmă, avea să se dovedească inutil. Apucase să umple pe jumătate o geantă cu lucruri pentru ea şi Celeste, în cazul în care erau nevoite să plece în grabă, şi încerca să o convingă pe Sylvie să facă acelaşi lucru. Răspunderea pe care o avea era uriaşă şi descurajantă, dar ar fi făcut orice ca să-i ofere copilului o viaţă sigură şi fericită. Dacă asta însemna să plece în Franţa fără Mark sau fără Sylvie, atunci aşa avea să facă.

Într-o după-amiază, o duse pe Celeste în biroul tatălui ei şi se gândi la el. Chiar şi după atâta timp, aerul părea să fi păstrat mirosul lui, chiar dacă aroma de alcool şi trabucuri era stătută. Se aşeză pe scaunul lui din piele şi îşi dori să se poată întoarce în timp şi să schimbe lucrurile. Cu un oftat de regret faţă de relaţia din trecut cu tatăl ei, se ridică în picioare. Tocmai atunci auzi zgomot de chei la uşa din faţă şi merse în hol, unde o găsi pe Sylvie, cu faţa albă ca varul. Nicole îi ieşi în cale. Sylvie se aşeză pe scaunul din hol şi îşi luă capul în mâini. Apoi se uită în sus şi, frământându-şi mâinile, îi spuse că avea veşti proaste. Garnizoana franceză din valea Diên Biên Phú era mare şi avea o importanţă strategică. Sylvie, ca oricine altcineva, crezuse că Viet Minh nu va putea să o cucerească, dar tocmai ce auzise că armata franceză făcuse nişte greşeli tactice.

Sylvie se ridică în picioare şi începu să umble de colo colo în lumina verde a holului.

— Of, Doamne-Dumnezeule! Ce-o să se întâmple cu noi?

— Ce fel de greşeli?

— Groaznice.

— Spune-mi!

— Pierderi dezastruoase şi şanse iminente de victorie pentru Viet Minh. Ajutorul Chinei stimulează eforturile celor din Viet Minh. Singura speranţă e ca America să mai trimită ajutoare.

— Cine ţi-a spus? întrebă Nicole.

— André a lăsat un mesaj la birou.

Nicole îşi sugea obrajii şi se gândea.

— Şi el ce crede că ar trebui să facem?

— N-a spus. Dar se pare că spiritul de luptă al Viet Minh îi face să reuşească acolo unde am eşuat noi.

— Exact ce-am spus tot timpul. Asta înseamnă că, de fapt, s-a sfârşit?

Sylvie oftă înainte să răspundă, iar când vorbi, vocea ei părea fragilă.

— Nu încă. Dar s-ar putea să pierdem pentru că ne-am supraevaluat puterea şi am subestimat-o pe a lor. După cum am spus, cu mai mult ajutor american, situaţia s-ar putea schimba în bine. Încă mai putem câştiga.

— Tot mai crezi asta?

Nicole îşi îmbrăţişă fiica.

— Da. Da. Desigur. Dar aş fi vrut ca Papa să fie aici. El ar fi ştiut ce să facă.

— Poate.

Privirea lui Sylvie deveni dură.

— Vreau să mă întorc. Doar să mă întorc. De ce e atât de greu?

— Unde să te întorci? întrebă Nicole, dându-şi seama că sora ei era pierdută undeva, în propria ei realitate interioară. Nu are sens ce spui.

— Înainte de toate astea. Înainte…

Sylvie se ridică, frângându-şi mâinile şi arătând aproape înnebunită de teamă. Apoi, păru că iese din

transsă.

— Dar trebuie să facem tot ce putem pentru Celeste, nu-i aşa? Cu părul ei blond şi cu ochii ei albaştri, nu va supravieţui niciodată dacă va câştiga Viet Minh.

— Trebuie să mă hotărăsc care e cel mai bun mod s-o scot de-aici degrabă. Saigon, poate? Tu ce crezi?

Când Sylvie se pregătea să răspundă, se stinseră luminile.

Nicole se întoarse. Ce însemna asta? Ajunsese Viet Minh în oraş? Oare aruncaseră în aer generatoarele de energie electrică?

— Uite, ia-o pe Celeste, eu mă duc în subsol, îşi imagina întregul oraş în întuneric şi bărbaţi şi femei în negru care se strecurau pe străzi. Casele de lângă vila lor erau goale acum şi nu mai avea pe nimeni în care să poată avea încredere. îşi ţinu firea şi căută lanterna pe care o ţineau mereu în hol. Când ajunse la tabloul electric, văzu că o siguranţă era arsă. Atâta tot. O înlocui repede şi, când se făcu din nou lumină, aruncă o privire spre zidul vechi de cărămidă prin care trebuia să intre în casă cablul de telefon. Ceva nu arăta bine. Dădu deoparte o scândură care era sprijinită de perete şi ascundea cablul. Problema cu telefonul nu părea deloc să fie din centrala telefonică. Nicole îşi notă în minte să aducă un instalator a doua zi dimineaţă. Cablul arăta ca şi cum ar fi fost smuls din greşeală.

37

După previziunea lui Sylvie despre sfârşitul iminent al războiului, o vreme nimic nu părea să o confirme. Era o scurtă perioadă de acalmie şi toate articolele din ziare susţineau că moralul se îmbunătăţise. În ciuda luptelor crâncene şi a pierderilor grele, trupele franceze încă mai puteau prelua ofensiva, aşa spuneau gazetele. Titlurile

cereau insistent ajutoare şi o intervenţie americană mai consistentă, iar aceasta veni, în cele din urmă.

Dar era greu să obţii informaţii clare, iar atmosfera din stradă era tot mai tensionată. Nicole tânjea după uitarea pe care i-o aducea somnul, dar nu-şi putea înfrâna îngrijorarea pentru Mark. Încerca să stea de vorbă cu ea însăşi despre asta, dar, cum fiecare noapte se făcea parcă tot mai lungă, simţi că ar putea s-o lase inima. Când se uita în oglindă, dimineaţa, cearcănele vineţii de sub ochi erau dovada clară a stresului. În ciuda atacurilor şi contraatacurilor, succesele francezilor erau puţine. Veştile rele veneau una după alta şi panica se instală în Hanoi. Nicole ura să aştepte, ura senzaţia groaznică de a nu putea să facă nimic şi de a nu avea niciun control asupra a ceea ce urma să se întâmple. Şi, în timpul unei nopţi imposibile, se hotărî să nu mai aştepte. Indiferent ce spunea Sylvie, trebuia să fi plecat de mult.

Se hotărî să se uite prin biroul tatălui său, căutând orice ar fi putut fi util să ia cu ei. La început, părea că nu e nimic folositor acolo, apoi observă un dosar pe care nu scria nimic. Îl deschise şi găsi înăuntru două scrisori care îi erau adresate ei, plus trei scrisori pe care i le scrisese lui Mark şi care nu fuseseră expediate. Deşi ameţită de durerea care o izbi în piept, reuşi să se adune. Amândouă plicurile care îi erau adresate fuseseră deja deschise. Din prima scoase un teanc de dolari şi o foaie de hârtie datată 6 februarie, chiar după naşterea lui Celeste. În scrisoare, Mark îi spunea cât de încântat era de naşterea fetiţei şi cât de mult îşi dorea să le vadă pe amândouă. Parcă-i şi auzea vocea. De fapt, chiar i-o auzea. Aproape copleşită de emoţie, continuă să citească – el îi scria că o iubeşte şi că voia s-o ştie în siguranţă, sugerând că e timpul să vândă totul. Scoase a doua scrisoare, datată pe 5 martie. Aici îi

spunea că de-abia aşteaptă să fie din nou împreună, dar că nu înţelege de ce nu îi mai scrie. Spera că e din cauză că plecase deja spre Franţa, dar adăuga că, dacă nu plecase încă, n-ar trebui să mai aştepte şi să plece imediat fără el. Nu mai era vreme de pierdut. Îi repeta că Lisa locuieşte în Narbonne şi îi scrisese încă o dată adresa ei.

Nicole simţi că leşină de uşurare la gândul că Mark trăieşte – sau, cel puţin, în martie trăia.

Îi mai scria că, întrucât el era tot timpul pe drumuri, nu avea cum să îi dea o adresă la care să-i scrie, dar că ea putea să-l anunţe unde se află, prin intermediul ambasadei. La sfârşit îi spunea că o iubeşte şi o implora să nu uite asta. Nicole strânse scrisoarea la piept: de parcă ar fi putut să uite vreodată…

Dar n-a fost decât un scurt moment de bucurie, pentru că, în clipa următoare, urâtul adevăr o lovi din plin. Când intensitatea bucuriei se stinse, Nicole rămase în stare de şoc, cu un nod de furie în gât. Cum de fusese sora ei atât de crudă? îşi lovi fruntea cu palma şi încercă să gândească limpede. O clipă mai târziu, urcă în camera ei, ascunse paşaportul ei şi certificatul de naştere a lui Celeste, împreună cu banii, sub o scândură din pardoseală care era desprinsă, apoi o acoperi cu un covor.

Hotărâtă să se confrunte cu Sylvie pe tema scrisorilor, imediat ce sora ei avea să se întoarcă acasă, se plimba de colo colo. îşi dorise atât de mult ca împăcarea cu Sylvie să fie reală, mai ales după ce sora ei se purtase minunat la naştere, dar acum era furioasă pe ea însăşi, pentru că fusese atât de naivă încât să creadă că lucrurile s-ar putea schimba vreodată. Acum trebuia să se salveze pe ea şi pe fetiţa ei. Nimic altceva nu mai conta.

Încercă să afle pe unde este Mark de la vechiul birou

al CIA, vorbind la telefon cu cei câţiva ofiţeri administrativi care rămăseseră la etajul al doilea de la hotelul Métropole. Nimeni nu-i putea spune nimic şi nu aveau nicio veste despre Mark. Adună de prin casă tot ce ar fi putut vinde într-un talcioc improvizat care răsărise în inima oraşului; cu cât mai mulţi bani reuşea să obţină, cu atât le creşteau şansele. Toată lumea vindea tot ce putea fi cărat, aşa că luă tava neagră cu încrustaţii de sidef, pe care o ţineau în hol. O vându pe nimic. După aceea, reuşi să vândă cu un preţ bun colecţia lor de ceramică vietnameză alb-albastră, din secolul al XV-lea. Apoi îngrămădi abajururi de mătase, bijuterii şi orice îi mai veni la îndemână în căruciorul lui Celeste şi se îndreptă din nou spre talcioc. Făcea asta fără nicio urmă de nostalgie; doar pe timp de pace îţi puteai permite luxul de a avea timp şi loc să priveşti în trecut.

Când Sylvie se întoarse acasă în acea seară, dădu buzna în camera lui Nicole, arătând de parcă ar fi urcat toate scările în fugă, din bucătărie până la etaj.

— Ce ai făcut? Nu mai avem nimic!

Nicole stătea întinsă în pat şi încerca să citească, cu bebeluşul adormit lângă ea. O privi pe Sylvie, închise cartea şi se ridică pe marginea patului.

— Să n-o trezeşti pe Celeste!

Sylvie se încruntă şi părea că îi este greu să stea locului.

— De ce eşti aşa de agitată? Nu vezi că întregul Hanoi face acelaşi lucru? Ţi-am spus că ar fi trebuit să lichidăm totul cât timp mai aveam o şansă. Şi Mark spunea la fel.

Nicole puse picioarele pe podea, cu grijă, să nu o trezească pe Celeste, apoi se ridică, îndreptându-şi spatele.

— De ce mi-ai ascuns scrisorile de la Mark? Şi de ce

nu i le-ai trimis pe ale mele?

Sylvie făcu un pas înapoi, dar nu spuse nimic. Cu uimire, Nicole observă că surorii sale îi tremurau buzele şi avea ochii atât de bulbucaţi.

*

Încât părea că nu-s ai ei.

— Sylvie?

Sora ei arăta de parcă s-ar fi pregătit să atace, dar, în loc de asta, păşi împleticit şi păru că se dezumflă. Se aşeză pe marginea patului, palidă şi trasă la fată.

Nicole încerca să-şi ţină în frâu furia, dar ceea ce făcuse Sylvie era de neiertat.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Sylvie! Ştiai cât de mult îmi doresc să primesc veşti de la Mark. Şi cât de îngrozită eram să nu fie mort. Cum ai putut să-mi faci una ca asta?

Cum Sylvie nu vorbea, lui Nicole îi veni să o apuce şi să o scuture. Dar în schimb, îşi încrucişă braţele pe piept şi aşteptă.

— M-am simţit lăsată pe dinafară, şopti Sylvie.

— *Tu* te-ai simţit lăsată pe dinafară? Eu m-am simţit pe dinafară toată viaţa mea. Tu şi cu Papa aţi avut grijă de asta.

Sylvie se uită în sus.

— Ştiu…

Clipele treceau, iar cele două surori se priveau, fără o vorbă. Stând închisă împreună cu Sylvie, aşa cum fusese în ultimul timp, Nicole era din ce în ce mai conştientă de cât de tulburată era mintea surorii sale.

— N-ar fi trebuit să fac asta. N-ar fi trebuit să fac nimic din toate astea. Sylvie începu să plângă, iar vorbele pe jumătate coerente care se auzeau printre suspine o

izbiră pe Nicole drept în inimă. Oare ce altceva mai făcuse sora ei?

Sylvie îşi şterse ochii cu mâneca.

— După ce Mark a venit să te vadă, m-am simţit groaznic. Nu mai aveai nevoie de mine. Nimeni nu are nevoie de mine.

— N-ai fost lăsată pe dinafară. Cred că ştii câtă nevoie am avut de tine cu Celeste.

— Am simţit că pierd totul. Afacerea, viaţa noastră de odinioară… Mark…

Făcu o pauză, ochii i se umplură iarăşi de lacrimi, apoi se aplecă şi îşi luă capul în mâini.

— Ai vrut să-mi distrugi relaţia cu Mark? întrebă Nicole, cu vocea frântă.

Sylvie încuviinţă, dând din cap, în timp ce-şi ridica privirile spre sora ei.

— Nu ştiu ce se întâmplă cu mine. Uneori simt că mă dezintegrez. Că bucăţi din mine se sparg. Mi-era groază că o să vă pierd pe tine şi pe Celeste. Chiar tu ai spus că e posibil ca tu şi Mark să mergeţi să trăiţi în America.

Cu lacrimile şiroindu-i pe obrajii scobiţi, Sylvie părea atât de vulnerabilă şi atât de tristă, încât Nicole nu mai reuşi să-şi exprime furia.

— Sylvie, de ce ai făcut asta?

Sylvie îşi clătina capul dintr-o parte în alta. Nicole continuă:

— Nu trebuia să fie aşa. Nu m-ai fi pierdut nici pe mine, nici pe Celeste. Cea mică te adoră. Vom fi mereu în viaţa ta.

— Chiar crezi asta?

— Bineînţeles. Eşti singura ei mătuşă. Ai fost acolo când a venit pe lume. Asta înseamnă ceva. Gândeşte-te cum chicoteşte când e cu tine. Dar acum, Sylvie, cum crezi

că aş mai putea să am vreodată încredere în tine? Trebuie să înţelegi ce ai făcut.

Sylvie o aprobă, cu o mişcare uşoară a capului.

— Mă simt atât de singură… Mereu am fost aşa. Iar lumea este atât de periculoasă acum. Simt că vine peste mine şi mi-e frică.

— Dar nu eşti singură. Niciodată n-ai fost singură. Acum, gata, şterge-ţi ochii! Trebuie să stabilim ce avem de făcut.

— Îmi pare rău, Nicole. Uneori simt că nu ştiu ce fac. Ca şi cum ar fi o altă persoană în mine.

Nicole întinse mâinile spre sora ei. Sylvie se ridică şi, când se îmbrăţişară, Nicole simţi cum inima surorii sale bate cu putere, iar pieptul i se zguduia de suspine. Părea că, dintr-o clipă în alta, inima avea să-i cedeze. Impresionată de remuşcările surorii ei, Nicole ar fi vrut s-o creadă; era clar că Sylvie se chinuie, dar crusta subţire de încredere care se crease între ele era deja distrusă. Voia să plece imediat împreună cu Celeste şi să îl aştepte pe Mark în Franţa, dar cum să o abandoneze pe

Sylvie în starea asta? Trebuia să plece împreună. Şi, chiar dacă ar fi vrut, cum să aleagă între sora ei şi bărbatul pe care îl iubea?

În timp ce Sylvie se dusese să caute o cale de a pleca din Hanoi, Nicole avea să meargă la Cercul Sportiv, clubul sportiv şi social care fusese întotdeauna un pilon al societăţii coloniale franceze. Acolo găseai adesea militari care îşi petreceau timpul liber la piscină şi era locul cel mai bun în care puteai să afli de la ei veşti reale. Puse bebeluşul în cărucior şi se îndreptă spre club. Temperatura crescuse şi în scurt timp Hanoiul avea să fie cuprins de zăpuşeală. Cuprinsă de nelinişte, Nicole se uită în sus, spre cer; tot timpul era posibil să apară o ploaie sau o burniţă.

Câţiva nori grei şi negri se adunau spre nord, dar, cu puţin noroc, n-aveau să ajungă deasupra oraşului. Dar mult mai rău decât norii era numărul tot mai mare de avioane care zburau pe deasupra.

Nicole îl rugă pe unul dintre angajaţi să aibă grijă de copil cât timp înoată ea câteva lungimi de bazin. Apoi se întinse sub soarele palid ca să se usuce, urmărindu-i din priviri pe ofiţerii care săreau şi stropeau apa, ca şi cum n-ar fi avut nicio grijă. Când ieşiră din piscină, unul dintre ei o privi printre gene şi îi oferi o ţigară.

— Nu, mulţumesc.

— E copilul tău? Sau tu eşti doica?

— E al meu.

— Nu porţi verighetă.

— Nu port, spuse ea, bătând în retragere.

— N-ai vrea să vii la mine, să bem ceva? întrebă bărbatul, aruncându-i o privire pofticioasă. Poţi să iei şi copilul cu tine.

Nicole îl privi: unul dintre acei bărbaţi singuri şi uşuratici, care cred că îţi fac o favoare dacă se uită la tine.

— Nu, mulţumesc.

— Te superi dacă mă aşez lângă tine?

Nicole ridică din umeri.

— Oricum plec acasă în câteva minute.

Bărbatul îşi trase un scaun şi se trânti pe el.

— Doamne, ce obosit sunt!

Îl măsură din priviri.

— Cum a fost la Diên Biên Phú?

El trase din ţigară, apoi lăsă fumul să iasă încet.

— A trebuit să mă întorc aici pentru tratament. Am o rană care s-a infectat.

— Deci care e situaţia acolo?

— Inamicul are mii de ţărani care cară hrană şi

echipamente pe nişte drumuri de munte de-a dreptul imposibile. Situaţia nu e prea bună în ce ne priveşte. După părerea mea, e doar o chestiune de zile.

— Deci o să pierdem războiul? întrebă Nicole.

El oftă adânc şi întinse mâna, ca să-i atingă braţul.

Nicole tresări.

— Pentru Dumnezeu, fato! spuse el, atingându-i degetul fără verighetă. Nu trebuie să fii aşa agitată. Aş putea să-ţi fac rost de un bilet până la Saigon, în schimbul… deranjului tău.

— Prefer să plătesc biletul.

Bărbatul izbucni în râs.

— Chiar vorbeşti serios, nu?

Nicole dădu afirmativ din cap.

— Vreau două bilete.

— Îţi admir voinţa, dar preţul este mare.

Îi spuse cât o costă şi îşi mâzgăli numele pe o bucată de hârtie.

— Dacă te hotărăşti că le vrei, vino cu banii mâine-dimineaţă la prima oră, la hotelul Métropole. O să am pentru tine bilete la zborul de la amiază.

— Mulţumesc.

Deşi se aştepta, i se făcu rău când află că francezii se confruntau cu o înfrângere sigură. Era convinsă că vietnamezii aveau dreptul să se conducă singuri, dar ar fi preferat o acceptare elegantă din partea francezilor şi o retragere demnă, urmată de un transfer paşnic al puterii, aşa cum făcuseră britanicii în India. Ştia că nu totul mersese bine în timpul separării şi mulţi îi condamnau pe britanici, dar ce rost avea o astfel de bătălie îndelungată, asemenea celei care avea loc aici? Şi un război care fusese atât de însetat de violuri şi crime. Sau toate războaiele erau la fel? Din moment ce constrângerile civilizaţiei nu

mai erau valabile, orice putea să pară a fi corect, oricât de crud ar fi fost.

Când îşi imagina cum ar fi să-şi părăsească ţara pe care o iubea, se gândea la periplul ei după evadarea din lagăr, la cum călătorise, de una singură, printre cătunele sărăcăcioase din nord, cum – odată ajunsă în zone mai joase – fusese nevoită să traverseze podeţe înguste aruncate peste pâraie reci de munte şi cum scormonea după hrană şi adăpost prin satele părăsite. Deşi îi fusese frică mai tot timpul, percepuse frumuseţea rurală a nordului într-un fel pe care nu şi l-ar fi imaginat vreodată. La fel era şi cu arborii, multitudinea de arbori, cu ale lor milioane de nuanţe de verde.

Se gândea la Hué. Încă era locul ei preferat, din întreaga lume. îşi dorea atât de mult să-i ofere fiicei ei genul de experienţă pe care o avusese ea pe vremea când locuiau pe malul râului. Cu excepţia uneia, bineînţeles, îşi aminti că îi plăcea să se uite cum apa şi cerul deveneau purpurii pe înserat şi zâmbi la gândul că-i spiona pe călugării îmbrăcaţi în mantii, care cântau în templul lor octogonal cu mai multe niveluri, ce dădea spre râul Perfume. Nu o observaseră niciodată ori, dacă asta se întâmplase, nu o arătaseră niciodată.

Ofiţerul de lângă ea se ridică în picioare.

— Trebuie să plec. Mi-a făcut plăcere să te cunosc.

Nicole se pregăti şi ea de plecare şi, la scurtă vreme, împingea căruciorul pe aleile din jurul lacului, adulmecând aerul care mirosea a apă şi a flori. Privi împrejur, la principalele străzi franţuzeşti şi la bulevardele mărginite de arbori şi simţi un fior puternic, când îşi dădu seama cât de mult ajunsese să iubească serenitatea blândă a Hanoiului. Trecu pe la bancă, unde află că Sylvie închisese deja contul magazinului lor.

Era vremea să o hrănească pe Celeste, care se trezise de-a binelea şi începuse să plângă. Nicole îşi puse palma pe fruntea fetiţei. Era cam fierbinte. Tocmai când ajunseră acasă, norii întunecară cerul şi începutul unei furtuni se rostogoli către ei, stârnind sutele de câini din oraş, ale căror urlete continuări, ca un ecou, mult după ce furtuna avea să treacă. Casa era tăcută. Nicole ridică scândura din podea, adună laolaltă banii, paşaportul ei şi certificatul de naştere al lui Celeste şi le puse pe toate în poşeta în care avea banii din vânzarea bunurilor familiei. Îndesă câteva scutece şi câteva dintre hăinuţele lui Celeste într-o geantă din pânză, deja plină pe jumătate, pe care o duse în hol, apoi se aşeză, aşteptând-o pe Sylvie.

Din fericire, furtuna trecu repede. La ora ceaiului, după ce o schimbă pe Celeste – micuţa nu dădea semne că i-ar fi foame –, Nicole duse căruciorul, trecând prin seră, într-un loc ferit, sub un măr, sperând că aerul proaspăt al serii o ya ajuta pe fiica ei să se simtă mai bine. Soarele apunea şi era puţin mai strălucitor.

Puse la aerisit păturica lui Celeste. Când vor pleca, va avea nevoie de ea.

Grădina, neîngrijită de atâta vreme, era plină de buruieni încâlcite şi crescute peste măsură, în afară de zona unde era furtunul pentru spălat. După ce atârnă păturica pe frânghia de rufe, puse mâna pe gâtul micuţei. Încă era fierbinte şi, deşi fetiţa dormea, era genul de somn neodihnitor. îi atinse obrajii care ardeau şi dădu la o parte plăpumioara. O s-o ducă înăuntru şi o să-i scadă febra imediat, cu un prosop ud. Dar mai întâi trebuia să vadă dacă mai rămăsese ceva prin fostele straturi de legume ale Lisei. Chiar dacă aveau să zboare la Saigon a doua zi dimineaţă, tot trebuia să mănânce ceva în seara asta. Mâncarea era greu de găsit şi fuseseră nevoite să se

descurce cu nişte linte care nu se mai termina, cu nişte pui de găină teribil de sfrijiţi şi cu rădăcinile de legume pe care le mai scoteau din straturile din grădină. Se lăsă în genunchi pe pământul umed şi, concentrată să scormonească pământul cu o lopăţică, îşi dădu seama că cineva intrase în grădină doar când auzi o tuse.

Încă îngenuncheată, întoarse capul şi zări mişcări în cealaltă parte a grădinii, acolo unde lăsase căruciorul. Sylvie o ridicase pe Celeste şi acum o legăna uşor, ţinând-o pe un braţ. Prietenul surorii ei, André, stătea lângă ea. Ce căuta aici?

— Nu se simte bine. De-abia am reuşit s-o adorm, zise Nicole, ridicându-se. Pune-o înapoi, te rog!

Sylvie făcu un pas înainte.

— Nu vrei să intrăm în casă?

Nicole era surprinsă de expresia solemnă de pe chipul surorii sale şi zări o valijoară pe pământ, lângă picioarele ei.

— Nu mi-e uşor să-ţi spun ce am de zis, continuă Sylvie, iar Nicole observă că avea ochii roşii.

— Ce anume?

În mod vizibil, Sylvie îşi controla respiraţia şi chiar şi-o ţinu o clipă, înainte de a vorbi. Se uită mai întâi la André.

— S-a întâmplat ceva groaznic. Armata noastră se retrage. Garnizoana franceză din Diên Biên Phú e gata să cedeze.

— Am auzit asta la piscină. Ştii ceva mai mult de-atât?

Sylvie clătină din cap.

— Ştiu doar că Giap, generalul care comandă trupele Viet Minh, a reuşit să încercuiască poziţiile franceze, folosindu-se de o imensă reţea de tranşee şi tuneluri.

Nicole se uită fix în ochii surorii sale.

Sylvie înghiţi în sec.

— Suntem copleşiţi, Nicole. Nu m-am gândit că s-ar putea întâmpla atât de repede. Am crezut că mai avem timp. Dar victoria lor pare aproape sigură.

— Mă duc să aduc bagajele.

Încă legănând copilul, Sylvie părea mai puţin agitată decât fusese în ultimele zile.

— Nu. N-ai înţeles. Am făcut rost de un singur bilet. Afară mă aşteaptă un taxi care o să mă ducă la o maşină blindată a armatei americane, ce urmează să facă parte dintr-un convoi care merge la noapte în portul Haiphong. Acolo am aranjat un loc pe un vas de linie, care sper să plece în două-trei zile spre Franţa.

— Doar un bilet?

— Plec doar eu. A fost de-a dreptul imposibil să mai găsesc un bilet măcar pentru convoi. Transportă numai oficiali şi militari.

— Nu înţeleg. Vrei să spui că pleci şi ne laşi baltă pe mine şi pe Celeste?

Sylvie scutură din cap.

— Ştiu că sună nebuneşte, dar m-am gândit că Celeste ar putea veni cu mine. Nu-mi trebuie bilet suplimentar pentru un bebeluş.

Fruntea lui Nicole se încreţi.

— Tu chiar vorbeşti serios?

Sylvie confirmă, cu o scurtă mişcare a capului.

— Gândeşte-te! Uită-te la culoarea ei! Ochi albastru-deschis şi păr de culoarea nisipului – îţi dai seama că n-ar avea nicio şansă de supravieţuire când va ajunge aici Viet Minh.

Nicole îşi privi fetiţa. Nu era posibil ca sora ei să creadă că ăsta era cel mai bun lucru pe care-l puteau face.

— Dar am aranjat să avem două bilete pentru Saigon.

— Cu cine?

— Cu un militar pe care l-am întâlnit la piscină.

Sylvie pufni.

— Şi l-ai crezut? Nicole, trebuie să te hotărăşti în clipa asta. Trebuie să plec. Taxiul nu mă mai aşteaptă.

— Nu ştiu. Nu ştiu. Nicole îşi simţea bătăile inimii în gât şi în tâmple. Celeste nu se simte bine, Sylvie. Are febră mare.

— Asta e cea mai bună cale pentru ea, să scape. Tu arăţi a vietnameză. O să te descurci. Ea, nu. Chiar tu ai spus asta.

— Dar nu la asta mă refeream…

Când Sylvie o înfăşură pe Celeste în păturică, mâinile îi tremurau.

— Mi-ai spus că vrei o cale s-o scoţi pe Celeste de aici. Asta e tot ce pot să fac pentru tine. Dar nu e timp de pierdut. Te rog, Nicole, las-o să plece! E acum ori niciodată.

Când Nicole îi aruncă o privire fugară lui André, văzu că acesta luase deja valiza lui Sylvie. Simţi că o gheară o strânge în piept.

— Nu poţi să ne desparţi în felul ăsta. Eşti sora mea.

— Te-ai gândit la asta şi când ai minţit despre scrisoarea mea şi te-ai culcat cu Mark?

Nicole rămase mută de uimire.

— De-asta vrei tu să-mi iei copilul?

— La drept vorbind, nu. Chiar n-am putut obţine decât un bilet.

— Hai, Sylvie! De ce nu mergem toţi cu maşina noastră? Ar fi mult mai bine, nu-i aşa?

Sylvie clătină lent din cap. Pana de pe pălăria ei, fixată pe o lateralâ, fremătă în bătaia brizei.

— Nu se găseşte benzină. Nu pentru vehiculele

private. Asta e singura cale.

Nicole gândi rapid. Poate că Sylvie avea dreptate. Nu avea altă cale să plece de aici, în afară de zborul spre Saigon. Dacă ofiţerul o minţise în legătură cu biletele? Ar fi total blocată aici şi ce se va întâmpla cu Celeste?

Sylvie se întoarse spre André.

— Dă-i plicul!

André scoase un plic şi i-l dădu lui Nicole.

— Casa din Hué este trecută pe numele tău acum. Poţi să mergi acolo, să stai ascunsă şi apoi să ne urmezi când se mai liniştesc lucrurile. O să stau în apartamentul din Paris al tatălui nostru. Am cedat casa asta armatei, deşi n-o să facă mare lucru cu ea. Am vrut să o vând, dar n-am mai avut timp. Şi, oricum, nu mai valorează mare lucru.

André făcu un pas înainte.

— E mai bine să lăsaţi fetiţa să plece, domnişoară. Viet Minh n-o va lăsa niciodată să trăiască. Şi nici dumneavoastră nu aţi fi în siguranţă împreună cu ea.

Nicole izbucni în lacrimi. Trebuia să aleagă între a avea încredere într-un ofiţer necunoscut, care îi promisese că îi va face rost de biletele de avion, şi a i-o încredinţa pe fiica ei lui Sylvie. Amândouă variantele erau riscante, dar avea datoria să pună pe primul plan siguranţa fiicei sale. Sylvie pleca acum. Cine ştie ce se mai putea întâmpla până dimineaţa? Poate că nici măcar n-avea să mai fie vreun zbor spre Saigon. Luă pe loc o decizie şi veni să o acopere de sărutări pe Celeste. îi era groaznic de greu să facă asta, dar Sylvie avea dreptate.

— Îţi promit c-o să am grijă de ea.

Nicole o privi în străfundul ochilor pe sora ei şi dădu afirmativ din cap, apoi îi mângâie obrajii fiicei sale, înfiorată de moliciunea pielii ei. După un moment de tăcere, reuşi să vorbească.

— E o sacoşă cu lucrurile ei în hol.

Sylvie se întoarse pe călcâie, urmată de André.

Nicole, total paralizată, îi urmări doar cu privirea.

— Nu uita că nu se simte bine! strigă ea, rărind cuvintele. îşi auzea pauzele dintre propriile-i vorbe. Era nebună să lase aşa ceva să se întâmple?

Întrebarea veni chiar dinăuntrul ei, dar rămase fără răspuns.

Privi împrejur, în grădină. Cum putea să arate totul atât de normal, când era posibil ca ea să nu-şi mai vadă fiica niciodată?

— Trebuia să fi plecat de multă vreme, îşi şopti ea pentru sine. Trebuia să fi plecat.

Mark îi spusese să plece, dar se luase după Sylvie. Simţea că nu poate să înghită, dar briza răcoroasă pe care o simţi pe piele şi o altă serie de tunete o mobilizară să acţioneze.

Îşi adună puterile şi fugi după ei.

Când ajunse în hol, văzu că lăsaseră uşa larg deschisă. Cuprinse scena într-o privire şi zbură afară din casă, exact la timp ca să-l vadă pe André închizând uşa taxiului pentru Sylvie, înainte de a urca şi el. Sora ei şi bebeluşul erau pe bancheta din spate, iar Nicole reuşi să zărească, foarte limpede, ochii de un albastru deschis ai fetiţei sale plini de lacrimi.

Când maşina se puse în mişcare, o urmă orbeşte, ciocnindu-se de toţi care-i ieşeau în drum. Când se îndepărtară prea mult, Nicole se opri, gâfâind, cu respiraţia întretăiată. De săptămâni întregi, sora ei se purtase ciudat, iar uneori părea de-a dreptul instabilă. Oare va fi în stare să aibă grijă de Celeste cum se cuvine? Oamenii o priveau cu uimire pe Nicole, cum mergea plângând şi bolborosind. Tot ce era pe stradă îşi pierdu

contururile; oameni, maşini, ricşe se contopiră într-o masă omogenă şi greoaie. Apoi, când noaptea se lăsă – ca de obicei – brusc, Nicole se aşeză pe pământ şi începu să urle.

38

Câteva minute, după ce se oprise din plâns, Nicole îşi simţea pieptul atât de încordat, încât nu mai putea să respire. Nu credea că va mai respira vreodată. îşi ţinea genunchii strânşi la piept şi se legăna în tăcere, acolo unde stătea, pe trotuar. Nimeni nu s-a oprit. Se ridică în picioare şi se uită la strada plină de oameni, fără să-l vadă pe niciunul dintre ei. În cele din urmă, reuşi să ajungă înapoi acasă, unde, sprijinită de uşa din faţă, simţi aproape dureros nevoia să ţină în braţe corpul cald al lui Celeste. Privi în sus, la norii întunecaţi, care vopseau cerul cu pete vineţii, apoi aruncă o privire spre stradă, unde zări un cuplu care mergea repede pe cealaltă parte a străzii. Amândoi cărau valize şi, după felul în care bărbatul rămăsese în urmă şi felul aspru în care îi vorbea femeia, Nicole bănuia că ea ar fi alergat, dacă ar fi fost singură. Nicole făcu un pas spre ei. Cum ar fi să se arunce la picioarele lor, implorându-i să o ajute să găsească convoiul? apoi îşi aminti că Sylvie nu spusese de unde anume din Hanoi urma să plece convoiul. îşi duse mâinile la gât. Nu avea aer.

După o clipă, pipăi clanţa uşii şi intră înapoi în casă. Se uita la cei patru pereţi ai holului, la cupola de sticlă, la podea şi, în cele din urmă la telefon, care acum era reconectat şi stătea pe măsuţa din hol, lângă uşa salonului. îşi şterse faţa şi se forţă să gândească raţional. Telefonă la poliţie. I-au spus că au probleme mai importante de rezolvat, cum ar fi jafurile de pe străzi şi pierderea războiului.

— Dar fiica mea a fost dusă la Haiphong, spuse ea, pe

un ton rugător.

— De către sora ta, după cum ai spus.

— Da. Dar trebuie să plec şi eu.

— Şi s-a dus cu permisiunea ta?

— Ei bine, da. Dar fiica mea nu se simte bine.

— Atunci e o problemă de familie.

— Nu mă puteţi ajuta să ajung la Haiphong? Cel puţin spuneţi-mi de unde pleacă convoiul.

— Nu putem oferi o asemenea informaţie.

Trânti receptorul în furcă, apoi se aşeză pe scări, cu capul în mâini, în timp ce fiecare celulă din corpul ei urla a pierdere. Cine ar putea s-o ajute să-i urmeze la Haiphong în noaptea asta? Trebuie să fie cineva. Se ridică în picioare şi începu să umble dintr-o parte în alta a holului, agăţându-se de speranţa că Sylvie s-ar putea răzgândi şi s-ar întoarce acasă.

În acea linişte, auzi scârţâitul unui lanţ ruginit de bicicletă, o mamă chemându-şi copilul şi o sirenă în depărtare. Sunetul prelungit al unei bufnite o readuse la realitate. Alţi oameni erau în mişcare, de ce nu ar fi şi ea? Porni radioul şi ascultă ştirile. Era adevărat. Pentru francezi, războiul era ca şi pierdut. Încă mai deţineau controlul în Hanoi şi Haiphong şi pe drumul dintre cele două oraşe, dar nu putea să mai dureze mult până când Viet Minh avea să cutreiere pe aceste străzi. Ştirea a fost urmată de o înregistrare a imnului naţional francez, *La Marseillaise*. îşi aduse aminte de vremurile în care îl auzise în Hué, pe când era copil şi apoi, gândindu-se la Hué, îşi aminti cum cerul argintiu părea să atârne atât de jos deasupra râului de un albastru rece, încât simţeai că poţi să-l atingi. Pe parcursul acelei interminabile nopţi, amintirile îi apăreau una după alta, dar avea şi goluri, perioade întregi de timp pe care ea nu şi le amintea deloc.

îşi roase pieliţa din jurul unghiilor, până la sânge, iar când lumina care intra prin cupolă o anunţă că noaptea e pe sfârşite, urmări apariţia primelor raze de soare.

La lumina zilei, era tot mai convinsă că trebuie să existe o cale de a ajunge la Haiphong. Acum nu mai avea rost să se gândească să zboare spre Saigon şi se bucura că nu plătise biletele. Avea să folosească banii pe care îi strânsese ca s-o urmeze pe Sylvie. Ar putea lua maşina. Trebuia să existe cineva care să vândă benzină. Calea ferată ieşea din discuţie, chiar dacă trenurile circulau. Toată lumea ştia că linia ar putea fi minată.

Când se lumină ceva mai bine, merse în grădină şi găsi pe iarbă plicul pe care i-l dăduse Sylvie, care acum era puţin umed de la rouă. Simţind că are febră şi că-i e cam rău, se aşeză pe iarbă, îşi trecu mâna peste frunte şi îşi dădu într-o parte părul umed care îi cădea în ochi. Deschise plicul şi văzu că era adevărat. Deţinea casa din Hué, dar la ce bun, dacă nu era cu fetiţa ei?

Când lacrimile începură din nou să-i curgă, ieşiră la suprafaţă temerile ei cele mai întunecate, iar ceva se prăbuşi în interiorul ei. Mark era mort, iar acum şi fetiţa ei plecase. Îi lipseau amândoi atât de mult, încât durerea era fizică şi se învinovăţea, pentru că nu gândise totul cum trebuie până la capăt. Fusese atât de surprinsă şi de şocată de repeziciunea cu care se întâmplase totul, încât nu mai luase cu adevărat în consideraţie starea mentală zdruncinată a lui Sylvie, dar acum nu reuşea să reducă la tăcere şoaptele pe care le auzea în creier. Sora ei era bolnavă.

39

Prinsă în capcana nehotărârii, Nicole urmărea cum se înalţă soarele pe cer. Măcar să fi fost acolo Mark. Dar ultima lui scrisoare fusese datată în martie şi acum era

luna mai. Cu siguranţă, dacă trăia, ar fi scris din nou. Era sigură de asta. Se agăţă de speranţa că poate i-a scris şi Sylvie i-a ascuns şi acea scrisoare. Se uita la buruienile şi la florile crescute sălbatic în grădină şi asculta păsările care zburau încolo şi-ncoace printre copaci. Intră în casă şi luă o jachetă tricotată aruncată pe podea, o ţinu strâns la nas şi mirosi aroma dulce a copilului ei. Fiecare clipă pe care o petrecuse împreună cu Celeste i se reliefa acum cu precizie.

Când, în cele din urmă, îi veni o idee, îşi căută vechile haine vietnameze şi, fiind transpirată, se chinui să le îmbrace. Luă un taxi – era mai rapid decât o ricşă – şi se simţi şi mai înfierbântată, aşa cum stătea pe canapeaua din spate a maşinii fără ventilaţie. îşi şterse fruntea cu fusta, apoi coborî geamul şi mirosul de praf şi de vară se strecură în interior. Sylvie se purtase ciudat în ultima vreme şi nu-şi putea imagina ce era în mintea ei. Dacă Sylvie minţise? Dacă nu avea intenţia să meargă la apartamentul tatălui lor?

Când taxiul o lăsă în apropierea magazinul de mătăsuri, plăti şi alergă să deschidă uşa. Se simţea slăbită şi, nevoită să stea în picioare, se sprijini de tocul uşii. O gură de apă. Asta ar ajuta-o. Nici nu mâncase. Nu că ar fi avut chef.

Probabil că O-Lan se uita pe fereastră, fiindcă apăru imediat.

— Am auzit că ai născut. E totul în regulă? Nu te-am văzut de luni întregi. Se opri şi îi întinse mâna: Arăţi groaznic.

Nicole tremura.

— Dă-mi nişte apă!

— Cafea. Îţi fac imediat.

— Trebuie să ajung la Haiphong. Lui Nicole începură să-i clănţăne dinţii. Le auzea ţăcăneala în creier, ca şi cum ar fi fost în gura altcuiva.

— Nu poţi pleca în halul în care eşti.

— O să fiu bine.

I se umeziră ochii, dar pentru că nu era timp pentru lacrimi, le şterse.

— Am lăsat-o să-mi ia copilul, O-Lan. Dar Celeste nu se simte bine şi nici sora mea. Trebuie să mă duc după ele.

O-Lan se uită la ea într-un fel ciudat.

— N-ai aflat? Diên Biên Phú a căzut. Francezii se retrag. Sunt mii de morţi şi mii de răniţi. O să încerce să aducă încoace răniţii care pot merge, aşa că va fi haos pe drumuri. Este mai uşor să ajungi la Saigon.

— Nu. Sylvie s-a dus la Haiphong. Are un loc pe o navă de linie care pleacă spre Franţa. Am nişte bani, dar îmi trebuie mai mulţi dacă plec după ea.

— Am auzit că Statele Unite evacuează francezii şi americanii gratuit. Cel puţin la Saigon. Dar mai întâi ai nevoie de odihnă.

Nicole clătină din cap.

— Nu aş cere dacă n-aş fi disperată, dar există un singur mod în care mă pot gândi să ajung la Haiphong. Pot să iau motocicleta vărului tău?

O-Lan zâmbi.

— Încă mai are benzină. Dacă e singura cale, atunci trebuie să o iei.

— Eşti sigură? S-ar putea să nu o mai recuperezi vreodată. O să-ţi trimit banii pentru ea când o să pot.

O-Lan clătină din cap.

— Nu contează.

— Îmi pare rău că n-am adus-o pe Celeste să te vadă. Mi-era frică să nu fie Trân aici.

Nicole închise ochii pentru o clipă şi simţi că i se învârte capul. Nu avea voie să se îmbolnăvească din nou, tocmai acum.

O-Lan îi atinse fruntea şi ceafa.

— Arzi toată. O să vii la mine acasă.

Nicole se sprijini de O-Lan, în timp ce prietena ei o ajuta să intre.

— Dar mama ta? Nu o deranjez?

— A murit.

Nicole se dădu într-o parte şi o privi pe prietena ei.

— Îmi pare rău.

O-Lan ridică din umeri.

— Acum e cu strămoşii. Dar dacă vine, Trân o să te caute la magazinul tău sau aici. De îndată ce poţi, trebuie să pleci.

Nicole se aplecă uşor în faţă şi se sprijini cu mâna de un perete. Capul îi era atât de greu, încât totul în jur se vedea ca prin ceaţă, iar picioarele i se înmuiară.

— Îmi pare atât de rău.

În următoarele ore, febra se înrăutăţi. O-Lan spunea că e o boală care circulă şi care, deşi e oribilă, de obicei trece repede. Pe măsură ce boala se dezlănţuia, senzaţia de gol din interiorul ei o tulbura peste măsură pe Nicole. Toate gândurile sq învârteau în jurul copilului, dar trebuia să accepte că nu era într-o formă în care să poată conduce o motocicletă.

Toată ziua avusese frisoane, iar în cursul nopţii începu să-i fie rău. Când O-Lan i-a adus un castron şi i-a ţinut capul ridicat, Nicole se temu ca nu cumva Celeste să sufere de aceeaşi boală. Sylvie nu i-ar face rău copilului, dar fetiţa era atât de mică şi de vulnerabilă. Oare ştia sora ei ce să facă? Gândul că Celeste ar muri fără mama ei o făcu pe Nicole să nu-şi mai poată controla tremuratul şi, pe

măsură ce orele treceau, îi tremura şi sufletul.

— Îi duc o pătură, o auzi pe O-Lan spunând, în timp ce se întorcea spre cineva de afară. Tremură şi are febră mare. Poţi să-i faci o băutură caldă, te rog?

Nicole auzi o voce de bărbat, dar nu văzu cine era. Plângea pierderea fiicei sale şi nu-şi dorea decât să nu mai simtă nimic. Nu putea să facă faţă la nimic altceva. Auzind zgomote vagi venind de pe stradă, îşi dădu seama că se întâmplă ceva anormal, dar se simţea prea obosită ca să întrebe ce anume.

În dimineaţa următoare, Nicole scăpă din tenebrele febrei; deşi încă se simţea aproape imponderabilă, stătea trează, încercând să-şi obişnuiască ochii cu obscuritatea. Auzi un zgomot pe micul palier de lângă camera ei şi, temându-se de ce se afla dincolo de uşă, o cuprinse o senzaţie de amorţeală. Simţi aroma de ardei iute încă înainte să-l vadă, şi un fior de teamă îi străbătu corpul.

Trân era în cameră şi se îndrepta spre ea cu un pahar de apă.

— O să deschid obloanele, spuse el, şi puse paharul lângă ea.

— Nu! Te rog! Mă dor ochii de la lumină.

Era adevărat, dar, mai mult decât orice, nu voia să se uite la el şi inima îi bătea cu putere la gândul că sunt înghesuiţi împreună într-o cameră atât de mică.

Când veni mai aproape, Nicole îi strecură o privire. Urmările devastatoare ale războiului îl marcaseră, iar purtarea sa mândră de odinioară, se schimbase. De fapt, părea învins sau, în cel mai bun caz, dezamăgit.

Nicole se chinui să se ridice puţin şi luă paharul.

— De cât timp eşti aici?

— De azi-noapte.

Nicole sorbi apa.

— Ţi-a spus că sunt aici?

— N-a vrut.

Simţea că boala ei îl stânjeneşte, îşi dădea seama după cum îşi tot aranja eşarfa fără să spună o vorbă. Ochii lui alunecară pe chipul ei pentru o clipă, apoi îşi întoarse privirea. Nici măcar o dată nu o privi cu adevărat. Nicole termină de băut apa.

— Unde e O-Lan?

— Îţi vinde stocul de marfa. M-a rugat să am grijă de tine.

— Deci acum eşti îngerul meu păzitor?

— Am ceva de-al tău.

Scotoci într-un săculeţ şi scoase din el vechea poşetă a lui Nicole.

— Ah! zise ea, zâmbind. Ai găsit-o în cort.

— Am salvat-o, zâmbi şi el. Aşa că, vezi, chiar sunt îngerul tău păzitor.

— Mulţumesc, spuse ea, dar nu îndrăzni să verifice dacă fotografia lui Mark era încă înăuntru.

Acum, pentru prima dată de când venise, o privi cu adevărat. Văzu că avea ochii schimbaţi şi speră să se mai fi înmuiat.

— Am riscat totul ca să te ajut să scapi.

— Ţi-am fost recunoscătoare.

El clătină din cap.

— Nu înţelegi. Corciturile nu mai sunt bine-venite în partid. Stătea urmărindu-l cum se foia întruna şi îşi dregea glasul în mod repetat. Spera că O-Lan se va întoarce în curând.

— Voi avea o funcţie în noul stat, spuse el, în cele din urmă. Tu nu arăţi a franţuzoaică. Când te faci bine, ne putem căsători.

Nicole trase adânc aer în piept şi-l privi alarmată. Nu

se aşteptase la aşa ceva.

— Ai spus că nu mai sunt bine-venite corciturile.

Aproape că nu-şi putea aminti ce-i legase odinioară. Lumina din ochii lui pălise şi părea că pasiunea se scursese din inimă. Un bărbat a cărui fervoare revoluţionară se uscase. Devenise ceea ce fusese dintoty deauna; nici pe departe un vizionar, ci mai degrabă un om practic, care, ca mulţi alţii, era prea tânăr ca să ştie cum merg lucrurile.

— Nu înţelegi, spuse ea. Aum un copil.

Trân îşi încruntă sprâncenele şi făcu un pas înapoi.

— E cu sora mea.

— Încă o curvă franţuzoaică! izbucni el, iar Nicole vedea clar dezgustul din ochii lui.

Ar fi vrut să-i ofere ceva, dar el nu-i luă în seamă mâna întinsă. Ea clătină din cap.

— Trân, îmi pare rău, dar trebuie să mă laşi să plec.

— Nu trebuie să fac nimic, strigă el, vizibil supărat şi fără să încerce să ascundă asta. Mă gândesc să informez autorităţile că eşti aici.

— Deocamdată, Viet Minh nu este la putere aici. Din câte ştiu, autoritatea este încă franceză.

— Da, dar atârnă de un fir de păr. Mai ai timp să te răzgândeşti. Figura lui se înmuie şi o umbră din trecut se strecură pe faţa lui, pentru o clipă, redevenind Trân cel de odinioară: Putem să trăim fericiţi împreună deasupra magazinului.

Ea clătină din cap.

— Nu mă asculţi. Am un copil. Nu am nici cea mai mică dorinţă să fiu o docilă nevastă vietnameză.

Trân se îndreptă spre fereastră şi deschise obloanele. O gălăgie groaznică şi o zdrăngăneală cumplită răzbiră din

stradă, însoţite de sunetul unor voci furioase, tot zgomotul explodând în cameră şi agresând-o pe Nicole. Se frecă la ochi, apoi se feri de lumină cu mâinile.

— Ar fi mai bine să-mi dai mie magazinul de mătăsuri, spuse el în timp ce se întoarse să o privească cu ochi severi.

— Mult bine n-o să-ţi facă magazinul de mătăsuri când regimul va confisca totul, spuse ea. Dar o să-ţi las cheile şi actele de proprietate când voi pleca.

— Sper că n-o să pleci, spuse el zâmbind. N-o să dureze mult. Lucrurile se vor schimba la loc, aşa cum au fost odinioară. N-am mai fost proprietar înainte. O să conducem magazinul împreună. Când va veni vremea. O să vezi.

Temându-se că faţa ei i-ar putea trăda sentimentele, încercă să rămână calmă, dar trupul îi era greu şi inima-i bătea prea repede. Trebuia să menţină atmosfera calmă; nu arătându-se de acord, dar nici fiind vizibil împotrivă. Oricât şi-ar fi dorit, nu îndrăznea să-i trântească uşa în faţă.

— Te simţi bine? întrebă Trân.

Ea făcu semn din cap că da.

— Cum o să reuşeşti să ţii magazinul deschis?

— Nici n-o să-l ţin. Nu de la început. Ei o să vrea ca toată lumea să lucreze pământul sau în marile fabrici municipale. Nu va mai exista comerţ privat.

— Lasă-mă să mă gândesc, spuse ea.

Se lăsă pe pernă şi închise ochii. Nu avea nimic de câştigat dacă se contra cu el. Spera ca O-Lan să ştie cum să-l ispitească afară din casă, ca ea să poată pleca.

În loc de asta, îl văzu îngenuncheat lângă patul ei.

— Nicole, m-am întors pentru tine.

Simţi că o ia din nou ameţeala.

— Dar totul s-a întâmplat cu aşa de mult timp în urmă.

— Ţi-am spus c-o să mă întorc la tine.

— Eşti nebun. Nimic din toate astea nu-i adevărat. Dar, te rog, am spus c-o să mă gândesc şi acum trebuie să dorm.

Zguduită de durere, se întoarse cu faţa la perete şi îl auzi cum se strecura afară.

40

O treziră nişte zgomote puternice. Visase din nou că se îneacă în râul din Hué şi, deşi aproape trează, se lupta să respire. Dar de data asta nu era un vis: cineva o ţinea strâns. Îngrozită, se simţea de parcă o pasăre mare îşi desfăcuse aripile şi îi ciugulea coastele. Abia îndrăznea să se uite, dar se forţă să deschidă ochii, răsuflând uşurată când faţa lui O-Lan apăru deasupra ei. Dincolo de fereastră, lumina se topea şi prietena ei era încadrată de strălucirea unei mici lămpi din colţul camerei. Văzu că O-Lan îşi ţine un deget pe buze şi o privea cu ochii măriţi. Când Nicole dădu din cap, îşi slăbi strânsoarea.

— Te-ai zbătut în somn, şopti O-Lan. Am vrut să te împiedic să strigi.

— Ce se întâmplă?

— Trebuie să pleci.

Nicole îşi ridică capul.

— Agenţi Viet Minh?

O-Lan făcu o grimasă.

— Nu. Hanoiul se duce naibii. Sunt dezertorii vietnamezi din armată. Cei care au fost cu francezii şi care au luptat cu Viet Minh.

Nicole se ridică brusc, auzind un zgomot puternic, ca şi cum cineva bătea în oale şi tigăi.

— Ce-i asta?

— Sunt proprietarii caselor, care încearcă să cheme poliţia în ajutor. Dar n-o să meargă.

O bubuitură puternică le-a făcut să sară şi să se ţină strâns în braţe.

— Huligani, spuse O-Lan cu o privire aspră. Dar, dacă te găsesc, n-o să mai ieşi niciodată de-aici. Sunt furioşi pe francezi pentru că au pierdut războiul. Acum, le e viaţa pusă în pericol de Viet Minh.

Înfricoşată, Nicole se uită la prietena ei.

— Sunt în magazinul tău acum. Deja au luat doi ostatici pe stradă şi îi ţin în bătaia puştii.

— Francezi?

— Vietnamezi, dar susţinători ai regimului francez. Cum pleacă, te duc înapoi, în magazin. Nu vor veni de două ori. Jefuiesc şi fură tot ce pot.

— N-o să vină şi aici?

Un sentiment îngrozitor de frică se cuibări în Nicole. Dacă veneau şi o găseau acolo, nu ar mai avea niciodată şansa să-şi vadă fiica. O-Lan clătină din cap.

— Au venit în timp ce dormeai.

Nicole îşi simţi inima în gât.

— Şi nu au urcat aici?

— Nu. Ştiu că sunt verişoara lui Trân. Nu vor îndrăzni să mă atingă. Dar trebuie să te scot de aici înainte ca Trân să se întoarcă. Deocamdată e plecat.

— Vrea actele şi cheile magazinului.

— Mi le poţi lăsa mie. O să se-ntoarcă la miezul nopţii. Trebuie să plecaţi, amândoi.

— Amândoi? Nu înţeleg.

— Mark e aici.

Inima lui Nicole începu să bată atât de puternic, încât aproape cedă.

— Trăieşte?

Se uită împrejur, ca şi cum Mark putea să apară brusc, ca o nălucă, din colţurile umbrite ale camerei.

O-Lan zâmbi.

— Nu e aici acum. Când a aflat că nu aţi plecat în Franţa, s-a dus la vila voastră şi când a văzut că nu sunteţi acolo, a venit să vă caute aici.

y y 7

Se întoarce mai târziu.

— Trăieşte, repetă Nicole, nevenindu-i să creadă. Chiar trăieşte?

O-Lan dădu din cap.

Nicole simţi un flux de energie şi se ridică imediat. Sperase şi se rugase să fie cruţat, dar acum, când ştia că e bine, senzaţia de bucurie era copleşitoare. Fiecare nerv din corpul ei părea să se trezească la viaţă, încercase să-şi stăpânească dorul de el, încercase să nu mai bage în seamă durerea care i se cuibărise în piept, dar acum energia îi curgea prin vene, când se gândea la mâinile lui, la faţa şi la strălucitorii lui ochi albaştri. Nu exista nicio parte din el pe care să nu şi-o poată aminti; nicio parte pe care să nu vrea să o vadă şi să o atingă din nou. Era în viaţă. Trăia.

Îi zâmbi lui O-Lan.

— Bine că l-ai văzut tu, şi nu Trân.

— I-am spus că fiica ta este la Sylvie. Ştie că suntem prietene. O să te-ajute s-o găseşti.

Nicole simţi cum căldura îi înţeapă pleoapele şi, în timp ce lacrimile îi izbucniră din ochi, întinse o mână spre prietena ei.

— Mark o să conducă motocicleta vărului meu. I-am spus că eşti bolnavă. Tot ce trebuie să faci este să te ţii

bine agăţată de el. Uite banii pe care am reuşit să-i strâng!

Îi dădu lui Nicole un mic pachet, iar ea se apropie să o îmbrăţişeze.

— Îmi pare rău că nu e mai mult.

De alături se auzi o izbitură puternică, de mobilă răsturnată. Nicole se uită la prietena ei, cu ochii larg deschişi.

— Nu-ţi face griji, vei fi în Haiphong înainte de zori. Nu eşti prea mult în urma surorii tale.

— Drumul încă e sigur?

O-Lan făcu o grimasă.

— E un risc pe care trebuie să vi-l asumaţi.

În timp ce aşteptau ca agitaţia de alături să se oprească, speranţele lui Nicole crescuseră teribil. Acum tot ce trebuia să facă era să plece în acea noapte. Cu ajutorul lui Mark le va găsi pe Sylvie şi Celeste; totul va fi bine şi va fi din nou împreună cu fetiţa ei cea frumoasă. Un fior de emoţie o străbătu la acest gând şi îi veni să strige de uşurare, dar apoi avu o ezitare. O-Lan trebuie să fi observat licărul de nelinişte care apăruse pe faţa lui Nicole, în timp ce încerca să ignore vocea din capul ei care îi spunea că Sylvie ar fi putut hotărî să nu meargă deloc în Franţa. Dar când O-Lan o strânse de mână, Nicole simţi puterea prietenei ei. Va fi bine, pentru că aşa trebuia să fie.

Când s-au simţit suficient de în siguranţă ca să se mişte, au plecat, strecurându-se din casa lui O-Lan prin spate şi intrând în magazinul lui Nicole prin aleea dosnică. Era o noapte senină şi cerul strălucea de stele. Stăteau amândouă în curte, unde era greu să nu se gândească la timpul petrecut împreună; râsetele, mesele pe care le împărtăşiseră afară, bucurându-se de ultimele raze de soare, dar şi vremurile grele prin care trecuseră. Pentru

Nicole era clar că O-Lan îşi aminteşte exact aceleaşi lucruri şi, pentru o fracţiune de secundă, nu-i mai veni să plece. Un sunet de la casa lui O-Lan le atrase atenţia. Nicole îngheţă.

— Trân?

— Nu. Cred că e o uşă pe care am lăsat-o deschisă. Trebuie să te las acum. Mark are cheile de la motocicletă. O să las magazia deschisă.

— Trân n-o să fie furios?

— Ba da. Va trebui să-i spun că ai furat motocicleta.

Zâmbiră amândouă. Nicole luă mâinile prietenei sale şi le ţinu strâns.

— Îţi mulţumesc pentru tot.

— Sunt prietena ta, Nicole.

— Cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată.

Nicole ştia că, probabil, nu o va mai vedea niciodată pe O-Lan şi voia să-i spună mai multe, dar privirea din ochii prietenei sale spuse totul.

O-Lan dădu din cap.

— Şi tu pentru mine.

— Cum se întunecă, Mark o să vină şi va trebui să plecaţi. Faceţi tot posibilul să plecaţi înainte de miezul nopţii.

Nicole dădu din cap.

— Nu pot să cred că ăsta e sfârşitul.

— Gândeşte-te la asta şi ca la un început, nu doar ca la un sfârşit. Sper să o găsiţi pe sora ta repede. Sărută copilul din partea mea.

Nicole închise ochii. Câteva lacrimi îi lipiră genele, dar se forţă să-şi deschidă ochii şi să-şi şteargă umezeala de pe pleoape. O îmbrăţişă pe O-Lan pentru ultima dată şi, după ce se îndepărtară una de cealaltă, urmări din priviri cum prietena ei se îndreaptă spre poarta care dădea spre

alee. Chiar în faţa porţii, O-Lan se întoarse şi îi făcu semn cu mâna. Nicole simţi un val de tristeţe, dar ridică o mână, apoi, cu degetele tremurând, deschise uşa din spate a magazinului şi se strecură înăuntru.

Acolo văzu că huliganii îi aruncaseră pe jos preţioasele suluri de mătase. îşi croi drum prin întuneric şi începu să le pună înapoi pe rafturi, dar apoi renunţă, lăsându-le unde erau. N-avea rost. Stătea în picioare şi privea în jur, fiindu-i greu să creadă că se alegea praful de toată munca şi dragostea ei. Febra îi dispăruse, dar încă îşi simţea picioarele fără vlagă, aşa că urcă la etaj să stea întinsă pe pat în aşteptarea lui Mark. Era umed şi rece acolo sus, dar închise ochii şi ascultă sunetele nopţii: ţipătul unei bufniţe, fâlfâitul aripilor, un copil care plângea în somn. Era pentru ultima dată când se afla în magazinul ei de mătăsuri.

41

În semiobscuritatea magazinului, prima imagine a lui Mark o dădu gata. Cu prudenţa unei pisici, Mark urcă încet scările, dar ea nu dormea şi, cu ochii larg deschişi, stătea de veghe. În agonia aşteptării, părul i se zburlise pe braţe şi, când se ridică în picioare, se simţi atât de uşoară, încât se temea c-o să-şi ia zborul înainte ca Mark să ajungă la ea. îi văzu silueta înaltă în capul scărilor, el îşi desfăcu braţele şi Nicole alergă spre el. O ridică în braţe şi o mângâie pe spate; liniştită de căldura corpului lui, în sfârşit atât de aproape de al ei, începu să plângă înfundat la pieptul lui. Tot ce i se întâmplase de când îl văzuse ultima oară, fiecare îndoială, fiecare speranţă şi fiecare frică, ameninţa să se reverse dinăuntrul ei.

Când, în sfârşit se linişti, Mark o îndepărtă de el la o lungime de braţ.

— Deci? Cum e?

— Am crezut că ai murit.

— S-a terminat, Nicole. îmi pare rău că a durat atât de mult.

I-a explicat că atunci când s-a întors din Rusia, se aşteptase ca ea să fie deja în Franţa. O sunase pe Lisa, care i-a spus că a primit o scrisoare de la Nicole, dar asta era tot. Aşa că se dusese la vila Duval unde, găsind poarta grădinii încuiată, se căţărase pe zid.

— Uşa din spatele serei era larg deschisă, aşa că am intrat şi am văzut haosul dinăuntru. Ştiam că eşti dezordonată, dar asta era altceva.

Ea râse.

— Am plecat în grabă.

Faţa lui deveni gravă.

— Eram îngrozit că te-am pierdut. Dar ceva mi-a spus să te caut aici.

— Dar jobul tău? întrebă ea. Cum ai reuşit?

— Am făcut nişte aranjamente.

Voia să ştie ce s-a întâmplat în Rusia, dar când începu să vorbească, Mark ridică o mână ca s-o facă să tacă.

— Hai să nu vorbim despre asta acum! Să ne pregătim pentru cursa vieţii noastre cu motocicleta. De acord? Tot ce contează acum este să ne strecurăm fără ca Trân să ştie şi să pornim la drum.

Nicole dădu din cap.

El o privi cu atenţie.

— Te simţi în stare de aşa ceva?

— Bineînţeles. A fost doar o febră. Oricum, şi dacă eram singură ar fi trebuit să plec în seara asta.

— Eşti palidă.

— Nu mă vezi bine în lumina asta. O să fiu bine.

Mark scoase ceva din buzunar.

— Uite, mănâncă asta, spuse el, dându-i un rulou cu brânză, cam turtit, pe care îl scosese dintr-o pungă de hârtie.

— Nu mi-e foame.

— Când ai mâncat ultima dată?

Nicole nu răspunse.

— M-am gândit eu. Acum mănâncă! O să ai nevoie de toate puterile. Ai ceva mai gros cu care să te înfăşori?

Ea râse.

— Am un magazin plin cu diverse lucruri. Sau cel puţin cu acele lucruri care n-au fost vândute sau furate.

Se întinseră pe pat pentru câteva delicioase minute, degetele lui încurcându-i-se prin păr în timp ce o mângâia. Ea îi respira mirosul de sare şi citrice şi se gândea la fiica ei. Fragilitatea fericirii lor din acea clipă era clară, dar încercă să nu se concentreze asupra pericolului care va urma. Minutele se scurseră, grăbite, dar cât timp o ţinuse lipită de el Nicole simţise că dorinţa lui era la fel de mare ca a ei.

Mark adusese cu el un rucsac şi îşi puse şi ea nişte haine de schimb, înainte de a părăsi magazinul pe scara exterioară spre curte şi apoi afară, pe alee. Aruncă o privire în sus, bucurându-se să vadă că se înnorase. Când îi atinse mâna, simţi cum energia lui se revarsă prin ea.

— Eşti pregătită? şopti el.

Se strecură în curtea lui O-Lan, unde găsiră uşa magaziei deschisă. De fapt, isteaţa O-Lan distrusese lacătul, ca să pară o spargere. Nicole se rugă ca prietena ei să nu păţească nimic şi ca Trân să nu-şi verse mânia asupra ei.

Mark o îmbrăţişă încă o dată, apoi spuse cu voce scăzută.

— Gata?

Asta era. Fiecare bucăţică din ea exploda din dorinţa de a o vedea pe Celeste. Dragostea era absolută. Plină de speranţă, îl strânse de braţ.

— Seamănă cu tine, Mark. Ar trebui să vezi cum strălucesc ochişorii ei albaştri când ceva o face să râdă.

— De-abia aştept să o văd.

Merseră pe lângă motocicletă pe străzile goale din jurul magazinului şi părea mai simplu decât se aşteptau. Dar, după aproape jumătate de kilometru, o voce răsună undeva, în spatele lor.

— Stai!

Nu puteau să vadă de unde venea vocea, dar părea o patrulă franceză.

— Ia motocicleta şi rucsacul! Coboară repede pe alee, şopti Mark arătând în faţă. Stai acolo! Le distrag eu atenţia. Sper că doar ne-au auzit, nu ne-au şi văzut.

Odată ajunsă cu motocicleta pe alee, Nicole îl urmărea din priviri pe Mark, care se ducea în direcţia opusă, fluierând nonşalant şi păşind cu un mers ambiguu, ca şi cum ar fi fost beat.

După ce Mark trecu de colţul străzii, Nicole nu mai putea să-l vadă, nici pe el, nici pe ofiţer, dar reuşea să audă ce spuneau.

— Saâtare, veni vocea lui Mark. Fainã searã!

— E stare de asediu. Trebuie să vii cu unul dintre oamenii mei.

— Io mă ce-am acas.

— Ce faci în partea asta a oraşului? Te-am mai auzit cu cineva. Cine era?

— Io…

Apoi se opri.

Nicole îşi simţea umerii şi muşchii gâtului întinşi ca nişte arcuri. Aşteptă o clipă, dar, îngrijorată că Mark a

rămas în pană de idei, nu mai rezistă. Lăsând motocicleta, îşi desfăcu nasturii de sus ai rochiei, îşi ciufuli părul şi apoi îl lăsă să-i cadă pe spate. Ieşind de pe alee, se îndreptă spre locul în care ofiţerul se confrunta cu Mark. Chicoti de câteva ori şi vorbi repede în franceză.

— Domnule ofiţer, îmi pare rău. Amândoi am băut prea mult şi, o, Doamne, m-am simţit rău… şi prietenul meu – îşi aruncă un braţ în jurul lui Mark – s-a gândit că am nevoie de nişte aer curat. E american şi pleacă din Vietnam. Am vrut să fiu cu el înainte să plece. Ne-am gândit că o să fie linişte aici, lângă lac, unde putem fi singuri. Înţelegi ce vreau să spun. N-am făcut nimic rău. Doar am pierdut noţiunea timpului. Mergem spre casă acum.

Bărbatul ridică o mână, ca s-o oprească şi îi privi cu neîncredere. Căscă şi le arătă cu degetul drumul pe care ar trebui să meargă.

— Foarte bine. Dar nu vă daţi seama că e periculos? Acum, pieriţi din ochii mei, amândoi! Cartierul francez e în direcţia aia. Mergeţi acasă şi feriti-vă de belele! în Hanoi o să se dezlănţuie iadul.

— >

Nicole se strădui să-şi controleze sentimentul de uşurare, în timp ce ea şi Mark se îndepărtau, cu braţele încolăcite în jurul celuilalt. Problema era că se îndreptau în direcţia opusă celei în care Nicole lăsase motocicleta.

— Şi dacă găsesc motocicleta? şopti ea.

— Ai ascuns-o?

— Da.

— O să ocolim prin spate. Patrulele se mişcă în jurul oraşului. Cu puţin noroc, nu o vor vedea.

Timp de cincisprezece minute au aşteptat tensionaţi, înainte să se strecoare înapoi, ţinându-se în umbră şi

ascunzându-se pe oriunde puteau.

Drumul dura prea mult, iar nervii lui Nicole se întindeau la maxim, în timp ce frica o cuprindea. La fiecare sunet, le îngheţa sângele în vine. Această parte a oraşului nu era liniştită nici măcar în toiul nopţii şi, la un moment dat, Nicole îşi imagină că şi alţii se târăsc pe străzi, toţi disperaţi să găsească o cale de scăpare. În cele din urmă, au ajuns pe aleea unde lăsase motocicleta.

— E acolo jos, spuse ea.

— Nu o văd.

— În spatele magazinului.

În timp ce Mark se duse să se uite, ea se sprijini de uşa umbroasă a magazinului, tremurând de îngrijorare că motocicleta ar putea să nu mai fie acolo. Când, câteva clipe mai târziu, Mark apăru cu motocicleta lângă el, se simţi brusc uşoară ca fulgul. Vor scăpa.

— Nu putem porni de aici, Mark, şopti ea. Patrula încă ne poate auzi.

— O s-o împingem puţin mai departe, dar nu putem să riscăm să pierdem prea mult timp. Există şi alte patrule. Uite, înfaşoară-te în asta! Poţi să iei şi rucsacul?

Ea dădu din cap şi îşi vârî braţele printre curele. Câteva minute mai târziu, în faţa unui templu vietnamez învăluit în întuneric, Mark se întoarse spre ea.

— Eşti gata?

Ea dădu din cap, se sărutară în grabă, apoi Mark încălecă motocicleta. Nicole se urcă pe locul din spate, îşi încolăci braţele în jurul lui Mark şi se lipi de spatele lui.

— Ţine-te bine! spuse el.

De cum acceleră, motocicleta prinse viaţă şi se îndreptară spre drumul care ducea la Haiphong. Până când ajunseră la el, Nicole avu emoţii. Pe de altă parte, încercase să se gândească la viaţa ei din Hanoi: la familia

ei şi la Lisa, la magazinul şi la buna ei prietenă, O-Lan. Deşi praful îi înţepa ochii, se chinuia să-i ţină deschişi, ca să mai arunce o ultimă privire spre oraş, în timp ce se îndepărtau în viteză.

Odată ajunşi la drum deschis, Mark strigă în gura mare. Ca un războinic care mergea la luptă, se gândi ea şi râse de ea însăşi că era aşa de exaltată. Cu obrazul lipit de haina lui, mirosea lâna care avea un iz vag de praf şi grăsime. Se întoarse să vadă cum oraşul se îndepărtează, în culmea fericirii că mergeau împreună pe urma lui Sylvie, voia să-şi ia şi rămas-bun.

— Adio, Hanoi, adio! şopti Nicole.

Cuvintele ei se împrăştiară, în vânt în timp ce ea îşi aţinti privirea înainte, pe drumul pustiu.

Călătoria în mare viteză pe drumul plin de hârtoape şi vibraţia motorului i-au făcut să ajungă la Haiphong exaltaţi, dar şi extrem de obosiţi. Pe drum n-au avut parte nici de mine, nici de opriri la puncte de control, ci doar de obişnuitele gropi. Fusese mai uşor decât ar fi putut să spere, dar tocmai când lumina zorilor le dezvăluia treptat ce era în faţa lor, începu să plouă şi pe Nicole o cuprinse iarăşi neliniştea.

O mare de corturi improvizate se întindea cât vedeai cu ochii. Mark îi spuse că Forţele Navale de Intervenţie ale SUA fuseseră mobilizate, ca să ajute la evacuarea a mii de refugiaţi.

— Refugiaţi, spuse ea. Asta sunt şi eu acum? Un refugiat?

— Aşa cred. Se numeşte „Operaţiunea Drumul spre Libertate”. Cererea este atât de mare, încât francezii au cerut ajutor Washingtonului, aşa că Departamentul Apărării din SUA a adus aici flota.

— Cum am putea afla vreodată pe ce navă se află

Sylvie, în toată nebunia asta?

— Trebuie să dăm de unul dintre ofiţerii de marină americani care răspund de evacuare.

Pătrunseră în marea imensă de refugiaţi cenuşii şi resemnaţi. Toată dimineaţa i-au întrebat pe toţi cei cu care se întâlneau dacă nu au văzut o femeie care să corespundă descrierii lui Sylvie, dar erau din ce în ce mai dezamăgiţi de lipsa oricărei informaţii. Oamenii fără corturi se înghesuiau unii în alţii, ca să se ferească de ploaie şi, chiar dacă cineva o văzuse pe Sylvie, era clar că aveau prea multe alte griji ca să-şi amintească sau ca să le pese.

Dar, pe după-amiază, Nicole zări o femeie la câţiva metri de locul unde se opriseră să se odihnească, o femeie de statura lui Sylvie şi care ţinea un copil în braţe.

— Celeste, strigă ea. Celeste, în sfârşit!

Simţi o uriaşă izbucnire de uşurare şi, cu sângele pompând să-i spargă venele, o strigă pe sora ei. Dar femeia nu se întoarse şi când ajunse la ea, văzu că nu era Sylvie, ci o femeie mult mai în vârstă, izbucni în lacrimi, durerea măcinându-i speranţa.

— N-o să le găsim niciodată, îi spuse ea lui Mark, în timp ce el o ţinea strâns în braţe.

— Nu renunţa! Continuăm să le căutăm. Cineva trebuie să ştie ceva. Căutăm în continuare.

— Şi dacă nu le găsim? Poate că sunt în larg deja.

— Mergem în Franţa, oricum.

Ea dădu din cap. De-a lungul oraşului de corturi, mirosul de boală şi de umezeală se ridica în aer. Încercă să se menţină pozitivă, dar curajul îi dispărea. Oameni cu priviri neconsolate îşi târau picioarele, în timp ce străbăteau potecile noroioase dintre corturi şi, ori de câte ori suna sirena unei nave, se auzeau strigăte şi urlete de furie. Ţipetele copiilor care plângeau îi sfâşiau inima.

Vedea cum oamenii se înghiontesc şi se împing în graba lor de a ajunge pe vapor şi, înspăimântată de faptul că Celeste ar fi putut fi rănită în îngrămădeala aceea, se agăţă strâns de Mark. Nu puteau risca să se despartă, căci mulţimea i-ar fi înghiţit imediat.

Le luă ceva timp, dar, până la urmă, găsiră un ofiţer.

— Asta e doar începutul, spuse el. Sunteţi norocoşi că aţi ajuns devreme.

— Asta înseamnă devreme?

— Navele merg spre Saigon. Acum evacuăm civilii, dar în curând vor fi aici toţi soldaţii şi membrii armatei franceze din nordul >)

Vietnamului.

Nicole se întoarse spre Mark.

— Sylvie a spus că sunt evacuate doar oficialităţi şi armata.

Lui Mark îi scăpă un oftat de frustrare.

— Oricum, continuă bărbatul, nu avem destule nave.

— Şi ce se va întâmpla cu toţi aceşti oameni?

— Îi vom transporta pe rând. Pe cei care supravieţuiesc în această tabără. Băieţii noştri din America renovează vasele de marfa şi transy portoarele de tancuri. Fac reparaţiile pe drum, în timp ce se îndreaptă încoace de la bazele din Filipine.

— Cât durează să ajungi la Saigon?

— Aproape trei zile.

— Dar vapoarele care navighează spre Franţa? întrebă Mark.

Omul se încruntă.

— Asta e mult mai greu. Circulă zvonul că forţele aeriene franceze vor organiza o emigrare în masă, asistată de forţele lor maritime. În ce priveşte Saigonul, cred că sunt vapoare care navighează spre Franţa de acolo. Ar

putea fi una sau două şi direct de aici, dar nu am nicio informaţie concretă. Făcu un gest larg, arătând spre haosul din jurul lor. Trebuie să întrebaţi autorităţile franceze.

y

Nicole se uită la Mark.

— Crezi că ar fi putut merge spre sud, la Saigon, pe o navă americană, şi nu direct spre Franţa? Dacă-i aşa, s-ar putea să fie încă acolo.

— S-ar putea, spuse Mark şi se întoarse din nou să-l întrebe pe ofiţer. Există liste?

— Noi am încercat. Teoretic, oamenii sunt înregistraţi şi îi îngrămădim pe unde putem. Mulţi nu au acte de identitate. Aşa cum am spus, în curând vom evacua şi trupe, şi civili. Dacă femeia pe care o căutaţi este pe o navă franceză, nu avem nicio înregistrare a ei.

— Are un copil cu ea. Copilul s-ar putea să fie bolnav.

— Sunt foarte mulţi copii bolnavi.

— Te rog, imploră Nicole.

— Uită-te în jurul tău! În scurtă vreme vor fi aici zeci de mii de oameni care aşteaptă, iar în curând se va ajunge la sute de mii. Diareea s-a răspândit prin tabără ca focul în pădure. Dar există un spital catolic şi un crematoriu. Dacă e franţuzoaică, de ce nu întrebi acolo?

*

Un crematoriu. Cuvintele îi răsunau în cap.

Le arătă încotro s-o apuce şi, în timp ce-şi croiau drum prin mizeria aleilor noroioase, mirosul de reziduuri umane se simţea tot mai puternic. Nicole, cuprinsă de teamă, nu putea vorbi. Celeste era bolnavă. Dacă a murit în acest loc îngrozitor?

Mark îi simţi disperarea şi o luă de mână.

— Fii tare! îi tot repeta el. Fii tare! continuă să crezi!

Când ajunseră la spital, văzură că era alcătuit din rânduri lungi de corturi alipite, legate unul de altul cu frânghii şi luminate de câteva lămpi cu ulei. Un bărbat cu o haină cenuşie le stinse şi mirosul de ulei ars se împrăştie peste tot.

Mark merse la el şi îi explică situaţia. Omul se scărpină în creştet.

— Toată lumea se bate pentru un adăpost provizoriu, hrană şi medicamente, ca să nu mai vorbesc despre lupta pentru locurile de pe nave. Eu tocmai ce am sosit, dar una dintre asistente s-ar putea să ştie.

El îi făcu semn cu mâna unei femei înalte de peste drum.

— Sunteţi francez? întrebă ea, apropiindu-se şi întinzându-i mâna lui Mark.

Nicole făcu un pas înainte.

— Eu sunt franţuzoaică. Am paşaport francez.

— Dar arăţi…

— Mama mea a fost vietnameză.

Îi întinse mâna în care ţinea paşaportul. Nicole Duval. îmi caut sora, Sylvie Duval. Ea…

— Ea a venit înaintea noastră, o întrerupse Mark. Are un bebeluş cu ea.

— Pe fetiţă o cheamă Celeste. Nu se simţea bine.

Asistenta se încruntă.

— Nu-mi amintesc numele. Din cauza gunoaielor şi a apei insuficiente, există focare constante de boli. Am văzut prea mulţi copii.

Se întoarse să plece, dar Nicole ridică o mână ca să o oprească.

— Vă rog. Are părul roşu. Copilul. Păr roşcat.

Asistenta clătină din cap.

— Îmi pare rău.

Nicole se uită în pământ, simţindu-se ca şi cum era pe cale s-o înghită.

— Staţi aşa! spuse femeia.

Nicole îşi ridică privirea şi simţi o pâlpâire de speranţă când văzu că femeia se încruntă.

— Şi ochi albaştri? întrebă ea. Da, îmi amintesc. Atât de neobişnuit.

Nicole tremura.

— Trăieşte? Copilul?

— Cel mai probabil da, deşi a fost între viaţă şi moarte. Mama ei a vrut s-o ducă pe o navă chiar în acea dimineaţă, dar i-am spus că, fără tratament medical, copilul va muri. Era deshidratată, aşa că am ţinut-o aici, cu perfuzii.

— Sylvie Duval nu e…

Mark o prinse de braţ şi o întrerupse din nou.

— Ştiţi cumva dacă au reuşit să ajungă pe o navă?

— E un vapor francez care pleacă azi spre Saigon. A andocat de curând. Cred că spera să prindă nava asta. îi mângâie mâna lui Nicole şi-i zise: Dacă te grăbeşti, s-ar putea să o prinzi pe sora ta.

— Cum obţinem bilete?

— Nu-ţi trebuie, te duci cu paşaportul francez. Câtă vreme există loc, veţi putea să vă îmbarcaţi.

În momentul în care văzură vaporul, Nicole se simţea atât de vlăguită, încât abia putea să meargă. Febra o secase mai mult decât îşi dădea seama. Când se uită în jur, văzu că oamenii de la doc erau acum adunaţi în grupuri de câte douăsprezece persoane, iar cozile se tot măreau cu noii veniţi. Înfricoşată că s-ar putea ca cineva de acolo să-i despartă, îl apucă pe Mark strâns de braţ, în timp ce se

apropiau de un cort instalat pe doc pentru înregistrarea evacuaţilor. Prezentă paşaportul şi i se spuse să se grăbească, fiindcă nava avea să pornească în curând. Dar atunci începu o ceartă între Mark şi ofiţerul francez, care susţinea că el trebuie să se îmbarce pe o navă americană. Lui Nicole i se frânse inima, când îl văzu pe Mark făcându-i semne cu mâna.

— Urcă pe navă, spuse el. Repede! Du-te!

Ea ezită, dar se trezi împinsă înainte de oamenii care se înghesuiau în spatele ei. îi strigă lui Mark.

— Dacă vom fi despărţiţi, du-te la Paris. îl găseşti pe tatăl meu în Le Marais, pe Rue des Archives, sau mergi la Lisa.

Oamenii se-mpingeau şi se-mbrânceau ca să obţină un loc mai bun în coadă. Nu mai putea să suporte încă o despărţire de el, nu după tot ce pătimiseră şi încercă să se oprească, dar fu nevoită să facă încă vreo câţiva paşi, când oamenii dădură buzna spre vapor, purtând-o cu ei. Nu avu de ales şi începu să se mişte odată cu mulţimea.

În timp ce aluneca tot mai adânc în puhoiul de oameni care aşteptau să se îmbarce, înghiontelile deveneau tot mai disperate. Se uită în jur şi văzu că nu era singura care abia îşi stăpâneşte lacrimile. Ei erau norocoşii, cei care, probabil, vor scăpa, dar mulţi vor rămâne în urmă şi ea ştia că nu doar lumea ei se destramă. îşi înghiţi lacrimile. Nu avea nicio idee despre ce o aştepta de-acum înainte şi ar fi vrut tare mult să-l aibă pe Mark lângă ea, dar dacă nu a fost să fie aşa, va răzbi şi singură; dragostea ei pentru Celeste o va călăuzi. Zidul de zgomote deveni tot mai disperat, pe măsură ce oamenii se îngrămădeau în fremătătoare grupuri zdrenţăroase, lătrând ordine unii altora şi numărând fără întrerupere, să se asigure că întreaga familie e împreună; vocile lor frânte

dezvăluiau groaza de a nu fi despărţiţi, ochii lor încercănaţi trădându-le oboseala. Oamenii cărau copii, valize, boccele cu haine, chiar oale şi tigăi.

Când ajunse în faţa treptelor înguste, respiră adânc. Asta era, n-avea ce face. Odată ajunsă pe pasarelă, nu mai exista cale de întoarcere.

— Nicole! îl auzi pe Mark strigând-o.

Îşi întoarse capul şi îl văzu făcându-şi loc cu coatele printre oamenii care strigau de frustrare şi furie. O inundă un teribil sentiment de uşurare.

— Francez tipic! spuse el. Se opri şi apoi trebui să strige ca să fie auzit: M-a lăsat să trec doar când i-am spus că ne căsătorim în două săptămâni… deci ce spui?

Bucuria ei se dezlănţui şi, datorită acelui minunat moment, îşi recăpătă speranţa.

După aproape o oră, nava a început să alunece uşor. Nicole stătea pe punte împreună cu Mark şi privea cum vaporul se îndepărtează de ţărmurile Vietnamului. Năucită de intensitatea dulce-amăruie a sentimentelor pe care le trăia, se sprijini de el şi înţelese că nu se va mai întoarce niciodată. îşi iubise ţara, dar era conştientă de faptul că oamenii contează mai mult. Fiica ei, sora ei şi bărbatul care-i va fi soţ. Nu va uita niciodată generozitatea lui O-Lan, dar era timpul să îşi ia un ultim bun-rămas.

Era un număr imens de persoane la bord. Aproape două mii, după cum aveau să afle mai târziu. Dar aveau trei zile să caute, iar dacă Sylvie se afla la bord, cu siguranţă o vor găsi pe undeva. Le-a luat mai multe ore până au dat de o persoană cu autoritate, iar în timp ce o căutau, vorbeau.

— Ţi-am scris, dar n-am primit răspuns.

— Am găsit două scrisori, cu ceva bani în plic, dar asta doar de curând. Sylvie le ascunsese.

— Doamne Dumnezeule, de ce? M-am temut că nu le-ai primit, dar nu m-am gândit că sora ta ar putea să pună mâna pe ele. Şi asta se întâmpla cu luni întregi înainte să mă pot întoarce în Vietnam. Am încercat să telefonez, dar n-a fost uşor.

— Cred că tot ea a deconectat şi telefonul.

Mark clătină din cap.

— Am fost atât de îngrijorat pentru tine şi copil. L-am găsit pe omul nostru la Moscova, dar era rănit grav şi asta ne-a încetinit ieşirea din ţară.

Pericolul prin care trebuie să fi trecut el în Rusia îi tăie răsuflarea şi se agăţă strâns de braţul lui, ca şi cum ar fi vrut să nu mai fie despărţiţi niciodată.

În cele din urmă ajunseră la un ofiţer francez, care le spuse că există o listă de pasageri, alcătuită pe măsură ce oamenii se îmbarcaseră, şi care acum era ţinută jos, în cabină, dar nu puteau fi absolut siguri de acurateţea ei. Doar cei care deţineau paşapoarte franceze sau permise speciale aveau să-şi continue drumul de la Saigon spre Franţa.

— Deci nava asta pleacă apoi spre Franţa? întrebă Nicole, în timp ce o senzaţie de imensă speranţă îi pătrunse în suflet.

— Exact. Dar de ce nu veniţi în biroul meu?

Îl urmară pe scările metalice alunecoase, pe una din punţile inferioare, într-o încăpere mohorâtă, vopsită în verde, unde deschise un registru.

— O caut pe sora mea, Sylvie Duval.

— Foarte bine, zise omul, cercetând lista.

Nicole simţi că îi cedează nervii. Şi dacă Sylvie nu era pe această navă?

După aproape zece minute, timp în care nimeni nu

scoase o vorbă şi atmosfera devenise foarte încordată, ofiţerul se opri şi bătu cu degetul pe un nume de pe pagină.

— Sylvie Duval şi copilul ei, Celeste.

— Aşa a spus ea? Copilul ei?

— Da, e scris aici negru pe alb.

Nicole îi arătă paşaportul şi certificatul de naştere al lui Celeste, în care era trecut şi numele lui Mark. Bărbatul îşi ridică sprâncenele.

— Deci nu e copilul ei?

— Nu. Este nepoata ei. Ştiţi cumva unde sunt, pe această navă?

— Nu supraveghem pasagerii, dar întrebaţi pe oricare dintre femeile care se ocupă de copii. Ele sunt cu ochii-n patru. Ştiu mai bine decât oricine unde pot fi găsiţi oamenii.

Nicole simţea că nu se mai poate ţine pe picioare, şi totuşi continuară. Ar fi fost în stare să întrebe pe fiecare persoană în parte, de pe întreaga navă, dacă ar fi trebuit. Mark o forţă să mănânce pâinea şi supa distribuite gratuit, apoi continuară să caute.

După o zi şi jumătate, au găsit un indiciu.

O tânără franţuzoaică i-a spus lui Nicole că o femeie şi un copil care corespundeau descrierii au urcat pe puntea superioară. Probabil că aveau nevoie de aer. Copilul era palid şi mama ei credea că aerul de mare i-ar putea readuce roşeaţa în obraji.

Când urcau spre punte, Nicole auzea ţipetele păsărilor de mare şi grinzile navei care scârţâiau, în timp ce marea aluneca în jurul lor, un loc sălbatic şi gol care părea că nu se mai termină. Mai rău chiar decât în adâncul râului, se simţea ca şi cum ar fi ajuns la capătul lumii. Aruncă o privire în sus, spre cerul de culoarea fierului şi

îngheţă.

— Merg eu primul, da? spuse Mark.

Nicole înţelese imediat că avea dreptate. Nu se ştie cum ar putea reacţiona Sylvie. Merse mai departe, lăsându-l pe Mark să treacă înainte. Deşi, pe puntea inferioară, mulţi dintre pasageri aveau rău de mare, puţini erau cei care înfruntau vânturile reci ca gheaţa de pe puntea superioară. Un marinar se chinuia să stivuiască nişte lăzi, iar altul se clătina, încercând să-şi păstreze echilibrul, în timp ce le lega cu o frânghie. Restul echipajului rămăsese în siguranţă dedesubt. Nicole făcea eforturi să rămână în picioare şi simţea izbiturile valurilor când se spărgeau de bordajul navei. Un perete de apă se înălţă peste balustrade. Amândoi se traseră înapoi şi aşteptară ca apa să se retragă. Cercetară puntea cu privirea. O zări pe Sylvie în acelaşi timp cu Mark. Entuziasmată de amestecul de speranţă şi uşurare care se revărsa prin ea, Nicole îşi impuse să rămână pe loc, prinzându-se de marginea sărată a unei bărci de salvare.

Sylvie stătea cu spatele la ei, sprijinindu-se de balustradă şi privind marea, legănând-o pe Celeste în braţe.

— Sylvie Duval, îl auzi pe Mark spunând. Tu eşti?

Nicole privi uimită faţa răvăşită a surorii ei, când se întoarse brusc. Avea hainele rupte şi părul părea încâlcit, de parcă nu s-ar fi pieptănat de zile întregi. O mulţime de gânduri prăpăstioase se rostogoliră în mintea lui Nicole.

— Ce mai faci? o întrebă el.

Sylvie se zgâi la el.

— Ce cauţi aici?

— Merg la Saigon şi apoi în Franţa. Ca şi tine, cred.

Sylvie se trase înapoi şi se sprijini de balustradă.

Ochii ei îl săgetau când făcu un pas înainte, apoi se întoarse din nou spre ocean. Pentru o groaznică, înspăimântătoare clipă, Nicole îşi imagină cum Sylvie îi aruncă bebeluşul în apă. Simţi frica atât de reală, încât aproape strigă, dar, în loc de asta, strânse marginea bărcii de salvare atât de tare, încât pielea de la încheieturile degetelor i se albăstri.

Mark se apropie şi mai mult.

— Pot s-o ţin şi eu puţin pe Celeste?

Sylvie aruncă o privire în jur şi Nicole îşi dădu seama imediat că ceva nu era deloc în regulă cu sora ei. Expresia ei era goală, ca şi cum ar fi privit cu ochii unui orb.

— Promit să nu îi fac nimic rău.

— Am grijă de ea.

Sylvie privi din nou peste balustradă înspre mare, apoi îi dădu fetiţa lui Mark.

— Mulţumesc.

El se îndepărtă de balustradă.

Sylvie îl urmă.

— A fost bolnavă, dar acum e mai bine.

— Mă bucur să aud asta. Dar tu nu arăţi prea bine, Sylvie.

Nicole nu mai putu suporta şi se îndreptă spre ei. Sylvie păru surprinsă de zgomot şi se întoarse.

— Am avut grijă de ea. Chiar am avut.

Nicole se apropie.

— Ştiu că ai avut. Este în regulă. Suntem aici acum.

Aerul rece, îmbibat cu mirosul de sare şi peşte, o lovi pe Nicole până în plămâni. Încrederea ei şovăia şi se simţea ca şi cum ar fi fost trasă de oceanul din jur. Închise ochii strâns şi reuşi să iasă din acea stare.

Sylvie se încruntă.

— Nu prea reuşesc să-mi amintesc…

Tonul vocii ei fusese neutru, iar Nicole făcu alţi câţiva paşi spre sora ei. Apoi se opri, îngrozită de ceva inexplicabil care se vedea în ochii surorii ei.

— Hai, îi spuse ea lui Sylvie. Vino cu mine acum! Totul este în regulă.

Tăcerea se aşternu între ele, întreruptă doar de ţipătul ocazional al vreunei păsări de mare. Nicole se uita la chipul surorii ei. Ceva era în neregulă. Teribil de in neregulă. Sylvie se uită într-o parte, apoi înapoi spre Nicole, dar nu se mişcă.

— Am avut grijă de ea.

— Ştiu că ai avut.

Nicole nu suporta deznădejdea din ochii lui Sylvie. Auzi un tunet în depărtare şi îşi fixă privirea pe nori, confruntându-se cu sentimente atât de amestecate, încât reuşea cu greu să le înţeleagă. În ciuda a tot ce se întâmplase între ele, îşi iubea sora şi nu suporta s-o vadă atât de dărâmată.

Îşi luă o clipă ochii de la ea şi se îndreptă spre Mark, care, cu o privire uluită pe faţă, continua să o legene pe fiica lor. Simţi cum îi tresaltă inima văzându-i împreună.

— Nu ştiam că va fi atât de frumoasă, spuse el, cu glasul răguşit de emoţii pe care Nicole nu putea decât să le ghicească.

Ea dădu din cap şi, pentru un moment, nu putu vorbi.

— Nu vrei să o ţii tu? întrebă Mark înghiţi nodul care i se pusese în gât.

— Sigur că vreau. Vreau mai mult decât orice pe lume, dar tremur atât de tare, că mi-e teamă să n-o scap.

El o ţinu pe Celeste cu un braţ şi pe celălalt îl puse pe umerii lui Nicole.

— Haide! O să găsim un loc unde să ne aşezăm, pe

puntea inferioară. Vom fi în siguranţă acolo şi o s-o poţi ţine cât vrei tu.

— Imediat.

Cerul devenea şi mai sălbatic, oceanul se înălţă din nou şi o ploaie rece începu să cadă. Nicole se întoarse şi se îndreptă spre Sylvie, care încă nu se mişcase din loc.

— Hai odată, Sylvie! spuse ea, întinzând o mână. Nu poţi sta afară. Te pândeşte moartea aici. Vino cu noi!

Epilog

Optsprezece luni mai târziu – noiembrie 1955 y Paris

Tatăl lui Nicole locuia într-un apartament de la ultimul etaj al unei clădiri în stil gotic, cam dărăpănată, situată la intersecţia unor străzi din cartierul parizian Le Marais. Spunea că îl cumpărase pentru priveliştea pe care o oferea. De acolo de sus, putea să vadă la distanţă de kilometri şi nu trebuia să dea atenţie la ce se întâmpla sub el, pe stradă. Deşi nu se mişca atât de greu cum se aşteptase ea, Nicole era uşurată că vechiul lift, care trosnea din toate încheieturile, încă mai funcţiona. De pe balconul pe care stătea, privea în jos, spre stradă. Pe colţul opus era un salon de coafură, dar, în această zonă frecventată din greu de prostituate, nu asta îi atrase atenţia, ci culorile extraordinar de strălucitoare pe care le avea părul femeilor care tot intrau şi ieşeau de acolo. Tatălui ei nu-i păsa de asta. Cu cafeneaua lui preferată – unde servea o ciocolată caldă în fiecare dimineaţă – aflată la doi paşi, cu o piaţă de legume pe strada de alături, plus o brutărie şi o măcelărie în apropiere, era foarte mulţumit, ceea ce, având în vedere ataşamentul lui anterior faţă de Vietnam, o umplea de uimire pe Nicole. Dar acest stil de viaţă simplu părea că i se potriveşte, iar sănătatea lui se îmbunătăţise.

Cu ajutorul unui doctor extraordinar din Paris, Nicole

se refăcuse. Durase mai mult decât se aşteptase ea, dar Mark îi spunea mereu ca nici nu-şi dădea seama cât de bolnavă fusese după teribila ei călătorie spre sud şi cât de sensibilă devenise după timpul petrecut în închisoare. Se sprijini de balustrada cu model complicat din fier forjat care mărginea balconul şi privi Parisul, dorind să alunge imaginea care-i bântuia mintea.

— Mama! strigă o voce şi Celeste apăru, alergând după o minge, cu faţa încadrată de bucle blond-roşcate şi cu ochii ei albaştri strălucind.

— Ce ţi-am spus eu, că nu e voie să te joci cu mingea aici?

Arăta atât de în largul ei, atât de fericită şi de mulţumită de ea însăşi şi, din fericire, părea că nu-şi aminteşte nimic din trecut. Nicole râse, o luă de subsuori şi o învârti prin cameră. Lui Celeste îi plăcea asta şi se rugă să o mai rotească, dar era timpul să plece.

— Du-te şi joacă-te cu bunicul! Trebuie să termin de făcut bagajele.

Celeste alergă înapoi în living şi bunicul ei o ajută să se caţăre în poala lui, de unde fetiţa se înălţă şi îi dădu câţiva pupici. Nicole o urmă pe fetiţă, intrând şi ea în cameră.

— O să-mi fie dor de tine, micuţa mea, spuse tatăl său, sărutând-o pe fetiţă pe obraz.

— Te aşteptăm să ne vizitezi, spuse Nicole.

Nu-l mai condamna acum pentru ceea ce se întâmplase în trecut. Ce rost ar fi avut? Toţi făcuseră greşeli – unele îngrozitoare – şi, nu fără lacrimi, îşi rezolvaseră, cumva, majoritatea neînţelegerilor.

— Şi de tine o să-mi fie dor, Nicole, spuse el, cu o lacrimă în colţul ochilor.

— Moi aussi, Papa[2].

— O să vorbeşti şi franceza cu Celeste? întrebă el. Nu doar în engleză?

Ea încuviinţă cu o mişcare a capului şi se uită la ceas.

Mark trebuia să sosească dintr-o clipă în alta şi plănuiseră să se îndrepte spre sud, să o viziteze pe Lisa, la căsuţa ei din Narbonne.

Nicole simţi un adevărat fior de speranţă la gândul că va fi din nou împreună cu vechea ei prietenă, după atâta vreme. Urma un zbor la Londra şi apoi unul în SUA, la Washington. Noul serviciu al lui Mark, la o firmă de securitate – din fericire nu ca membru al CIA îi oferise lui Nicole suportul financiar de care avea nevoie ca să pună pe picioare propria sa afacere cu mătăsuri şi deja lucra cu o casă de modă din Paris.

Se auzi soneria şi tatăl său răspunse la interfon. Mark fusese incredibil, de la momentul când o găsiseră pe Sylvie pe vapor şi trecând prin perioada în care Nicole nu credea că vor mai ajunge acasă, mai ales când Sylvie părea să se fi scufundat într-un teribil întuneric, rămânând tăcută cât timp durase călătoria. Rememorând toate astea, Nicole oftă. Faptul că Sylvie primea tratament pentru problemele emoţionale care, încă din copilărie, îi măcinaseră viaţa, era un lucru bun, dar era dureros că acum locuia într-un sanatoriu. Cu toţii se rugau să se facă bine. Şi, înainte de a pleca spre sud, Nicole hotărâse să o ducă pe Celeste să-şi vadă mătuşa.

Sylvie stătea la câţiva kilometri de Saint-Cloud şi cam la cincisprezece kilometri de centrul Parisului.

Pentru un castel, acesta nu era chiar mare şi fusese

2 „Şi mie, Papa“ - în lb. fr. în orig. (n. red.).

folosit o vreme ca spital pentru localnici, dar, pe măsură ce te apropiai de el, trecând pe sub bolta de crengi a copacilor care străjuiau drumul, puteai vedea că îşi păstrase o aură de farmec. De la vizitele ei anterioare, Nicole ştia că interiorul ponosit, cu încăperile sale prăfuite şi neaerisite nu o deranja pe Sylvie. Această clădire liniştită şi spaţioasă era exact ce-i trebuia surorii ei.

Nicole aranjase să se întâlnească cu Sylvie afară şi când, împreună cu Mark şi Celeste ocoliră clădirea ca să ajungă în partea din spate, trecură pe lângă câţiva oameni care stăteau la mese şi citeau liniştiţi, în timp ce alţii leneveau la soare. O terasă mare, care se întindea pe toată partea din spate a castelului, dădea spre o peluză şi spre nişte ronduri de flori, care acum erau veştede şi desfrunzite. La început, nu o văzu pe Sylvie, apoi o zări stând pe o bancă de pe malul unui mic lac, la vreo cincizeci de metri în faţa ei. Singură.

Simţind o încordare, Nicole se opri o clipă, luptându-se cu sentimentele amestecate care o stăpâneau: teama de ceea ce ar putea să facă, totuşi, Sylvie, dacă ajunge în punctul critic, dar şi o mare uşurare, că măcar sora ei era încă acolo.

Cu spatele la ei, Sylvie nu le auzi paşii, când se apropiau legănând-o pe Celeste între ei. Fetiţa fusese avertizată să nu facă gălăgie şi era amuzant să o vezi cum încerca să-şi reţină bucuria de a-şi vedea mătuşa din nou. Când ajunseră la vreo zece metri de Sylvie, Celeste arătă cu degetul înspre ea.

O lăsară să plece şi micuţa o luă la fugă spre Sylvie, care o ridică şi o strânse în braţe.

Apoi se întoarse, o salută pe Nicole cu o mişcare a capului şi o puse jos pe Celeste.

— Uite, zise ea, am nişte bucăţi de pâine în punga

asta. Nu vrei să hrăneşti raţele cât timp discut eu cu mămica ta? Tăticul o să vină cu tine, să te ajute.

O pală de vânt încreţi suprafaţa apei. Celeste se întinse în sus să ia punga, apoi Mark o luă de mână şi amândoi coborâră spre malul lacului. Din mulţimea de raţe care pluteau în apropiere, Celeste îşi alese, cu strigăte emoţionate, raţa preferată.

— Cum te simţi? întrebă Nicole, luându-i lui Sylvie mâinile într-ale sale. Sora ei arăta îmbătrânită de oboseală şi disperare.

Se îmbrăţişară scurt.

y

— Nu stai jos? întrebă Sylvie.

Dincolo de lac, vântul răscolea frunzele căzute ale stejarilor. Cum Nicole o simţea pe sora ei că basculează între trecut şi prezent, rămaseră amândouă tăcute. Celeste şi Mark încă se mai distrau cu raţele, imaginea lor îi umplea sufletul de dragoste, dar nu ştia în ce fel ar putea să facă întâlnirea asta cu Sylvie suportabilă.

— Aşadar, pleci în America? zise Sylvie, uitându-se la mâinile pe care şi le ţinea împreunate în poală. Mâini liniştite şi ascultătoare, care nu trădau deloc tumultul din sufletul ei. Unghiile îi erau tăiate scurt, la fel cum era şi părul.

— E mai bine aşa. Şi când te faci bine, vreau să vii şi tu şi să rămâi acolo.

Sylvie oftă şi tensiunea care se simţea între ele se mai reduse puţin.

— Poate.

— Deci cum te simţi? Nu mi-ai spus.

Ca şi cum ar fi fost în transă, Sylvie îşi îndreptă umerii şi privi în jur.

— Nu sunt sigură. Uneori mă simt cam nebună şi mi-

e greu să disting între realitate şi pură imaginaţie. Dar alteori mă simt mai fericită şi mai calmă decât am fost vreodată. îmi face bine să fiu aici.

— Cred că ţi-e greu.

— E greu să te vezi clar pe tine însăţi.

Privirile li se întâlniră şi, în acel moment, o privire rară pe care reuşi s-o arunce direct în sufletul lui Sylvie o şocă pe Nicole.

— Îmi place apa. Făcu o pauză, ezită îndelung, se încruntă şi alungă cu palma o muscă ce i se aşezase pe genunchi.

— Dar tu? încă mai visezi că te îneci?

Nicole simţi că i se scurge sângele din obraji şi îşi dădu seamă că era perfect conştientă de fiecare mişcare a surorii sale.

— Nu chiar aşa de des.

— Trebuie să fii fericită.

Observă o expresie ciudată pe faţa surorii ei, o privire periculoasă şi simţi că o trec fiorii.

— E ceva ce trebuie neapărat să-ţi spun, zise Sylvie. Este despre Hué. A fost ideea mea să ieşim atunci cu barca, nu a ta. Am minţit şi le-am spus că tu ai fost de vină. îmi pare rău.

— Acum nu mai contează.

Sylvie deveni agitată şi începu să-şi frece mâinile.

— Totul contează, nu-ţi dai seama? Unele lucruri trebuie spuse. Asta am început să învăţ. Toate lucrurile care credeam că nu contează… ei, bine, chiar contează. Şi îmi pare rău pentru asta.

Urmă o scurtă, dar stânjenitoare tăcere.

— Şi tot ideea mea a fost să sari în apă. Nicole simţi un fior rece pe spate când o auzi pe sora ei.

După atâta vreme, s-o audă recunoscând că a vrut s-o

înece, era. mai mult decât putea să suporte.

— Ştiam că apa e adâncă.

— Sylvie, nu cred că vreau să... nu trebuie să faci asta.

— Ba da. Am vrut să menţin impresia că tu erai cea care provoca mereu probleme.

Amândouă stăteau cu ochii pironiţi spre lac şi urmăreau un pescăruş care zbura razant cu apa.

— Nu-ţi amintesc de Hué? Pescăruşii... întrebă Sylvie.

Ziua aceea îi reveni brusc în memorie. Nicole putea parcă să vadă soarele care umplea întregul orizont şi jetul de bule argintii al respiraţiei ei. Senzaţia înspăimântătoare că se îneacă nu-i dispăruse niciodată şi simţi căldura lacrimilor arzându-i pleoapele.

— Ai vrut să mă îneci.

Brusc, Sylvie deschise ochii mari şi clătină din cap.

— Nu. Asta ai crezut? Chiar, nu. Nu trebuie să plângi.

Nicole se încruntă, plină de îndoieli. Sylvie se întinse şi o luă de mână.

— Am încercat să te salvez, Nicole. Imediat ce am văzut că ai probleme, am sărit şi eu în apă. M-am ţinut de una dintre parâmele bărcii cu o mână şi am încercat să ajung la tine cu cealaltă. Voiam să vezi că sunt acolo şi că nu eşti singură.

— În coşmarurile mele cu înecul îmi apare mereu faţa ta. Am crezut că...

Nicole înghiţi în sec şi făcu o scurtă pauză, în timpul căreia ascultă ţipetele de fericire şi râsetele lui Celeste, care se uita cum se ciondănesc raţele pe mâncare.

— Am crezut că tu m-ai împins în adâncuri.

Sylvie părea că se închisese în ea.

— Te simţi bine?

Sylvie încuviinţă, cu o mişcare uşoară a capului.

— N-am putut să ajung la tine şi am strigat după ajutor. Un pescar a sărit în apă. Când te-a scos din râu am crezut că eşti moartă. Te-a apăsat pe piept, ai început să bolboroseşti, apa a ţâşnit din tine şi, slavă Domnului, ai scăpat cu viaţă. Dar când mă gândesc la ce era să se întâmple…

Nicole simţea că nu mai suportă.

— Nu mi-aş fi iertat-o niciodată.

— Eu credeam că mă vrei moartă.

— Asta nu, niciodată. Ţi-am purtat pică, e adevărat, dar nu asta. Eram atât de înspăimântată… Ştiam că eu am fost de vină, dar am minţit. I-am spus lui Papa că a fost ideea ta. I-am zis şi că eu îţi spusesem să nu sărim în apă. îmi pare atât de rău!

Nicole cuprinse cu palmele mâna rece ca gheaţa a surorii sale.

— S-a întâmplat cu multă vreme în urmă. Mă bucur că mi-ai spus, dar acum hai să uităm de asta, bine?

Sylvie dădu din cap.

— Mi-e dor, ştii? De Hanoi, de Hué. De viaţa noastră de odinioară.

— Şi mie mi-e dor.

Sylvie se schimbă la faţă şi, pentru o clipă, păru că va izbucni în plâns, dar apoi vechea Sylvie îi luă locul şi, cu o mişcare mândră, îşi înălţă capul.

— Trebuie să mergem mai departe, nu-i aşa?

Nicole îi luă în palme şi cealaltă mână, iar sora sa îi zâmbi trist.

— Voiam să-mi asigur locul în lumea de atunci. Părea că e singurul lucru care avea importanţă.

Îşi trase palmele din ale lui Nicole şi se întinse după un caiet îmbrăcat în piele maro care zăcea pe bancă, lângă

ea.

— Uite! spuse ea. Ia asta cu tine! O să-ţi spună tot ce trebuie să ştii.

— Despre?

— Despre tine. Şi despre mine. Despre copilăria noastră. Despre cum era când trăia mama. Vreau să ştii totul. N-am avut puterea să ţi-l arăt mai demult.

— Eşti sigură?

— Vreau să îl ai tu. Când îi dădu caietul lui Nicole, mâinile îi tremurau.

În acel moment, Mark şi Celeste veniră lângă bancă. Amândouă surorile se ridicară.

— Cred că ar trebui să plecăm, Celeste dă semne că depune steagul, spuse Mark, întinzându-i mâna lui Sylvie. Ea i-o luă, o strânse, apoi îi dădu drumul.

— Nu vii să ne conduci? întrebă Nicole.

Sylvie clătină din cap.

— Urăsc despărţirile.

Se mai îmbrăţişară odată, apoi Sylvie o ridică pe Celeste, o sărută pe ambii obraji şi, cu lacrimi în ochi, o puse din nou jos.

— Ne mai vedem, spuse Nicole.

Făcură câţiva paşi, dar, când se apropiară de clădire, Nicole se întoarse să se uite la silueta surorii sale, care rămăsese în exact aceeaşi poziţie ca atunci când se despărţiseră. Sylvie ridică o mână şi o flutură în semn de rămas-bun. Părea atât de cumplit de singură, încât Nicole se opri cu greu să nu alerge înapoi la ea şi să o strângă în braţe.

Pe când lăsau castelul în urmă, Nicole privea prin fereastra maşinii şi se gândea la Vietnam. După căderea garnizoanei franceze din Diên Biên Phú, la 8 mai 1954, Acordul de la Geneva fusese, în cele din urmă, semnat, în

luna iulie a aceluiaşi an. Oamenii îi întrebau, la Paris, cum fusese viaţa lor acolo, înainte. Cum au putut să trăiască fără să ştie dacă aveau să mai vadă ziua de mâine? Cum era posibil ca o zi să vină, pur şi simplu, după alta? O mâncare după alta? Un somn după altul? Le-ar fi spus că au făcut ceea ce era de făcut. La fel cum făcuseră ei la Paris, în timpul ocupaţiei germane.

Dar era bucuroasă că se hotărâseră să nu se întoarcă la Saigon atunci când, urmare a înţelegerii de la Geneva, ţara fusese împărţită în Vietnamul de Nord şi Vietnamul de Sud. Viet Minh, acum redenumit Vietcong, deţinea puterea în nord, dar pregătea o bătălie ca să preia controlul şi în partea de sud. Şi când asta avea să se întâmple – iar ea şi Mark erau siguri că se va întâmpla – războiul avea să se dea între comuniştii din nord şi americani. Dar cum Vietnamul era adânc impregnat în fiinţa lui Nicole, o pustia gândul că ţara ei de baştină s-ar putea să aibă parte de multe alte vărsări de sânge.

Se gândea la minunata lor casă veche din Hué, de pe malul râului Perfume; râul era mai închis la culoare în amintirea ei decât era în realitate, dar în mintea ei încă se vedea urmărind păsările care zburau pe deasupra apei. Se duceau şi veneau, plutind şi scufundându-se. Iar Lisa încă mai stătea pe treptele din spate, aprinzându-şi o ţigară Gauloise. Cele mai fericite şi cele mai triste vremuri. Pentru ea, acela avea să rămână cel mai frumos loc de pe pământ.

Cu timpul însă – deşi restul lucrurilor care se întâmplaseră în Vietnam nu aveau să fie uitate – îl va da uitării. Trebuia să facă asta, dacă voiau să îşi ducă vieţile mai departe. Celor care rămăseseră acolo nu le-a fost deloc uşor şi ajunseseră până la ei poveşti despre cum oamenii învăţau acum ce înseamnă să trăiască sub jugul

unui comunism rigid. Se ruga pentru siguranţa lui O-Lan.

Deci cine era ea acum?

Era Nicole Jenson Duval, jumătate vietnameză, jumătate franţuzoaică, măritată cu un ruso-american şi care, în sfârşit, nu mai încerca să afle de unde se trage. În sfârşit, nu mai trebuia să aleagă o parte a ei în defavoarea celeilalte, aşa cum crezuse odinioară că va fi obligată să facă. Curând, fiica ei de rasă complet amestecată, va trăi în America, îşi făcu cruce şi se rugă ca lumea să se schimbe suficient de mult, încât fata ei să nu se afle niciodată în situaţia de a face o asemenea alegere.

Prin urmare, acesta era sfârşitul. Sau începutul? Poate că, aşa cum, cu multă înţelepciune spuse O-Lan, era şi una, şi alta. Nicole nu şi-ar fi închipuit niciodată ce destin avea să aibă sora ei. Lumea se schimbase sub ochii lor şi, odată cu ea, şi relaţia dintre ele. Dar îi veni în minte o imagine cu ele două, când ea avea cinci ani şi Sylvie aproape zece. Sylvie o ţinea de mână, în timp ce îşi bălăceau picioarele goale în apa rece a râului. Toată viaţa Nicole simţise singurătatea de a fi diferit, dar acum ştia că Sylvie, în felul ei, fusese şi ea cumplit de singură. Teribila agonie a izolării, asta era ceea ce văzuse în ochii surorii sale atunci, pe vapor.

După ce Mark parcă maşina – aveau câteva cumpărături de făcut înainte de a pleca spre sud –, toţi trei porniră de-a lungul uneia dintre îngustele străzi pariziene. Mark şi Celeste intrară într-o patiserie, dar Nicole se opri afară şi deschise jurnalul surorii sale. Apoi trase adânc aer în piept şi citi prima propoziţie.

Mă numesc Sylvie Duval. Aceasta este povestea mea şi a surorii mele mai mici, Nicole.

Ştia că ea şi Sylvie vor fi mereu legate în acel fel în care doar surorile pot fi, dar nu putu să citească mai mult

şi închise jurnalul când simţi că îi dau lacrimile. Întotdeauna existau două faţete ale aceleiaşi poveşti, dar ea avea să o păstreze pe cea a lui Sylvie pentru altă dată.

Cuprins

Istoria Vietnamului. Scurtă cronologie 5
Prolog 9
I. Fire de mătase 11
II. Luna în apă 97
III. Negură şi nori 213
IV. Mirosul de peşte 291
Epilog 385